

Д. В. Зеркалов

НТУУ «КПІ» 2012
Науково-методичні документи
Довідник

Електронне видання комбінованого
використання на CD-ROM

Київ
„Основа”
2012

УДК 378.662
ББК 745 8я2
3-57

Зеркалов Д. В. НТУУ «КПІ» 2012. Науково-методичні документи [Електронний ресурс] : Довідник / Д. В. Зеркалов. – Електрон. дані. – К. : Основа, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 512 Mb RAM; Windows 98/2000/XP; Acrobat Reader 7.0. – Назва з тит. екрана.

ISBN 978-966-699-697-1

© Зеркалов Д. В., 2012

Д. В. Зеркалов

НТУУ «КПІ» 2012
Науково-методичні документи

Довідник

Київ
«Основа»
2012

УДК 378.662
ББК 745 8я2
3-57

Зеркалов Д.В.

3-57 НТУУ «КПІ» 2012. Науково-методичні документи [Електронне видання]
Довідник. – К.: «Основа». 2012. – 243 с.

ISBN 978-966-699-697-1

Пропонована читачеві збірка документів – результат колективної праці НТУУ «КПІ». У довіднику приведені основні наукові документи щодо організації діяльності науково-педагогічних працівників головного технічного ВНЗ України

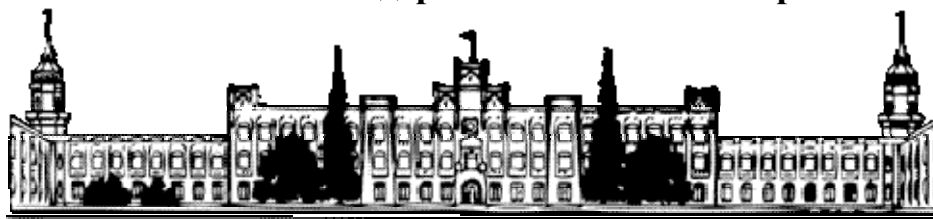
Для керівників і професорсько-викладацького складу ВНЗ України.

УДК 378.662
ББК 745 8я2

ISBN 978-966-699-697-1

© Зеркалов Д.В., 2012

НТУУ «КПІ» – Лідер технічної освіти України

Київський політехнічний інститут було засновано у 1898 році у складі 4-х відділень: механічного, сільськогосподарського, інженерного та хімічного. Першим ректором інституту був відомий учений і педагог В.Л. Кирпичов, а першим головою Державної екзаменаційної комісії у 1903 р. – Д. І. Менделєєв. Засновники КПІ втілили кращі традиції відомих європейських вищих технічних шкіл: Паризької “Еколь політехнік”, Аахенського, Віденського, Магдебурзького технічних університетів. В основі цієї системи вищої технічної освіти було поєднання глибокої природничо-наукової, фундаментальної підготовки з фізики, математики, хімії та інших дисциплін із загальноінженерною та отримання професійно-практичних навичок на виробництві і в наукових установах. Ці принципи КПІ несе протягом всієї історії.

З часом на базі КПІ було створено 12 ВНЗ у багатьох регіонах України, 9 з яких сьогодні мають статус національних: Київський національний університет будівництва і архітектури, Київський національний університет технології та дизайну, Національний авіаційний університет, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Національний університет харчових технологій, Одеська національна морська академія, Вінницький національний технологічний університет, Житомирський, Черкаський, Чернігівський державні технологічні університети, Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту ім. В. Лазаряна, Харківський національний автомобільно-дорожній університет.

Сьогодні НТУУ “КПІ” – найбільший технічний університет України дослідницького типу, один з провідних університетів Європи та світу. У ньому навчається близько 30 тисяч студентів, у т.ч. іноземні студенти. До його складу входять 30 навчально-наукових підрозділів (10 інститутів і 20 факультетів), 8 навчально-наукових центрів, 12 науково-дослідних інститутів, 14 науково-дослідних центрів і 1 конструкторське бюро.

Кожний шостий студент м. Києва здобуває освіту в КПІ, 4% усіх першокурсників України – це студенти КПІ, кожен двадцять п'ятий професор і доцент України – викладач КПІ, у технічних ВНЗ країни кожен п'ятий факультет і кафедра – це факультет або кафедра КПІ, кожен третій студент-політехнік України – це студент КПІ.

Здійснюється підготовка бакалаврів з 54 напрямів, спеціалістів та магістрів зі 117 спеціальностей, кандидатів і докторів наук. Серед викладачів НТУУ «КПІ» – 10 академіків та членів-кореспондентів НАН України, 243 професори, 267 докторів наук, 884 доценти, 1180 кандидатів наук. Аудиторії та лабораторії університету оснащені сучасним обладнанням, упроваджуються новітні

технології навчання з використанням локальних (Intranet) і глобальних (Internet) комп'ютерних мереж. Усе це дозволяє забезпечити якість освіти, рівень якої відповідає стандартам кращих закордонних університетів.

Будівлі інститутів, факультетів, науково-дослідних організацій НТУУ «КПІ» та університетські гуртожитки розкинулися на площі у 160 гектарів. Це справжнє місто в місті. Університет має власний Центр культури та мистецтв, сучасний спортивний комплекс, поліклініку, студентський санаторій-профілакторій, чотири спортивно-оздоровчі табори на Дніпрі, Чорному морі та в Карпатах. Його науково-технічна бібліотека – одна з найкращих у країні.

Університет є одним з ініціаторів та безпосереднім учасником реформування вищої освіти, впровадження ступеневої системи освіти, кредитно-модульної технології організації навчального процесу, створення додатків до дипломів європейського зразка і вирішення інших питань у рамках Болонського процесу.

На базі НТУУ «КПІ» створено Український інститут інформаційних технологій в освіті, Центральньо-східно-європейський віртуальний університет, який розширив можливості громадян багатьох країн отримати високоякісну вищу освіту, не залишаючи свого місця проживання.

Дбаючи про входження України в єдиний європейський освітній простір, НТУУ «КПІ» став осередком Державної інформаційної мережі вищих навчальних закладів і інститутів Національної академії наук URAN, яка є основою до приєднання до Європейської освітньої мережі GEANT. НТУУ «КПІ» є ініціатором створення в Україні Центру суперкомп'ютерних обчислень і даних, який передбачає розвиток інфраструктури для всебічної інформатизації освіти і науки, розроблення елементів штучного інтелекту та інтерактивних технологій.

НТУУ «КПІ» бере активну участь у виконанні міжнародних освітніх, наукових проектів і програм, успішно співпрацює з 165 зарубіжними ВНЗ із 47 країн світу, має 32 спільні структури з ВНЗ-партнерами, провідними міжнародними компаніями (ЕС, СУ, UNDP, UNESCO, UNIDO, WIPO, NATO, EDNES, ICSU, CODATA) та відомими фірмами (MOTOROLA, SIEMENS, FESTO, SAMSUNG, INTEL та ін.).

Одним з перших університетів України НТУУ «КПІ» у вересні 2003 року приєднався до співдружності університетів, які підписали «Велику Хартію Університетів» Європи («Magna Charta Universitatum»).

Наукові розробки НТУУ «КПІ» щорічно відзначаються Державними преміями України в галузі науки і техніки.

У квітні 2007 р. на Колегії МОН України було ухвалено рішення про надання КПІ статусу дослідницького університету, Статут якого затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 р. № 1332. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2010 р. № 76 НТУУ «КПІ» надано статус самоврядного (автономного) дослідницького національного університету.

На сьогодні метою діяльності НТУУ «КПІ» є підготовка висококваліфікованих фахівців і проведення наукових досліджень для «проривного» розвитку економіки України по групі пріоритетних напрямків.

ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ ТА ІННОВАТИКИ НТУУ "КПІ"

Проректор з наукової роботи, академік НАНУ, доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державних премій СРСР, УРСР та України в галузі науки і техніки,
професор **Ільченко Михайло Юхимович**
тел.: 236-62-13, 454-94-05
e-mail: ndch@kpi.ua
сайт: <http://science.kpi.ua>

Національний технічний університет України – це науковий центр, в якому виконуються науково-дослідні роботи по всіх сучасних розділах науки, і є провідною установою України в таких наукових напрямках:

- інформаційні технології, системний аналіз та керування;
- електроніка, радіотехніка та засоби телекомунікацій;
- електротехніка та енергозбереження;
- матеріалознавство та машинобудування;
- енерготехніка та нові енергогенеруючі технології;
- приладобудування та інформаційно-вимірвальна техніка;
- проблеми екології,
- хімічні технології та хімічне машинобудування.

Успішне виконання фундаментальних досліджень з метою отримання наукового продукту (нових теорій, концепцій, методів, методик, математичних моделей та інш.) дозволяє суттєво впливати на створення принципово нових технічних рішень, забезпечувати важливіші соціальні та економічні проблеми, дає можливість залучати до наукових досліджень студентів та аспірантів, що сприяє удосконаленню вищої освіти та системи підготовки науково-педагогічних кадрів, підтримує та розвиває наукові школи. Прикладні дослідження спрямовані на виконання інноваційних розробок більш зорієнтованих на отримання кінцевого результату (нових технологій, нових видів техніки, нових матеріалів та інш.), що дозволить суттєво підвищити їх конкурентоспроможність та значно поширити впровадження результатів.

До складу наукових структурних підрозділів входять: наукові частини кафедр 26 навчально-наукових інститутів (ННІ) і факультетів, 6 науково-дослідних інститутів (НДІ), 12 науково-дослідних центрів (НДЦ) та 5 навчально-наукових центрів (ННЦ), 2 конструкторських бюро (КБ), Центр більш чистого виробництва, Орган сертифікації метало- та деревообробного обладнання та продукції машинобудування. Університет є провідною організацією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України в галузі стандартизації, має декілька сертифікаційних центрів.

До складу НДЧ університету також входять: редакція журналу «Наукові вісті», Державний політехнічний музей, Науково-технічна бібліотека.

Інформація:

Керівництво департаменту

Спеціалізовані вчені ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій
НТУУ “КПІ”

Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки на період до 2020 року

Комплексні програми університету

Виконання держбюджетних робіт

- Наукова та інноваційна діяльність у дослідницькому університеті
- Наука та інновації – основа модернізації економіки держави
- Світові орієнтири наукової та інноваційної діяльності дослідницького університету

- Розбудова наукових та інноваційних засад дослідницького університету

- Наукова та інноваційна діяльність КПІ в 2007 році: підсумки та завдання

- НТУУ «КПІ» на шляху до дослідницького університету

- Наука в НТУУ “КПІ”: стан та перспективи

Наукова робота студентів та молодих вчених

[Переможці конкурсу на кращий підручник, навчальний посібник, монографію](#)

Про департамент детальніше

Департамент науки та інноватики є науковим комплексом університету, що об’єднує навчально-наукові, науково-дослідні і впроваджувальні структурні підрозділи та підрозділи управління і забезпечення наукової діяльності університету, які виконують науково-дослідні, дослідно-конструкторські та впроваджувальні роботи в інтересах органів управління державою, відомств, підприємств і організацій України та інших держав.

У своїй діяльності Департамент керується Законами України “Про освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність” та іншими чинними нормативно-правовими актами України, наказами та постановами Міністерства освіти і науки, наказами ректора.

Департамент здійснює свою діяльність через взаємодію навчального процесу, науки і виробництва з метою здобуття нових знань, які є базою для навчальної діяльності; розв’язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного та інноваційного розвитку; впровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукової продукції, створеної в університеті.

Очолює Департамент проректор з наукової роботи.

Основні завдання Департаменту:

- організація та проведення фундаментальних, пошукових і прикладних досліджень та розробок, спрямованих на реалізацію пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, наукоємних технологій і освіти відповідно до профілю підготовки спеціалістів університету як основи для створення і опанування нових технологій, становлення та розвитку наукових шкіл і провідних наукових колективів на важливіших напрямках розвитку науки і техніки;

- широка участь вчених у формуванні та вирішенні соціально-економічних проблем на основі пропозицій національних, міждержавних, галузевих, міжгалузевих, регіональних та міжвузівських науково-технічних програм;
- підготовка кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру та докторантуру;
- розвиток докторантури на базі наукових шкіл університету;
- використання досвіду і потенціалу провідних вітчизняних та закордонних шкіл при підготовці кандидатів і докторів наук;
- удосконалення системи підготовки кадрів вищої кваліфікації з метою збереження та нарощування їхньої чисельності;
- широке залучення до науково-технічної діяльності талановитої студентської молоді;
- створення необхідних економічних, виробничих та соціальних умов для найбільш повного використання, розвитку і реалізації науково-технічного і навчально-методичного потенціалу університету, які стимулюють розробку технічних і технологічних нововведень, забезпечують скорочення інноваційного циклу “наука – виробництво” при підвищенні конкурентоспроможності створюваної продукції;
- розвиток перспективних форм науково-технічного співробітництва з промисловими підприємствами з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних задач, створення високих технологій і розширення використання розробок університету з урахуванням кінцевої потреби промисловості та суспільства в їх результатах;
- розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково-технічної продукції і конкурентоспроможних зразків нової техніки та матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій;
- розвиток взаємовигідних міжнародних науково-технічних зв’язків з навчальними закладами і фірмами, виконання спільних науково-дослідних проектів при збереженні та захисті національних пріоритетів, міжнародний обмін науково-технічною інформацією, технологіями, спільне опублікування наукових статей, монографій, проведення виставок-ярмарок тощо для підтримки високого рейтингу університету у світовій системі науки і освіти;
- розвиток фінансової основи досліджень і розробок за рахунок використання позабюджетних коштів та інноваційної діяльності;
- організаційне та методичне забезпечення винахідницької та патентно-ліцензійної роботи, забезпечення захисту інтелектуальної власності університету;
- організація й проведення конкурсів на кращу науково-технічну розробку, кращий підручник, навчальний посібник, монографію та ін.;
- поновлення експериментальної та матеріально-технічної бази за рахунок централізованих капітальних вкладень, коштів, які передають підприємства та організації, наукової діяльності, продажу ліцензій тощо;
- проведення науково-технічних конференцій, семінарів, виставок, презентацій тощо;

- організація сучасних форм реклами науково-технічної продукції університету, створення банку даних, підготовка та поширення рекламних матеріалів НДДКР;

- метрологічне, нормативно-методичне, юридичне та інформаційно-довідкове забезпечення наукової і технічної діяльності;

- розвиток інфраструктури наукової діяльності.

Департамент проводить дослідження у співробітництві з іншими вищими навчальними закладами України, науковими організаціями НАНУ, галузевими академіями наук, з науковими організаціями та підприємствами різних форм власності.

Департамент здійснює в установленому порядку наукове та науково-технічне міжнародне співробітництво.

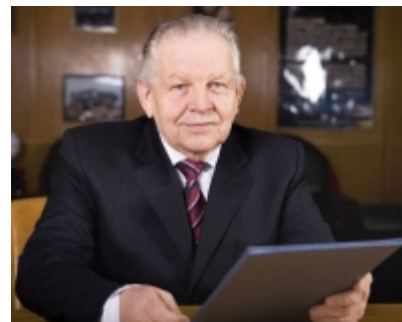
Фінансування науково-дослідних робіт здійснюється за рахунок коштів державного бюджету різного рівня, позабюджетних асигнувань.

ІЛЬЧЕНКО МИХАЙЛО ЮХИМОВИЧ – ПРОРЕКТОР НТУУ "КПІ"

Проректор з наукової роботи, доктор технічних наук, професор, академік Національної академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державних премій в галузі науки і техніки

Народився 13 вересня 1941 р. на Київщині. Закінчив Київський політехнічний інститут (тепер Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"). Саме у стінах цього прославленого закладу він сформувався як інженер і як учений-педагог, став проректором університету з наукової роботи.

Наукова діяльність Михайла Юхимовича надзвичайно багатогранна. Його фундаментальні дослідження відзначалися оригінальністю, сміливістю у постановці проблеми і завжди були спрямовані на масштабне практичне використання.

Ще на першому етапі своєї діяльності (1964–1982) він провів цикл фундаментальних фізико-технічних наукових досліджень, які зумовили створення нового класу твердотільних коливальних систем на основі діелектриків та феритів. Вчений визначив, систематизував і математично змоделивав найзагальніші закономірності взаємодії з електромагнітними полями надвисоких частот феритових та діелектричних елементів, які розміщені у різних хвилеводних системах і мають резонансний характер вказаної взаємодії.

Завдяки дослідженням М.Ю. Ільченка було виведено оригінальні формули для розрахунку характеристик конкретних електродинамічних систем і

запропоновано десятки нових радіотехнічних пристроїв. Одержані теоретичні та практичні результати лягли в основу його докторської дисертації, захищеної в 1980 р. в Інституті кібернетики НАН України. А реалізація цих результатів у народному господарстві була відзначена Державною премією УРСР у галузі науки і техніки.

1983–1990 рр. – другий етап у науковій творчості вченого. Він позначений створенням нового класу мініатюрних твердотільних пристроїв, до складу яких поряд з діелектричними резонаторами входили активні напівпровідникові прилади. За розробку таких пристроїв та їх впровадження в космічну апаратуру супутникових телекомунікацій спеціального призначення М. Ю. Ільченко разом з іншими творцями стає лауреатом Державної премії СРСР.

У 90-х роках в Україні розпочалося широке використання розробок мікрохвильової техніки для створення сучасних засобів телекомунікацій. З цим пов'язаний наступний, третій етап в діяльності вченого. Під його керівництвом було виконано три загальнодержавні науково-технічні програми з проблем телекомунікацій. Праця отримала високу оцінку – академічну премію імені видатного вченого академіка С. О. Лебедєва.

На вирішення завдань, передбачених Указами Президента України, Національною програмою інформатизації та постановами уряду була спрямована виконана під його керівництвом комплексна робота щодо створення інформаційно-телекомунікаційних систем з використанням мікрохвильових технологій і спеціалізованих обчислювальних засобів. Завдяки світовому рівню отриманих результатів і масштабному впровадженню ця робота була відзначена у 2004 році присудженням Державної премії України в галузі науки і техніки.

У 1990 р. Михайло Юхимович організував і очолив Науково-дослідний інститут радіоелектронної техніки (з 2000 р. – НДІ телекомунікацій при НТУУ "КПІ"), який розробляє сучасні телекомунікаційні системи і технології, пов'язані, зокрема, з вирішенням проблем широкосмугового безпроводового доступу, цифрового телебачення тощо. М.Ю. Ільченко є головним конструктором робіт, що виконуються згідно завдань Міністерства оборони України. Водночас учений щедро віддає свій багатий інтелектуальний потенціал справі виховання молодого покоління фахівців. На основі його розробок сформувався ряд нових навчальних дисциплін. З ініціативи М. Ю. Ільченка була започаткована кафедра засобів телекомунікацій – перша в нашій країні. Тут вже діють аспірантура і докторантура. НДІ телекомунікацій та зазначена кафедра стали базисом для організації у 2002 році під його керівництвом Навчально-наукового інституту телекомунікаційних систем.

Серед учнів Михайла Юхимовича — 6 докторів та 12 кандидатів наук.

Починаючи з 1988 р. М.Ю. Ільченко як проректор з наукової роботи Національного технічного університету України "КПІ" спрямовує свою діяльність на впровадження нових форм організації університетської науки, зокрема на створення в складі університету ряду науково-дослідних інститутів, КБ, інженерних центрів, інноваційних структур. За його безпосередньої участі в університеті реалізовано низку важливих проектів. Зокрема, створені Державний

політехнічний музей, науковий і технологічний парки "Київська політехніка", університет став національним і отримав статус дослідницького тощо.

Перу ученого належить більше 500 наукових праць і винаходів, серед яких 22 монографії та навчальні посібники. На його рахунку більше 80 авторських свідоцтв і патентів на винаходи та корисні моделі.

Багато енергії віддає М. Ю. Ільченко науково-організаційній та громадській роботі. Зокрема за його участі згідно Розпорядження Президента України була розроблена Концепція розвитку наукової сфери України. Упродовж багатьох років він є членом Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній раді України. Особисто брав участь у підготовці проектів законодавчих актів з інформаційних технологій та інноваційної діяльності, в тому числі Закону України "Про науковий парк "Київська політехніка". У розробці нормативних документів стосовно організації науки і освіти у вищих навчальних закладах використовується практичний досвід очолюваної ним Ради проректорів з наукової роботи і його членство в Атестаційній колегії МОН України. Він голова спеціалізованої ради НТУУ "КПІ" із захисту докторських і кандидатських дисертацій з радіотехнічних і телекомунікаційних спеціальностей; очолює науково-методичну комісію Міністерства освіти і науки України з радіотехніки та телекомунікацій; входить до складу бюро Відділення інформатики НАН України, до секції Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки та до складу Громадської ради ВАК України.

Учений є членом Міжнародної академії наук вищої школи, Міжнародної академії інженерних наук, Почесним членом Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (США) та інших міжнародних організацій.

У 1998 р. М.Ю. Ільченко нагороджений почесною відзнакою Президента України – орденом "За заслуги" III ступеня. Нагороджений також Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України (2001) та Почесною Грамотою Верховної ради України (2009). Почесний зв'язкiвець України (2002). Заслужений професор НТУУ "КПІ" (2009).

*Джерело інформації:
Вісник НАН України, № 9, 2001
з доповненнями НТУУ "КПІ" 2009 р.*

**ДОПОВІДЬ РЕКТОРА НТУУ “КПІ” АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ
М.З. ЗГУРОВСЬКОГО НА СЕСІЇ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ
30 СЕРПНЯ 2012 РОКУ**

Шановні друзі! Дозвольте висловити щирі вітання з початком нового, 115-го навчального року в КПІ та з 21-ю річницею незалежності України, побажати вам міцного здоров'я, плідної праці, подальших творчих успіхів.

Протягом року, що минув, наш університет пройшов непрості випробування, але колектив довів свою згуртованість і склав іспит на відстоювання демократичних принципів нашої діяльності. Хочу висловити щире подяку за вашу принципову позицію в питанні захисту своєї альма-матер та системи цінностей КПІ.

Нагадаю, що в жовтні 2011 року ми затвердили нову стратегію розвитку університету на наступне десятиріччя. Концептуальні положення цієї стратегії ви отримали сьогодні. Вони також друкувалися в газеті "Київський політехнік" і обговорювалися під час наших попередніх зустрічей протягом року. Нинішня сесія присвячена переважно розгляду можливих шляхів реалізації цієї стратегії та аналізу того, що нами вже напрацьовано.

Одним з головних результатів останніх років є створені нами засади університету дослідницького типу, які ґрунтуються на посиленні взаємодії між освітньою, науковою та інноваційною компонентами нашої роботи. Тому в поточному і подальших роках варто і далі йти цим шляхом, спираючись на напрацьований фундамент.

На сучасному етапі важливою є самооцінка своєї роботи у вітчизняному і світовому освітньо-науковому просторі. З огляду на результати університетських рейтингів ми вже п'ятий рік поспіль утримуємо лідерські позиції за головними національними рейтингами, а в цьому навчальному році за міжнародними рейтингами QS та Webometrics КПІ увійшов до 4% кращих університетів світу. Але ці результати не повинні жодним чином нас заспокоювати. Навпаки, ми маємо ще більш наполегливо вдосконалювати свою діяльність.

Важливим завданням такого вдосконалення є приведення у відповідність до сучасних вимог системи управління університетом. Нагадаю, що діюча система управління була сформована ще на початку незалежності країни, піддалася модернізації в 2004 році і непогано пропрацювала весь цей час. Підтвердили життєздатність головні її засади – демократичність, академічні свободи, децентралізація діяльності, розширення самоуправління.

Разом з тим, за умов мінливого і динамічного зовнішнього середовища, жорсткої конкуренції часто виникають ситуації, коли різні ланки системи управління, що розрослася, через слабкість зв'язків між собою, застарілі стереотипи, нерозуміння сучасних змін гальмують впровадження новацій.

Ще один виклик, перед яким постав університет, полягає в суттєвому зменшенні бюджетного фінансування нашої роботи (у цьому році на 20%), і одночасно стрімкому зростанні видатків на комунальні послуги і енергоносії, які в повному обсязі не забезпечуються державою. Тому нові реалії вимагають від нас зовсім інших підходів до побудови економіки університету, до вирішення проблем енергозбереження і енергоменеджменту. Ми навіть змушені були, задля збереження життєздатності КПІ, у цьому році прийняти дуже непопулярне рішення про двотижневу неоплачувану відпустку всіх співробітників університету. Я дуже вдячний нашому колективу за розуміння цієї ситуації і терпляче ставлення до неї.

Виходячи із зазначених обставин, було визначено основний напрям реформування системи управління університетом, який полягає в наданні цій системі адаптивних характеристик на основі її спрощення, здешевлення, підвищення ефективності і спрямування на вирішення сучасних завдань. Перший етап реформування для центрального апарату вже завершується. В результаті видатки на його утримання зменшені на 15% (це більше 700 тис. грн на місяць), вивільнено понад 500 квадратних метрів площ у головному корпусі, які передаються для навчально-наукових цілей, на низку ключових управлінських посад запрошено молодь. На другому етапі керівникам факультетів та інститутів буде запропоновано також вдосконалити систему управління на рівні підрозділів.

Ми розуміємо, що реформування управління університетом є тактичним кроком, який час від часу потрібно робити, щоб не знижувати ефективність нашої роботи. Водночас ми повинні постійно працювати над стратегічним вдосконаленням діяльності КПІ відповідно до глибинних змін, які постійно відбуваються в суспільстві.

Суттєвим викликом сучасного етапу розвитку України є значне послаблення функції держави у підтримці власної освіти і науки, яка вже не спроможна політично, фінансово і організаційно розвивати ці галузі випереджальними темпами. Навпаки, держава через пенсійне законодавство, законодавство у сфері освіти, інші нормативні акти суттєво ускладнила роботу вищої школи.

Нові реалії полягають у тому, що за роки незалежності України лівова частка капіталів перейшла в приватний сектор економіки. При цьому промислові приватні компанії, гостро конкуруючи зі своєю продукцією на зовнішніх і внутрішніх ринках, для свого виживання і розвитку все більше потребують підживлення новими винаходами і якісним персоналом. З іншого боку, ми зацікавлені в нових робочих місцях і місцях практики студентів на підприємствах високотехнологічного бізнесу, в його замовленнях на виконання наукових робіт, у розвитку ним навчально-дослідницької бази університетів. На цій основі виникає об'єктивна потреба в тісній взаємодії і співпраці провідних технічних університетів і приватного сектору економіки.

Тому кафедрам, факультетам, інститутам належить перебудувати свою роботу відповідно до цих нових реалій, формувати такі спільні освітньо-наукові середовища, в яких освітня компонента наповнювала б наукову сферу і

високотехнологічний ринок праці талановитою молоддю, з якої виростуть майбутні вчені, керівники виробництва і бізнесу.

У цій новій моделі підготовка фахівців не повинна набувати вузькотехнічного характеру. Навпаки, на високотехнологічному ринку праці найбільш затребуваними є фахівці, які отримали ґрунтовну фундаментальну освіту, здатні формулювати складні завдання, керувати процесами, комплексно, системно оцінювати всі наслідки тих чи інших управлінських рішень. Фундаменталізацію підготовки фахівців КПІ повинен здійснювати за фізико-технічною моделлю, яка передбачає синтез глибоких загальнонаукових природничих знань та інженерного мистецтва.

Розвиваючи тісну взаємодію з високотехнологічним ринком праці та враховуючи світові тенденції розвитку наук і технологій, маємо сформулювати нові вимоги до змісту, структури і обсягів підготовки фахівців за інженерними спеціальностями. Нині запити на випускників КПІ складають 123%, середній показник працевлаштування коливається на рівні 100%. Звичайно, на різних факультетах ці цифри різняться. Традиційно високі запити на випускників мають ПБФ, ІФФ, ХТФ, ТЕФ, ФЕА.

Але, незважаючи на те що роботодавці вже 4 роки поспіль визнають КПІ кращим ВНЗ країни, ми не можемо повною мірою бути задоволеними нашими взаємозв'язками з високотехнологічним ринком праці. Соціологічні опитування Центру "Соціоплюс" показали, що у виробничій сфері сьогодні працює 14% минулорічних випускників, у сфері ІТ – 15%, в торгівлі – 11%, в науково-освітній сфері – 10%, в будівництві і архітектурі – 9%.

38,7% роботодавців переконані, що знання випускників КПІ повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва та бізнесу, а 53,3% вважають, що швидше відповідають. 44,3% підприємств та організацій потребують фахівців широкого профілю, а 39,6% роботодавців бачать у себе на підприємствах фахівців вузької спеціалізації з хорошою математичною і ІТ підготовкою.

Ми маємо менше нарікань роботодавців на недостатнє знання нашими випускниками англійської мови та інформаційних технологій, але, на жаль, роботодавці відзначають, що у половини наших випускників недостатня практична підготовка.

Заслужовує на поширення досвід створення з провідними компаніями та науковими установами спільних навчальних лабораторій та центрів. Сьогодні успішно діють лабораторія "Майкрософт – КПІ" на базі ФІОТ, академія CISCO на базі ІПСА та ФІОТ, лабораторія "ФЕСТО" на базі ММІ, лабораторія "Motorola-КПІ" на базі ФАКС та ФПМ, лабораторія "Преса України" на базі ВПІ, спільний з "Київенерго" центр "Тепломережі" на базі ТЕФ та інші. Усього діє понад 20 спільних підрозділів. Ця форма співпраці з високотехнологічним ринком праці дозволяє залучити новітнє обладнання до навчально-дослідницького процесу і суттєво покращити компоненту практичної підготовки наших випускників.

У затвердженій нами стратегії заплановано розвивати і вдосконалювати наскрізну систему моніторингу і підвищення якості підготовки фахівців. Сьогодні

це здійснюють Інститут моніторингу якості освіти, факультет довузівської підготовки, Центр тестування та моніторингу знань, Центр професійної орієнтації учнівської молоді "Майбутнє України" . Зокрема, Інститут моніторингу якості освіти за 7 останніх років виконав масштабну і відповідальну роботу. За 14 турів моніторингу ним було проекзаменовано понад 70 тис. студентів, 146 спеціальностей по 1230 дисциплінах, перевірено та опрацьовано майже 300 тис. робіт з фундаментальних, професійно-орієнтованих та фахових дисциплін.

Ця система внутрішнього контролю висвітлює нам як переваги, так і слабкі місця підготовки фахівців за кожною спеціальністю за шістьма головними складовими моделі навчання в КПІ. Це загальноосвітні, фундаментальні знання, спеціальна інженерна підготовка, знання англійської мови, знання ІТ, якість дипломного проектування та відгуки роботодавців. Система дозволяє розробити точні стратегії вдосконалення навчання за цими складовими.

Водночас ця система показала нам і хвилюючу тенденцію. Аналізуючи динаміку інтегральних показників за останні сім років, ми побачили, що якість навчання в університеті монотонно зростала на відрізьку часу 2005-2009 роки, а протягом останніх трьох років це зростання зупинилося на певній полиці насичення. Вивчення цього явища показало, що причиною такого насичення є постійне погіршення якості підготовки абітурієнтів, яких дає нам загальноосвітня школа.

Тому в подальшій роботі надзвичайно актуальним є відновлення і розширення системи доуніверситетської підготовки з метою пошуку талановитої молоді, розширення можливості отримання нею якісної вищої технічної освіти. Ця робота є багатогранною. Маємо суттєво вдосконалити співпрацю з Малою академією наук, поширивши досвід інженерно-фізичного факультету в масштабах університету.

Щорічні фестивалі школярів-винахідників України, які проводить фізико-технічний інститут у партнерстві з компанією Інтел, дозволяє не лише виявити майбутніх талановитих конструкторів і вчених, а й пов'язати їх наступне навчання з КПІ. Олімпіади, конференції, конкурси на кращі досягнення школярів, які все ширше практикують різні факультети і інститути КПІ, є важливими складовими професійної орієнтації молоді.

У цьому році поповнення КПІ на перший курс склало 4330 осіб за стаціонарною формою навчання і 190 за заочною, що на 275 більше, ніж у 2011 році. На п'ятий курс ми прийняли 1598 осіб за програмою підготовки спеціаліста і 1619 осіб за програмою підготовки магістра, що покращило співвідношення спеціаліст/магістр на користь магістерської підготовки порівняно з попереднім роком. Тоді ми прийняли 1876 осіб на програму підготовки спеціаліста і 1342 особи на програму підготовки магістра. За контрактною формою навчання наше цьогорічне поповнення склало 900 осіб за усіма формами підготовки.

У стратегії передбачено стимулювання більш високих форм роботи викладачів і науковців, таких як наукове керівництво магістрантами, аспірантами і докторантами, участь у підвищенні кваліфікації та перепідготовці кадрів для

економіки країни, організація навчання іноземних студентів англійською мовою, досягнення високої результативності наукових досліджень та інновацій.

КПІ має послідовно покращувати співвідношення між вищими рівнями підготовки (магістр, доктор філософії, доктор наук) і базовим рівнем (бакалавр). У цьому році ми досягли 51% підготовки магістрів від кількості бакалаврів. Водночас у відомих європейських технічних університетах, таких як Віденський, Аахенський, Магдебурзький, Паризька Еколь політехнік, це співвідношення у 2-3 рази краще на користь вищих форм підготовки, вже не кажучи про американські технічні університети МІТ і Калтек, які мають на кожного бакалавра 2,5 студента магістерських програм і тих, які навчаються за програмами докторів філософії.

Чим же пояснюється таке велике відставання КПІ від провідних технічних університетів світу за цією визначальною характеристикою роботи? Аналіз висвітлює низку об'єктивних і суб'єктивних факторів. До об'єктивних відноситься відтік талановитої молоді з наукової і освітньої сфер до бізнесу та її еміграція. Але нас має турбувати і важливий суб'єктивний фактор, що характерний для КПІ. Це небажання значної частини професорів, докторів наук КПІ виконувати свою головну місію – виховувати власні наукові школи. Конкурс, який було проведено у травні-серпні цього року для цієї категорії викладачів, показав, що 30% з них за останні 7 років не підготували жодного кандидата чи доктора наук.

На наступний десятирічний період ми ставимо перед собою завдання стовідсотково залучити до підвищення кваліфікації та перепідготовки усіх викладачів як мінімум двічі впродовж терміну дії їх контракту. Таку перепідготовку вже досить ґрунтовно організовано в системі МПО КПІ. За останні три роки нею було охоплено понад 80% викладачів та управлінського персоналу, а за останній рік – 452 викладачі за 26-ма програмами перепідготовки. В подальшому ми маємо поширити її на інститути НАН України, на високотехнологічні підприємства, на передові університети як України, так і інших країн світу. При цьому нам варто поставити акцент не лише на підвищенні кваліфікації викладачів за їх фахом, а й на покращенні володіння ними іноземними мовами, новими інформаційними та освітніми технологіями, управлінськими знаннями.

Поряд з цим, важливим видається вдосконалення роботи постійнодіючої школи викладачів-початківців та залучення до проведення занять у ній досвідчених професорів університету. Варто відзначити, що ситуація з омолодженням науково-педагогічних кадрів поступово поліпшується. За останні чотири роки відбулося зниження їх середнього віку з 52 до 51 року, але ми маємо розуміти, що механічне зниження середнього віку викладачів не є для нас самоціллю. Реалії такі, що третина викладацького складу – це пенсіонери, та вони сповнені сил, можуть ефективно працювати і альтернативи їм сьогодні немає. Саме тому, незважаючи на проблеми з пенсійним законодавством, протягом останніх місяців ми здійснили комплекс заходів з метою збереження цих людей без втрати ними наукової пенсії.

Одночасно з підвищенням кваліфікації ми маємо турбуватися про покращення умов для виконання викладачами науково-інноваційної та методичної роботи.

Тому, поступово знижуючи співвідношення кількості студентів на одного викладача, ми зменшуємо їх середнє педнавантаження, яке сьогодні становить 702 години.

Нелегким завданням сьогодні є фінансове забезпечення співробітників на необхідному для КПІ рівні. Так, порівняно з 2009 р., на 1 січня 2012 р. заробітна плата професора в цілому по Україні зросла з 3135 грн до 4464 грн, а в КПІ – з 5950 грн до 7052 грн. Збереження цих переваг в оплаті праці викладачів стало ще однією причиною двотижневої неоплачуваної відпустки.

Шановні друзі! Протягом останніх років у системі вищої освіти країн світу, включаючи Україну, поширюється практика рейтингового оцінювання діяльності університетів, університетських програм і навіть викладачів. Це робиться для того, щоб дати об'єктивні орієнтири ринку праці і суспільству щодо якості підготовки фахівців у конкретних університетах за тими чи іншими університетськими програмами. Звичайно, ми розуміємо, що до різноманітних рейтингів потрібно ставитися обережно, щоб за формальними цифрами не загубити змістовні складові освітнього процесу. Але, водночас, стояти осторонь від цієї форми оцінювання університетської роботи ми не можемо.

Тому КПІ створив власну ієрархічну систему рейтингового оцінювання факультетів, інститутів, кафедр і викладачів. Систему критеріїв такого оцінювання максимально спрощено. Це якість залишкових знань студентів, комплексний показник "прийом – випуск", індекс науково-педагогічного потенціалу кафедри та рейтинг науково-педагогічних працівників.

Для визначення останнього напрацьовано нормативи, які охоплюють навчально-методичну, науково-інноваційну та організаційно-виховну роботу. За два останні роки системою було охоплено понад 3 тис. викладачів. Перший досвід її застосування свідчить про певне покращення навчально-методичної та науково-інноваційної роботи в університеті.

Ми поступово розширюємо можливості студентів реалізовувати індивідуальні траєкторії навчання шляхом вибору ними дисциплін та циклів таких дисциплін. Для цього постійно вдосконалюється структура навчальних планів. Сьогодні соціально-гуманітарна компонента цих планів у середньому складає 11%; фахова, наукова і компонента дисциплін за вибором становлять понад 80%.

Для організації підготовки фахівців на науково-інноваційній основі ми постійно розвиваємо інфраструктуру навчально-наукового процесу. Нині наш аудиторний фонд налічує 26 тис. місць для одночасного навчання, спеціалізовані лабораторії розраховані на 17 тис. студентів, понад 200 комп'ютерних класів одночасно приймають 4 тисячі студентів.

В КПІ відкрито унікальні дослідницькі і навчальні центри з наноелектроніки, електронної мікроскопії, рентгеноструктурного аналізу, суперкомп'ютерних обчислень, Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку, з дистанційного навчання. Вони є міжфакультетськими. Вже сьогодні у цих центрах навчаються і проводять наукові дослідження студенти й науковці багатьох факультетів і інститутів КПІ.

Оновлення навчальної і дослідницької лабораторної бази КПІ є одним з пріоритетів нашого подальшого розвитку. Маємо першочергово приділити увагу тим навчально-науковим програмам, з яких університет може зберегти лідерські позиції у світі. Перелік переоснащення науково-лабораторного обладнання КПІ налічує понад 100 важливих позицій. Джерелами фінансування мають бути державний бюджет України, кошти великих підприємств, міжнародні гранти.

Важливе завдання університету полягає у створенні нової інформаційної інфраструктури, яка б забезпечила суттєве підвищення продуктивності нашої діяльності. Її основою є система "Електронний кампус", яка дозволить автоматизувати велику кількість завдань навчального процесу і значно розширить можливості взаємодії викладачів і студентів.

На часі створення інформаційних систем "Електронний підпис", "Електронний архів "КПІ", "Електронна бібліотека "КПІ", "Працевлаштування випускників "КПІ", "Тестування і контроль якості освітнього процесу", "Банк веб-ресурсів навчальних дисциплін", створення нової версії веб-порталу "КПІ", англійських версій веб-сайтів усіх підрозділів "КПІ", "Системи електронного документообігу". Маємо здійснити інтеграцію інформаційно-обчислювальних ресурсів підрозділів університету на базі Дата-центру університету, створити системи менеджменту всіх інформаційно-обчислювальних ресурсів КПІ, продовжити розбудову бездротової мережі доступу до Інтернету, провести повну модернізацію комп'ютерної мережі у студмістечку університету з використанням сучасних високошвидкісних технологій та створити комплексну систему захисту інформації КПІ.

Важливим завданням університету є подальший розвиток власної видавничої бази. Протягом останніх чотирьох років видавництво "Політехніка" потроїло видання методичного забезпечення навчального процесу (з 347 видань у 2007 р. до 1115 у 2011 р.). Надалі маємо збільшувати кількість електронних видань за всіма програмами підготовки, створювати повномасштабне цифрове освітнє середовище, знижувати собівартість виробництва і підвищувати його конкурентоспроможність.

Шановні колеги! Особливої ваги на наступному етапі розвитку КПІ набувають завдання виховання молоді. Ми маємо вдало поєднувати адміністрування в цьому питанні з розвитком студентського самоврядування. Розуміючи важливість налагодження зв'язку між адміністрацією факультетів та студентами, ми повинні продовжити вдосконалення роботи інституту кураторів та практики постійної діяльності системи студентського кураторства для академічних груп 1-2 курсів.

Молоді люди, опинившись у великому мегаполісі, зіткнувшись зі складними вимогами університету, з ризиками і спокусами міста, вкрай потребують поради і допомоги від педагогів або від своїх старших колег по студентській лаві. Інколи ці поради можуть врятувати недосвідченого студента від відрахування і навіть від фатальних вчинків, зокрема суїциду. Аналіз цих сумних явищ, які останніми роками стали траплятися частіше, свідчить, що їх причинами була байдужість і жорстокість оточення до молодої людини, яка потрапляла у складні обставини.

Водночас, за результатами цього річного опитування, 16% студентів навіть не знають свого куратора.

Розвиваючи демократизм управління, ми маємо вдосконалювати діяльність органів студентського самоврядування. Особливість цієї роботи полягає не в дрібному повчанні студентів, а у підвищенні довіри до них, розширенні їх участі у вирішенні важливих питань університетського життя, утвердженні чесних і прозорих партнерських стосунків між викладачами і студентами.

Уже сьогодні ціла низка конференцій, конкурсів, змагань, літніх шкіл та інших заходів не тільки пропонуються, а й практично реалізуються самими студентами. Традиційними стали Міжнародна олімпіада студентів з програмування "KPI-Open", літня школа "Досягнення та застосування сучасної інформатики, математики та фізики", яку успішно організовує Наукове товариство студентів і аспірантів університету, щорічні конкурси студентів технічних університетів Європи, які організовує профком студентів НТУУ "КПІ" спільно з Європейською студентською організацією BEST.

День першокурсника, конкурси "Королева КПІ", "Містер КПІ", "Таланти КПІ", "Дні КПІ", фестивалі авторської пісні та творчих колективів художньої самодіяльності, туристичні змагання "Лабіринт" на базі табору "Політехнік" створюють нашу неповторну університетську атмосферу творчості, дружби, взаємопідтримки і патріотизму.

Для КПІ вже стало традицією перед кожною сесією проводити дві атестації. Їх підсумки дають досить точні оцінки рівня підготовки студентів і прогнозують результати майбутньої сесії. За декілька років ми вийшли на певні усталені показники: майже 70 % студентів з успішними двома атестаціями встигають повністю, вони засвоюють знання в повному обсязі і вчасно складають сесію, 35 % з них навчаються на 4 і 5, 17% навчаються лише на відмінно. Маємо також і відрахування за неуспішність, які складають приблизно 5% студентів щорічно.

Користуючись досвідом кращих університетів Європи і світу, ми будемо розширювати практику навчання наших студентів, аспірантів та молодих учених за програмами подвійних дипломів та обміну. Вже тепер їх кількість становить понад 200 осіб. Вони навчаються у Франції, Німеччині, Греції, Австрії, Норвегії, Естонії, Швеції, Данії, Бразилії, Польщі, США, Канаді, Угорщині, Великобританії, Кореї. Ще 100 наших студентів, молодих науковців і викладачів залучені до програми академічних обмінів "ERASMUS MUNDUS". Досвід цієї молоді після її повернення в Україну, що є обов'язковою умовою таких програм, буде надзвичайно важливим як для подальшого розвитку КПІ, так і для України в цілому.

Спільними зусиллями факультетів, інститутів та органів студентського самоврядування за останні роки вдалося досягти стійкої тенденції до зменшення кількості правопорушень студентів. У 10 разів зменшилась кількість важких правопорушень. В КПІ діє ціла система заохочення кращих студентів, встановлено іменні та персональні стипендії Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради, імені видатних учених, персональні стипендії КПІ. Разом їх понад 259.

Досягнення наших студентів за минулий навчальний рік багатогранні і значні як у навчанні, науці, так і в спорті. Студентка факультету біотехнологій Наталія Довгодько стала олімпійською чемпіонкою в Лондоні з академічного веслування.

Студенти ПСА Олексій Слюсаренко і Катерина Маровецька вибороли відповідно золоту і срібну медалі на Міжнародній щорічній олімпіаді з математики для студентів університетів, що проходила в липні цього року в Болгарії. 40 наших студентів стали переможцями всеукраїнських олімпіад з різних дисциплін.

Шановні колеги! Розбудовуючи на наступному етапі науку в КПІ, маємо передусім виконувати завдання підготовки нових поколінь науковців і розвитку наукових шкіл. Ми повинні втілювати політику пріоритетної підготовки фахівців за вищими формами навчання (магістратура, аспірантура, докторантура) в єдиному циклі освітніх і дослідницьких програм.

Втілюючи зазначені програмні засади в минулому навчальному році, науковці КПІ виконали 173 науково-дослідні роботи за рахунок коштів державного бюджету і 134 на госпдоговірній основі, з них 68 фундаментальних і 239 прикладних. 990 виконаних договорів були пов'язані з наданням науково-технічних послуг. 19 НДР, результати яких мають інноваційну складову, рекомендовано для подальшого тиражування в Науковому парку "Київська політехніка".

Ці роботи виконувалися в рамках шести комплексних програм університету: "Сталий розвиток", "Енергетика сталого розвитку", "Розбудова інформаційного суспільства", "Нові матеріали і технології", "Медико-інженерні проблеми охорони здоров'я", "Системи спеціального та подвійного призначення".

Виконуючи фундаментальні та прикладні дослідження, маємо оволодівати новою для нас справою, яка полягає в комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності на основі стимулювання винахідницької діяльності працівників і студентів університету та проведення процесу трансферу технологій у тісній взаємодії з високотехнологічним бізнесом.

Одним із завдань, яке ми перед собою ставимо в новій програмі розвитку КПІ, є суттєве підвищення показників цитування працівників університету у світових наукометричних базах даних, зокрема у Web of Science і Scopus, та здобуття міжнародного визнання періодичних видань університету. За даними Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, науковці і викладачі КПІ опублікували в журналах, що входять до наукометричної бази даних Scopus, 3445 статей, на які є 5157 посилань.

До 100 найбільш цитованих у Scopus українських науковців входять двоє співробітників КПІ: завідувач кафедри органічної хімії ХТФ Андрій Артурович Фокін (86 статей, 1202 посилання, індекс Гірша – 17) і завідувач кафедри автоматизації електромеханічних систем та електроприводу ФЕА Сергій Михайлович Пересада (39 статей, 1094 посилання, індекс Гірша – 14). До того ж, проф. А.А. Фокін першим з українських хіміків опублікував у 2011 р. статтю в найбільш авторитетному науковому журналі "Nature".

Разом з тим, наведені результати є дуже скромними для КПІ. Аналіз цієї проблеми показав, що 74 % якісних публікацій наших учених, які зроблені в наукових виданнях університету, залишаються нецитованими через формальну невідповідність цих видань міжнародним вимогам. Це, зокрема, відсутність реєстрації видання в наукометричних базах, відсутність в редколегіях журналів достатньої кількості міжнародних експертів, відсутність у наших журналах статей англійською мовою та інше. Тож ближчим часом нам належить привести у відповідність до цих формальних вимог усі 30 наукових журналів КПІ для включення їх до міжнародних наукометричних баз даних.

Ще одним важливим завданням університету є дієве стимулювання винахідницької діяльності наших науковців і студентів. Ми вже почали це робити, запровадивши конкурси винахідників КПІ. Але далі, після виявлення кращих винаходів, знову маємо оволодіти новою для нас справою – виведення їх на ринки з метою комерціалізації, що, за досвідом багатьох технічних університетів світу, приносить значні прибутки у вигляді роялті як винахіднику, так і університету, де цей винахід був зроблений.

Одним із стратегічних завдань КПІ є підвищення у 1,5-2 рази підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації. На початок 2012 р. в аспірантурі та ад'юнктурі університету навчалося 855 осіб. Разом із 181 здобувачем кількість тих, хто готує кандидатські дисертації, складає 1036 осіб. У докторантурі проходять підготовку 33 докторанти плюс 18 здобувачів ступеня доктора наук – загалом 51 особа. Попри досить пристойний потенціал пошукачів, ефективність підготовки нового покоління вчених залишається у нас досить низькою – 15-20 докторів і 100-110 кандидатів наук щорічно. Нашими резервами є розширення бази здобувачів як із числа співробітників КПІ, так і з інших навчально-наукових закладів України та інших країн, забезпечення якісного наукового керівництва, створення дієвого механізму заохочення кращих керівників аспірантів і докторантів, підвищення вимог до пошукачів.

Розвиток і автоматизація науково-технічної бібліотеки КПІ є ще одним важливим нашим завданням. Сьогодні фонд НТБ налічує 2,6 мільйона примірників, з них 1,5 млн – підручники та навчальні посібники. Бібліотека збагатилася картинною галереєю, яка відтворює історію багатьох видатних українців. Унікальний маятник Фуко підкреслює її особливий академічний статус. Завершується оформлення зали рідкісних книг. Усе це створює в бібліотеці атмосферу храму науки і скарбниці знань.

Кількість читачів НТБ з року в рік залишається сталою і коливається на рівні 40 тисяч, але кількість відвідувачів електронних ресурсів через Веб-сайт бібліотеки постійно зростає і в минулому році склала 72 830. Удосконаленню саме цієї компоненти роботи ми маємо приділити особливу увагу, зважаючи на те, що сучасна молодь надає перевагу Інтернету як засобу отримання нових даних і знань.

З метою збереження важливих надбань університету для наступних поколінь політехніків маємо включити до Переліку наукових об'єктів України, що становлять національне надбання: Державний політехнічний музей, маятник

Фуко, лабораторію з імітації умов космосу для випробування мікро- та наносупутників, фонд рідкісних книг Науково-технічної бібліотеки.

Традиційно університет може пишатися здобутками наших науковців. Так, Державних премій України в галузі науки і техніки у минулому навчальному році були удостоєні професори Г.Б.Варламов та Ю.П.Зайченко, почесне звання "Заслужений юрист України" було присуджено доценту Лілії Олександрівні Кузнецовій, професор Дмитро Федорович Чернега був нагороджений орденом "За заслуги" II ступеня. Дозвольте привітати наших колег з високим визнанням держави.

Шановні друзі! міжнародна діяльність сприяє підвищенню авторитету КПІ у світі, його подальшому розвитку і є важливим джерелом у структурі фінансових надходжень університету. КПІ має міжнародні контакти з науковими центрами та університетами майже всіх регіонів світу. У минулому навчальному році КПІ представляв Україну в 31 країні світу, у світових міжнародних організаціях та в міжнародних об'єднаннях університетів. Ми провели 47 міжнародних конференцій, форумів, семінарів, круглих столів, літніх шкіл.

До нас завітали делегації і посли з 33 країн світу, університетом виконувалася низка міжнародних завдань державного рівня у сфері євроінтеграції, розвитку інформаційного простору, науково-технічної співпраці. Завдяки міжнародній діяльності бюджет університету в минулому році збільшився на 2 млн доларів США.

На цій основі КПІ повинен розширити співпрацю з університетами-партнерами, втілюючи програми академічної мобільності. Насамперед університет має суттєво збільшити кількість студентів, які навчаються за програмами подвійних дипломів з університетами розвинених країн, підвищити ефективність участі своїх підрозділів у зарубіжних грантах, у т.ч. в проектах Європейського Союзу, 7-й Рамковій програмі ЄС, програмах "TEMPUS", "ERASMUS MUNDUS" та інших.

Нам необхідно суттєво підвищити якість підготовки кадрів, спроможних організовувати і виконувати міжнародні проекти. Університет має подолати мовний бар'єр у контактах із зовнішнім світом, суттєво покращивши мовну підготовку наших студентів, науковців і викладачів, розширити навчання іноземних студентів англійською мовою, ширше залучати кожен кафедру університету і особливо студентів до міжнародної діяльності.

У свою чергу, в питаннях контролю якості освіти кафедрам потрібно бути готовими вже в найближчому майбутньому стати об'єктом міжнародної експертизи.

Наслідуючи приклади передових університетів світу, КПІ мусить займатися як експортом, так і імпортом освітніх послуг. Необхідно значно (у 2–3 рази) збільшити кількість іноземних студентів, поступово переходячи до їх навчання англійською мовою, зберігаючи при цьому високий рівень вимог до їх знань. Маємо створити мережу спільних структур з партнерами за кордоном (опорні пункти, пункти набору на навчання в КПІ, навчально-наукові центри і т.ін.).

З огляду на ці завдання відзначимо, що за міжнародною діяльністю одноосібним лідером є ФАКС. Близько 13% студентів ФАКСу – іноземні громадяни, що відповідає показникам провідних університетів світу. За кількістю монографій та наукових статей, виданих за кордоном, лідерство за ФБТ, ФЕЛ і ПСА. За академічною мобільністю всіх випередили ФАКС і ХТФ. саме на цих факультетах виконуються проекти TEMPUS, Фулбрайт, Євразія. За кількістю міжнародних угод, спільних заходів і структур лідерами стали ІТС і ЗФ. За обсягами зароблених коштів від міжнародної діяльності вперед вийшли ЗФ та ФЕЛ.

Одна із суттєвих проблем, яку ми сьогодні маємо розв'язати, полягає в тому, що на багатьох кафедрах ще не вбачають у міжнародній діяльності шляху до свого подальшого розвитку. Враховуючи те, що Україна стала повністю відкритою для Європи і світу, залучення кожної кафедри університету, кожного викладача і студента до міжнародної діяльності має стати нормою повсякденного життя нашого колективу.

Шановні колеги! Відповідно до затвердженої стратегії, КПП має суттєво покращити матеріальну базу університету, зробивши особливий наголос на якості створеної інфраструктури. Гуртожитки, місця загального користування, деякі аудиторії, системи енергозабезпечення, інші елементи інфраструктури потребують радикальної модернізації. Це підтверджується і опитуванням студентів, 50% з яких зазначили, що найгострішими проблемами в КПП є технічний стан навчальних корпусів та гуртожитків. Ще чверть опитаних наголосили, що їх найбільшою мірою турбує низький рівень організації харчування на території КПП.

Важливим завданням для університету буде докорінна перебудова системи енергоспоживання, енергозаощадження та обслуговування інфраструктури. З нинішнім станом цієї системи, яка споживає понад 40% консолідованого бюджету КПП, в наступні роки університет існувати не зможе. КПП має принаймні вдвічі зменшити витрати, приведені до 1 кв. метра площ, на оплату обслуговування інфраструктури та енергоносії. Сьогодні ми вже здійснили перші кроки щодо реформування служби енергоменеджменту і переконані, що ближчим часом ці зміни принесуть результати.

На виконання стратегії розвитку КПП маємо додатково побудувати 2 нові гуртожитки, декілька навчальних корпусів. Це в першу чергу корпус ФАКС, корпус видавничо-поліграфічного інституту, додатковий корпус ФІОТ та факультету прикладної математики, актуальним є будівництво корпусу фізико-технічного інституту. Звичайно, в умовах, які склалися сьогодні з фінансуванням університету, зробити це буде доволі важко, але ми змушені знаходити ресурси для виконання запланованого, оскільки в іншому випадку відведені під будівництво земельні ділянки можуть бути втраченими.

Попри зазначені недоліки і проблеми в утриманні матеріальної бази університету, маємо відзначити, що КПП постійно і послідовно забезпечує її розвиток. Зокрема, лише за минулі два роки було виконано капітальний ремонт гуртожитку №18, побудовано навчальний корпус №35, введено в дію два

футбольні стадіони, відкрито три пам'ятники видатним політехнікам, здійснено благоустрій значної частини території університету, виконано поточні ремонти баз відпочинку, багатьох корпусів і гуртожитків.

За умов економічної і соціальної нестабільності суспільства, соціальний захист членів колективу університету набуває особливого значення. Він повинен стати більш адресним, дієвим і ефективним, спрямованим на підтримку атмосфери творчості, співпраці та взаємодопомоги. При цьому ми маємо мотивувати наших колег-новаторів, які забезпечують прискорений розвиток університету, поглиблювати принцип "безсуб'єктності" в управлінні персоналом, підсилювати захист гідності і академічних свобод студентів, викладачів, науковців і співробітників, гарантувати свободу їх волевиявлення.

Шановні колеги! Сьогодні нам, як ніколи, треба працювати на випередження. Думати не тільки про те, як зберегти свої позиції та авторитет, здобутий нашими попередниками, а й упевнено просуватися вперед на новому етапі розвитку КПІ.

Нашому університету завжди була притаманна роль лідера в розробці й реалізації масштабних планів та завдань. Запорукою цьому є славетна історія КПІ, традиції політехніків, натхненна праця викладачів, науковців, талановита активна молодь.

Завдання, які стоять перед нами, достатньо складні, але спільними зусиллями ми їх вирішимо. Бажаю вам, дорогі друзі, успіхів на цьому шляху, міцного здоров'я і творчих здобутків у новому навчальному році.

Дякую за увагу!

Інф. НТУУ "КПІ" 2012

ТЕРНИСТА ДОРОГА ДО ВЕРШИНИ П'ЄДЕСТАЛУ

Звітна доповідь ректора НТУУ «КПІ» М. З. Згуровського на конференції трудового колективу 12 вересня 2011 р.

(Фрагмент)

Шановні делегати конференції!

Щороку ректор звітує перед конференцією трудового колективу та виступає з доповіддю про роботу університету на сесіях професорсько-викладацького складу КПІ. Разом з тим існує нормативно встановлена вимога про звіт ректора перед трудовим колективом за виконання свого контракту перед закінченням терміну його дії. Цей термін закінчується 1 листопада 2011 року. Тому дозвольте мені прозвітувати про результати своєї роботи за попередні 7 років.

<...>

Шановні делегати конференції! **Наукова робота в КПІ** з кожним роком набуває все більшого і більшого значення. Вона стала органічно пов'язаною з підготовкою кадрів. Наука підживлює інноваційну діяльність університету. Щороку зростають її обсяги, які за звітний період подвоїлися і в минулому році досягли 60 млн. грн. Дослідження виконуються за п'ятьма

пріоритетними напрямками. В межах кожного них сконцентровано зусилля всіх діючих нині науково-педагогічних шкіл університету, підсилено зв'язки між ними, організовано ефективну координацію і взаємодію з метою вирішення комплексних проблем на довгостроковій основі.

Серед найважливіших завдань КПІ в науковій роботі була і залишається підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації. За останні 7 років кількість спеціалізованих рад зросла з 17 в 2004 році до 28 нині (з них 21 – докторська, 7 – кандидатських). На цих радах проводяться захисти за 50 докторськими і 17 кандидатськими спеціальностями. Кількість наукових керівників аспірантів збільшилася майже втричі. За цей період в аспірантурі пройшли навчання 600 осіб, понад 50 – в докторантурі. Упродовж 7 років в КПІ захищено 539 кандидатських і 97 докторських дисертацій, що забезпечило суттєве підживлення професорсько-викладацького складу університету. З метою посилення інноваційної складової КПІ в 2006 році законом України був заснований Науковий парк «Київська політехніка».

Програма його діяльності являє собою сукупність взаємопов'язаних проектів, за якими наукові колективи КПІ створюють конкурентоспроможні ноу-хау, факультети і кафедри здійснюють цільову підготовку фахівців для кадрового супроводження проектів, а високотехнологічні компанії виводять ці проекти на ринки у вигляді нових продуктів і послуг. За п'ять років до середовища наукового парку увійшли 56 вітчизняних і зарубіжних компаній. За цей час спільно з підрозділами КПІ на ринки було виведено понад 150

високотехнологічних розробок, які демонструються у виставковій залі наукового парку. У структурі парку розпочав успішно діяти Студентський бізнес-інкубатор «Політеко» в галузі інформаційних технологій, який вже виконує низку важливих міжнародних проектів, здійснює розробки для підприємств України і для КПІ.

Музейно-історичний комплекс КПІ сьогодні вже став національним надбанням України, де збережено історію становлення основних галузей вітчизняної науки і техніки та представлено внесок України у світовий науково-технічний прогрес. До 110-ї річниці КПІ експозиція була суттєво оновлена, зокрема 14 травня 2008 р. у відбудованому приміщенні колишніх авіаційно-автомобільних майстерень відкрився відділ музею «Історія авіації та космонавтики» ім. І.І. Сікорського, де можна побачити, як в КПІ будувалися перші літальні апарати і як на них наші піонери авіації підкорювали небо.

Враховуючи велике значення України як космічної держави, на базі Державного політехнічного музею організовувалися та проводилися зустрічі студентів з льотчиками-космонавтами – Олексієм Леоновим, Георгієм Гречком, Юрієм Онуфрієнком, Віталієм Жолобовим, Леонідом Каденюком. Визначною подією стала участь у телемості з американською астронавкою українського походження Хайдемарі Стефанішин-Пайпер та відзначення 50-річчя першого польоту людини в космос.

За ці роки музейно-історичний комплекс збагатився чотирма пам'ятниками видатним політехнікам – Головному конструктору космічної техніки Сергію Корольову, конструкторам ракетної техніки Володимиру Челомею, Льву Люльєву. Єдиний у світі пам'ятник геніальному авіаконструктору Ігорю Сікорському встановлений біля відділу музею, що названий його ім'ям. Наступного місяця буде встановлено ще один пам'ятник конструктору турбореактивних авіаційних двигунів Архипу Люльці. Сьогодні КПІ прикрашають 13 пам'ятників нашим видатним попередникам. Цим не може похвалитися жоден інший університет України.

Статусу національного надбання, на наш погляд, заслуговують відділ рідкісних видань Науково-технічної бібліотеки університету, комплекс випробувальних стендів університету, що імітують вплив факторів космічного простору на мікро- і наносупутники, а також діюча навчально-дослідницька система на базі модернізованого маятника Фуко, що за своїми технічними даними є другою у світі і отримала відповідний сертифікат національних рекордів України.

За звітний період КПІ подвоїв кількість наукових журналів і збірників. Сьогодні їх 30, замість 16 у 2004 році. Ми проводимо роботу з підвищення індексу цитування науковців університету та приведення параметрів періодичних видань до вимог провідних наукометричних баз даних. Так, журнал «Известия высших учебных заведений «Радиоэлектроника» входить до списку 6 українських видань, які представлені в базі даних Web of Science і до 20 – у базі даних Scopus.

Загальнодержавний рівень впровадження окремих розробок КПІ підтверджено їх постановкою на озброєння Збройних сил України. Так, наказами міністра оборони України від 18 жовтня 2010 р. та від 5 квітня 2011 р. на озброєння прийнято два спеціальні комплекси, створені нашими науковцями.

Вагомими є результати науково-технічних розробок, що виконані на замовлення Російської Федерації, Китаю, Німеччини. Зокрема, наші німецькі партнери засвідчують, що триразове збільшення терміну роботи на навколоразомній орбіті їхнього супутника «Bird» стало можливим завдяки використанню ними теплових труб, створених науковцями Київської політехніки.

<...>

Шановні делегати конференції! Завершуючи свій звіт, я зроблю **короткі висновки**, охопивши не лише останній 7-річний період, а усі 19 років нашої спільної роботи, оскільки ці часові відрізки розірвати просто неможливо. Головним, що нам вдалося зробити за цей час, на мій погляд, є наступне.

1. Нам вдалося здійснити перетворення КПІ від моделі великого політехнічного інституту часів централізованої економіки до технічного університету європейського зразка, який сьогодні, за незалежною оцінкою авторитетної міжнародної рейтингової організації, увійшов до 4% кращих університетів світу. Для цього, відповідно до потреб нової країни, нам довелося створити 10 нових факультетів і інститутів, понад 30 нових кафедр, відкрити понад 100 нових спеціальностей і спеціалізацій, зробити багато інших перетворень.

2. Здійснивши децентралізацію управління, демократизацію університетського життя, забезпечивши прозорість роботи усіх ланок КПІ, ми створили атмосферу взаємної довіри і поваги до праці педагога і вченого, унеможливили конфлікти і суперечності в колективі, мотивували до активної роботи усіх студентів і співробітників університету.

3. Ми створили одну з кращих у країні систему самоврядування як студентського, так і всього колективу. Через механізм колективних угод, демократичну виборчу систему керівників підрозділів та студентських лідерів ми започаткували свій особливий підхід до напрацювання і прийняття важливих рішень, контролю за їх виконанням, що забезпечує нестримний і постійний поступ університету відповідно до прийнятої стратегії.

І, нарешті, ми вдихнули душу в стіни сторічного КПІ. Будівлі, обладнання, лабораторії – це ще не зовсім університет. Створені нами пам'ятники, музей, картинні галереї, меморіальні дошки, зала засідань Вченої ради, куранти на головному корпусі, маятник Фуко, інші знаки шани нашій історії сьогодні оточують нас особливим університетським духом, духом академізму, відчуттям належності до славетної історії і великих справ наших попередників.

Шановні делегати конференції! Нашому університету завжди була притаманна роль лідера у розробці і втіленні масштабних планів і завдань. Запорукою цьому є славетна історія КПІ, видатні традиції наших попередників, натхненна праця викладачів, науковців, талановита, активна молодь. Саме ці риси Київської політехніки забезпечать їй гідний і нестримний поступ і в майбутньому.

УТВОРЕННЯ КИЇВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ: УРОКИ ДЛЯ СЬОГОДЕННЯ

Традиційно вважається, що рівень вітчизняної вищої освіти у сфері природничих наук і в прикладних галузях до останнього часу був надзвичайно високим. Загалом – саме так і було: в багатьох галузях і наукових дисциплінах випускники і науковці наших вищих навчальних закладів не лише були конкурентоспроможними у світі, але займали провідні позиції.

Щоправда, де в чому наші науковці й відверто відставали: низка дисциплін через суто суб'єктивні причини була в колишньому СРСР відсунута на маргінеси науки, що, у свою чергу, не могло не відбитися і на стані підготовки фахівців відповідного профілю. Хрестоматійним у цьому плані є приклад штучно створеної ситуації з розвитком генетики. Наслідки безцеремонного втручання в науку невігласів від ідеології давалися взнаки багато років.

Проте, на тлі сьогоденішнього перегляду пріоритетів країни, чи, якщо бути точними, майже повного ігнорування з боку державних мужів проблем розвитку освіти та науки в Україні, вони стали практично непомітними – занадто вже багато ми втратили на цій ниві за останні роки. Але найголовнішим є те, що значна частина нинішніх можновладців сьогодні навіть не усвідомлює глибини цієї проблеми.

Незалежно від того, розуміє це хтось чи ні, світ, у якому ми живемо, є, до певної міри, світом техніки і наукових досягнень. Сучасні технології здійснюють суттєвий вплив на розвиток цивілізації. Від них багато в чому залежить і ступінь цивілізованості окремих держав. Добре відомо, що в країнах, де рівень розвитку техніки і наукових досліджень низький, більшість населення не має доступу не лише до надбань сучасної матеріальної та духовної культури, але й часто-густо потерпає від браку елементарних речей або й харчових продуктів. Про яку цивілізованість можна говорити в таких умовах?

Тому серед головних критеріїв, за якими оцінює досягнення окремих держав світове співтовариство, належне місце займають економічний рівень життя людей і рівень освіти нації. Це речі взаємозалежні, наочною демонстрацією чого є наше сьогоденішнє життя. І від того, наскільки успішно розвиватиметься наша вища школа, залежатиме, наскільки швидко наші співвітчизники відчують себе європейцями не лише в географічному сенсі.

Вітчизняна вища школа, надто технічна, зустрілася нині з проблемами, від успішності розв'язання яких залежить майбутнє не лише її самої, але й усієї нашої держави. Бо не може бути самодостатньою і розвиненою економіка країни, якщо вона базується на застарілих технологічних укладах. Відтак і держава з такою економікою завжди буде лише наздоганяти сусідів, мавпуючи і механічно повторюючи лише те, що дозволять копіювати їй країни-лідери.

Зауважимо, що з подібними проблемами вітчизняна наука і вища освіта зустрічаються не вперше. І врешті-решт складнощі, на які такою багатою була

їхня історія, завжди успішно долалися. Тож, напевно, варто скористатися досвідом попередників. Звісно, його не слід вважати повністю придатним до сьогоднішніх наших реалій, але, озираючись на минуле і враховуючи його уроки, можна зробити успішним і майбутнє. Достатньо поживи для роздумів і, в певних рисах, наслідування в цьому плані може дати уважному сучасникові історія творення і перших кроків Київської політехніки. Тим більше, що є і нагода: цього року ми відзначаємо сто десяту річницю з дня її заснування й сто п'яту річницю першого її випуску.

За оцінками економістів, темпи зростання обсягів виробництва в Російській імперії в останнє десятиліття XIX століття і на початку століття XX були найвищими в Європі. Економіка Російської імперії швидко втрачала архаїчні патріархально-землеробські риси і переходила на рейки промислового розвитку. Це одразу дало свої плоди: середньорічні темпи зростання російської економіки впродовж цілої чверті століття випереджали розвиток інших економік інших розвинених країн, склавши 8% у 1889-1899 роках і 6,25% у 1900-1913 роках.

Варто додати, що в період між 1890 і 1913 роками промисловість країни збільшила обсяги виробництва майже в чотири рази. А темпи зростання обробної промисловості в країні впродовж, скажімо, 1893-1897 років були в чотири рази вищими, ніж у попередні п'ять років, і шестеро вищими, ніж за 1878-1887 рр. Помітне місце серед лідерів цього зростання належало промисловим підприємствам, які знаходилися на теренах України.

Не дивно тому, що потреба в кваліфікованих кадрах для вітчизняної промисловості що не рік зростала. Тим більше, що в розробках нової техніки і технологій все ширше використовувалися досягнення науки. Причому як фундаментальної, так і прикладної. Тож обмежуватися лише практичними навичками та інтуїцією працівників було вже неможливо. Відтепер базові й спеціальні технічні знання були потрібні не лише для розробки і впровадження оригінальних виробів, але й навіть для того, щоб просто використовувати новітнє обладнання.

Не рахуватися з цим означало прирікати свою справу на поразку в конкурентній боротьбі й втрату прибутків. Утім, інженерних кадрів у Росії катастрофічно не вистачало. Один лише приклад: за офіційними даними 1892 року, технічну освіту мали тільки 7,5% управляючих усіма фабриками і заводами Росії, а вищу спеціальну освіту – лише 1% !

Але звідки могли взятися ті спеціалісти, якщо на кінець XIX століття в імперії діяло лише 9 вищих технічних навчальних закладів?

Про таку ситуацію з підготовкою кадрів для реальної економіки було дуже добре відомо за кордоном – не дарма ж на початку дев'яностих років XIX століття в Німеччині відкриття нових технічних шкіл мотивувалося будівництвом Сибірської (!) залізниці в Росії. Понад те, частина молодих російських підданих, які прагнули отримати фах інженера, через брак вищих навчальних закладів технічного профілю були змушені виїжджати на навчання за кордон. Відомо, скажімо, що в 1896 році лише в саксонських вищих технічних школах навчалися приблизно 400 російських підданих.

Отже, на часі було відкриття нових навчальних закладів технічного профілю. Це швидко збагнули власники промислових підприємств, які мусили залучати до роботи іноземних фахівців, не зважаючи навіть на вартість їхніх послуг. Не менш важливим було й те, що нагальність вирішення питання підготовки вітчизняних інженерів і техніків була зрозумілою і для деяких далекоглядних урядовців, які бачили, що ігнорування такої проблеми прирікало країну на економічне відставання і залежність від далекоглядніших сусідів.

Для України, чи Південно-Західного краю, як називали в ті часи нашу землю в офіційних та напівофіційних документах, проблема підготовки власних інженерних кадрів стояла особливо гостро. Попри те, що зростання обсягів промислового виробництва тут проходило особливо бурхливо, інтелектуально-організаційне, так би мовити, забезпечення цього процесу здійснювали іноземці, бо відповідних спеціалістів до 1898 року готував лише Харківський практичний технологічний інститут. Кафедри технології, які випускали інженерів, існували ще в університетах Києва, Харкова й Одеси, але цього було замало. Тому й тема відкриття нових вищих технічних навчальних закладів у найбільших промислових центрах краю представниками місцевих підприємницьких кіл піднімалася за будь-якої нагоди.

До числа головних таких центрів увійшов наприкінці XIX століття і Київ. У Російській імперії він став справжньою столицею виробництва цукру, цукроторгівлі та борошномельної промисловості. З іншими регіонами країни йогоєднала мережа транспортних артерій – адже з початком розвитку в країні залізничного сполучення Київ дуже швидко перетворився на потужний транспортний вузол: тут перехрещувалися Південно-Західна, Московсько-Київсько-Воронезька, Полтавська, Ковельська залізниці. Транспортні можливості Києва вдало доповнювалися також його розташуванням на березі головної водної транспортної артерії краю – Дніпра. Тож і машинобудівні підприємства зростали тут як гриби після дощу.

Про динаміку розвитку і концентрації промислового виробництва в Києві свідчить, скажімо, те, що лише з 1890 до 1900 року загальна кількість великих підприємств, на яких працювало від 500 до 1000 і більше робітників, збільшилася вдвічі, а невеличких напівкустарних майстерень – зменшилася більш ніж у чотири рази. При цьому кількість заводських робітників зросла вдвоє. А кількість купецтва (сьогоднішньою мовою – підприємців) тут була найбільшою серед інших населених пунктів України – за даними перепису 1897 року до цього стану належало понад 5 тисяч киян.

Перші спроби відкриття в Києві технічної школи були зроблені у 1880 році. Цей рік був ювілейним для правлячої династії – відзначалося 25-річчя царствування Імператора Олександра II. Члени Київського біржового товариства та власники цукрових заводів вирішили, що ця дата є достатнім приводом для започаткування в Києві власного технічного навчального закладу та оголосили підписку на його організацію. Перша фінансова акція на користь технічної школи

дала 20800 рублів. Далі справа трохи загальмувалася, але зовсім збирання коштів на новий навчальний заклад не припинялося. В 1895 році капітал разом з відсотками досяг майже 70 тисяч рублів.

Цікаво, що серед жертвувателів на нову справу були не лише люди, безпосередньо пов'язані з промисловістю та торгівлею, але й ті, кого, за сучасною логікою, питання технічної освіти мали б не обходити, наприклад, видатний художник-мариніст Іван Айвазовський, який передав фонду 300 рублів, виручених від виставки картин, влаштованої в будинку Біржі.

Але в дійсно практичну площину питання відкриття нового навчального закладу перейшло лише наприкінці дев'яностих років XIX століття, після того, як до справи долучилася київська влада в особі гласних Міської думи та її тодішнього голови Степана Сольського, і влада державна, яку представляв міністр фінансів Російської імперії з 1892 до 1903 року, а згодом голова Кабінету Міністрів Сергій Вітте.

Ініціатори створення в Києві технічної школи зустріли з боку високопосадовця повне розуміння своїх намірів. Понад те, завдяки його безпосередній участі питання створення в Києві технічного навчального закладу було розглянуто царем, який надав починанню легітимності, визначивши відповідальних за його реалізацію. Розробка і затвердження в законодавчому порядку статуту і штатів Київського політехнічного інституту покладалося на очолюване С.Вітте Міністерство фінансів, а в Києві для збирання пожертвувань для влаштування інституту та організації спорудження потрібних для цього закладу будинків під орудою Київського, Подільського й Волинського генерал-губернатора мав бути влаштований відповідний організаційний комітет (що вже було зроблено ентузіастами цієї справи).

Міська влада ж безкоштовно виділила земельну ділянку і доволі значну як на ті часи (300 тисяч рублів) суму на спорудження, відкриття й облаштування навчального закладу. Знов почали надходити кошти від приватних осіб, акціонерних товариств і об'єднань промисловців.

Слід зауважити, що Сергій Вітте взагалі відіграв визначну роль у становленні технічної та економічної освіти країни: за часи його перебування на посаді міністра фінансів з його ініціативи, сприяння і за безпосередньою участю було засновано 3 політехнічні інститути (Варшавський, Київський і Санкт-Петербурзький), 73 комерційні училища, 35 училищ торгового флоту і навіть кілька промислово-художніх училищ. І саме йому належала ідея відкриття в Києві не вузькопрофільної технічної школи, про яку спочатку мріяли київські цукрозаводчики і промисловці, а політехнікуму європейського рівня, подібного до знаменитої L'Ecole Polytechnique – Політехнічної школи, заснованої в 1795 році Конвентом Французької Республіки. Це був перший вищий технічний навчальний заклад нового типу, де студенти отримували не навички за вузькою спеціалізацією, а глибоку природничо-наукову базову підготовку з математики, фізики, хімії та інших дисциплін, які поєднувалися із загальноінженерними

курсами і професійно-практичною роботою на виробництві, будівництві та в наукових лабораторіях. Саме за цією системою було побудовано навчання в Аахенському, Віденському, Магдебурзькому технічних університетах, в Імператорському вищому технічному училищі (нині Московський державний технічний університет ім. М.Е.Баумана) тощо.

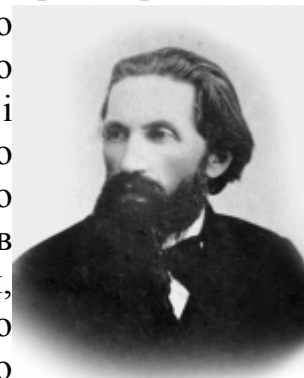
В активну фазу реалізація планів щодо відкриття нового вищого навчального закладу перейшла навесні 1897 року, коли Комітет з улаштування Політехнічного інституту набув офіційного статусу й офіційно ж було визначено, що інститут підпорядковуватиметься Міністерству фінансів. Безпосереднє керівництво всіма аспектами відкриття політехнікуму в Києві та його подальшою діяльністю покладалося на Департамент торгівлі та мануфактур, який очолював В.І.Ковалевський.

Уже в листопаді того ж року київський генерал-губернатор Ігнат'єв передав на розгляд до Міністерства фінансів проект Статуту КПІ, відпрацьований членами Комітету професорами Київського університету Святого Володимира М.К.Ренненкампом, Д.І.Піхно, М.А.Бунге, Ф.Я.Фортинським. Цей документ ліг в основу Положення про інститут, затвердженого царем за півроку після того – у липні 1898 року. До речі, ним було передбачено, що на потреби навчального закладу держава щороку виділятиме ще по 350 тисяч рублів. Положенням також було визначено, що інститут здійснюватиме підготовку фахівців за чотирма напрямками, яким відповідали механічне, хімічне, інженерне (тобто, висловлюючись сучасною мовою, будівельне) і сільськогосподарське відділення.

Наприкінці листопада 1897 року було оголошено конкурс на ескізні проекти споруд КПІ “...з угодою виплати 1000 крб. за кожний поданий проект і зверх того 4000 тис.крб. автору визнаного найкращим проекту після виправлення його автором згідно з отриманими зауваженнями”. І вже у березні наступного року конкурсна комісія з розгляду проектів будівель Київського політехнічного інституту прийняла рішення щодо переможця конкурсу. З восьми представлених на нього проектів кращим було визнано розробку відомого архітектора І.С.Кітнера. Проект було подано під красномовним девізом “Prestissimo” (“Дуже швидко”), і дійсно, темпи його реалізації були надзвичайно високими: вже у травні почалися земляні роботи, а у вересні наступного, 1899 року, були освячені перші інститутські споруди. Ними стали хімічний корпус і житлові будинки для викладачів. А весь комплекс інститутських споруд, що розкинувся на доволі значній території у 38 десятин (понад 41 гектар), проектувався саме як навчально-науковий комплекс, своєрідне студентсько-професорське містечко. У ньому ідеї політехнічної освіти, завданням якої є не лише накопичення майбутніми фахівцями певного обсягу знань, а й формування у них навичок самостійної діяльності, могли бути втіленими в життя повною мірою. Студенти отримали змогу не лише слухати лекції, але й працювати в лабораторіях, виробничих майстернях, урешті-решт – на навчальній фермі з дослідним полем і кошарою. Звісно, у таких умовах забезпечувалася можливість і для активної науково-дослідної діяльності, тим більше, що кадровою основою всіх тридцяти п'яти новостворених кафедр стали визначні тогочасні вчені з Петербурга, Москви,

Харкова і Києва, які були не лише досвідченими викладачами, але й активно працювали як науковці у своїх галузях.

Сформувати потужний педагогічно-науковий колектив інституту вдалося насамперед завдяки зусиллям його першого директора Віктора Кирпичова – голови Південноросійського товариства технологів, відомого вченого в галузі механіки та опору матеріалів, автора першого в Росії підручника “Деталі машин”, який був організатором і незмінним (з 1885 року) директором Харківського практичного технологічного інституту. В. Л. Кирпичов не лише повністю поділяв ідеї фундаторів Київської політехніки щодо принципів організації навчання в новому закладі вищої технічної освіти, але й свого часу був одним з авторів проекту загального комплексного плану розвитку промислового і професійного навчання в Росії, який було розроблено з ініціативи і за участю попередника С.Ю.Вітте на посаді міністра фінансів, видатного вченого професора І.О.Вишеградського. В основу цього проекту були покладені ідеї про раціональну організацію вищої технічної школи, які стали одним з наріжних каменів широкої програми її розвитку, втілюваної в життя наприкінці ХІХ – початку ХХ століть. Зауважимо, що саме з ініціативи В.Л.Кирпичова призначення професорів кафедр КПІ уперше в країні проводилося винятково з осіб, які мали вчений ступінь, на конкурсних засадах.

Тоді на роботу до новоствореного ВНЗ прийшли такі знані у своїх галузях науковці, як голова Товариства математиків Європи, перший київський математик, обраний членом-кореспондентом Петербурзької академії наук, професор Василь Єрмаков; засновник вітчизняного паротурбінобудування Олександр Радціг; один із засновників теорії різання металів і водночас відомий фахівець з питань млинарства і борошномельної технології професор Костянтин Зворикін; видатний хімік професор Михайло Коновалов; засновник вітчизняної школи зоотехніки професор Микола Червинський; один з найвідоміших у країні фахівців у галузі ґрунтообробної техніки професор Камілл Шіндлер; відомий український художник-передвижник Микола Пимоненко; трохи пізніше – видатний учений та інженер-мостобудівельник Євген Патон; визнаний, попри тодішній молодий вік, фахівець у галузі прикладної механіки, опору матеріалів і сталості механічних систем Степан Тимошенко та багато інших не менш значущих постатей.

Слід зауважити, що з першої ж години свого призначення В.Л.Кирпичов опікувався не тільки питаннями відбору викладацьких кадрів і розробки навчальних програм, але й усіма проблемами будівництва інститутського містечка, закупівлі в Німеччині, Англії, Франції та на кращих вітчизняних заводах найсучаснішого обладнання для лабораторій, майстерень та предметних кабінетів, формування інститутської книгозбірні, і, врешті-решт, організацією першого набору студентів та впровадження в практику комплексної системи підготовки кадрів для промисловості, будівництва і сільського господарства, в якій поєднувалися ґрунтовна теоретична підготовка, зокрема глибоке вивчення

математики, фізики, хімії, з експериментальною роботою в лабораторіях і обов'язковою виробничою практикою.

Перші студенти Київського політехнічного інституту приступили до занять у вересні 1898 року. До закінчення спорудження першого власного навчального корпусу заняття проводилися в приміщеннях новозбудованого Комерційного училища на вулиці Бульварно-Кудрявській, що були надані політехнічному інституту в оренду на 1 рік. 25 тисяч рублів на це пожертвував відомий підприємець-цукрозаводчик Лазар Бродський. Цей рік був позначений не лише “обкаткою” навчальних курсів, але й великою роботою з облаштування лабораторій, майстерень і фахових колекцій, завдяки чому вже за рік інститут мав понад 20 лабораторій та майстерень, які за рівнем оснащення не поступалися найкращим закордонним.

Другий навчальний рік розпочався вже у новенькому навчальному корпусі хімічного відділення. При цьому будівельні роботи проводилися паралельно з навчальним процесом і не зупинялися ні на день – невдовзі було закінчено спорудження головного корпусу і в ньому почалися внутрішні опоряджувальні роботи, зведено будинок механічних майстерень, виконано планування місцевості та прокладено частину бруківки, майже завершено облаштування скотного двору і служб.

А у квітні 1902 року члени Правління КПІ підписали Акт про приймання усього комплексу споруд інституту. Будівництво власного “інститутського дому” було завершено.

105 років тому, у січні 1903 р., відбувся перший випуск студентів інституту. Фахівці, які отримали дипломи Київської політехніки, блискуче підтвердили правильність концепції, покладеної в основу організації навчального процесу в інституті. Про це в доповідній записці, адресованій міністрові фінансів, написав, зокрема, корифей вітчизняної науки Дмитро Менделєєв, який очолював державну екзаменаційну комісію:

“Маючи 35-річний досвід у справі дипломування у вищих навчальних закладах, я маю сміливість стверджувати, що такої загальної сукупності спеціальних робіт студентів, які закінчують (курс), яку я бачив у студентів першого випуску Київського політехнікуму, не можна зустріти у відомих мені університетах і технологічних інститутах...”

Таким чином я щасливий тим, що маю можливість довести до відома Вашого високопревосходительства про відмінний результат першого випуску КПІ, вони обіцяють багато для майбутнього...”

На цей час в інституті вже почали формуватися і власні наукові школи, які на багато років наперед визначили шляхи розвитку української прикладної науки і техніки. Зауважимо, що більшість викладачів КПІ успішно поєднували викладацько-наукову діяльність з практичною. Серед таких достатньо, скажімо, згадати прізвище Є.О.Патона, який у перші ж роки своєї роботи в інституті спроектував мости у Тифлісі, два мости через Рось та міст через Петровську алею в Києві, в конструкціях яких були реалізовані ідеї, які відразу були підхоплені мостобудівниками всієї країни; К.О.Зворикіна, за участю якого були створені проекти не лише кількох київських млинів, але й Московського та Нижегородського млинобудівних заводів; Г.Д.Дубеліра, який керував

спорудженням перших бруківок у Києві на вулицях Хрещатик і Фундуклеєвська (тепер – Б.Хмельницького) і був головним технічним консультантом Товариства київських міських залізниць (тобто київських трамваїв); О.Я.Ступіна, результати наукових досліджень якого в галузі теплотехніки мали велике практичне значення для розвитку енергетики та інших галузей техніки в Україні; М.А.Артем'єва, який створив в інституті першокласну електротехнічну лабораторію, де проводив досліди і випробовування захисного обладнання для працівників електростанцій; С.П.Тимошенка, який не лише оновив навчальні курси з опору матеріалів, започаткував викладання в інституті курсу теорії пружності, розширив і переустаткував новим обладнанням механічну лабораторію, а й розв'язав низку нових задач щодо стійкості стиснутих стержнів, згину прямокутної пластини, бокової стійкості балок, а також показав практичну придатність запропонованих методів; М.І.Коновалова, який розробив методи отримання оксидів, спиртів, альдегідів, кетонів, розробив методи виділення та очищення різних нафтенів тощо; К.Г.Шиндлера, який створив у КПІ машинно-дослідну станцію для випробування землеробських машин і знарядь, у роботі якої вдало поєднувалася діяльність з підготовки практичних рекомендацій конструкторам щодо вдосконалення землеробських машин і знарядь з навчальним процесом, та багатьох інших.

На початку ХХ ст. в КПІ створювались науково-технічні гуртки, які відігравали значну роль у підготовці кваліфікованих інженерів. Там формувалося системне науково-технічне мислення студентів, поглиблювалися їхні знання в окремих (при тому найсучасніших!) наукових галузях, прищеплювався смак до самостійної пошукової та конструкторської діяльності. Гуртківці інколи ставали справжніми піонерами у своїх галузях, найбільш яскравим прикладом чого була діяльність Повітроплавного гуртка КПІ.

Серед тих, хто пройшов школу Повітроплавного гуртка КПІ, слід назвати видатних авіаційних конструкторів І.Сікорського і Д.Григоровича. Не можна не згадати і не менш відомого конструктора авіаційних двигунів О.Микуліна. А ще гурток став колицкою для кількох десятків відомих вітчизняних авіаційних конструкторів першого покоління, імена яких навечно записані в історію вітчизняного авіабудування: Ф.Андерса, братів Євгена, Івана й Андрія Касьяненків, Ф.Терещенка, Ф.Билінкіна, Г.Адлера, В.Іордана та багатьох інших. Гурток став першою в Україні авіаконструкторською школою, яка створила підвалини для розвитку всієї української авіабудівної галузі. Гурток фактично виконував функції першого в країні дослідно-навчального закладу авіатехнічного профілю.

Взагалі, багато технічних галузей завдячують початком свого розвитку в Україні саме Київській політехніці. Понад те, факультети КПІ стали основою багатьох відкритих згодом вищих навчальних закладів: Національного аграрного університету (1922 рік), Одеського державного морського університету (1930 р.), Київського державного технічного університету будівництва і архітектури (1930 р.), Київського національного університету технологій та дизайну (1930 р.), Дніпропетровського національного технічного університету залізничного

транспорту (1930 р.), Національного університету харчових технологій (1930 р.), Харківського державного автомобільно-дорожного технічного університету (1930 р.), Національного авіаційного університету (1933 р.), Вінницького національного технічного університету (1974 р.), Черкаського державного технологічного університету (1991р.), Житомирського інженерно-технологічного інституту (1991 р.). Окрім того, дослідно-конструкторські підрозділи КПІ стали базою для створення двох відомих у світі підприємств – Колективного підприємства “Київтрактородеталь” і Акціонерної компанії “Росток” (колишній завод “Точелектроприлад”).

Чи може досвід перших років Київської політехніки стати у пригоді сьогодні? Безумовно. Цікавим, наприклад, може бути спосіб досягнення синергетичного ефекту від взаємодії держави та приватних фундаторів у питаннях організації діяльності та визначення напрямків і обсягів підготовки студентів. Причому цікавим не лише для теперішніх можновладців, які визначають магістральні шляхи розвитку вищої освіти і науки, а, передусім, для підприємців, зайнятих у сфері реальної економіки. Бо вже тепер кадровий голод у промисловості стає проблемою. І фраза про те, що той чи інший виріб “немає ким зробити”, на деяких підприємствах стала майже звичною. Певно, що за умови роздержавлення цілих галузей, кадрова проблема має вирішуватися насамперед новими власниками.

Ще один аспект – наукові дослідження. У вищій школі нині зібрані найкращі фахівці з деяких науково-прикладних дисциплін. У більшості розвинених країн світу саме у ВНЗ проводяться не лише прикладні, але й фундаментальні дослідження в різних галузях науки та технологій. До того ж, викладачі, які активно працюють у науці, мають можливості замінити існуючу репродуктивну систему освіти інноваційною та зацікавити своєю роботою студентів.

Ефективність такого підходу засвідчена результатами діяльності КПІ вже у перші роки його діяльності, коли до викладання в інституті прийшли вчені та інженери, імена яких були відомі далеко за межами країни. Власне, і в наступні роки це було характерно для КПІ, тому й ніколи не переривалися тісні зв'язки інституту з виробництвом. Сьогодні це для нас особливо актуально, адже спад виробництва призвів до послаблення заводського сектора науки та скорочення кількості заводських наукових структур – науково-дослідних організацій і промислових підприємств, конструкторських установ, проектних організацій тощо. Наочно це ілюструє співвідношення між кількістю науковців вищої кваліфікації (кандидатів і докторів наук), які працюють у різних секторах науки: в галузевому та заводському – до 18%, в академічному – приблизно 28%, решта – в освітянському.

До речі, нічого незвичайного в такому співвідношенні немає: наведені показники насиченості науковими кадрами відповідають рівню розвинених країн світу, Європи передусім. Вищі навчальні заклади – головні джерела нових знань, а знання стають дедалі важливішим фактором розвитку європейської економіки. Тому все більше уваги приділяють наші сусіди – країни Євросоюзу – дослідницьким університетам – навчальним закладам, де підсилено фундаментальну складову як у навчанні, так і в наукових дослідженнях. Бо

сьогоднішні технології неможливо створити без глибокого розуміння фізичних, хімічних, біологічних процесів на молекулярному рівні та у наномасштабі, і, водночас, без володіння практичними навичками і вміннями, без чого не може відбутися повноцінний фахівець. Усе це набувається не тільки на старших курсах, і не стільки в аудиторіях, скільки в лабораторіях, біля випробувальних стендів, під час роботи на сучасному обладнанні, врешті-решт – при проведенні реальних досліджень і розробок.

Прообразом дослідницького університету в нашій країні був Київський політехнічний інститут часів його створення. Таким він залишався впродовж багатьох років. Нині він робить перші кроки, щоб наблизитися до такого статусу в його сучасному розумінні. Розвиток модернових галузей і технологій неможливий без

серйозних міждисциплінарних досліджень. Забезпечити їх спроможний саме великий навчально-науковий заклад, що вже має досвід організації таких робіт і бачення їхніх перспектив у майбутньому. Не слід забувати при цьому, що тут не лише проводяться дослідження в найперспективніших напрямках розвитку сучасних технологій, а й водночас здійснюється підготовка фахівців, спроможних працювати в новітніх галузях з першого ж дня самостійної діяльності.

В організації виведення нашої науки, вищої школи і, якщо ширше, усієї країни з нинішніх негараздів, ми можемо з деякими застереженнями використовувати і досвід країн, які здолали шлях від повної руйнації до розквіту – Німеччини, Японії, Південної Кореї та інших. У стані глибокої, часом катастрофічної, кризи ці держави сконцентрували свої зусилля на організації науки та використанні інноваційних технологій та методів управління, навчанні та вихованні молоді, на формуванні та утвердженні національної ідеї. І якщо така система пріоритетів виправдала себе там, що, крім, звісно, суб'єктивних чинників, може стати їй на заваді у нас? Але навіть запозичуючи цікавий досвід сусідів, не слід забувати й про спадок, який залишили нам великі попередники, чий досвід, нехай і столітньої давнини, також може прислужитися майбутньому.

*Михайло Згуровський, ректор НТУУ «КПІ»,
академік НАН України*

СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ВЧЕНІ РАДИ ІЗ ЗАХИСТУ ДОКТОРСЬКИХ ТА КАНДИДАТСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ НТУУ “КПІ”

Всього в КПІ працюють 28 спеціалізованих рад, з них 21 – докторська, 7 – кандидатських спеціалізованих рад. На докторських спецрадах захисти проводяться за 50 науковими спеціальностями, на кандидатських – за 17 науковими спеціальностями.

Телефон для довідок та консультацій: **454-93-85**

E-mail v_rada@ntu-kpi.kiev.ua

1. Д 26.002.01

01.02.04 – Механіка деформівного твердого тіла;

05.02.09 – Динаміка та міцність машин;

05.03.05 – Процеси та машини обробки тиском

Голова Бобир Микола Іванович

Заст. гол. Ковальчук Борис Іванович

Вч. секр. Боронко Олег Олександрович (454-95-35)

2. Д 26.002.02

01.05.02 – Математичне моделювання та обчислювальні методи;

01.05.03 – Математичне та програмне забезпечення обчислювальних машин та систем;

05.13.05 – Комп’ютерні системи та компоненти

Голова Самофалов Костянтин Григорович

Заст. гол. Луцький Георгій Михайлович

Тарасенко Володимир Петрович

Вч. секр. Орлова Марія Миколаївна (454-90-33)

3. Д 26.002.03

01.05.04 – Системний аналіз і теорія оптимальних рішень;

05.13.03 – Системи та процеси керування;

05.13.06 – Інформаційні технології;

05.13.21 – Системи захисту інформації

Голова Згуровський Михайло Захарович

Заст. гол. Павлов Олександр Анатолійович

Вч. секр. Новіков Олексій Миколайович (236-70-98)

4. Д 26.002.04

05.13.07 – Автоматизація процесів керування

Голова Костюк Всеволод Іванович

Заст. гол. Жученко Анатолій Іванович

Вч. секр. Ямпольський Леонід Стефанович (454-93-80)

5. Д 26.002.05

05.05.13 – Машини та апарати хімічних виробництв;

05.17.08 – Процеси та обладнання хімічної технології;

21.06.01 – Екологічна безпека

Голова Панов Євген Миколайович

Заст. гол. Корнілович Борис Юрійович
Вч. секр. Мовчанюк Ольга Михайлівна (454-92-78)

6. К 26.002.06

05.09.05 – Теоретична електротехніка;
05.09.13 – Техніка сильних електричних та магнітних полів;
05.14.02 – Електричні станції, мережі і системи;
05.14.08 – Перетворювання відновлюваних видів енергії

Голова Яндульський Олександр Станіславович
Заст. гол. Костерев Микола Володимирович
Вч. секр. Шостак Володимир Олександрович (454-92-37)

7. Д 26.002.07

05.11.01 – Прилади та методи вимірювання механічних величин;
05.11.03 – Гіроскопи та навігаційні системи

Голова Безвесільна Олена Миколаївна
Заст. гол. Рижков Лев Михайлович
Вч. секр. Киричук Юрій Володимирович (454-94-07)

8. Д 26.002.08

05.27.01 – Твердотільна електроніка;
05.27.02 – Вакуумна, плазмова та квантова електроніка;
05.27.06 – Технологія, обладнання та виробництво електронної техніки

Голова Денбновецький Станіслав Володимирович
Заст. гол. Писаренко Леонід Дмитрович
Вч. секр. Артюхов Віталій Григорович (280-87-71, 454-95-04)

9. Д 26.002.09

05.14.14 – Теплові та ядерні енергоустановки;
01.02.05 – Механіка рідини, газу та плазми;
05.14.06 – Технічна теплофізика та промислова теплоенергетика

Заст. гол. Безродний Михайло Костянтинівич
Вч.секр. Коньшин Валерій Іванович (406-80-87, 454-95-26)

10. Д 26.002.10

05.05.01 – Машини і процеси поліграфічного виробництва

Голова Киричок Петро Олексійович
Заст. гол. Величко Олена Михайлівна
Гавенко Світлана Федорівна
Вч. секр. Ковальов Віктор Андрійович (454-94-61)

11. Д 26.002.11

05.03.01 – Процеси механічної обробки, верстати та інструменти;
05.02.02 – Машинознавство;
05.02.08 – Технологія машинобудування

Голова Равська Наталія Сергіївна
Заст. гол. Петраков Юрій Володимирович
Луговський Олександр Федорович
Вч. секр. Майборода Віктор Станіславович (454-95-28)

12. К 26.002.12

05.16.01 – Металознавство та термічна обробка металів;
05.16.04 – Ливарне виробництво;
05.16.06 – Порошкова металургія та композиційні матеріали

Голова Чернега Дмитро Федорович

Заст. гол. Лобода Петро Іванович

Вч. секр. Сиропоршнев Леонід Миколайович (406-83-49)

13. Д 26.002.13

05.17.01 – Технологія неорганічних речовин;

05.17.03 – Технічна електрохімія;

05.17.14 – Хімічний опір матеріалів та захист від корозії;

05.17.21 – Технологія водоочищення

Голова Астрелін Ігор Михайлович

Заст. гол. Герасименко Юрій Степанович

Вч. секр. Мотронюк Тетяна Іванівна (454-97-37, 406-82-06)

14. Д 26.002.14

05.12.02 – Телекомунікаційні системи та мережі;

05.12.13 – Радіотехнічні пристрої та засоби телекомунікацій;

05.12.17 – Радіотехнічні та телевізійні системи

Голова Ільченко Михайло Юхимович

Заст. гол. Зіньковський Юрій Францевич

Вч. секр. Уривський Леонід Олександрович (249-21-16)

15. Д 26.002.15

05.03.06 – Зварювання та споріднені процеси і технології;

05.03.07 – Процеси фізико-технічної обробки

Голова Коваленко Володимир Сергійович

Заст. гол. Прохоренко Володимир Михайлович

Вч. секр. Рижов Роман Миколайович (454-92-57)

16. Д 26.002.17

05.13.12 – Системи автоматизації проектувальних робіт

Голова Петренко Анатолій Іванович

Заст. гол. Глоба Лариса Сергіївна

Вч. секр. Кисельов Геннадій Дмитрович (280-87-78)

17. Д 26.002.18

05.11.07 – Оптичні прилади та системи;

05.11.13 – Прилади і методи контролю та визначення складу речовин

Голова Тимчик Григорій Семенович

Заст. гол. Колобродов Валентин Георгійович

Вч. секр. Бурау Надія Іванівна (454-96-18)

18. Д 26.002.19

05.09.08 – Прикладна акустика та звукотехніка;

05.09.12 – Напівпровідникові перетворювачі електроенергії;

05.11.17 – Біологічні та медичні прилади і системи

Голова Жуйков Валерій Якович

Заст. гол. Дідковський Віталій Семенович

Вч. секр. Швайченко Володимир Борисович (454-93-54)

19. К 26.002.20

05.09.03 – Електротехнічні комплекси та системи;

05.01.02 – Стандартизація, сертифікація та метрологічне забезпечення;

05.14.01 – Енергетичні системи та комплекси

Голова Праховник Артур Веніамінович

Заст. гол. Туз Юліан Михайлович

Попович Микола Гаврилович

Вч. секр. Ковальчук Артем Михайлович (236-30-17,)

20. К 26.002.21

09.00.03 – Соціальна філософія та філософія історії;

09.00.10 – Філософія освіти

Голова Новіков Борис Володимирович

Заст. гол. Димитрова Людмила Михайлівна

Вч. секр. Щириця Тетяна Володимирівна (406-84-62)

21. Д 26.002.22

05.15.03 – Відкрита розробка родовищ корисних копалин;

05.15.09 – Геотехнічна і гірнична механіка

Голова Кравець Віктор Георгійович

Заст. гол. Вовк Олексій Онуфрійович

Вч. секр. Лучко Іван Андрійович (406-84-32)

22. Д 26.002.23

08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (виробництво машин та устаткування; виробництво та розподілення електроенергії та газу; видавництво та поліграфія)

Голова Стеченко Дмитро Миколайович

Заст. гол. Гавриш Олег Анатолійович

Вч. секр. Зозульов Олександр Вікторович (454-98-53, 454-98-62)

23. СРД 26.710.01

05.13.06 – Інформаційні технології;

20.02.14 – озброєння і військова техніка;

05.13.21 – Системи захисту інформації

Голова Креденцер Борис Петрович

Заст. гол. Романюк Валерій Антонович

Вч. секр. Шиціло Петро Васильович (моб.050-740-26-00)

24. Д 26.002.24

05.17.06 – Технологія полімерних і композиційних матеріалів;

05.17.11 – Технологія тугоплавких неметалічних матеріалів

Голова Свідерський Валентин Анатолійович

Заст. гол. Петухов Аркадій Дем'янович

Вч. секр. Круглицька Валентина Яківна (454-97-96)

25. СРК 26.002.25

01.05.02 – Математичне моделювання та обчислювальні методи;

21.05.01 – Інформаційна безпека держави

Голова Богданов Олександр Михайлович
Заст. гол. Мохор Володимир Володимирович
Вч. секр. Корнейко Олександр Васильович (281-58-53)

26. Д 26.002.26

05.12.07 – Антени та пристрої мікрохвильової техніки

Голова Дубровка Федір Федорович
Заст. гол. Найдено Віктор Іванович
Вч. секр. Мірських Георгій Олександрович (454-95-50)

27. К 26.002.27

27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство;

27.00.05 – Теорія та історія видавничої справи та редагування

Голова Киричок Петро Олексійович
Заст. гол. Слободяник Михайло Семенович
Вч. секр. Побідаш Ірина Леонідівна (406-85-45)

28. К 26.002.28

03.00.20 – Біотехнологія

Голова Дуган Олексій Мартем'янович
Заст. гол. Горобець Світлана Василівна
Вч. секр. Поводзинський Вадим Миколайович (454-94-51)

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ
НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ**

(згідно Закону України № 2519-VI від 9.09.2010 р. Про внесення змін до Закону України "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки та Перелік пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2015 року (Додаток до постанови Кабінету Міністрів України № 942 від 7 вересня 2011 р.)").

1. [Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави.](#)

1.1. Найважливіші проблеми фізико-математичних і технічних наук
1.2. Фундаментальні проблеми сучасного матеріалознавства
1.3. Найважливіші проблеми хімії та розвитку хімічних технологій
1.4. Фундаментальні проблеми наук про життя та розвиток біотехнологій
1.5. Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук

2. [Інформаційні та комунікаційні технології.](#)

2.1. Нові апаратні рішення для перспективних засобів обчислювальної техніки, інформаційних та комунікаційних технологій

2.2. Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси

2.3. Суперкомп'ютерні програмно-технічні засоби, телекомунікаційні мережі та системи. Грід- та клауд-технології

2.4. Технології та засоби розробки програмних продуктів і систем

2.5. Технології та засоби математичного моделювання, оптимізації та системного аналізу розв'язання надскладних завдань державного значення

2.5. Технології та інструментальні засоби електронного урядування. Інформаційно-аналітичні системи, системи підтримки прийняття рішень. Ситуаційні центри

2.6. Технології та засоби захисту інформації

3. ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ.

3.1. Технології ефективного енергозабезпечення будівель і споруд

3.2. Технології електроенергетики

3.3. Технології атомної енергетики

3.4. Технології енергетичного машинобудування

3.5. Технології використання нових видів палива, скидних енергоресурсів, відновлюваних та альтернативних джерел енергії. Теплонасосні технології

3.6. Нанотехнології створення нового покоління мастильних матеріалів для промисловості. Технології та засоби експертно-аналітичного контролю якості моторних палив (автомобільних бензинів та дизельного палива згідно з вимогами "Євро-4", "Євро-5"; скрапленого нафтового газу і біопалива)

3.7. Способи застосування сучасного енергоменеджменту. Технології забезпечення енергобезпеки

4. РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.

4.1. Технології сталого використання, збереження і збагачення біоресурсів та покращення їх якості і безпечності, збереження біорізноманіття

4.2. Технології моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища

4.3. Технології утилізації та видалення побутових і промислових відходів

4.4. Технології раціонального водокористування, підвищення ефективності очищення стічних вод та запобігання забрудненню водних об'єктів

4.5. Технології очищення та запобігання забрудненню атмосферного повітря

4.6. Технології раціонального використання ґрунтів і збереження їх родючості

4.7. Технології виявлення і оцінки корисних копалин, їх раціонального екологічно безпечного видобування

4.8. Перспективні технології агропромислового комплексу та переробної промисловості

5. НАУКИ ПРО ЖИТТЯ, НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ НАЙПОШИРЕНІШИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.

5.1. Цільові дослідження з питань гармонізації системи "людина — світ" та створення новітніх технологій покращення якості життя

5.2. Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування

5.3. Проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика

5.4. Геномні технології в біомедицині та сільському господарстві

5.5. Молекулярні біотехнології створення нових організмів та продуктів для сільського господарства, фармацевтичної та харчової промисловості

5.6. Конструювання та технології створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та використання наноматеріалів

5.7. Технології створення молекулярно-діагностичних систем та терапевтичних засобів, ферментних та бактеріальних препаратів

6. НОВІ РЕЧОВИНИ І МАТЕРІАЛИ.

6.1. Цільові дослідження щодо отримання нових матеріалів, їх з'єднання і оброблення

6.2. Створення та застосування технологій отримання, зварювання, з'єднання та оброблення конструкційних, функціональних і композиційних матеріалів

6.3. Створення та застосування нанотехнологій і технологій наноматеріалів

6.3. Створення та застосування технологій отримання нових речовин хімічного виробництва

НАУКОВІ НАПРЯМИ ПІДРОЗДІЛІВ УНІВЕРСИТЕТУ

№ з/п Назва напрямку

1	Машини і процеси поліграфічного виробництва
2	Зварювання та споріднені процеси та технології
3	Енергетика сталого розвитку
4	Системний аналіз і теорія прийняття рішень
5	Інформаційно-телекомунікаційні системи і технології
6	Матеріалознавство, фізика твердого тіла та фізичні технології одержання металевих та композиційних матеріалів
7	Високоєфективні, екологічно чисті, енерго- і ресурсозберігаючі технології та обладнання хімічної та споріднених промисловостей і створення нових конструкційних матеріалів та об'єктно-орієнтованих систем конструкційно-технологічного моделювання
8	Перспективні наукові дослідження з метою створення високотехнологічної наукоємної продукції, передових базових технологій в машинобудуванні
9	Біомедична інженерія
10	Прилади і системи та технології вимірювання та реєстрації фізичних і хімічних характери стик динамічних об'єктів, а також методи і засоби

- фізичного впливу та керування об'єктами
- 11 Теорія та техніка новітніх антенних систем та пристроїв НВЧ подвійного призначення
- 12 Методи та засоби економії первинних енергоресурсів та забезпечення екологічної безпеки енергогенеруючих технологій. Нові високоефективні типи ресурсозберігаючого теплоенергетичного обладнання
- 13 Розробка методів побудови і дослідження навігаційних приладів і систем на нових фізичних принципах та технологій їх застосування
- Інформаційно-вимірювальні технології та системи автоматизації експериментальних досліджень
- 14 Промислова та екологічна біотехнології
- 15 Науково-технічні засоби підвищення ефективності стійкості та надійності роботи електроенергетичних систем
- Теорія та практика складних, багатовимірних електромеханічних систем та структурний синтез електромеханічних перетворювачів
- 16 Електроніка
- Перетворювачі електричної енергії
- Теорія мережевих інформаційних технологій, методи і засоби апаратної та програмної реалізації високопродуктивних комп'ютерних систем та мереж, орієнтованих на розподілену обробку інформації в кластерних, GRID та Cloud середовищах
- 17 Створення математичних основ проектування інформаційно-управляючих систем і технологій, моделювання та впровадження в різних галузях народного господарства
- Створення перспективних інформаційних технологій, засобів інтелектуалізованої обробки інформації, проектування та управління в складних організаційно-технічних системах
- 18 Школа актуальних проблем філології
- 19 Актуальні проблеми економіки та управління
- 20 Системна інженерія проектів інформатизації організаційних систем
- 21 Гуманістичні засади формування творчої особистості. Соціальне управління та сталий розвиток
- 22 Фізика твердого тіла, напівпровідників та нанотехнологій, магнітні властивості твердих тіл
- Геометричне моделювання об'єктів, явищ, технологічних процесів
- Математичний аналіз та теорія ймовірностей
- 23 Нанофізика, наноелектроніка та нанофотоніка
- Методи структурно-параметричної оптимізації електродинамічних систем

та створення новітніх радіотехнічних, гідроакустичних, електроакустичних та електронних пристроїв

Криптографічний захист інформації та надійність складних систем

Теоретичні та прикладні задачі моделювання, аналізу та синтезу складних систем.

24 Хімічні та хіміко-технологічні процеси при створенні на їх основі нових речовин, наноматеріалів, композицій, новітніх екологічно чистих, енергозберігаючих технологій для сталого розвитку України

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДОСЛІДНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ | ПОСТАНОВА від 17 лютого 2010 р. N 163 | Київ

Про затвердження Положення про дослідницький університет

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

Кабінет Міністрів України п о с т а н о в л я є:

1. Затвердити Положення про дослідницький університет, що додається.

2. Установити, що вищі національні навчальні заклади, яким надано статус дослідницьких до 1 квітня 2010 р., підтверджують наданий статус через один рік з дня прийняття цієї постанови у порядку, передбаченому зазначеним Положенням. { Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2010 р. N 163

ПОЛОЖЕННЯ про дослідницький університет

1. Це Положення визначає порядок надання національному університету статусу дослідницького (підтвердження або позбавлення такого статусу), основні засади його діяльності, особливості кадрового забезпечення, фінансування, матеріального забезпечення наукових і науково-педагогічних працівників, права та обов'язки дослідницького університету.

2. Дослідницький університет - національний вищий навчальний заклад, який має вагомі наукові здобутки, провадить дослідницьку та інноваційну діяльність, забезпечує інтеграцію освіти та науки з виробництвом, бере участь у реалізації міжнародних проектів і програм. Статус надається зазначеному закладу з метою підвищення ролі університету як центру освіти і науки, підготовки висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, упровадження в практику наукових досягнень, технічних і технологічних розробок, реалізації разом з іншими вищими навчальними закладами та науковими установами

спільних програм за пріоритетними напрямками фундаментальних і прикладних наукових досліджень для розв'язання важливих соціально-економічних завдань у різних галузях економіки.

3. Дослідницький університет у своїй діяльності керується Конституцією (254к/96-ВР) і законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції України (254к/96-ВР) та законів України, а також актами Кабінету Міністрів України, Статутом університету, іншими нормативно-правовими актами, цим Положенням та дотримується рекомендацій і стандартів, визначених документами Болонського процесу.

4. Основними завданнями дослідницького університету є:

1) у навчальній діяльності:

розроблення та впровадження в навчальний процес новітніх інформаційних технологій і засобів навчання з метою підготовки фахівців з питань інноваційного розвитку;

реалізація інноваційних програм підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів для університетів, наукових установ, наукоємних виробництв;

створення умов для обміну студентами, аспірантами, докторантами, науковими і науково-педагогічними працівниками;

забезпечення участі студентів у здійсненні наукових і науково-технічних досліджень та впровадженні в практику результатів досліджень як необхідної складової навчального процесу;

підвищення кваліфікації працівників підприємств, установ та організацій, які впроваджують у практику результати прикладних наукових досліджень університету;

2) у науковій та інноваційній діяльності:

здійснення разом з Національною та галузевими академіями наук фундаментальних і прикладних наукових досліджень за визначеними пріоритетними напрямками наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності;

реалізація інноваційних проектів розроблення, впровадження та виробництва нової високотехнологічної продукції;

інтеграція освіти та науки з виробництвом шляхом створення навчально-науково-виробничих об'єднань, базових кафедр, лабораторій разом з інститутами Національної та галузевих академій наук і підприємствами, установами та організаціями;

випуск та реалізація експериментальних зразків нової техніки, технологій та малосерійної наукоємної продукції;

забезпечення охорони об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема інноваційних розробок університету;

3) у міжнародній діяльності:

участь у реалізації міжнародних проектів і програм, у науково-практичних конференціях, семінарах та виставках;

створення спільних з іноземними партнерами наукових центрів, інститутів, інших об'єднань для виконання освітніх і науково-дослідницьких програм з

видачею студентам, аспірантам та докторантам відповідних документів про освіту.

5. Дослідницький університет відповідно до законодавства у галузі освіти і науки має право:

визначати тематику та проводити за рахунок власних коштів фундаментальні та прикладні наукові дослідження за новими науковими і технічними напрямками;

розробляти наукові, науково-технічні, соціально-економічні прогнози розвитку галузей економіки за найважливішими напрямками;

здійснювати за рахунок бюджетних і власних коштів трансфер технологій, розроблених університетом;

використовувати кошти, отримані в результаті здійснення трансферу технологій, для розвитку власних наукових досліджень, модернізації наукової матеріально-технічної бази, заохочення наукових і науково-педагогічних працівників університету;

випускати та реалізувати, в тому числі за кордоном, власну наукоємну продукцію, отриману за результатами наукових і науково-технічних досліджень;

здійснювати за рахунок коштів державного бюджету і власних коштів капітальне будівництво, реконструкцію та облаштування баз практики, які належать університету, створювати машини, устаткування, матеріали, прилади;

установлювати у передбаченому законодавством порядку нормативи співвідношення чисельності студентів, аспірантів і докторантів та науково-педагогічних працівників університету;

установлювати нормативи забезпечення структурних підрозділів університету матеріальними цінностями та ресурсами;

підвищувати в межах бюджетного фінансування розмір оплати праці наукових і науково-педагогічних працівників університету шляхом встановлення подвійних посадових окладів і ставок заробітної плати, у тому числі погодинної;

зберігати статус неприбуткової установи;

{Абзац дванадцятий пункту 5 виключено на підставі Постанови КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

визнавати дипломи про здобуту в зарубіжних університетах кваліфікацію магістра, доктора філософії, доктора наук та вчені звання доцента, професора для призначення на посаду наукового чи науково-педагогічного працівника в установленому законом порядку;

направляти щороку наукових і науково-педагогічних працівників для стажування, а студентів, аспірантів і докторантів - для навчання до зарубіжних університетів і навчально-наукових центрів в установленому законом порядку у визначеній для університету кількості в межах бюджетних коштів, передбачених на зазначену мету.

6. Фінансування наукових досліджень і розробок дослідницького університету здійснюється відповідно до програм розвитку університету у розмірі не менш як 25 відсотків бюджетних коштів, що виділяються на його утримання.

Програми розвитку дослідницького університету фінансуються протягом перших п'яти років його діяльності за рахунок коштів державного бюджету.

Подальше фінансування дослідницького університету, в тому числі наукових досліджень, розробок і програм розвитку університету, здійснюється за умови забезпечення університетом надходжень до спеціального фонду державного бюджету у розмірі не менш як 50 відсотків обсягу бюджетних коштів, передбачених на наукові дослідження і розробки.

7. Для надання університету статусу дослідницького (підтвердження або позбавлення такого статусу) МОН утворює комісію з числа працівників Міністерства (далі - комісія), інших центральних органів виконавчої влади, що мають у підпорядкуванні національні університети, Національної та галузевих академій наук, ВАК, відповідних громадських організацій (за згодою).

8. Надання статусу дослідницького університету здійснюється в установленому законом порядку Кабінетом Міністрів України за поданням МОН у разі відповідності університету критеріям діяльності, викладеним у додатку.

Строк, на який університету надається статус дослідницького, становить п'ять років.

Підтвердження статусу дослідницького університету здійснюється в установленому законом порядку Кабінетом Міністрів України кожні п'ять років за поданням МОН на підставі висновків комісії.

Позбавлення університету статусу дослідницького здійснюється в порядку, що передбачений цим Положенням для надання такого статусу.

9. Університет протягом шести місяців від дня надання йому статусу дослідницького розробляє на підставі затверджених МОН загальних вимог програми розвитку дослідницького університету, які затверджує комісія.

Дослідницький університет щороку подає МОН звіт про стан виконання програм розвитку університету.

Додаток до Положення

КРИТЕРІЇ діяльності університету, за якими надається (підтверджується) статус дослідницького

1. Отримання не менш як двох премій міжнародного та національного рівня за останні десять років (за списком МОН).

2. Захист не менш як 300 кандидатських дисертацій за останні п'ять років.

3. Захист не менш як 50 докторських дисертацій за останні п'ять років.

4. Видання не менш як 200 наукових монографій та підручників з грифом МОН за останні п'ять років.

5. Наявність не менш як 150 штатних докторів наук у середньому за останні п'ять років.

6. Наявність не менш як 500 штатних кандидатів наук у середньому за останні п'ять років.

7. Отримання не менш як 50 патентів і ліцензій за останні п'ять років.
{ Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

8. Наявність не менш як одного наукового об'єкта, що становить національне надбання.

9. Наявність не менш як 20 міжвідомчих (галузевих) наукових структурних підрозділів.

10. Функціонування не менш як одного науково-навчального центру університету.

11. Функціонування не менш як одного центру колективного користування наукоємним обладнанням.

12. Наявність не менш як 300 штатних наукових працівників університету.

13. Опублікування у середньому протягом року не менш як 150 статей у фахових виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних (Web of Science, SCOPUS), за останні п'ять років.

14. Здійснення підготовки кандидатів і докторів наук не менш як за 70 науковими спеціальностями.

15. Здійснення підготовки не менш як 500 аспірантів та докторантів.

16. Наявність не менш як одного видавництва. {Пункт 16 в редакції Постанови КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010}

17. Функціонування не менш як 15 спеціалізованих рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

18. Створення книжкового фонду наукової бібліотеки в обсязі не менш як 1 млн. примірників.

19. Функціонування не менш як одного інтернет-центру.

20. Облаштування не менш як одного комп'ютерного навчального місця для трьох студентів денної форми навчання.

21. Наявність не менш як десяти видань, що входять до переліку фахових видань, затвердженого Вищою атестаційною комісією, у тому числі не менш як одного фахового наукового журналу. { Пункт 21 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

22. Функціонування не менш як 20 загальноосвітніх навчальних закладів, що входять до навчально-наукових комплексів університету.

23. Проведення на базі університету не менш як десяти міжнародних, всеукраїнських та регіональних студентських олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт протягом року.

24. Проведення на базі університету не менш як десяти міжнародних, всеукраїнських та регіональних студентських науково-практичних конференцій протягом року.

25. Проходження стажування у вітчизняних та зарубіжних університетах і наукових центрах не менш як 50 студентами, аспірантами і молодими вченими протягом року.

26. Отримання молодими вченими не менш як п'яти державних премій, премій та грантів Президента України, премій Кабінету Міністрів України, премій Національної та галузевих академій наук України за останні п'ять років.

27. Навчання не менш як 50 іноземних громадян за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра та в аспірантурі.

28. Участь не менш як в одній міжнародній або європейській асоціації університетів чи участь у Великій хартії університетів.

29. Функціонування не менш як одного технопарку, наукового парку. { Додаток доповнено пунктом 29 згідно з Постановою КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

30. Отримання протягом року бюджетних призначень у розмірі не менш як 20 млн. гривень для проведення університетом та його структурними підрозділами науково-дослідних робіт. { Додаток доповнено пунктом 30 згідно з Постановою КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

31. Отримання протягом року бюджетних призначень спеціального фонду державного бюджету в розмірі, що становить не менш як 50 відсотків обсягу бюджетних призначень, передбачених у загальному фонді для проведення науково-дослідних робіт. { Додаток доповнено пунктом 31 згідно з Постановою КМ N 786 (786-2010-п) від 27.08.2010 }

КОМПЛЕКСНІ ПРОГРАМИ УНІВЕРСИТЕТУ

1. Комплексна програма "Сталий розвиток"

Метою програми є аналіз процесів сталого розвитку як світу в цілому, так і окремо взятої країни або регіону в контексті якості та безпеки життя людей. До цього часу дослідники переважно використовували моделі, які давали змогу оцінити екологічний, соціальний та економічний аспекти лише окремо і незалежно один від одного. Контроль за досягненням цілей сталого розвитку, керування цим процесом (прийняття рішень), оцінка ефективності засобів, що використовуються і рівня досягнення поставлених цілей вимагають розроблення відповідних критеріїв і показників — індикаторів сталого розвитку.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ

ефективний інструментарій для кількісного та якісного оцінювання стану України, регіонів, різних країн світу в контексті сталого розвитку;

нові можливості для вирішення задач стратегічного і тактичного планування та моніторингу сталого розвитку на різних рівнях держави;

система підготовки кваліфікованих кадрів усіх рівнів для різних галузей в контексті сталого розвитку;

підвищення ефективності функціонування усіх галузей національної економіки;

формування нового типу мислення у населення країни, що надасть можливість реалізувати потенціал, існуючий в Україні, для становлення держави на шлях сталого розвитку;

приєднання України до блоку країн, що розвиваються за моделлю гармонізованого суспільства.

2. Комплексна програма "Енергетика сталого розвитку"

Мета програми полягає:

у розробці сучасної концепції реформування енергетичної галузі;

у пошуку, обґрунтуванні та впровадженні наукових методів та моделей забезпечення енергетичних потреб та підвищенні рівня енергоефективності об'єктів споживання шляхом створення інтелектуальних енергетичних мереж на базі розосереджених енергостанцій з комплексним використанням традиційних та поновлюваних джерел енергії;

оптимізації та узгодженні процесів постачання, перетворення, накопичування та споживання енергії

3. Комплексна програма "Розвиток інформаційного суспільства України"

МЕТА ПРОГРАМИ розроблення і здійснення проектів на загальнодержавному, галузевому (у рамках певного напрямку знань) та університетському рівнях для:

розв'язання соціально-економічних проблем на основі інформатизації усіх сфер життя;

формування державної політики у сфері розвитку інформаційного суспільства;

розвитку технологій зв'язку і комунікацій;

розроблення нових технологій створення сучасного програмного забезпечення, вбудованих і розподілених систем, технологій інтерфейсів;

створення сучасних компонентів і мікросистем (мікро-, нано- і оптоелектроніка);

розвитку інформаційної інфраструктури університету шляхом реалізації комплексу взаємопов'язаних проектів з пріоритетних напрямів побудови експериментального «інфоуніверситету», як острівця інформаційного суспільства

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Реалізація Програми дозволить вирішити наступні завдання:

створення якісно нового науково-освітнього інформаційного і телекомунікаційного середовища національного масштабу у сферах освіти і науки;

створення програмних засобів автоматичного розпаралелення програм в середовищі GRID для забезпечення наукових досліджень;

забезпечення органів державного управління та місцевого самоврядування засобами інформатизації та комп'ютеризації, передовими інформаційними технологіями;

створення автоматизованої державної системи управління України для вирішення завдань управління на загальносистемному, державному, регіональному та територіальному рівнях;

розробку та впровадження у виробництво комплексу засобів обчислювальної техніки (ЗОТ) у захищеному виконанні;

розробку і впровадження ІКТ у проривних галузях знань для прискорення технологічного розвитку країни;

розвиток інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури НТУУ «КПІ».

4. Комплексна програма "Нові матеріали і технології"

МЕТА ПРОГРАМИ:

Перебудова матеріаловиробничого комплексу України для створення речовин та матеріалів нового покоління з рівнем характеристик, які відповідають світовому, та новітніх технологій їх виробництва, структурна перебудова споживання матеріалів, яка забезпечить зменшення матеріалоемності та енергоемності виробництва.

Фундаментальні дослідження з матеріалознавства як основа для розробки технологій створення нових матеріалів з підвищеними питомими властивостями.

Зростання конкурентоспроможності продукції для внутрішнього ринку, підвищення експортного потенціалу.

Позбавлення від імпортозалежності.

Створення нових матеріалів для реалізації ключових технологій у промисловості.

Забезпечення новими розробками малого та середнього бізнесу через Науковий парк "Київська політехніка".

Розвиток прикладних та фундаментальних досліджень на інтернаціонально важливих напрямках для забезпечення міжнародного співробітництва, участі у міжнародних проектах, залучення іноземних інвестицій, створення спільних підприємств.

5. Комплексна програма "Системи спеціального та подвійного призначення"

МЕТА ПРОГРАМИ:

Створення нових видів систем спеціального та подвійного призначення

Модернізація існуючих видів систем спеціального та подвійного призначення

Створення сучасних захищених інформаційно-телекомунікаційних систем.

Створення мікросупутників та безпілотних апаратів

Створення сучасних видів, приладів та систем подвійного призначення.

Створення новітніх технологій та модернізація промислових виробництв України для забезпечення розробки та модернізації систем спеціального та подвійного призначення

ОЧІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОГРАМИ

Основними результатами виконання програми мають бути впровадженні у:

виробництво,

силові структури,

органи управління,

нові технології, прилади та системи, які є конкурентоспроможними на світовому ринку.

6. Комплексна програма "Медико-інженерна складова охорони здоров'я"

МЕТОЮ ПРОГРАМИ є підвищення рівня технічного та технологічного забезпечення охорони здоров'я через впровадження інженерних інновацій та досягнень точних наук.

Розроблення техніки, виробів і матеріалів медичного призначення та пов'язаних з ними наукових, промислових, комп'ютерних та медичних технологій – це стратегічний напрям підвищення стандарту життя населення і орієнтація економіки, науки та техніки на розвиток соціальної сфери.

ГОЛОВНИМ ЗАВДАННЯМ програми є формування на межі інженерно-технічних і медико-біологічних наук нової галузі науки й освіти, спрямованої на розроблення конкурентоспроможної імпортозамінюючої медичної техніки, штучних органів і біоматеріалів, комп'ютерних програм та технологій їх застосування. Реалізація завдань цієї програми можлива при об'єднанні та координації можливостей факультетів, інститутів і кафедр НТУУ "КПІ", науково-дослідних інститутів НАН та НАМН України, МОЗ України.

ПЕРШОЧЕРГОВІ НАПРЯМИ, які визначають науково-технологічний простір програми, такі:

об'єднання науковців, інженерів, лікарів, промисловців навколо створення вітчизняної медичної техніки, матеріалів, впровадження власних інноваційних технологій для охорони здоров'я за напрямом "біомедична інженерія";

вивчення вимог і потреб ринку у вітчизняній медичній техніці, створення банку даних про нові медичні технології, біоматеріали та технології їх одержання для основних галузей медицини;

формування інформаційного простору й організація взаємодії біологів, медиків, інженерів для вирішення основних завдань програми (семінари, конференції, заснування медико-інженерних періодичних видань, максимальне використання інтернет-ресурсів);

забезпечення підготовки фахівців матеріально-технічною базою: сучасними навчальними лабораторіями, технічними засобами, які в подальшому перетворюватимуться у навчально-дослідницькі;

створення спеціалізованих наукових колективів (центрів, конструкторських бюро, лабораторій) для вирішення завдань програми;

впорядкування професійного складу, професійних вимог і кадрової політики стосовно інженерних працівників в ОЗ України відповідно до міжнародного досвіду розвитку біомедичної інженерії;

створення важелів фінансового заохочення для залучення висококваліфікованих інженерних кадрів і талановитої молоді для роботи в наукових медико-інженерних закладах;

об'єднання закладів медичної промисловості для вирішення в рамках цієї програми проблем забезпечення охорони здоров'я вітчизняною технікою та виробами медичного призначення.

ОЧІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОГРАМИ

Реалізація напрямів програми дасть можливість оптимізувати структуру виробництва техніки та матеріалів медичного призначення і поліпшити ситуацію з ними в Україні, яка на сьогодні критична. Економічний ефект від їх реалізації має істотно перевищити капітальні затрати. Розвиток цього напрямку сприятиме скороченню великих валютних витрат, одержанню значного соціального ефекту, підвищенню якості охорони здоров'я, створенню нових робочих місць – згідно з реалізацією завдань, визначених у програмі Президента України.

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ДОСЛІДНИЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Минулий рік був рекордним за кількістю прийнятих у країні нормативно-правових актів у сфері науки, освіти та інноваційної діяльності. Що стосується якісних ознак діяльності нашого університету в 2011 р., то цей рік практично завершив перетворення КПІ від моделі великого політехнічного інституту часів централізованої економіки до технічного університету європейського зразка, який сьогодні, за незалежною оцінкою авторитетної міжнародної рейтингової організації, увійшов до 4 % кращих університетів світу. За минулий рік наш колектив продовжував нарощувати свій науково-технічний, кадровий потенціал і наповнював адекватним змістом вимоги до дослідницького університету за зразками кращих вишів світу. Наведу деякі цифри.

Підготовка наукових кадрів. На початок 2012 р. в аспірантурі та ад'юнктурі університету навчаються 855 осіб, і разом із 181 здобувачем кількість тих, хто готує кандидатські дисертації, складає 1036 осіб; у докторантурі проходять підготовку 33 докторанти плюс 18 здобувачів ступеня доктора наук – загалом 51 особа. У 2011 р. співробітниками, здобувачами і випускниками аспірантури та докторантури університету захищено 17 докторських і 110 кандидатських дисертацій, вперше за останні 20 років подолано 100-й рубіж щорічної підготовки кандидатів наук. Ефективність випуску з аспірантури (ад'юнктури) в 2011 р. становить 23 %. Її можна збільшити як мінімум удвічі, зокрема за рахунок забезпечення якісного наукового керівництва, створення дієвого механізму заохочення кращих керівників аспірантів, підвищення вимог до аспірантів і прийняття адекватних рішень за результатами їхніх атестацій.

У 2011 р. плідно працювали 28 спеціалізованих вчених рад нашого університету, в тому числі 21 докторська та 7 кандидатських спецрад, на яких упродовж року захищено 95 кандидатських і 11 докторських дисертацій.

Наукова робота студентів. Проектом змін до Закону України "Про вищу освіту" передбачається введення в Україні триступеневої освіти: бакалавр – магістр – доктор філософії. У навчальних планах підготовки магістрів усіх випускових кафедр 30 % годин від загального обсягу виділено на виконання дослідницької роботи в університеті, завдяки цьому здійснюється високоякісна підготовка магістрів через поєднання і взаємодію навчального процесу з проведенням наукових досліджень та інноваційної діяльності.

Чудовим прикладом міжфакультетської співпраці, що об'єднує студентів і молодих учених кількох факультетів під керівництвом ст. наукового співробітника ТЕФ Б.М.Рассамакіна, є розробка наносупутника НТУУ "КПІ". За цикл доповідей за цією тематикою на XIII Міжнародній молодіжній науково-практичній конференції "Людина і космос" студентів Катерину Єлісеєву (ТЕФ), Тараса Цюка (ТЕФ), Євгена Коваленка (ФЕЛ), Олега Тарануху (РТФ), Назарія Бендасюка (РТФ) нагороджено дипломами.

93 студенти НТУУ "КПІ" взяли участь у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук. 26 стали переможцями: 10 зайняли перше місце, 12 – друге та 4 – третє. За відмінну

навчальну та науково-дослідну діяльність молоді науковці університету отримали в 2011 р. 15 стипендій Президента України, 241 іменну стипендію, премію і грант, 203 наукових роботи відзначено нагородами, відзнаками різних рівнів нагороджено 490 студентів.

Наука як базис удосконалення змісту освіти. Результати наукових досліджень знайшли застосування в циклах лабораторних і практичних робіт, розроблено 385 нових лабораторних робіт і 91 практикум. Розроблено 51 лабораторну роботу (віртуальні та з віддаленим доступом), більшість з яких сертифіковано.

За останні три роки майже вдвічі збільшилася кількість захистів бакалаврських і магістерських робіт з використанням наукових розробок. Усього в 2011 р. з використанням результатів наукових досліджень опубліковано 38 підручників і 248 навчальних посібників, з грифом МОНмолодьспорту України – 32 та 57 відповідно.

Ректоратом продовжується підтримка та стимулювання наукової діяльності провідних викладачів у рамках щорічного конкурсу "Викладач-дослідник" і "Молодий викладач-дослідник". У конкурсі 2011 р. взяли участь 108 викладачів, серед них віком до 35 років – 47, завідувачів кафедр – 20 осіб. Переможцями стали 22 молодих викладачі, 19 викладачів та 9 завідувачів кафедр. Аналізуючи результати шести конкурсів, слід зазначити, що кількість учасників має тенденцію до зменшення. Серед молодих викладачів-дослідників змінюваність щороку становить 5-7 осіб, серед двох інших груп – лише кілька осіб. Тому важливо вдосконалити вимоги Положення про цей конкурс, зокрема, враховувати досягнення претендентів не за три попередні роки, а лише за останній.

Виконання держбюджетних і госпдоговірних тем. У 2011 р. виконувалось 173 науково-дослідні роботи за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, в т. ч. 68 фундаментальних робіт, 105 прикладних досліджень і розробок. Завершено 76 робіт. 19 НДР, результати яких мають інноваційну складову, рекомендовано для подальшого тиражування в Науковому парку "Київська політехніка". У рамках Державної цільової науково-технічної та соціальної програми "Наука в університетах" започатковано науково-дослідну роботу "Медико-інженерна розробка технічних засобів керованого термічного впливу та його контролю для хірургічного лікування серцево-судинних захворювань" (керівник проф. В.Б.Максименко). Торік загальна кількість госпдоговірних науково-дослідних робіт становила – 134. Науковими підрозділами виконувалось також 990 договорів на надання науково-технічних послуг. Загальний річний обсяг госпдоговорів збільшився порівняно з 2010 роком на 15 %. Підприємств-замовників – 104.

Протягом 2011 р. продовжувались роботи в рамках шести комплексних програм університету: "Сталий розвиток" (голова координаційної ради М.З. Згуровський); "Енергетика сталого розвитку" (голова координаційної ради А.В. Праховник); "Розбудова інформаційного суспільства" (голова координаційної ради Ю.І. Якименко); "Нові матеріали і технології" (голова координаційної ради С.І.Сидоренко); "Медико-інженерні проблеми охорони здоров'я" (голова

координаційної ради В.Б. Максименко); "Системи спеціального та подвійного призначення" (голова координаційної ради М.Ю. Ільченко). Наказом міністра оборони України прийнято на озброєння програмно-технічні комплекси, комплекси засобів зв'язку автоматизованої системи управління повсякденною діяльністю Збройних сил України "Дніпро". Ця розробка проводилася упродовж 5 років колективами ІТС, ФІОТ, ФТІ, ФПМ, НДЦ "ТЕЗІС" (РТФ). Як головний конструктор цієї розробки вважаю своїм обов'язком висловити подяку членам Ради головного конструктора ДКР "Ситуація-1" професорам С.Ф.Теленику (ФІОТ), Л.С.Глобі (ІТС), С.О.Воронову (ФТІ), доц. П.П.Маслянку (ФПМ) та директору НДЦ "ТЕЗІС" М.І.Прокоф'єву (РТФ).

Ініціативні науково-дослідні роботи. Згідно з тематичним планом науково-дослідних робіт університету, що виконуються на кафедрах інститутів і факультетів викладачами в межах робочого часу, в 2011 р. виконувалася 181 науково-дослідна робота: 65 робіт заплановано до виконання на 3 роки, 24 роботи – на 4 роки, 92 – на 5 років. У виконанні робіт було задіяно понад 1500 викладачів, з використанням результатів даних робіт 200 аспірантів готують свої дисертаційні роботи, до виконання залучено 950 студентів. З використанням результатів ініціативних НДР у 2011 р. захищено 2 докторські дисертації, (5 підготовлено до захисту), 26 кандидатських (21 підготовлено до захисту). Опубліковано 29 монографій, 3 підручники з грифом МОНмолодьспорту, 46 навчальних посібників. Захищено 342 магістерських роботи та 250 дипломних робіт спеціалістів, понад 1000 магістерських робіт. Оновлюються та доповнюються новими матеріалами навчальні курси.

Традиційно продуктивною була співпраця з НАН України. Президент НАН України академік Б.Є.Патон разом з представниками ректорату КПІ вирішували питання взаємодії академії та університету, зокрема прийнято конкретні рішення щодо вдосконалення в 2012 р. діяльності Відділення цільової магістерської підготовки.

З установами НАН України сьогодні активно працюють більшість факультетів і інститутів. Лідерами тут є професори М.І.Бобир (ММІ), П.І.Лобода (ІФФ), Є.М.Письменний (ТЕФ), Н.Д.Панкратова (ІПСА), А.В.Праховник (ІЕЕ) та інші.

Пошук і формування пропозицій нових розробок. За завданням ректорату започатковано роботи з підготовки угод про стратегічне співробітництво та планування спільних науково-технічних робіт з Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, Національним агентством екологічних інвестицій України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Київською міською державною адміністрацією. На запрошення МНС наші науковці взяли участь у підготовці Загальнодержавної цільової соціальної програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2012-2016 рр.

На замовлення ТОВ "ДЖІЕФТІ" науковій групі під керівництвом д.т.н. О.В. Лінючевої було запропоновано провести дослідження можливостей переробки мідної руди та розробку технології отримання з рудного матеріалу порошкової та

електролітичної міді. Науковці ХТФ успішно справилися із завданням. Усього впродовж року підрозділам було передано понад 20 пропозицій для виконання.

У 2011 р. тривало активне міжнародне і науково-технічне співробітництво. Зокрема, відповідно до контракту з Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку для виконання проекту ЮНІДО створено Національний центр більш чистого виробництва. До участі в проекті залучено підприємства Вінниці та Запоріжжя. Результатом такої діяльності стало підписання наприкінці 2011 р. нового п'ятирічного проекту з більш чистого виробництва вартістю 3,7 млн євро, виконавцем якого знову обрано НТУУ "КПІ". Хочу подякувати основним менеджерам і безпосереднім виконавцям цього проекту доц. І.Л.Шиловичу (ІХФ) та керівнику відділу НДЧ В.М.Павшуку.

За міжнародними програмами у 2011 р. виконувалося 45 науково-технічних контрактів та 29 контрактів на замовлення закордонних фірм. Недостатня кількість міжнародних контрактів зумовлена, зокрема, відсутністю англомовних сайтів підрозділів і журналів, достатнього досвіду та знань фахової англійської термінології науковців, слабою взаємодією із науково-організаційними структурами 7-ї РП Європейського Союзу.

Публікаційна активність учених. Дані щодо цитування наукових праць можна знайти в декількох міжнародних наукометричних базах, зокрема Web of Sciences і Scopus. За даними Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, науковці і викладачі НТУУ "КПІ" станом на 26.07.11 р. опублікували в журналах, що входять до наукометричної бази даних Scopus, 3445 статей, на які є 5157 посилань. Привертає увагу значний відсоток (74 %) нецитованих статей науковців нашого університету. Ми маємо детально проаналізувати причини такого стану і вжити адекватних заходів.

До 100 найбільш цитованих у Scopus науковців – працівників українських інституцій входять двоє співробітників НТУУ "КПІ": завідувач кафедри органічної хімії ХТФ А.А.Фокін (86 статей, 1202 посилання, індекс Гірша – 17) і професор ФЕА С.М.Пересада (39 статей, 1094 посилання, індекс Гірша – 14). До того ж проф. А.А. Фокін першим із українських хіміків опублікував у 2011 р. статтю в найбільш авторитетному науковому журналі "Nature". В ній висвітлено дуже важливі для хімії результати, які мають значення фундаментального відкриття. За 10 років українські вчені стали співавторами майже 20 статей у найбільш рейтингових журналах світу "Science" і "Nature". І це свідчить про наявність в Україні дослідників найвищого рівня. До бази даних Scopus станом на жовтень 2011 р. входять 30795 журналів, з них 44 – українських, зокрема Radioelectronics and Communications Systems – англомовний переклад журналу, що видається НТУУ "КПІ". Тож у 2012 р. нам належить здійснити конкретні дії для підтримки тих наукових періодичних видань університету, які будуть відповідати новим вимогам щодо надання статусу фахового і матимуть реальні шанси для включення до міжнародних наукометричних баз даних.

Науковим парком "Київська політехніка" в 2011 р. разом із вченими НТУУ "КПІ" та партнерами парку проводилась робота із впровадження в економіку України перспективних наукоємних розробок. Торік було укладено 7 договорів

про партнерство з високотехнологічними підприємствами й організаціями. Всього у 2011 р. виконувалися проекти за 25 договорами на загальну суму 4278,8 тис. грн. У роботі брали участь вчені багатьох факультетів та інститутів НТУУ "КПІ", зокрема ІЕЕ, ІХФ, ВПІ, ФЕА, ТЕФ.

Науковий парк став учасником виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва, долучившись до виконання п'яти інвестиційно-інноваційних проектів: 1) "Розробка і впровадження у виробництво технології із збагачення залізовмісних відходів гірничо-металургійних підприємств з одержанням концентрату" (2011-2013 рр.); 2) "Створення спільного підприємства з державним підприємством "Судмаш", концерном "Укрпожсервіс", науковим парком "Київська політехніка" з виробництва висотної та аварійно-рятувальної техніки" (2011-2012 рр.); 3) "Створення та освоєння серійного виробництва газопаротурбінних установок "Водолій" потужністю 4-25 МВт для виробництва механічної, електричної та теплової енергії" (2014-2016 рр.); 4) "Виробництво та реалізація безпілотних літальних апаратів (БПЛА)" (2011-2012 рр.); 5) "Будівництво заводів у Луганській області, що використовують комплексну технологію кондиціонування високомінералізованих вод для водозабезпечення населення та промислових об'єктів" (2011-2016 рр.).

Охорона об'єктів права інтелектуальної власності. У 2011 р. співробітниками НТУУ "КПІ" було створено та подано до Укрпатенту від університету 245 заявок на видачу патентів на винаходи та корисні моделі. У співавторстві зі студентами було подано 99 заявок. Отримано 226 патентів, з них 13 – на винаходи.

У 2011 р. реалізовано виключну ліцензію на право користування патентом ТЕФ на корисну модель "Теплообмінна труба". Продаж ліцензії супроводжувався відділом з питань інтелектуальної власності. В університеті створена і діє експертно-консультативна комісія з інтелектуальної власності (голова – заслужений винахідник, д.т.н., проф. Ю.М. Кузнєцов), яка сприяє кваліфікованому аналізу дій з організації охорони інтелектуальної власності та надає свої пропозиції.

Зала постійно діючої виставки науково-технічних розробок учених НТУУ "КПІ" та Наукового парку "Київська політехніка" стала місцем, де зустрічаються представники державної влади, підприємницьких структур, спеціалістів, у т. ч. іноземних. У 2011 р. активізувалась участь науковців університету в організації та проведенні наукових і науково-практичних конференцій і семінарів.

Кадрове забезпечення наукової діяльності. Усього в університеті працює 2666 осіб науково-педагогічного складу, в тому числі 638 осіб до 35 років. Серед них 283 доктори наук (до 35 років 3) та 1258 кандидатів наук (до 35 років 197). Загальна кількість штатних працівників наукових підрозділів університету становить 666 осіб. Серед них 44 доктори наук, 151 кандидат наук. У виконанні науково-технічних робіт на умовах сумісництва брали участь 98 аспірантів та 244 студенти. В університеті залишилися працювати 58 випускників аспірантури та 49 випускників університету.

Упродовж 2011 р. відзнаками різних рівнів нагороджено понад 170 працівників університету. Конкретну інформацію наведено у збірці "Наука НТУУ "КПІ"-2011".

Бюджет наукової діяльності. Згідно із законодавством України всі госпдоговірні надходження включені до спеціального фонду держбюджету НТУУ "КПІ". Тому використання коштів, які надходять на виконання науково-технічних розробок, здійснюється лише через установи Держказначейства. На жаль, створена в Україні система оподаткування та численних зовнішніх відрахувань є такою, що безпосередній виконавець отримує за свою роботу менше половини коштів, що їх виділяють замовники госптем, – усе це спричиняє до зменшення активності госпдоговірної діяльності.

Не набагато кращими стають у 2011-му й наступних роках умови виконання держбюджетних тем. Про це свідчать результати конкурсу держбюджетних тем на 2012 рік. Міністерство здійснило такі процедури конкурсу, за якими нам відмовлено у фінансуванні 9 тем. Серед цих дев'яти тем і роботи провідних науковців, що мають солідний індекс цитованості (7-9). Звісно, ми апелювали до міністерства. Відповіді на наше звернення ми все ще очікуємо. Але вже зараз бюджетна складова науки КПІ у 2 рази менша, ніж в університеті ім.Тараса Шевченка.

У 2011 р. за науковими підрозділами були закріплені приміщення площею 12 497,58 кв. м, що становить 50,87 % від площі, яку мали наукові підрозділи в 1997 р. (24960 кв. м). На жаль, ми маємо негативну тенденцію до зменшення площ приміщень наукових підрозділів. Загрозливими до їх подальшого зменшення є пропозиції щодо збільшення в три (!) рази оплати за використання приміщень науковими підрозділами університету.

Вважаю, що оскільки наша наука працює винятково на зароблені нею кошти і одночасно є безпосереднім учасником освітнього процесу, готуючи аспірантів, докторантів, оновлюючи сам зміст освіти, то ми маємо відмовитися від внутрішніх відрахувань на її утримання і робити це за рахунок загального бюджетного фонду університету, як це було в минулі часи.

Інформаційно-телекомунікаційне забезпечення. Важливим результатом 2011 р. щодо розвитку магістрального сегмента кампусової телекомунікаційної мережі університету є впровадження сучасної високошвидкісної технології передачі даних, яка забезпечує швидкість передачі даних 10 Гб/с. Ми маємо схвалити роботу НТО "КПІ-Телеком" щодо розвитку на випередження нашої телекомунікаційної мережі, адже вже сьогодні здійснюємо завантаження до 2 Гб/с каналу в українську мережу обміну трафіком і до 1,5 Гб/с – у мережу УРАН, GEANT і в світовий Інтернет. Постійно розвивається і бездротова мережа доступу, яка є одним із складників телекомунікаційної мережі університету. Сьогодні загальна кількість точок доступу Wi-Fi на території кампусу становить 56 одиниць.

На сьогодні у восьми з 20-ти гуртожитків уже створено сучасну високопродуктивну мережу. Ведуться роботи у 8-му і 18-му гуртожитках. На часі проведення модернізації мережі ще в 12 гуртожитках, що потребує близько 4 млн

грн. Інших коштів, ніж ті, що "КПІ-Телеком" бере за надання послуг Інтернет, у нас немає. За умов такої ситуації модернізація мереж у 12 гуртожитках, що залишилися, буде здійснюватися ще близько 4-х років.

Проведення комплексу заходів щодо включення у звіти підрозділів даних по рейтингу та проведене фахівцями НТО "КПІ-Телеком" навчання представників підрозділів університету дало можливість отримати не тільки більш високий Webometrics-рейтинг НТУУ "КПІ" (перехід з 2428 місця у світі на 1325 та на 2-ге місце серед ВНЗ України), але й активізувати роботу підрозділів НТУУ "КПІ" в Інтернеті.

До визначних подій, що відбулися в 2011 р. у бібліотеці, належить введення в експлуатацію маятника Фуко. По цьому об'єкту оформлюється пропозиція до МОНмолодьспорту України щодо надання йому статусу національного надбання. Другим об'єктом, який оформлюється для надання йому такого самого статусу, є інформаційний фонд рідкісних книг XVIII-початку XX ст. науково-технічної бібліотеки. Важливою подією минулого року було відкриття на всіх поверхах бібліотеки експозиції з 840 портретів народжених Україною видатних особистостей – "Українці у світі".

У 2011 р. відбувався стабільний розвиток бібліотеки. Її фонд налічує 2 613 459 примірників, із них 1,5 млн – підручники та навчальні посібники. Кількість читачів – 37 401. Кількість відвідань за єдиним читацьким квитком – 325 180, на всіх пунктах обслуговування – 609 251. Кількість відвідувачів сайту бібліотеки складає 72 830, відвідувань – 110 095. Надходження до бібліотеки становлять 5 625 назв, 20 887 примірників.

Надання наукових послуг. У 2011 р. роботи з сертифікації й метрологічного забезпечення наукових досліджень виконував Центр "Система", який спрямовував свою діяльність на забезпечення реалізації державної політики зі стандартизації, метрології, якості науково-технічної продукції, ремонтно-технічного обслуговування. У межах ліцензійної діяльності в галузі криптографічного та технічного захисту інформації НДЦ Інституту спеціального зв'язку та інформатизації на договірних засадах проведено 46 експертних досліджень засобів за дорученнями Адміністрації Держспецзв'язку.

Органом сертифікації метало- та деревообробного обладнання та продукції машинобудування по госпдоговірній тематиці за заявками підприємств у 2011 р. надано 420 науково-технічних послуг. Науково-випробувальним центром "Надійність" у 2011 р. по госпдоговірній тематиці за заявками підприємств виконувалось 350 робіт. НДЦ "ТЕЗІС" у 2011 р. виконано 60 робіт у галузі технічного захисту інформації, в т.ч. апартаменти Президента України. Усього за надання послуг вищеназваними підрозділами зароблено понад 6 млн грн.

Розвиток музейної справи. У 2011 р. музей відвідало близько 14 тис. екскурсантів, серед яких більшість – студенти перших курсів КПІ. Було проведено близько 300 екскурсій, у тому числі для 70 іноземних делегацій з 25-ти країн світу. У 2011 р. пройшли наукову обробку та поставлені на музейний облік 1169 одиниць збереження. Розпочато роботу з метою отримання для музейно-історичного комплексу статусу "національне надбання".

З успіхом пройшли традиційні наукові читання з циклу "Видатні конструктори України", присвячені 105-й річниці видатного конструктора бронетехніки Л.І. Горлицького; 135-й річниці засновника вітчизняного тепловозобудування, ординарного професора КПІ Ю.В. Ломоносова; 90-й річниці організатора військової промисловості, генерального директора НДІ радіоелектроніки (НВО "Квант") І.В. Кудрявцева; 100-річчю видатного конструктора ракетно-космічної техніки М.К. Янгеля. За матеріалами наукових читань продовжується видання багатотомника "Видатні конструктори України". У 2011 р. вийшов третій том.

На завершення. Якось мою увагу привернув коментар голови Держагентства з питань науки, інновацій та інформатизації академіка В.П.Семиноженка: "Сьогоднішній стан науки в Україні нагадує таку картину: зоряне небо, на якому ще виблискують поодинокі зірки окремих учених і наукових колективів, але між ними – порожнеча!" Звісно, це алегорія, але ми маємо підстави вважати, що однією з таких зірок за інтегральними результатами науки є в цілому Київська політехніка. До речі, ми маємо офіційне підтвердження, що одна із зірок на небосхилі, що знаходиться в сузір'ї Діви, дійсно названа на честь КПІ. Тож з урахуванням алегорії академіка Семиноженка за підсумками 2011 року яскравість зірки КПІ підсилює зірочка М.З.Згуровського, який за визнанням журналу "Публичные люди", очолив десятку найбільш авторитетних діячів освіти України у 2011 р., поруч знаходяться зірочки наших колег професорів А.А.Фокіна і С.М.Пересади, що зайняли відповідно 48 і 62 позиції у списку 100 найбільш цитованих учених України в 2011 р. Наближаються до них зі своїми високими індексами цитування Т.Є.Шубіна, М.В.Новіков, В.А.Єрошенко, Б.Ю.Корнілович, В.М.Горшков, а також професори С.Ф.Теленик, Л.С.Глоба, С.В. Горобець та інші провідні науковці КПІ.

Тож хочу висловити побажання, щоб у 2012 р. зірка КПІ світила все яскравіше, а порожнечу навколо неї заповнювали нові зірочки провідних учених Київської політехніки.

М.Ю. Ільченко, проректор з наукової роботи

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ "НАУКА В УНІВЕРСИТЕТАХ" НА 2008-2012 РОКИ

(СХВАЛЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 18 липня 2007 р. N 548-р)

- [Концепція державної цільової програми "Наука в університетах" на 2008-2012 роки](#)
- [Нові речовини і матеріали](#)
- [ПЕРЕЛІК пріоритетних тематичних напрямів на 2012-2015 роки НТУУ "КПІ"](#)
- [Положення про дослідницький університет](#)
- [Положення про організацію наукової та науково-технічної діяльності у ВНЗ](#)
- [Положення про проведення конкурсу на номінації «Викладач-дослідник», «Молодий викладач-дослідник»](#)
- [Положення про конкурс «Винахід року» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»](#)
- [Про вимоги щодо затвердження технічних завдань нових НДР](#)
- [Секції за фаховими напрямками наукової ради МОНМС](#)

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямовується Програма

Розвиток національної економіки потребує підготовки нового покоління висококваліфікованих фахівців для її наукоємних галузей, впровадження інноваційної діяльності в ринкових умовах.

Взаємодія освіти і науки є комплексним процесом, в якому університети традиційно відіграють провідну роль. При цьому навчальний процес і проведення наукових досліджень взаємозв'язані та забезпечують єдність засвоєння і передачі знань.

Система національної вищої освіти має значний педагогічний потенціал, відомі у світі наукові школи. Більшість університетів активно співпрацює з науковими установами Національної та галузевих академій наук. Активізується робота з утворення науково-навчальних центрів, спільних факультетів, кафедр та дослідницьких лабораторій.

Проте рівень наукових досліджень та їх взаємодія з навчальним процесом у більшості вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації (далі - навчальні заклади), зокрема в університетах, не забезпечує належну підготовку висококваліфікованих фахівців та виконання конкурентоспроможних наукових розробок.

За даними Держкомстату, протягом останніх 15 років навчальні заклади зберегли свій потенціал. У той же час чисельність працівників, що проводили наукові дослідження в університетах, зменшилася з 26,1 тис. до 9,6 тисячі. Це призвело до того, що наукові розробки високого рівня виконуються менш як у 50 відсотках навчальних закладів. Деякі університети проводять наукові дослідження на недостатньому рівні, не впроваджуючи їх у навчальний процес, що негативно впливає на його якість.

За існуючих норм навчального навантаження у викладачів університетів практично не залишається робочого часу для наукової діяльності. Для порівняння, час на наукову діяльність викладачів університетів США становить майже половину їх робочого часу.

Істотним фактором зменшення чисельності наукових працівників університетів є низький рівень їх заробітної плати порівняно із заробітною платою наукових працівників академічних установ.

Стан матеріально-технічної бази наукових досліджень в університетах не відповідає сучасним вимогам. За даними Держкомстату, середній рівень зносу наукового обладнання та приладів становить понад 85 відсотків, що практично унеможливує виконання конкурентоспроможних наукових розробок.

Протягом останніх років частка коштів на фінансування наукових досліджень в університетах зменшилася у загальному обсязі фінансування наукової сфери до 4,7 відсотка. Для порівняння, у європейських країнах фінансування наукових досліджень у середньому становить понад 100 тис. доларів США на рік на одного штатного наукового працівника університету, тоді як в Україні цей показник в середньому становить 34 тис. гривень (менш як 7 тис. доларів США) на рік.

Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання

Основними причинами нинішнього стану наукової діяльності та недостатнього рівня її взаємозв'язку з навчальним процесом в університетах є:

- низький попит підприємств на результати наукових досліджень;
- зменшення чисельності наукових працівників;
- недостатній рівень наукових досліджень;
- високий рівень зносу наукового обладнання та приладів;
- великий обсяг навчального навантаження працівників;
- недостатнє бюджетне фінансування наукових досліджень;
- низька соціально-економічна привабливість роботи наукових працівників;
- невідповідність нормативно-правової бази потребам розвитку наукової діяльності університетів.

Складність розв'язання проблеми поглиблення взаємозв'язку науки і освіти в університетах за відсутності досвіду, нормативно-правового забезпечення не дає змоги розв'язати її в рамках Державної програми економічного і соціального розвитку України. Відповідно до основних показників Зведеного бюджету на 2008-2010 роки, прогнозні видатки на науку в освітянській сфері передбачені в межах 156,1-211,3 млн. гривень, а середній обсяг фінансування наукових досліджень в одному навчальному закладі становить 0,6-0,9 млн. гривень. Це значно менше обсягу фінансування, встановленого статтею 62 Закону України "Про освіту" (1060-12) - не менше 10 відсотків бюджетних коштів, які виділяються на утримання одного навчального закладу. Розв'язання проблем потребує скоординованих на державному рівні дій заінтересованих центральних органів виконавчої влади, Національної та галузевих академій наук, що

забезпечується шляхом розроблення Державної цільової програми "Наука в університетах" на 2008-2012 роки (далі - Програма).

Програма передбачає здійснення таких основних заходів:

- активізація наукової діяльності в університетах;
- забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців та виконання конкурентоспроможних наукових розробок в університетах дослідницького типу, які утворюються на засадах експерименту.

Відповідно до класифікації, визначеної статтею 3 Закону України "Про державні цільові програми" (1621-15), за спрямованістю Програма є соціальною (розвиток освіти) та науково-технічною (розвиток наукових досліджень в університетах).

Мета Програми

Метою Програми є забезпечення створення правових, економічних і організаційних умов для активізації наукової діяльності та поглиблення її взаємодії з навчальним процесом в університетах, утворення університетів дослідницького типу на засадах експерименту для підготовки висококваліфікованих фахівців та виконання конкурентоспроможних наукових розробок.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми

Подальша активізація наукової діяльності та поглиблення її взаємодії з навчальним процесом в університетах може бути реалізована за трьома варіантами.

Перший варіант передбачає поступове збільшення обсягу фінансування наукових досліджень в навчальних закладах, модернізацію їх матеріально-технічної бази, підвищення результативності наукових робіт.

Проте без зміни існуючих законодавчих засад проведення наукових досліджень в університетах, які не сприяють підвищенню їх заінтересованості, та без залучення викладачів до наукової діяльності і зміцнення матеріально-технічної бази університетів не забезпечить належної взаємодії науки та освіти в університетах.

Другий варіант передбачає утворення університетів дослідницького типу на засадах експерименту та формування науково-навчальних центрів у їх складі за участю Національної та галузевих академій у межах чинного законодавства та наявного обсягу фінансування. Реалізація такого варіанта обмежує досягнення мети Програми з таких причин:

- нормативно-правові акти не передбачають механізму утворення університетів дослідницького типу;

- залучення працівників наукових установ Національної та галузевих академій до наукової діяльності в університетах обмежено через нестачу коштів і різницю в оплаті праці;

- проведення в наукових установах Національної та галузевих академій наукових досліджень працівниками університетів і студентами не забезпечене відповідними обсягами фінансування.

Цей варіант заслуговує на увагу в разі вдосконалення нормативно-правового забезпечення і здійснення заходів у рамках третього варіанта, який передбачає

приведення нормативно-правових актів у відповідність із завданнями Програми щодо:

- удосконалення механізму залучення наукових працівників до підготовки висококваліфікованих фахівців;
- стимулювання університетів до активізації роботи з проведення наукових досліджень та підвищення їх ефективності;
- нарощування обсягу бюджетного фінансування наукових досліджень університетів та зміцнення їх матеріально-технічної бази;
- утворення на засадах експерименту університетів дослідницького типу, накопичення досвіду їх роботи та його поширення.

Для порівняння, у Росії реалізована Федеральна цільова програма "Інтеграція науки і вищої освіти Росії на 2002-2006 роки", в якій взяли участь 71 регіон, серед них 282 навчальних заклади та 492 науково-дослідних інститути. На базі провідних навчальних закладів утворено 15 університетів дослідницького типу, 154 науково-навчальних центри у великих містах Росії.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Для розв'язання проблеми необхідно здійснити заходи щодо:

удосконалення нормативно-правової бази для:

- активізації наукової діяльності університетів;
- утворення науково-навчальних центрів за участю університетів і наукових установ Національної та галузевих академій у регіонах з високим науковим потенціалом;
- розроблення механізму підвищення заінтересованості підприємств у проведенні наукових досліджень в університетах;
- послідовного збільшення видатків з державного бюджету на наукові дослідження в університетах, як це визначено Законами України "Про наукову та науково-технічну діяльність" (1977-12) і "Про освіту" (1060-12);
- установа нормативів оплати праці штатних наукових працівників університетів IV рівня акредитації на рівні оплати праці наукових працівників Національної академії наук;
- надання підтримки університетам у частині включення до загального фонду державного бюджету коштів для модернізації матеріально-технічної бази та придбання наукових видань, розвитку інформаційно-телекомунікаційного середовища та накопичення електронних інформаційних ресурсів;
- створення в університетах умов для залучення талановитої молоді до наукової діяльності, зокрема з:
 - використанням можливостей наукових установ Національної та галузевих академій наук для спільної підготовки магістрів;
 - розширенням практики створення науково-навчальних центрів, спільних факультетів, кафедр та дослідницьких лабораторій, наукових установ подвійного підпорядкування з Національною та галузевими академіями наук і МОН;
 - розробленням механізму державної підтримки стажування аспірантів і молодих учених у провідних університетах і наукових центрах;
 - реалізацією соціальних програм підтримки аспірантів та молодих учених.

Заходи Програми, спрямовані на розв'язання проблеми підготовки висококваліфікованих фахівців та виконання конкурентоспроможних наукових розробок в університетах дослідницького типу, забезпечуватимуть:

- нарощування наукового потенціалу та його ефективне використання;
- удосконалення форм і методів проведення наукових досліджень для активного розвитку національної економіки за пріоритетними напрямками розвитку науки;
- поглиблення взаємозв'язку наукової діяльності з навчальним процесом шляхом підготовки магістрів на базі самостійних наукових досліджень;
- розширення співпраці з науковими установами Національної та галузевих академій наук;
- утворення інноваційних структур у формі науково-технічних та інноваційних центрів.

У рамках Програми передбачається:

- удосконалення механізму організації наукової діяльності університетів та її активізація;
- забезпечення економічної привабливості наукової діяльності в університетах;
- збільшення обсягу бюджетного фінансування наукових досліджень та модернізація матеріально-технічної бази в університетах;
- утворення спільно з Національною та галузевими академіями наук науково-навчальних центрів;
- створення нормативно-правових засад стимулювання залучення позабюджетних коштів для розвитку наукової діяльності університетів;
- розроблення нормативно-правових актів, які визначають порядок утворення і функціонування університетів дослідницького типу;
- забезпечення участі студентів у наукових дослідженнях в університетах та їх стажування у провідних наукових установах Національної та галузевих академій наук;
- підтримка участі студентів та молодих учених у міжнародних конференціях, семінарах і симпозіумах;
- утворення та функціонування п'яти університетів дослідницького типу на базі провідних державних університетів з урахуванням пріоритетних напрямів розвитку науки;
- накопичення та поширення досвіду діяльності університетів дослідницького типу з проведення наукових досліджень, здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми дасть змогу:

- активізувати наукову діяльність в університетах;
- поліпшити якість підготовки фахівців на засадах взаємодії науки та освіти, розширити форми співпраці університетів з науковими установами Національної та галузевих академій наук;

- сприяти входженню України до європейського науково-освітнього простору;
- утворити п'ять університетів дослідницького типу, в яких:
- довести ефективність використання бюджетних коштів при проведенні наукових досліджень у розрахунку 1,5 гривні спеціального фонду державного бюджету на 1 гривню загального фонду державного бюджету;
- збільшити обсяг додаткових надходжень до спеціального фонду державного бюджету в середньому до 2,5 млн. гривень на один університет;
- оновити матеріально-технічну базу в університетах до 20 відсотків.

Оцінка фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів загального фонду державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Утворення та функціонування п'яти університетів дослідницького типу потребуватиме додаткового фінансування із загального фонду державного бюджету орієнтовно у сумі 116,1 млн. гривень щороку.

Чисельність дослідників, техніків, науково-педагогічних працівників університетів, що братимуть участь у виконанні наукових досліджень в університетах дослідницького типу, становить 3400. Для проведення наукових досліджень передбачається залучити близько 1250 студентів, аспірантів та докторантів.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 525,3 млн. гривень, з них за рахунок коштів загального фонду державного бюджету - близько 478,2 млн. гривень, з інших джерел передбачається залучити 47,1 млн. гривень.

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ – ОСНОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

НТУУ “КПІ” першим у країні почав працювати за моделлю дослідницького університету та, посідаючи вищі сходинки у вітчизняних рейтингах ВНЗ, поставив за мету ввійти до переліку кращих університетів світу. Про наукові здобутки Київської політехніки за результатами минулого року розмовляємо з проректором з наукової роботи М.Ю.Ільченком.

– Михайле Юхимовичу, які шанси у КПІ потрапити до світових рейтингів?

– Шанси українських ВНЗ увійти до числа кращих п'ятисот світових університетів за версією Шанхайського рейтингу досить низькі, що пов'язано, зокрема, з такими критеріями, як кількість Нобелівських лауреатів та публікацій у журналах Nature і Science. Світовий рейтинг за версією “Times” є більш привабливим для нашого університету, при цьому маємо враховувати, що 55 % від загальної суми балів у ньому складає оцінка науково-дослідної діяльності університету.

– Щоб досягти лауреатських вершин, як правило, потрібно працювати у складі потужних наукових колективів на надсучасному обладнанні. Як формується наукова зміна в нашому університеті?

– У 2010 р. до аспірантури та ад'юнктури зараховано 326 осіб, у т. ч. за денною формою підготовки – 269 осіб. До докторантури зараховано 12 осіб. На 01.01.2011 р. в аспірантурі та ад'юнктурі університету навчаються 793 особи (630 – денна форма, 163 – заочна), плюс 149 здобувачів, у докторантурі проходять підготовку 32 докторанти.

У 2010 р. аспірантуру (ад'юнктуру) НТУУ “КПІ” закінчили 105 осіб, у т. ч. 85 – за денною формою підготовки. Захистили дисертації в рік закінчення аспірантури (ад'юнктури) та подали дисертації до розгляду спеціалізованих вчених рад 25 осіб, також захистились 24 випускники попередніх років. У 2010 р. співробітниками, здобувачами та випускниками аспірантури та докторантури університету захищено 20 докторських і 87 кандидатських дисертацій.

За результатами роботи у 2010 р. доцільно відзначити плідну роботу з підготовки: докторів наук – ММІ, ІХФ, ТЕФ, ФЕЛ; кандидатів наук – ФММ, ПСА, ФЕЛ, ФАКС, ФСП, ПБФ, ФБТ. Кращі особисті результати з підготовки наукових кадрів мають професори Л.Є. Довгань, В.Г. Колобродов, П.В. Круш, В.Г. Хижняк, В.Б. Струтинський. Без захистів докторських і кандидатських дисертацій завершили рік ІСЗЗІ, ММІФ, ФПМ, ФТІ, ХТФ.

Що стосується атестації наукових кадрів, то в 2010 р. у НТУУ “КПІ” функціонувало 28 спеціалізованих вчених рад, з них 21 – докторська та 7 – кандидатських. На докторських спецрадах захисти проводяться за 50 науковими спеціальностями, на кандидатських – за 17.

Головними завданнями з підготовки наукових кадрів на 2011 рік є посилення уваги керівників підрозділів і керівників аспірантів до якості й ефективності роботи молоді та використання резервів, адже 109 докторів наук, а це 34 % від їх загальної кількості, не мають аспірантів і докторантів.

– Кілька слів про наукову роботу студентів і молодих учених.

– НТУУ “КПІ” як провідний технічний університет країни веде підготовку науковців через магістратуру, аспірантуру та докторантуру. У 2010 р. на магістерську форму підготовки зараховано 1720 осіб (у 2009 р. – 1515), в аспірантуру – 326 (у 2009 р. – 272). В університеті запроваджено систему підготовки магістрів на базі основних напрямів наукових досліджень кожної випускової кафедри під керівництвом науково-педагогічних і наукових працівників університету, інших наукових установ і організацій. Про активність студентів у науковій діяльності в 2010 р. свідчать такі дані: 3997 студентів брали участь у виконанні НДР. Проте це тільки 16,7 % від загальної кількості студентів, у той час як у провідних дослідницьких університетах до 30 % студентів безпосередньо беруть участь у наукових дослідженнях.

Результатом активізації наукової діяльності студентів у 2010 р. є збільшення самостійних публікацій студентів (2008 проти 1755 у 2009 р.) й у співавторстві з викладачами (5648 проти 5339 у 2009 р.). Лідерами за кількістю публікацій є студенти ІТС, ФБТ, ФСП, ФММ, ФЛ, ММІ та ін.

Молоді науковці та студенти університету беруть активну участь і займають призові місця у різних наукових конкурсах, конференціях і олімпіадах. Зокрема, в конкурсі на кращу наукову роботу “Зробимо Україну енергоощадною” перемогла аспірантка ІЕЕ А.Савченко; в О.Шевченко – аспірантки ІЕЕ – друга премія; у П.Гонтаря – студента ІЕЕ – третя премія, заохочувальні премії отримали О.Степанець – аспірант ТЕФ; В.Лисак – аспірантка ФЕА; Р.Пудов – магістрант ТЕФ; С.Ставська – аспірантка ФММ. Завдяки творчій наполегливій праці співробітників кафедри фізики металів (завідувач – член-кор. НАН України С.І.Сидоренко) високих наукових результатів досягли студенти: С.Ю.Сахнюк – переможець конкурсу з отримання диплома двох університетів – “Westfälische Willhelms-Universität Munster” (м. Мюнстер) та НТУУ “КПІ”, А.І.Олешкевич – переможець конкурсу на участь у Міжнародній науковій конференції для молоді “Афінські діалоги” (Греція), Т.Ю.Сафонова – переможець конкурсу наукових робіт студентів “Завтра.УА”.

– Як відбувається інтеграція науки та освіти в нашому університеті?

– При проведенні держбюджетних, госпдоговірних і дослідних робіт, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів, до досліджень широко залучаються як викладачі, так і студенти, аспіранти, магістранти. Отримані нові наукові результати досліджень застосовуються для оновлення лекційних матеріалів основних курсів, є матеріалом для розроблення нових навчальних курсів, постановки нових лабораторних робіт і дають можливість зберегти високий науковий рівень викладання, а в молоді формують здібності самостійно проводити творчі дослідження, розвивають бажання активно виражати себе через наукову творчість.

З використанням теоретичних і практичних результатів, отриманих при виконанні наукових робіт, впроваджено в навчальний процес 93 нових курси та оновлено 178 дисциплін. Результати наукових досліджень знайшли застосування у циклах лабораторних і практичних робіт з більш як 79 дисциплін, розроблено 168 нових лабораторних робіт. У 2010 р. з використанням результатів наукових досліджень опубліковано 116 монографій, 211 навчальних посібників і 31 підручник, з грифом МОН України – 61 і 26 відповідно.

Уже п'ятий рік ми проводимо конкурс у номінаціях “Викладач-дослідник” і “Молодий викладач-дослідник”. Протягом останніх мали місце випадки, коли науково-педагогічні працівники за окремими показниками визначення номінації мали вагомий результати, але не входили до числа переможців. Тому було прийнято рішення про започаткування в межах конкурсу “Викладач-дослідник” і “Молодий викладач-дослідник” номінації “Лідер року”. Викладачам-переможцям у цих номінаціях буде видаватися диплом та встановлюватися надбавка до заробітної плати в розмірі 10 % від посадового окладу терміном на 1 рік. Маємо також підтримати пропозицію академіка В.М.Локтева щодо гнучкого підходу до планування аудиторних занять лише в одному семестрі індивідуально для науково-педагогічних працівників, які мають найбільш вагомий результати наукової та інноваційної діяльності.

– Зупиніться, будь ласка, докладніше на виконанні держбюджетних і госпдоговірних тем.

– Формування наукової тематики університету здійснюється на засадах її фінансування з різних джерел. Основним із них є виконання науково-дослідних робіт згідно з тематичним планом, затвердженим нашим міністерством, за кошти загального фонду державного бюджету. У 2010 р. за цим планом виконувалося 169 науково-дослідних робіт, у т.ч. з фундаментальних досліджень – 68; з прикладних розробок – 101.

У минулому році завершено і прийнято комісіями університету 72 держбюджетні науково-дослідні роботи (14 фундаментальних і 58 прикладних). Серед них приймальними комісіями відзначені як кращі 14 НДР, що виконані під керівництвом професорів Г.С.Тимчика, О.С.Яндульського, Н.Д.Панкратової, О.В.Лінючевої, В.М.Батуркіна та ін. Визначено 18 конкурентоспроможних НДР, у яких завершені результати мають інноваційний складник і які рекомендовані для подальшого тиражування в Науковому парку “Київська політехніка”.

У 2010 р. виконувалось 134 госпдоговірні науково-технічні роботи та понад 500 договорів на послуги. Порівнюючи з попереднім роком, маємо невеликий спад за кількістю робіт і зменшення обсягів фінансування. Для підприємств та організацій м. Києва виконувалось 80 госпдоговірних робіт, що становить 60 % від їх загальної кількості.

Варто відзначити співпрацю університету при виконанні госпдоговірних робіт з інститутами НАН України: Інститутом термоелектрики, МНТЦ Вітроенергетики ІВЕ НАН України, Інститутом хімії високомолекулярних сполук та ГАО НАН України. Серед кращих прикладів виконаних і впроваджених робіт у рамках госпдоговірної тематики можна назвати виконану під керівництвом проф. Ю.М.Туза ДКР, результатом якої стало забезпечення ЗС України вторинним еталоном одиниці електричної напруги. Наказом міністра оборони України у жовтні 2010 року ця розробка прийнята на озброєння. Маємо також відзначити виконану під керівництвом В.М.Батуркіна і успішно впроваджену в Німеччині розробку конструкцій мікросупутника “Bird” на теплових трубах, проект проф. Н.І.Бурау з науково-технічного обґрунтування модернізації інфраструктури української антарктичної станції “Академік Вернадський” та ін. В подальшому нашим пріоритетом, нашою нішою в модернізації економіки держави має бути виконання дослідно-конструкторських робіт у тісній співпраці з виробництвом, зокрема у рамках підписаних у кінці 2010 року меморандумів про співпрацю зі спільним представницьким органом роботодавців на національному рівні і Групою компаній ДФ.

– Читачам буде цікаво дізнатися про досвід інноваційної діяльності та комерціалізації результатів наукових досліджень, накопичений у КПІ.

– З метою посилення інноваційного складника в органічній єдності освіти, наукових досліджень та інновацій, подальшого використання інтелектуального потенціалу в НТУУ “КПІ” працює Науковий парк “Київська політехніка”. У 2010 р. Науковим парком укладено 9 договорів про партнерство з високотехнологічними організаціями. Серед них ВАТ “Науково-виробниче

підприємство “Більшовик” (м. Київ), Науково-технологічний парк “Євро-Центрум” (м. Катовіце, Польща), ДП “Український центр трансферу технологій” (Національна мережа трансферу технологій) тощо.

Усього Науковим парком торік виконувалося 9 проектів з річним обсягом фінансування 1898 тис. грн. Зокрема, важливою є робота, яка стосується вирішення проблем водопостачання на Східній Україні. Цей проект, у разі його впровадження, може бути реалізований і в інших регіонах. Також фахівцями Наукового парку за участю партнерів – ТОВ “ЮАвіа”, ДП “Чугуївський авторемонтний завод” – і вчених ФАКС розроблено ряд модифікацій безпілотних літальних апаратів, проведено моніторинг потенційних користувачів БПЛА, отримано замовлення.

Активізували взаємодію з Науковим парком факультети та інститути, кожен із яких представлений на виставці наукових та інноваційних розробок університету. Що стосується виконання інноваційних проектів, то найбільш ефективно працюють учені ІЕЕ, ФЕА, ВПІ та ІХФ. Науковим парком організовано і проведено понад 50 нарад, конференцій, семінарів, круглих столів, зустрічей з представниками бізнесу для розгляду питань удосконалення механізму комерціалізації розробок учених, практики трансферу технологій.

У НТУУ “КПІ” в 2010 р. його співробітниками створено та подано від університету 174 заявки в Укрпатент на видачу патентів на винаходи та корисні моделі, з них 21 заявка – на винаходи. У 2010 р. університетом було отримано 152 патенти на винаходи та корисні моделі, в тому числі на винаходи було отримано 21 патент. Науковцями університету було отримано 12 реєстраційних свідоцтв авторського права. З 2005 по 2009 рр. кількість поданих заявок на видачу патентів зростала у такій послідовності: 93–122–234–260–266, а отриманих патентів: 112–134–142–252–275.

У НТУУ “КПІ” запроваджено конкурс на кращий винахід року. Він проводитиметься з 2011 р. і матиме ряд номінацій: кращий перспективний винахід, кращий впроваджений винахід, кращий твір, захищений свідоцтвом авторського права. Результатом конкурсу має бути рішення про подальше просування розробок з метою їх комерціалізації. Нашими критеріями оцінки ефективності винахідницької та інноваційної діяльності мають стати: кількість проданих ліцензій на оригінальні розробки, отримане роялті від впровадження, кількість компаній, заснованих для впровадження новацій, захищених патентами тощо.

– Хотілося б почути про фахівців, які здійснюють наукові дослідження і забезпечують підготовку кадрів.

– Усього в університеті працює 2764 особи науково-педагогічного складу. Серед них 289 докторів та 1308 кандидатів наук. Загальна кількість штатних працівників наукових підрозділів університету становить 719 осіб. Серед них 31 доктор наук, 146 кандидатів наук. Вони працюють у 26 навчально-наукових інститутах і факультетах, 10 науково-дослідних інститутах та 10 навчально-наукових та інженерних центрах.

На умовах сумісництва до виконання держбюджетних і господарських науково-дослідних та конструкторських робіт було залучено 1122 особи. Серед них викладачі спеціальних та загальнонаукових кафедр, інженерно-технічні працівники, аспіранти та студенти. У виконанні науково-технічних робіт на умовах сумісництва брали участь 86 аспірантів та 164 студента. За 2010 р. відбулося поповнення кадрового складу випускниками університету. Після закінчення аспірантури залишилися працювати в університеті 32 аспіранти (на 16 % більше, ніж у 2009 р.) та 43 молодих випускники університету.

Загальний фонд бюджету науки, що надійшов у НТУУ “КПІ” в 2010 р., становив 60775,5 тис. грн. У структурі витрат загального фонду держбюджету 98,2 % становить фонд оплати праці та нарахування на неї.

Відповідно до ст. 53 Закону України “Про Державний бюджет України на 2010 рік” співробітникам науково-дослідної частини університету протягом року 5 разів підвищувалась заробітна плата. Крім того, посадові оклади всім працівникам університету залишаються збільшеними на 90 % на підставі національного статусу нашого навчального закладу.

– Що Ви можете сказати про стан і напрями розвитку інформаційно-телекомунікаційних ресурсів університету?

– Наприкінці 2009 – на початку 2010 років НТО “КПІ-Телеком” було вирішено низку головних завдань з розвитку телекомунікаційних ресурсів університету. Зокрема, переключення всіх телефонів з АТС “241” на телефонну станцію університету з виділенням нових номерів із номерного простору університету. За телекомунікаційною технологією 10 ГігабітЕзернет (10 GE) ядро кампусної мережі університету підключено до Української мережі обміну трафіком UA-IX. Розпочато технічну модернізацію системи охоронної сигналізації в університеті, яка забезпечує зберігання матеріальних цінностей в 470 приміщеннях.

Продовжувались роботи і з розвитку мережі доступу в гуртожитках НТУУ “КПІ”. У 2010 р. НТО “КПІ-Телеком” підготовлено проект повної модернізації комп’ютерної мережі у студмістечку. Заплановано витратити на реалізацію цього проекту в 2011 р. близько 900 тис. грн. Тривали й роботи з дослідження та впровадження сучасних бездротових технологій 4-ї генерації. Ці роботи проводить ІТС, а НТО “КПІ-Телеком” надає необхідні телекомунікаційні послуги зі створення тестових систем доступу. Роботи з модернізації магістралей кампусної інформаційної мережі та постійне нарощування потужностей центральної серверної групи дали змогу в 2010 р. розширювати впровадження та реалізовувати нові проекти з надання мультисервісних послуг користувачам мережі. Ще одним досить цікавим проектом, який реалізовано НТО “КПІ-Телеком” у 2010 р., є система IP-телебачення. Нині вона працює в тестовому режимі (для користувачів доступні 17 телевізійних каналів), повноцінний запуск в експлуатацію заплановано на початок 2011 р.

У 2010 р. в університеті розпочато реалізацію проекту “Електронний кампус”, який розробляється КБ інформаційних систем (директор – А.Й.Савицький). У рамках виконання держбюджетної наукової тематики як

складові системи “Електронний кампус” в ІТС (проф. Л.С. Глоба) створені програмні реалізації персональних віртуальних кабінетів викладачів, студентських груп і методистів факультетів (інститутів) і розпочато їх впровадження.

Сьогодні на хостингу НТО “КПІ-Телеком” перебуває 285 сайтів. На початок листопада 2010 р. із 136 кафедр НТУУ “КПІ” 83 мали власні окремі сайти в домені kpi.ua. У частини кафедр вся основна інформація про кафедру розміщена на сайті факультету (інституту), регулярно оновлюється, друковані роботи виставляються на цьому сайті і їх можна переглянути. Прикладом такого підходу є ІПСА, ІТС, ТЕФ, ЗФ, які займають кращі позиції в рейтингу сайтів наших підрозділів за даними Google. Аутсайдерами в цьому рейтингу є ФІОТ, ФБТ, ФММ, ФСП. Ми маємо терміново поліпшити стан наших сайтів. Мова йде про їх змістовне і поновлюване наповнення, англійські версії, доступні для світової громадськості. Адже стан наших сайтів два рази на рік аналізується світовою системою Webometrics. Так, станом на 10 липня 2010 р. наш університет займає 2428 місце в загальному рейтингу і лише 6 місце серед навчальних закладів України після КНУ, НаУКМА, НУ ім.І.Франка, ХНУ ім. В.Каразіна, ДонНТУ.

– Важливим показником наукової діяльності університету є кількість опублікованих наукових праць.

– Так, усі методики престижних міжнародних рейтингів передбачають розрахунок таких показників, як кількість наукових публікацій і цитувань у міжнародних наукометричних базах даних, індекс цитування (індекс Хірша або h-індекс), що розробляються різними компаніями і видавництвами світу. До таких провідних наукометричних баз даних належать, перш за все, продукти корпорації Thomson Reuters – Web of Science і продукт видавництва Elsevier – Scopus.

У базі даних Web of Science використовується 16403 наукових видання, з української періодики до неї входять тільки 6 журналів, у т.ч. один – “Известия высших учебных заведений. Радиоэлектроника”, видається НТУУ “КПІ” (РТФ). Цей журнал було започатковано ще в 1957 р. нашим видатним ученим членом-кореспондентом АН УРСР С.І.Тетельбаумом. До бази даних Scopus входять 25043 журнали, 20 з яких українські (один із них – англійський переклад зазначеного вище журналу, що з 1968 року, коли головним редактором журналу був професор В.В. Огієвський, видається американським видавництвом “Алертон Прес”). Всього ж у НТУУ “КПІ” видаються 28 періодичних видань, тематична спрямованість яких відповідає основним напрямам роботи його структурних підрозділів.

Кількість публікацій і цитування праць наших науковців за показниками бази Scopus станом на 22 грудня 2010 року визначили таке розташування українських університетів: КНУ ім. Т.Шевченка (публікацій у Scopus 8483, кількість цитувань 21960, індекс Хірша 48), ХНУ ім. В.Каразіна (відповідно 5093–15200–39), ЛНУ ім. І.Франка (відповідно 3541–10965–31), ОНУ ім. І.Мечнікова (відповідно 1959–5277–30), НТУУ “КПІ” (публікацій 3268, цитувань 4692, індекс 27).

В індивідуальному заліку кращі значення індексу Хірша за даними Web of Science (в дужках – дані Scopus) мають А.А.Фокін – 22(14), С.М.Пересада – 12(12), Т.Є.Шубіна – 11(10), В.Л.Чумак – 11(1), Ю.М.Поплавко – 8(3), В.С.Коваленко – 7(2), Б.Ю.Корнілович – 6(7), В.А.Єрошенко – 5(6) та ін. У списку 100 найбільш цитованих у Scopus учених України, які мають найбільш високий індекс Хірша, наш професор А.А.Фокін займає 54 позицію (81 публікація, 929 цитувань, індекс Хірша 14), а професор С.М.Пересада – 64 позицію (39 публікацій, 961 цитування, індекс Хірша 12).

Таким чином лише 5 місце серед українських університетів вимагає від нас суттєвої активізації робіт стосовно діяльності наших науково-технічних журналів. У розпорядженні ректора № 5–116 від 3 листопада 2010 р. визначені конкретні заходи щодо вдосконалення роботи журналів і стану сайтів. Ми маємо їх здійснити терміново.

– Київський політехнічний завжди пишався своєю науково-технічною бібліотекою. Чим нині може похвалитися наша книгозбірня?

– Фонд НТБ становить 2735190 примірників, із них 1,5 млн підручники і навчальні посібники. Кількість читачів – 44919. Надходження до бібліотеки становить 7994 назви загальною кількістю 25968 примірників.

До НТБ надійшло в електронному форматі 85 дисертацій і авторефератів дисертацій, 125 звітів НДР та ДКР, а також 259 навчальних та методичних матеріалів структурних підрозділів університету.

За пропозицією російської сторони для покращення умов доступу до російських наукових журналів у 2011 році доцільним є долучитися до двох проектів у рамках Асоціації регіональних бібліотечних консорціумів Росії (АРБІКОНу). Перший проект – МАРС (Міжрегіональний аналітичний розпис статей), в якому розписується 1678 журналів, 90 % з яких російські видання. Другий проект – “Електронна доставка документів” (ЕДД) – надає сервіс замовлення копій статей з журналів (більше 5000 назв, 85 % – російські видання) та фрагментів неперіодичних видань.

– Одна із сфер діяльності науковців НТУУ “КПІ” – сертифікаційне і метрологічне забезпечення наукових досліджень, проведення сертифікаційних робіт на замовлення державних органів управління і підприємств.

– Цю роботу ведуть декілька підрозділів університету. У центрі “Система” в установленому порядку було опрацьовано 28 різних проектів документів: національних стандартів, ДСТУ тощо. У межах ліцензійної діяльності в галузі криптографічного та технічного захисту інформації (далі – КТЗІ) Науково-дослідним центром Інституту спеціального зв’язку та захисту інформації на договірних засадах проведено 21 експертне дослідження засобів (систем) КТЗІ за дорученнями Адміністрації Держспецзв’язку.

За 2010 р. Органом сертифікації метало- та деревообробного обладнання та продукції машинобудування виконано 32 технічних нагляди за сертифікованими системами управління якістю, з них 13 – на підприємствах вітчизняних виробників. Науково-випробувальним центром “Надійність” у 2010 р. виконано більше 350 робіт.

НДЦ “ТЕЗІС” у 2010 р. спрямував свою діяльність відповідно до ліцензії, що надана НТУУ “КПІ” Адміністрацією державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації України, та атестату акредитації на право проведення випробування устаткування технічного захисту інформації, виданого Національним агентством з акредитації України.

– Державний політехнічний музей при НТУУ “КПІ” є науковою та просвітницькою установою і по праву користується повагою й популярністю серед науковців та громадськості.

– Визначними подіями в роботі Державного політехнічного музею (ДПМ) стало проведення заходів міжнародного рівня, присвячених підкоренню космосу. Зокрема, це урочисті заходи з нагоди 45-річчя від дня першого виходу людини в космос та 35-річчя спільного польоту космічних кораблів “Союз”-“Аполлон” за участю представників України, Росії та США. Було проведено зустріч з льотчиками-космонавтами О.А.Леоновим, В.М.Жолобовим, Л.К.Каденюком та організовано телеміст з американською астронавкою українського походження Х.Стефанишин-Пайпер.

У цьому році музей відвідало близько 12 тис. екскурсантів, серед яких традиційна більшість – студенти перших курсів. Для них проведено близько 300 екскурсій. Зростає кількість шкільних груп у музеї, розширюється географія – Київ, Київська область, Чернігів, Миколаїв. Майже вдвічі зросла кількість іноземних делегацій в музеї – близько 90. Представники РФ, США, КНР, Норвегії, Куби, Сингапуру, Туреччини, Японії, Франції, Швеції, Казахстану, Литви, Білорусі та інших країн мали можливість ознайомитися з історією техніки та місцем науковців і конструкторів України в її розвитку.

Продовжується видання фахового періодичного збірника наукових праць “Дослідження з історії техніки”, який успішно пройшов перереєстрацію у ВАК України з історичних дисциплін.

Прошли наукові читання з циклу “Видатні конструктори України”, присвячені 115-й річниці академіка О.О.Мікуліна – видатного конструктора авіаційних двигунів; київським піонерам авіації О.С.Кудашеву, Ф.Ф.Андерсу, Г.П.Адлеру, Ф.Ф.Терещенку, В.П.Григор’єву, О.Д.Карпеці, братам Касянєнкам; 130-річчю від дня народження академіка А.Ф.Йоффе; 102-й річниці видатного конструктора зенітної зброї Л.В.Люльєва.

– В університеті працює багато відомих учених, сумлінних співробітників, навчається чимало здібної молоді. Поінформуйте, будь ласка, про визнання їх досягнень.

– Указом Президента України № 855 від 21 серпня 2010 р. за визначні особисті заслуги перед Українською державою в розвитку фізичної науки, виняткові здобутки в організації фундаментальних досліджень, багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність д.ф.-м.н., академіку НАН України, професору ФМФ В.Г.Бар’яхтару присвоєно звання Героя України із врученням ордена Держави.

За рішенням Пленуму Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки рекомендовано присудити премію професору д.т.н. Олександр

Станіславовичу Яндульському за участь у виконанні циклу наукових робіт “Моніторинг та діагностика електроенергетичних об’єктів та систем на основі комплексу “Регіна”.

Щорічна Премія Президента України для молодих учених у 2010 р. присуджена професору, д.т.н. Ю.С.Ямненко і доц., к.т.н. Т.А.Хижняк (ФЕЛ); доц., к.т.н. Ю.І.Богомолу й асистенту М.А.Сисоєву (ІФФ). Призначені іменні стипендії ВР України для талановитих молодих учених: д.ф.-м.н., професору ФМФ О.Ю.Горобець; д.т.н., професору ФЕЛ Ю.С.Ямненко. Почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки” за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки отримав д.е.н., професор, завідувач кафедри ФММ Ю.В.Каракай. Стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених призначені доцентам, кандидатам технічних наук ІТС М.О.Алексєєву і М.Ю.Терновому.

Нагороди НАН України, МОН України, Міноборони, інших установ отримали в 2010 р. ще 26 наших працівників. На всеукраїнських конкурсах студентських науково-дослідних робіт грамотами та дипломами нагороджено 63 студенти. Всього у минулому році відзначено нагородами 174 роботи студентів.

Почесною грамотою Вченої ради НТУУ “КПІ” за успіхи в науково-організаційній роботі, за внесок у сферу винахідництва, інноватики та захисту інтелектуальної власності у 2010 р. було нагороджено понад 50 наукових і науково-педагогічних працівників університету.

– Як виглядають підрозділи на тлі досягнень університету?

– Досягнення університету в цілому ґрунтуються на результатах діяльності підрозділів. Оцінка діяльності підрозділів визначається інтегральним показником, що враховує наукову та інноваційну діяльність інститутів і факультетів нашого університету. У 2010 р. лідерами стали три інститути: ІТС (перше місце) та ПСА й ММІ (друге місце, оскільки вони мають однаковий інтегральний показник). Цей інтегральний показник у аутсайдерів майже у 3 рази менший.

– І на завершення, на чому б Ви ще хотіли зупинитися?

– Упевнений, що отримані науково-технічні результати та інновації 2010 року могли б бути вагомішими, якби не економічна криза та суттєві ускладнення, створені державною системою, що заважали працювати: насамперед тендери і Державне казначейство, через що виконавці тем фактично не могли оперативно розпоряджатися заробленими коштами для виконання завдань госпдоговорів.

Ще вважаю своїм обов’язком подякувати всім науковцям, працею яких досягнуто вагомих результатів у науковій та інноваційній діяльності в 2010 р. Значну роботу виконали керівники загальноуніверситетських підрозділів, що входять до управління НДЧ – Державного політехнічного музею, науково-технічної бібліотеки і науково-технічного об’єднання “КПІ-Телеком”, а також працівники департаменту науки та інноватики й Наукового парку “Київська політехніка”, члени науково-організаційної комісії Вченої ради та ін.

Підготувала Н.Вдовенко

СВІТОВІ ОРІЄНТИРИ НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОСЛІДНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ: 2009

Важливим показником оцінки кожного ВНЗ є його визнання в різних рейтингах, що проводяться як в Україні, так і у світі. У Всеукраїнському рейтингу «Топ 200 – Україна» за три останні роки група лідерів серед ВНЗ принципово не змінюється. Торік НТУУ «КПІ» зайняв у ньому друге місце після КНУ ім. Т.Шевченка і перше – серед технічних вищих навчальних закладів. Та вимоги часу, необхідність інтегрування у світову систему освіти і науки обумовлюють доцільність нашої участі у світовому рейтингу. Першу спробу участі в Лондонському (Times-QS) рейтингу наш університет планує здійснити вже цього року. Нині нам важливо проаналізувати отримані у 2009 р. результати з позицій показників зазначеного світового рейтингу. Для отримання світових орієнтирів ми обрахували питомі показники десяти провідних університетів світу. Лідерами тут є Массачусетський технологічний інститут, Каліфорнійський університет Берклі та Стенфордський університет.

У цій статті хочу зупинитися на підсумках наукової й інноваційної діяльності всіх підрозділів нашого університету, їх порівнянні між собою і з показниками лідерів світового рейтингу, а також на основних завданнях університету на 2010 рік.

Підготовка та атестація наукових кадрів

До аспірантури та ад'юнктури університету зараховано 292 особи (за денною формою підготовки – 232 особи), до докторантури – 11 осіб. На даний час в аспірантурі та ад'юнктурі університету навчаються 655 осіб, у докторантурі проходять підготовку 29 докторантів. Як здобувачі при аспірантурі отримують консультації по темі кандидатської дисертації 142 особи, по темі докторської – 19 осіб. На жаль, сьогодні ми маємо, як мінімум, 130 потенційних наукових керівників, з них понад 80 докторів наук, які не займаються підготовкою наукових кадрів у нашому університеті.

Минулого року співробітниками, здобувачами та випускниками аспірантури та докторантури університету захищено 14 докторських і 74 кандидатські дисертації. У світовому рейтингу університетів прийнято такий питомий показник, як кількість захищених дисертацій PhD до загальної кількості студентів. У нас цей показник стосовно кандидатських дисертацій дорівнює 1,1 %. Середній по десяти провідних технологічних університетах світу дорівнює 10,3 %.

У 2010 р. мають бути значні позитивні зрушення в реформуванні аспірантури-докторантури в рамках Болонського процесу. Для нашого університету – це поступовий перехід до підготовки кожного аспіранта в рамках так званих структурованих докторських програм з вивченням спеціально розроблених фахових (дослідницьких) курсів докторантського рівня та міждисциплінарних курсів за індивідуальним вибором, а також оцінка виконаної протягом року роботи заліковими кредитами.

Наукова робота студентів та молодих учених

У 2009 р. 4013 студентів брали участь у виконанні НДР проти 2847 у 2008 р. Результатом активізації наукової діяльності студентів у 2009 р. є збільшення кількості публікацій студентів самостійно (1755 проти 1469 у 2008 р.) і у співавторстві з викладачами (5369 проти 3184 у 2008 р.). За відмінну навчальну та науково-дослідну діяльність молоді науковці університету отримали у 2009 р. 12 стипендій Президента України, 283 іменних стипендій, премій та грантів.

Плідну роботу щодо активізації наукової роботи молоді здійснює НТСА та Студрада НТУУ «КПІ». У наших студентів є чимало слухних пропозицій стосовно вдосконалення організації наукової роботи молоді з урахуванням досвіду інших університетів країни та світу. Наш обов'язок – допомогти молоді здійснити їхні пропозиції у частині вдосконалення форм і методів роботи і в частині їхнього бажання навчатися в університеті світового рівня.

Інтеграція науки та освіти

У нашому університеті запроваджена система підготовки магістрів на основі власних досліджень викладачів та науковців університету із забезпеченням поглибленої фундаментальної складової як у навчанні, так і в наукових дослідженнях, під керівництвом науково-педагогічних і наукових працівників університету. У світовому рейтингу університетів прийнято питомий показник: відношення кількості магістрантів та аспірантів до кількості студентів. У нас цей показник сьогодні складає 12,9 % (з урахуванням спеціалістів – 29 %), а середній по десяти кращих технологічних університетах світу – 43 %.

У навчальних планах підготовки магістрів КПІ передбачено 30 % годин від загального обсягу на виконання дослідницької роботи. До наукових досліджень найбільш активно залучені магістри ФМФ, ІТС, ІФФ, ІХФ, ХТФ, ФЕЛ, ІПСА. З метою підтримки, стимулювання й розвитку наукової діяльності провідних викладачів уже четвертий рік департамент науки й інноватики проводить конкурс «Викладач-дослідник» і «Молодий викладач-дослідник». У 2009 р. з використанням результатів наукових досліджень опубліковано 73 навчальні посібники і 31 підручник з грифом МОН України. Наше завдання – забезпечити 100% участь магістрантів у виконанні наукових досліджень кафедр і наукових підрозділів.

Виконання держбюджетних і госпдоговірних тем

У 2009 р. виконувалось 172 держбюджетні науково-дослідні роботи, які фінансуються Міносвіти і науки України: з фундаментальних досліджень 64 роботи; з прикладних розробок – 108. Завершено і прийнято комісіями університету 68 держбюджетних науково-дослідних робіт. Виконувалось 3 НДР, які включені до Державного фонду фундаментальних досліджень та 6 НДР, включених до Державних науково-технічних програм. Згідно з держзамовленнями в 2009 р. виконувалося 14 проектів. Загальна кількість госпдоговірних робіт становила 159, також було виконано понад 600 договорів на послуги. Для підприємств та організацій м. Києва у 2009 р. виконувалось 105 госпдоговірних робіт, що складає 60% від усього обсягу робіт.

Як приклади успішних розробок 2009 року варто назвати такі. Під керівництвом проф. А.В. Праховника реалізовано пілотний зразок розосередженої

мікроенергостанції корпусу № 22 з комплексним використанням відновлюваних джерел енергії та єдиною системою управління ними. Науковцями НДІ автоматизації експериментальних досліджень під керівництвом проф. Ю.М.Туза розроблено військовий вторинний еталон одиниці електричної напруги від 0,1 В до 1000 В змінного струму в діапазоні частот від 10 Гц до 30 МГц, який за всіма параметрами перевищує Державний еталон України. Фахівцями РТФ під керівництвом проф. Ф.Ф. Дубровки розроблено і виготовлено багатопротоневі антенні системи різного призначення. Завершено державні випробування дослідного зразка створеної згідно з Указом Президента України автоматизованої системи управління (на замовлення одного із міністерств України). Ця комплексна розробка виконана науковцями шести підрозділів університету під науковим керівництвом акад. М.З. Згуровського і Ради головного конструктора у складі: проф. М.Ю. Ільченка, проф. С.О. Воронова, проф. Л.С. Глоби, доц. П.П. Маслянка, М.І. Прокоф'єва, проф. С.Ф. Теленика.

На сьогодні в НТУУ «КПІ» успішно діє і творчо розвивається система підготовки кадрів для установ НАН України, вищих навчальних закладів та науково-виробничих об'єднань з метою забезпечення кадрового супроводу розробок НАН України та Київської політехніки, а також проведення спільних наукових досліджень. Спільно з НАН України створено Відділення цільової підготовки за 9 напрямками, завдяки чому значно посилюється взаємодія освіти з наукою і виробництвом.

Наукові публікації та посилання на них

Помітну роль у пришвидшенні опублікування результатів творчого доробку аспірантів, здобувачів наукових ступенів, співробітників і викладачів університету відіграють періодичні видання університету, загальна кількість яких становить сьогодні вже 29. Але не кількість видань університету і навіть не кількість публікацій сьогодні визначає один із ключових показників світового рейтингу. Мова йде про показник «Цитування викладацького складу», який оцінюється у 20% від загальної суми світового рейтингу університетів.

Джерелом для цієї оцінки є бази даних реферативної і цитованої науково-дослідницької літератури, які розробляються низкою спеціалізованих організацій. Існує оціночний показник «Google Scholar», що характеризує зовнішні посилання на наукові статті нашого університету. За цим параметром ми знаходимося нижче шостого місця серед ВНЗ України. Наш показник у 2 рази менше відповідного показника КНУ ім. Т.Шевченка та Донецького НТУ.

Починаючи з 2007 року реферативна база даних Scopus, що є найбільшою у світі за обсягом документів і кількістю періодичних видань, використовується у світовому рейтингу університетів для визначення показника цитування науковців відповідного ВНЗ. Середнє значення індексу цитування десяти провідних університетів світу складає 325 (КПІ – 25). Цитування як окремого науковця, так і в цілому університету оцінюється індексом Хірша (H-Індекс). Найбільшу кількість цитувань мають статті, що друкувалися у видавництвах American Chemical Society – 23,6 посилань на одну статтю, Wiley – 9,5 і Elsevier – 4,2. У рейтингу 100 найбільш цитованих у Scopus науковців України 62 і 68 місця

займають проф. С.М. Пересада (каф. автоматизації електромеханічних систем та електроприводу, ФЕА) і проф. А.А. Фокін (каф. органічної хімії, ХТФ), які мають індекс Хірша 12 (кількість цитувань у базі Scopus 861 і 677 відповідно).

Співробітниками НТБ ім. Г.І.Денисенка у грудні 2009 р. проведено визначення показників цитування докторів наук і професорів НТУУ «КПІ». Кращі значення індексу Хірша мають такі вчені: проф. В.М.Горшков (ФМФ), Б.Ю. Корнілович і О.Г. Юрченко (ХТФ), О.В. Гомонай і О.І. Клєсов (ФТІ), А.О. Снарський (ФМФ), Ю.І. Якименко (ФЕЛ) та ін. Для поліпшення індексу цитування наших науковців ми маємо суттєво вдосконалити систему періодичних видань університету.

Досвід інноваційної діяльності

Для НТУУ «КПІ» інноваційна діяльність є невід'ємною складовою дослідницького університету поряд з освітою та наукою, тобто діяльність у трьох вимірах. Прикладами такої результативної діяльності є ННК «ПСА», ФММ, ІЕЕ, ФЕА, ІХФ, ВПІ. Завдання полягає в організації діяльності у трьох вимірах у всіх підрозділах університету, використовуючи можливості інноваційної інфраструктури університету – наукового парку і технопарку «Київська політехніка». Науковим парком у 2009 р. виконувалося 18 науково-дослідних і впроваджувальних робіт з обсягом 1 млн 200 тис. грн. Але кількість інноваційних проектів наукового парку для масштабів КПІ має бути значно більшою. Однією з перспективних інноваційних структур університету є Центр з більш чистого виробництва, що виконує проект за завданням Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО).

Створення в університеті належних умов для охорони прав інтелектуальної власності, використання її для інноваційного розвитку – основне завдання відділу з питань інтелектуальної власності. У 2009 р. від університету в Укрпатент було подано 266 заявок на видачу патентів на винаходи та корисні моделі, з них 13 заявок – на винаходи. У співавторстві із студентами університету було подано 168 заявок. У 2009 р. університетом було отримано 275 патентів на винаходи та корисні моделі, в тому числі у співавторстві зі студентами – 156, на винаходи – 9, з них один зі студентом. Наше ключове завдання – всі новації, створені в університеті, мають захищатися від імені університету.

З метою ознайомлення суспільства з досягненнями вчених університету, сприяння впровадженню науково-технічних розробок, створення умов для введення в обіг об'єктів права інтелектуальної власності науковими підрозділами університету, відділом з питань інтелектуальної власності була організована участь у виставках, конференціях, форумах. Усього підрозділи університету брали участь у 166 виставках, у тому числі 42 міжнародних, де було виставлено 388 експонатів, отримано 27 нагород. Науковці університету організовують і беруть участь у численних конференціях і семінарах. Усього університетом організовано і проведено 485 конференцій і семінарів, у тому числі 135 міжнародних.

Забезпечення наукових досліджень і підготовки кадрів

В університеті у 2009 р. на штатних посадах працювало 2658 науково-педагогічних працівників, серед них 341 доктор наук, 1391 кандидат наук,

зокрема майже 20 % молодих (до 35 років) викладачів. Високий рівень виконання наукових досліджень здійснюють 740 штатних співробітників НДЧ університету, що становить 25 % від загальної кількості всіх науково-педагогічних та наукових кадрів. Серед них – 25 докторів наук та 142 кандидати наук, наукових штатних співробітників 246 осіб та 213 осіб інженерного складу. Упродовж 2009 р. ряди науковців поповнили 20 аспірантів та 37 молодих спеціалістів. Наш найбільший резерв – збільшення кількості вчених, що виконують наукові проекти. Адже сьогодні беруть участь у цій роботі лише 46 % докторів і 16 % кандидатів наук.

У 2009 р. НТО «КПІ-Телеком» продовжило роботи зі створення та модернізації оптичних каналів, з розвитку мережі доступу в гуртожитках. Кількість користувачів комп'ютерної мережі в гуртожитках збільшилась з 7300 до 8900. Інтеграція корпоративної мережі університету з іншими інформаційними мережами забезпечується через зовнішні інтернет-канали. У 2009 р. ємність каналів університету у «світовий» сегмент мережі Інтернет була збільшена з 120 Мб/с (грудень 2008 р.) до 300 Мб/с (грудень 2009 р.). Враховуючи завантаження цих каналів, уже з 1 січня 2010 р. ємність каналів збільшена до 400 Мб/с.

Головними інформаційними ресурсами зовнішньої презентації університету в Інтернеті є інформаційні сайти та портали. Світовий орієнтир стосовно якості інформаційних ресурсів web-сайтів університетів надає наукометрична база Webometrics. Згідно з даними Webometrics на липень 2009 р. НТУУ «КПІ» зайняв 2173 місце з 6000 університетів світу (на грудень 2008 р. було 2401 місце з 4000 університетів). Але ми ще значно відстаємо від КНУ ім. Т.Шевченка і Донецького НТУ.

Основним джерелом інформації в сучасному глобалізованому світі є web-сайт і стан оприлюдненої на ньому наукової роботи, оціненої за інформацією, яка розміщена на сайтах університету. Тому ми маємо суттєво збільшити обсяг інформації щодо результатів наукової діяльності на всіх сайтах університету, які мають бути переведені на нову адресу kpi.ua.

Розвиток науково-технічної бібліотеки. Фонд НТБ становить 2715198 примірників, із них 1,5 млн підручники і навчальні посібники. Кількість читачів – 42 222. Надходження до бібліотеки – 35 297 примірників, 7136 назв. Щорічно зростає кількість нових надходжень до бібліотеки українською мовою. Так, у 2007 р. вони становили 67, в 2008 – 70, в 2009 – 73 назв. Кількість комп'ютерної техніки в бібліотеці – 130 одиниць, в 11 читальних залах є доступ до Інтернет, два комп'ютери виділені для роботи з електронною поштою. Ключове завдання бібліотеки – збільшення фондів на електронних носіях інформації.

Вивчення історії науки і техніки, розвиток музейної справи проводилися Державним політехнічним музеєм з метою подальшої профорієнтації молоді, залучення її до визначних подій, що відбуваються в країні, виховання в них поваги до професії інженера та історії нашого університету. Кількість відвідувачів у 2009 р. склала понад 17 тисяч осіб (за весь час діяльності музею – більше 200 тис. осіб). У складі 48 делегацій, що відвідували НТУУ «КПІ», з музеєм ознайомилися представники більш ніж 30 країн світу. Керівники університетів

Швеції, Китаю, Японії, Ізраїлю, Польщі, Росії виявили значний інтерес до музею і залишили відгуки в Книзі почесних гостей.

Продовжуючи започаткований у 2001 р. цикл наукових читань «Видатні конструктори України», у 2009 р. пройшли наукові читання, присвячені В.П.Линнику – конструктору оптичних приладів, Герою Соціалістичної Праці, двічі лауреату Державної премії, академіку АН СРСР; В.Ф.Боброву – авіаційному конструктору, ректору КПІ (1921–1929 рр.), директору МАІ (1936–1938 рр.); М.Л.Духову – генерал-лейтенанту інженерно-технічної служби, лауреату п'яти Державних та Ленінської премій, конструктору бронетехніки ядерної та термоядерної зброї, тричі Герою Соціалістичної Праці; Г.Є.Лозино-Лозинському – двічі лауреату Державних та Ленінської премій, Герою Соціалістичної Праці, видатному конструктору авіаційно-космічних систем. Підготовлено до видання 2-й том «Видатні конструктори України», матеріали наукових читань, проведених у 2009 р.

Визнання досягнень науковців і студентів університету

У 2009 році ректора університету академіка НАН України М.З.Згуровського та НТУУ «КПІ» відзначено найвищою почесною нагородою Соціалістичної Республіки В'єтнам для іноземних громадян і організацій – орденами Дружби. Ці нагороди від Президента СР В'єтнам вручено НТУУ «КПІ» та його ректору за сприяння в галузі освіти, підготовки кадрів, за розвиток наукових досліджень, активний внесок у поглиблення і зміцнення традиційних дружніх відносин між В'єтнамом та Україною.

На рівні Указів Президента України у 2009 році відзначено 17 наших науковців. Декан ФІОТ д.т.н., проф. О.А. Павлов разом з колегами з наукових установ НАН України та ВНЗ МОН України відзначений Державною премією України в галузі науки і техніки за цикл наукових праць з інформатики.

За комплекс підручників «Інформатика» (під загальною редакцією М.З. Згуровського) у семи книгах Державною премією України в галузі науки і техніки відзначені заступник директора ІПСА д.т.н., проф. Н.Д. Панкратова та співробітники ФІОТ д.т.н., проф. В.М. Томашевський і к.т.н., доц. Т.В.Ковалюк. Державною премією України в галузі науки і техніки за наукову роботу в галузі гідроакустики відзначені співробітники ФЕЛ д.т.н., проф. В.С.Дідковський та д.т.н., проф. О.Г. Лейко.

Щорічна премія Президента України для молодих учених у 2009 році присуджена: доценту ММІ к.т.н. Ю.М.Сидоренку за роботу «Експериментальні та чисельні методи визначення і оптимізації параметрів осколкового поля вісесиметричних конструкцій, навантажених внутрішнім імпульсним тиском»; ст. викладачеві ФЕА к.т.н. Ю.В.Перетятко за роботу «Розробка та впровадження самоутримних ізольованих і високовольтних захищених проводів ліній електропередач напругою до 132 кВ».

Почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки» за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки отримали: д.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри ФМФ В.В. Булдигін; д.т.н., професор, заступник директора ІПСА В.Д. Романенко; д.т.н., професор ІТС О.І. Лисенко; д.т.н., професор, декан ТЕФ Є.М.

Письменний; д.т.н., професор, проректор НТУУ «КПІ» Г.Б. Варламов. Почесне звання «Заслужений працівник освіти України» отримали доцент ФТІ О.В. Остапенко та д.т.н., професор, завідувач кафедри ФЕЛ В.І. Тимофеев. Доценту ІХФ І.О. Мікульонку присвоєно почесне звання «Заслужений винахідник України». Старші викладачі ВПІ В.М. Іванов-Ахметов та Ю.В. Пшеничний отримали звання «Заслужений художник України».

За визначні досягнення в галузі теорії твердого тіла і статистичної фізики академік, професор ФМФ В.Г. Бар'яхтар нагороджений Золотою медаллю ім. Вернадського НАН України, а також за визначний внесок в освіту – Золотою медаллю ім. Ушинського Академії педагогічних наук України. У лютому 2009 р. д.т.н., професора Ю.І. Якименка обрано академіком НАН України. Також у 2009 р. різними нагородами відзначено ще 130 науковців і 167 студентів.

Порівняння наших показників з досягненнями шести ВНЗ з Російської Федерації, які у 2009 році ввійшли до світового рейтингу ТОП-600, свідчить, що участь НТУУ «КПІ» у світовому рейтингу 2010 року вже є своєчасною, хоча, як показує досвід, з першого разу ввійти до переліку 600 кращих університетів світу досить проблематично.

Порівняння наших результатів 2009 року з показниками досягнень закордонних університетів – лідерів світового рейтингу серед технологічних навчальних закладів – показує, що ми маємо відставання. Але це відставання не є катастрофічним і зумовлено в основному неоднаковим внеском окремих структурних підрозділів у загальні результати діяльності університету.

Таким чином, нашим основним завданням на 2010 рік є покращання показників наукової та інноваційної діяльності з орієнтиром на досягнення університетів, що займають чільні місця у світовому рейтингу університетів. Тільки це може стати запорукою того, що Київська політехніка, долучившись до участі у світовому рейтингу, може розраховувати на певне відзначення своєї роботи.

М.Ю.Ільченко, проректор з наукової роботи НТУУ «КПІ»

РОЗБУДОВА НАУКОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ЗАСАД ДОСЛІДНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ: 2008

В умовах загальносвітової кризи, яка стала особливо відчутною наприкінці року, Україна не змогла протиставити їй вагомим власним рішенням, спрямованим на захист своєї економіки і соціального розвитку країни. В цих умовах опора на використання власного науково-технічного потенціалу через впровадження інновацій, збереження високого людського потенціалу, стимулювання розвитку інвестицій у високотехнологічні сфери науки, активізацію винахідницької діяльності, налагодження високотехнологічного власного виробництва мали б стати ключовими складовими антикризової політики держави.

Працюючи в зазначених непростих умовах сьогодення, колектив наукових і науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів і студентів нашого університету впродовж 2008 р. активно вдосконалював свою діяльність, розбудовуючи наукові та інноваційні засади діяльності університету дослідницького типу. Особливе місце в становленні дослідницького університету займає формування навколо КПІ на базі Наукового парку “Київська політехніка” інтелектуально наповненого інноваційного середовища, в якому на принципах поєднання інтересів мають співпрацювати фахівці університету, високотехнологічні компанії, інвестиційні фонди та бізнес-структури.

Розглянемо основні результати наукової та інноваційної діяльності університету в 2008 р.

Підготовка наукових кадрів в університеті

З метою збільшення чисельності аспірантів університету ректорат зняв будь-які обмеження на січневі пропозиції кафедр до проекту державного замовлення місць на вступ до аспірантури в 2008 р. У цілому до аспірантури та ад'юнктури університету зараховано 209 осіб, у тому числі за денною формою підготовки – 163. Але за кількістю прийнятих на навчання аспірантів ми майже в 2,5 разу поступаємося КНУ ім. Т.Шевченка, де прийом становив 500 осіб.

На 01.01.2009 р. в аспірантурі та ад'юнктурі університету навчаються 537 осіб, із них 424 – за денною формою, 113 – за заочною. Якісний склад аспірантів, висока ефективність підготовки в аспірантурі неможливі без ретельної роботи з нашим резервом. Лави наукових резервістів 2008 р. становили 100 осіб. Реальне зростання чисельності аспірантів університету можливе лише при збереженні високого якісного складу аспірантів, забезпеченні кваліфікованого наукового керівництва. Актуальним є також збільшення цільової підготовки кадрів через аспірантуру за направленнями інших ВНЗ.

Минулого року співробітниками, здобувачами та випускниками аспірантури та докторантури університету захищено 11 докторських і 81 кандидатську дисертацію.

Слід відзначити плідну роботу з підготовки науково-педагогічних кадрів проф. В.Г.Колобродова, завідувача кафедри оптики та оптичних приладів ПБФ. Під його керівництвом захищено минулого року 3 кандидатські дисертації, одну з них – у термін навчання в аспірантурі. Підготували по 2 кандидати наук професори Ю.С.Петергеря (ФЕЛ), К.Г.Самофалов (ФІОТ), Г.К.Яловий (ФММ).

Заслужують на відзнаку науково-педагогічні колективи ФСП (захищено 1 докторську та 9 кандидатських дисертацій), ФЕЛ (3 докторських і 5 кандидатських), ФММ (8 кандидатських), ННК “ІПСА” (6 кандидатських), ПБФ (6 кандидатських), ФЛ (1 докторська та 4 кандидатські дисертації). Звертаю увагу на нову для КПІ ситуацію: 20% кандидатських дисертацій забезпечили три гуманітарні факультети – ФСП, ФММ і ФЛ!

На порядку денному в підготовці наукових кадрів у КПІ знаходяться такі питання:

збільшення у 2–3 рази кількості аспірантів через впровадження індивідуальної роботи керівників аспірантів зі студентами, починаючи з 3–4

курсів навчання, і практичної реалізації професійних обов'язків усіх докторів наук у частині підготовки ними кандидатів наук. На часі впровадження принципів диференційованої оплати праці викладачів залежно від результатів виконання ними своїх обов'язків;

розширення переліку спеціальностей з підготовки кадрів, насамперед аспірантури з філологічних та юридичних наук і докторантури з економічних наук;

підвищення якості аспірантської, в майбутньому – докторської підготовки на шляху до запровадження наукового ступеня доктора філософії.

Наукова робота студентів і молодих учених, інтеграція наукових досліджень з навчанням

Виправдали себе такі форми наукової роботи студентів: участь у виконанні наукових розробок кафедр, здійснення самостійних пошукових досліджень, виготовлення дослідних зразків і моделей, розробка програмних продуктів, написання наукових статей, виступи на наукових конференціях та олімпіадах. Навчальними планами підготовки магістрів передбачено, що частка дослідницької роботи в загальному обсязі навчальних планів магістрів повинна становити не менше 30%.

У 2008 р. істотно збільшилася кількість публікацій студентів самостійно (1469 проти 488 у 2007 р.) й у співавторстві з викладачами університету (3184 проти 1917 у 2007 р.). У середньому 85% магістрів і 67% магістрантів мають публікації, а 6,1% магістрів і 3,5% магістрантів – патенти або заявки на об'єкти права інтелектуальної власності. Результати 33% робіт магістрів і 21% робіт магістрантів впроваджені на вітчизняних підприємствах, компаніях і організаціях різних форм власності. 52% магістрів і 43% магістрантів брали участь у конференціях або відзначені грамотами за активну наукову роботу.

Студенти університету беруть активну участь і займають призові місця на різних наукових конференціях і олімпіадах. За результатами другого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук Міністерства освіти і науки України у 2007/2008 н.р. студенти ПСА А.Чорний та М.Буряк отримали диплом I ступеня за напрямом “Інформатика і кібернетика”, студент ІТС Є.В.Грінік зайняв 1-ше місце з напрямку “Телекомунікації”. Перше командне місце з цього напрямку зайняли також студенти ІТС. Студенти РТФ здобули перше командне місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді з радіотехніки та перше командне місце з напрямку “Електроніка”.

Питаннями активізації наукової роботи студентів і аспірантів університету опікується Наукове товариство студентів і аспірантів НТУУ “КПІ” (НТСА). Протягом 2008 р. НТСА проведено низку наукових конференцій.

НТСА налагоджує співпрацю з університетами інших міст України і світу, проводить обмін інформацією про конференції, семінари, інші заходи. Студенти мають змогу відвідувати інші університети, обмінюватися досвідом, отримувати нові знання. До організації наукової діяльності студентів університету також залучається Студентська рада НТУУ “КПІ”.

Інтеграція науки та навчального процесу університету передбачає впровадження в навчальний процес наукових розробок та нових технологій. З використанням теоретичних і практичних результатів, отриманих під час виконання наукових робіт, впроваджено в навчальний процес 27 нових навчальних програм, 89 нових курсів та оновлено 213 дисциплін. У 2008 р. з використанням результатів наукових досліджень опубліковано 107 навчальних посібників і 30 підручників з грифом МОН України та 101 монографію.

З метою підтримки, стимулювання й розвитку наукової діяльності провідних викладачів у жовтні 2008 р. було проведено третій конкурс університету з номінацій “Викладач-дослідник” і “Молодий викладач-дослідник”. Якщо претендентами на звання “Викладач-дослідник” 2006 р. було визначено 242 викладачі, з них 49 молодих (до 35 років) викладачів і 37 завідувачів кафедр, то у 2007 р. активність претендентів знизилась – на конкурс було подано лише 156 анкет, з них 54 – молодих викладачів і 27 – завідувачів кафедр. У 2008 р. ситуація ще гірша – було всього 132 претенденти, з них 48 молодих викладачів і 20 завідувачів кафедр. Упродовж 2008 р. на шпальтах газети “Київський політехнік” регулярно висвітлювався досвід роботи переможців конкурсу з номінацій “Викладач-дослідник” і “Молодий викладач-дослідник”. Серед них (за результатами трьох конкурсних років) найбільш активні молоді викладачі-дослідники – А.А.Мельниченко (ФСП), О.І.Букет (ХТФ), М.М.Ямшинський (ІФФ) та ін. і викладачі-дослідники – Л.С.Глоба (ІТС), О.М.Безвесільна (ПБФ), Ю.М.Кузнецов (ММІ) та ін.

Завдання на 2009 р. з питань інтеграції науки з навчанням:

департаменту науки та інноватики разом з підрозділами навчальної частини розробити і впровадити вдосконалену систему підготовки магістрів, яка б включала:

формування планів магістерської підготовки за участю департаменту науки та інноватики;

аналіз наявних науково-педагогічних шкіл і їх потенціалу таким чином щоб кафедри отримували обґрунтовані замовлення на підготовку магістрів;

впровадження об'єднаних програм підготовки від магістранта до аспіранта, включаючи складання кандидатських іспитів;

керівникам навчальних і наукових підрозділів університету активізувати залучення студентів, молодих учених і викладачів до проведення спільних наукових досліджень з провідними високотехнологічними підприємствами і партнерами Наукового парку “Київська політехніка”, започаткувати виконання дипломних робіт бакалаврів і магістерських дисертацій, ґрунтуючись на темах наукового парку;

керівникам інститутів, факультетів, кафедр розширити участь їхніх студентів і молодих учених у всеукраїнських і міжнародних олімпіадах, конкурсах, конференціях.

Виконання держбюджетних і госпдоговірних тем

У 2008 р. виконувалось 170 держбюджетних науково-дослідних робіт, які фінансуються Міносвіти і науки України:

з фундаментальних досліджень – 66 робіт;
з прикладних розробок – 104 роботи.

Також виконувались 14 НДР, що фінансувалися з Державного фонду фундаментальних досліджень з напрямків математики, фізики, хімії та ін. Згідно з Державним замовленням на науково-технічну продукцію з пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки виконувалось 11 робіт.

Значно збільшився обсяг наукових робіт і розробок, що виконуються науковцями університету для силових відомств України. Значний внесок у розвиток тематики спеціального призначення здійснюють: д.т.н., проф. С.Ф.Теленик, д.т.н., проф. Л.С.Глоба, д.т.н., проф. Ю.М.Туз, д.т.н., проф. Ф.Ф.Дубровка, к.т.н., доц. П.П.Масляно, директор НТЦ “ТЕЗІС” М.І.Прокоф'єв та ін.

Загальна кількість госпдоговірних наукових робіт у 2008 р. становила 173, підприємств-замовників – 140. Науковими підрозділами виконувалось також 760 договорів на надання послуг. Плідною була співпраця науковців університету з підприємствами та організаціями м. Києва, для яких виконувалось 122 госпдоговірні роботи.

З метою концентрації зусиль для вирішення проблем, які мають загальнодержавне значення, створення розробок, конкурентоспроможних на внутрішньому і зовнішньому ринках, створено сім науково-технічних програм: “Сталий розвиток” (координатор М.З.Згуровський); “Енергетика та енергозбереження” (співкоординатори: А.В.Праховник, Є.М.Письменний, О.С.Яндутьський); “Космічна техніка і робототехніка” (співкоординатори: В.І.Костюк, О.В.Збруцький); “Інформаційні технології” (координатор М.З.Згуровський); “Екологія” (співкоординатори: Я.М.Корнієнко, М.Д.Гомеля, В.А.Свідерський); “Ресурсозбереження” (співкоординатори: М.І.Бобир, Є.М.Панов); “Нові матеріали і прилади” (співкоординатори: П.І.Лобода, В.Я.Жуйков, Г.С.Тимчик).

Наявність в університеті і його підрозділах власних періодичних видань створює сприятливі умови для опублікування отриманих наукових результатів. Загальна кількість періодичних університетських видань постійно збільшується, за останній рік – з 20 до 28 видань.

Головними завданнями з формування і виконання наукової тематики у 2009 р. є:

отримання в рамках виконання держбюджетних тем і цільових науково-технічних програм університету результатів, які мають стати базисом вирішення проблем загальнодержавного рівня на замовлення окремих галузей і провідних високотехнологічних підприємств;

наповнення реальним змістом співпраці з інститутами НАН України діяльності Відділення цільової магістерської підготовки через виконання спільних проектів за участю магістрантів з підготовкою ними магістерських дисертацій за результатами проведених досліджень;

виконання міжнародних контрактів і проектів із закордонними компаніями в частині передачі їм захищених у встановленому порядку об'єктів права

інтелектуальної власності, а також кадрового супроводження впровадження розробок університету;

використання можливостей електронних видань для публікацій робіт магістрантами, необхідність розташування на загальноуніверситетському сайті анотацій до всіх наукових статей, що публікуються в журналах і збірниках, які видаються в підрозділах університету, а також розширення практики публікацій у міжнародних реферованих журналах з високим імпаکت-фактором.

Досвід інноваційної діяльності університету

Керівництво університету в 2008 р. багато зусиль спрямувало на формування широкого суспільного визнання необхідності створення ефективної інноваційної системи в Україні. Зокрема, М.З.Згуровський очолив Громадську раду при Державному агентстві з питань інвестицій та інновацій.

Питанням інноваційного розвитку було присвячено II Міжнародний форум “Трансфер технологій та інновацій”, організований на базі НТУУ “КПІ”. На початку грудня на базі університету Комітетом ВР України з питань науки і освіти був проведений круглий стіл на тему “Інноваційна діяльність у сфері освіти і науки України в антикризовому контексті”.

Створений в КПІ Науковий парк “Київська політехніка”, де органічно поєднуються освіта, наука, високотехнологічне виробництво і бізнес, є острівцем створюваної інноваційної системи країни, загальнодержавним пілотним проектом. У 2008 р. науковий парк почав напрацьовувати необхідний досвід. Найбільш інтенсивно проводилися роботи за пріоритетним напрямом “Енергетика сталого розвитку”. Прикладом комплексного використання різних енергозберігаючих технологій є проект наукового парку “Розумний будинок”, дослідний зразок якого доцільно реалізувати в 2009 р. на прикладі одного із корпусів нашого університету.

Упродовж 2008 р. Науковим парком “Київська політехніка” виконувалося 8 науково-впроваджувальних робіт обсягом 3 млн 450 тис. грн. Серед замовників – Старобешівська та Слав'янська ТЕЦ, ТЕЦ № 6 м. Києва, Державна адміністрація міста Луцька, ВАТ “Хмельницькобленерго” та ін.

На базі Центру чистих технологій нашого університету виконується проект з більш чистого виробництва в рамках договору між урядом України та ЮНІДО. Цей проект спрямовано на підвищення конкурентоспроможності підприємств за рахунок економії ресурсів через впровадження більш чистих технологій і, таким чином, на оздоровлення навколишнього середовища.

У 2008 р. університетом отримано 260 патентів на винаходи та корисні моделі, у співавторстві зі студентами – 115. Найбільше патентів отримали: ММІ – 75, ІХФ – 65 і ПБФ – 32, в тому числі зі студентами: ММІ – 33, ІХФ – 32 та ПБФ – 14.

Постійно діюча виставка наукового парку є осередком виставкової діяльності і місцем для зустрічей представників державного рівня й підприємницьких структур, іноземних гостей і просто розробників. На виставці розміщено 102 експонати і 97 плакатів. Наукові розробки університету були представлені на численних виставках і форумах. Усього університет взяв участь у 102 виставках (25 з яких – міжнародні), де було виставлено 304 експонати.

Отримано 15 нагород. За участю НТУУ “КПІ” у звітному році організовано і проведено 483 конференції і семінари, у тому числі 194 міжнародних заходи. Зроблено майже 5140 доповідей.

Актуальними завданнями на 2009 р. у сфері інноваційної діяльності будуть:

активізація інноваційних процесів, створення і промислова реалізація власних інноваційних розробок як одного із дійових шляхів виходу економіки з кризового стану;

використання інноваційних структур і можливостей Наукового парку “Київська політехніка” для ефективного сприймання і реалізації інновацій, комерційного впровадження науково-технічних розробок учених університету;

продовження співпраці з органами місцевого самоврядування щодо становлення інноваційної системи держави, прискорення використання новітніх розробок для вирішення конкретних проблем інноваційного розвитку регіонів.

Розвиток інформаційно-телекомунікаційних систем університету у 2008 р. здійснювався за такими напрямками: нарощування ємності портів для підключення абонентів відомчої цифрової АТС університету; подальший розвиток кампусової мережі. Нині центральний серверний парк складається з 26 серверів, які обслуговуються НТО “КПІ-Телеком”. Постійний розвиток серверного парку забезпечує підтримку всіх інформаційних ресурсів університету та безкоштовне надання всім підрозділам університету місця для розміщення власних сайтів. Наш університет став першим із вітчизняних ВНЗ, який має власний домен другого рівня у зоні UA – www.kpi.ua.

Збільшено пропускну спроможність зовнішнього Інтернет-каналу університету (з 50 Мб/с в січні до 120 Мб/с у грудні 2008 р.) та організовано безпосереднє високошвидкісне підключення до Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі “УРАН” (пропускну спроможність до 1 Гб/с) і Пан'європейської науково-освітньої мережі GEANT (пропускну спроможність каналу – 100 Мб/с).

Виконується комплекс робіт з підняття рейтингу НТУУ “КПІ” у світовій мережі. Згідно з даними рейтингу Webometrics, НТУУ “КПІ” зайняв 2401 місце з 4000 університетів світу і попереду нас з України: КНУ ім. Т.Шевченка – 1255 місце, ДНТУ – 2235 місце, ХНУ – 2305 місце.

Важливим заходом щодо професійної подачі інформаційних матеріалів про перспективи й тенденції розвитку світової науки, досягнення українських учених, зокрема науковців університету, є створення у 2008 р. спеціалізованого інтернет-видання – порталу “НаукаІнформ”.

Основними завданнями на 2009 рік у сфері забезпечення наукових досліджень і підготовки наукових кадрів визначимо такі:

більш широке залучення до виконання досліджень молодих науковців і 100 % магістрантів;

оптимізацію цільового використання бюджетних коштів на науку з отриманням вагомих наукових, науково-технічних результатів і підготовки наукових кадрів;

подальший розвиток інформаційно-телекомунікаційних ресурсів університету, модернізацію мереж у гуртожитках, розширення мережі безпроводового доступу, перенесення всіх сайтів підрозділів, розташованих у зовнішніх мережах, до корпоративної мережі університету, інтенсивний розвиток порталу “НаукаІнформ”, використання можливостей Центру суперкомп’ютерних досліджень та Української філії Світового центру даних.

Розвиток науково-технічної бібліотеки відбувається стабільно упродовж останніх років. За 2008 р. кількість читачів зросла із 43882 до 45462 осіб. Книговидача збільшилась із 1324365 до 1554880 примірників, кількість нових надходжень за рік – із 40056 до 47910, із них українською мовою – із 17075 до 31206 примірників. Книжковий фонд налічує 2723920 примірників, із них 1,5 млн – підручники і навчальні посібники. Кількість комп’ютерної техніки збільшилась із 10 до 130 одиниць, кількість читальних залів для роботи з Інтернет-виданнями – від одного до одинадцяти. Кількість автоматизованих робочих місць збільшилась із 5 до 80, електронних баз даних – з однієї до чотирнадцяти.

Матеріально-технічне забезпечення. У 2008 р. майже всі підрозділи університету спрямували кошти як за виконання науково-дослідних робіт, так і за рахунок навчального процесу на оновлення матеріальної бази та облаштування навчально-наукових лабораторій. Багато устаткування передано підрозділам університету спонсорами. Так, ТОВ “Новелта Україна” передала ММІ фрезерувальний верстат з ЧПК вартістю 30 тис. грн, ТОВ “СВ Альтера” передало ІЕЕ обладнання майже на 200 тис. грн. Найвагоміші придбання були здійснені ІФФ на суму 3370 тис. грн. Це дозволило відкрити комп’ютеризовану навчально-наукову лабораторію електронної мікроскопії. На ХТФ було відкрито Навчально-демонстраційний центр “Сучасні технології та матеріали для водопідготовки компанії Dow Chemical”.

Вивчення історії науки і техніки. Розвиток музейної справи. У ДПМ відкрито новий відділ “Історія авіації і космонавтики” ім. І.І.Сікорського у відбудованому приміщенні колишніх майстерень. Основою розділу “Космонавтика” стала колекція музею ветеранів космодрому Байконур, яка спільними зусиллями була відроджена в новій експозиції. Серед унікальних експонатів є спускний апарат космічного корабля серії “Восход”, який побував у космосі, тренажерний комплекс та багато інших експонатів, усього близько 400 одиниць. Фонди музею поповнилися за 2008 р. близько 600 експонатами.

У 2008 р. були проведені наукові читання “Академік Л.Д.Ландау”, “Академік В.П. Глушко”, “Академік О.В.Вінтер”, видано 1-й том багатотомної праці “Видатні конструктори України”. Діяльність музею у 2009 р. буде спрямована на подальше вдосконалення фондової роботи, видання 2-го тому “Видатні конструктори України”, продовжиться робота з формування фото- та кіноархіву КПІ.

Визнання досягнень науковців і студентів університету. У 2008 р. ректора університету академіка НАН України М.З.Згуровського обрано іноземним членом Російської академії наук і нагороджено медаллю ім. М.В.Ломоносова.

Завідувача кафедри СКС факультету прикладної математики проф. В.П.Тарасенка разом з колегами з ІПРІ НАН України та Інституту монокристалів НАН України відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки за цикл робіт “Фізичні методи і комп’ютерні засоби реєстрації, зберігання і використання великих обсягів інформації”.

Орден “За заслуги” ІІІ ст. нагороджено директора ФТІ проф. О.М.Новікова, директора ІЕЕ проф. А.В.Праховника, зав. каф. ІФФ проф. Д.Ф.Чернегу та зав. каф. ФМФ проф. Ю.І.Горобця.

Почесні звання “Заслужений діяч науки і техніки” отримали проф. А.Б.Качинський (ФТІ) та проф. Є.М.Письменний (ТЕФ); “Заслужений працівник освіти України” – проф. А.І.Міночкін (ВІТІ), проф. Р.М.Кадоб’янський (ФТІ) та директор НДЦ “ТЕЗІС” М.І.Прокоф’єв. Подякою Міністерства освіти і науки України відзначено 7 співробітників ІФФ; Подякою Голови КМДА – співробітників ФБТ, ПБФ, ФАКС; Почесною грамотою Президії НАН України нагороджено 5 співробітників ІПСА. Директор ІЕЕ проф. А.В.Праховник отримав звання “Людина року” від Американського бібліографічного товариства; зав. кафедри ММІ проф. В.С.Коваленко обраний дійсним почесним членом СІРПу – Міжнародної академії машинобудування.

Премії НТУУ “КПІ” в “Конкурсі на кращий підручник, навчальний посібник, монографію” у 2007/2008 навчальному році отримали: М.К.Безродний, І.Л.Піоро, Т.О.Костюк (перша премія), С.Г.Радченко та Д.Ф.Чернега, В.С.Богушевський, Ю.Я.Готвянський (другі премії).

У підсумку дозвольте зазначити, що найбільш суттєвим й інтегральним завданням поточного року буде збереження і розвиток наукових і науково-педагогічних шкіл нашого університету та подальше наповнення змісту нашої діяльності, визначеного статусом дослідницького університету.

М. Ю. Ільченко, проректор з наукової роботи

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КПІ В 2007 РОЦІ: ПІДСУМКИ ТА ЗАВДАННЯ

Рік, що минув, став знаковим на шляху становлення Київської політехніки як дослідницького університету. Підписання Президентом України Закону “Про науковий парк “Київська політехніка” на рівні держави закріпило формування правових, економічних і організаційних відносин, пов’язаних зі створенням і функціонуванням інноваційного середовища на базі НТУУ “КПІ”.

Розпорядженням КМ України від 18 липня 2007 р. затверджено план заходів із виконання Закону України “Про науковий парк “Київська політехніка”. Цим документом передбачені можливості виділення земельних ділянок для будівництва і розвитку інфраструктури, виробничих комплексів наукового парку практично на всій території нашої держави. Ще одним розпорядженням КМ України – від 19 вересня 2007 р. – схвалено інноваційну програму наукового

парку “Київська політехніка” на 2007–2011 роки. Цим документом визначено доцільність фінансування 40 проектів за такими пріоритетними напрямками інноваційної програми:

- енергетика сталого розвитку;
- розвиток інноваційних складових інформаційного суспільства;
- комплексний аналіз і стратегічне планування розвитку систем життєзабезпечення великих міст і регіонів України;
- біотехнічні системи і технології;
- системи спеціального і подвійного призначення.

Постановою КМ України від 21 листопада 2007 р. затверджено Статут Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Цим документом, зокрема, визначено, що відповідно до Указів Президента України та Закону України “Про науковий парк “Київська політехніка” наш університет є вищим навчальним закладом дослідницького типу.

Редакція газети “Київський політехнік” звернулася до проректора з наукової роботи члена-кореспондента НАН України проф. М.Ю.Ільченка з проханням розповісти про наукову та інноваційну діяльність університету.

– Михайле Юхимовичу, наприкінці минулого року наказом ректора введено в дію Положення про пілотний проект “Дослідницький університет Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Яка мета цього проекту?

– Метою цього проекту є створення в Україні нової моделі вищого навчального закладу дослідницького типу з відпрацюванням механізмів функціонування сучасних форм інтеграції науки, освіти та інноватики, підготовки нового покоління дослідників і висококваліфікованих фахівців для наукоємних галузей вітчизняної економіки, здійснення інноваційної діяльності в ринкових умовах, розвитку економіки, побудованої на знаннях.

– Розкажіть, будь ласка, про основні результати наукової та інноваційної діяльності університету в 2007 р.

– Розпочну з напрацьованого досвіду у формуванні змісту дослідницького університету за такими напрямками:

- підготовка кандидатів і докторів наук;
- інтеграція наукових досліджень з навчанням студентів;
- виконання наукових досліджень і їх основні результати;
- інноваційна діяльність;
- забезпечення наукової та інноваційної діяльності.

– Певно, статус науковців, з яких Ви почали перелік, має відчутно зрости.

– На сьогодні в НТУУ “КПІ” існує конкурс серед вступників до аспірантури, що свідчить про підвищення інтересу до навчання після отримання вищої освіти. Загальна чисельність тих, хто навчається сьогодні в аспірантурі (ад’юнктурі) університету, становить 504 особи (404+31 іноземець + 28 ННК “ІІСА” + 27 ад’юнктів + 14 аспірантів ІСЗЗІ). У питомих показниках лідерами по кількості

аспірантів є ШСА і ФБТ. Особливо низькі показники мають ММІФ, ФЕА, ФЛ, ФП.

Ефективність випуску з аспірантури становить 33 % (захист + представлення дисертації до захисту). 82 % випускників денної форми 2007 р. залишилися працювати в нашому університеті як викладачі чи наукові працівники. Минулого року співробітниками, здобувачами та випускниками аспірантури університету захищено 91 кандидатську дисертацію, серед них 69 (76 %) – випускниками аспірантури та ад'юнктури нашого університету. У питомих показниках щодо захистів кандидатських дисертацій найкращі результати мають ФПМ, ФІОТ, ІТС, ПБФ. Відсутні захисти на ММІФ і ФЛ. Помітно відстають РТФ, ФЕА, ФЕЛ, ФММ.

Сьогодні в університеті є 18 докторантів. Співробітниками, здобувачами та випускниками докторантури університету захищено 16 докторських дисертацій, серед яких 7 (44 %) – випускниками докторантури університету, 2 – здобувачами. Особливо хочеться відзначити цього року ММІ – 5 докторських дисертацій. У питомих показниках кращі результати мають ММІ, а також ЗФ, ІФФ, ІТС.

У 2007 р. до вчених звань було представлено 45 осіб, з них до вченого звання професора – 16 осіб (з них 3 сумісники), доцента – 29 осіб (з них 3 сумісники).

За результатами роботи в 2007 р. слід відзначити плідну роботу з підготовки наукових кадрів через аспірантуру і докторантуру професорів М.Д. Гомелі, Л.С. Глоби, В.Г. Колобродова, В.Б. Струтинського, а також науково-педагогічні колективи кафедр ММСА, виробництва приладів, обчислювальної техніки, прикладної математики, ММІ і ФІОТ в цілому.

– Які основні завдання щодо підготовки наукових кадрів стоять перед колективом нашого університету?

На порядку денному в підготовці наукових кадрів стоять питання щодо:

виконання рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 22.11.2006 р. “Про поглиблення інтеграції науки і освіти в сучасних умовах”; а також з 1 березня 2008 р. проведення Міністерством освіти і науки в національних вищих навчальних закладах експерименту, пов'язаного з підготовкою кандидатів наук за індивідуальними науково-навчальними програмами і спрямованого на забезпечення зв'язку теоретичної і дослідницької роботи аспірантів з проведенням реальних наукових досліджень ВНЗ. Індивідуальні науково-навчальні програми повинні враховувати теоретичний і дослідницький компоненти у роботі аспіранта над дисертаційним дослідженням, відобразити докладні поетапні плани їх виконання і передбачати ретельний контроль за їх проведенням;

виконання у повному обсязі рішення нашої Вченої ради від 12 листопада 2007 р.; до речі, зважаючи на те, що на 2008 р. нашими кафедрами було замовлено 202 бюджетних місця до аспірантури університету проти 136 бюджетних місць у 2007 р., це рішення Вченої ради не залишилося непоміченим структурними підрозділами нашого університету. Також на виконання пункту 3 рішення Ради

факультетом лінгвістики напрацьовані і практично реалізуються конкретні заходи, спрямовані на підвищення якості підготовки аспірантів з іноземних мов;

збільшення прийому до аспірантури університету зі збереженням високоякісного складу абітурієнтів, додержанням вимог законодавства України щодо працевлаштування випускників, які проходили підготовку за державним замовленням, а також залучення до навчання в аспірантурі випускників магістратури, молодих викладачів інших технічних ВНЗ України, керівників виробничих підприємств і науково-дослідних колективів вищої та середньої ланки, випускників нашого університету минулих років.

Дослідницький університет має перевищувати щорічні середні значення для вітчизняних технічних університетів за показниками (із розрахунку на 100 науково-педагогічних і наукових працівників університету за рік).

Бути кращим в цілому наш університет зможе тільки тоді, коли кращими будуть кожний наш науковий керівник, науковий консультант, аспірант і докторант.

– В умовах роботи університету дослідницького типу навчання студентів ґрунтується на результатах наукових досліджень. Як ці положення реалізовано в НТУУ “КПІ”?

– Магістерська підготовка має реалізувати свої освітньо-професійні програми, що базуються на проведенні наукових досліджень. Магістр повинен уміти переводити одержувані знання в інноваційні технології, перетворювати нові знання в конкретні пропозиції, демонструвати творчість та гнучкість у застосуванні знань.

Сьогодні науковий компонент магістерської програми становить третину навчального часу і має наблизити освіту до її сучасного рівня наукових знань у відповідній галузі, до формування компетенцій самостійного здійснення наукових досліджень та отримання нових знань. Магістерська дисертація має являти собою закінчену науково-дослідну роботу, пов’язану з вирішенням актуальних завдань, обумовлених специфікою певної спеціальності. За результатами виконання магістерської дисертації має бути не менше двох публікацій, в тому числі одна у фахових виданнях. Тому одним із першочергових завдань університету є створення умов для публікації результатів магістерських дисертацій у наукових виданнях, у тому числі й в електронних.

Наукова діяльність у нашому університеті є неодмінною складовою частиною процесу підготовки фахівців і нерозривно пов’язана з навчальним процесом. При виконанні держбюджетних і госпдоговірних науково-дослідних робіт здійснюється широке залучення до досліджень викладачів і студентів.

Отримані в результаті реалізації робіт нові наукові результати збагачують лекційний матеріал основних курсів, використовуються у нових навчальних курсах і дозволяють зберегти високий науковий рівень викладання.

У 2007 р. до виконання наукових досліджень у рамках держбюджетних і госпдоговірних тем залучалося 2140 осіб. Загалом у 2007 р. результати науково-дослідних робіт знайшли відображення в 91 новому курсі та оновленні 185

дисциплін. Знайшли застосування результати наукових досліджень у циклах лабораторних і практичних робіт більш як 85 дисциплін.

У 2007 р. науковою роботою займалися 2807 студентів, з яких 360 – з оплатою. У питомих показниках найкращі результати стосовно участі студентів у виконанні НДР мають ММІФ, РТФ, ІФФ, ФБТ, ФМФ, ХТФ.

За відмінну навчальну та науково-дослідну діяльність студенти університету отримали у 2007 р. 18 стипендій Президента України, 175 іменних стипендій, премій та грантів, 121 наукова робота відзначена нагородами. Всього протягом 2007 р. впроваджено в організаціях і на підприємствах України більше 30 студентських робіт.

– В університеті виконуються як фундаментальні науково-дослідні роботи, так і прикладні дослідження, спрямовані на здійснення інноваційних розробок. Наведіть, будь ласка, цифри і результати таких досліджень.

– У 2007 р. виконувалось 167 держбюджетних науково-дослідних робіт, які фінансуються Міністерством освіти і науки України, в тому числі:

по фундаментальних дослідженнях – 108 робіт,

по прикладних – 59 робіт.

Торік в університеті отримали гранти Державного фонду фундаментальних досліджень 17 НДР з математики, фізики, хімії та інших напрямків. Згідно з Державним замовленням на науково-технічну продукцію з пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки торік виконувалось 15 проектів.

У 2007 р. фінансувались Державні науково-технічні програми. Переможцями конкурсу пропозицій на виконання Державних науково-технічних програм стали такі проекти університету:

Державної програми “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006–2010 роки”;

Державної науково-технічної програми “РЕСУРС”.

Значну увагу приділяють науковці університету поширенню та розвитку госпдоговірних наукових робіт. У 2007 р. загальна кількість госпдоговірних робіт становила 281 роботу. Підприємств замовників – 175. Порівнянно з 2006 р. при зменшенні кількості замовників на 30 % збільшився плановий річний обсяг госпдоговірних робіт на 30 %. Серед замовників – підприємства та організації різних форм власності. Для підприємств м. Києва виконувалось 212 госпдоговірних робіт з річним обсягом 12,5 млн грн.

При формуванні наукової тематики університету Департамент науки та інноватики керувався програмно-цільовим методом організації наукової діяльності з орієнтацією на прискорене вирішення загальнодержавних проблем з напрямів розвитку науки та інноваційної діяльності в Україні. Такий підхід дозволяє сконцентрувати кошти на вирішенні проблем, які мають загальнодержавне значення, та створенні розробок, які конкурентоспроможні на внутрішньому і зовнішньому ринках. Для забезпечення керівництва кожною програмою були сформовані по кожній з них координаційні ради на чолі з координатором (співкоординаторами), які є досвідченими вченими і мають достатній досвід для такої роботи.

У 2007 р. виконувалися дослідження і розробки за такими програмами університету.

Інформаційні технології (координатор програми М.З.Згуровський);

Енергетика та енергозбереження (співкоординатори: А. В. Праховник, Є.М.Письменний, О.С.Яндульський);

Космічна техніка і робототехніка (співкоординатори: В.І.Костюк, О.В.Збруцький);

Екологія (співкоординатори: Я. М. Корнієнко, М. Д. Гомеля, В. А. Свідерський);

Ресурсозбереження (співкоординатори: М.І.Бобир, Є.М.Панов);

Нові матеріали і прилади (співкоординатори: П.І.Лобода, В.Я.Жуйков, Г.С.Тимчик);

Сталий розвиток (співкоординатори: Н.Д.Панкратова, В.П.Яценко);

Спецтехніка (координатор М.Ю.Ільченко).

При організації виконання цільових науково-технічних програм актуальною є системна координація досліджень і розробок за окремими проектами з метою досягнення вагомого кінцевого результату за програмою в цілому. Прикладом успішної координації може бути програма “Сталий розвиток”.

Основні результати наукових досліджень і інформація про їх впровадження детально представлені у другому розділі збірки «Наука КПІ – 2007». Наведу декілька прикладів.

У ФТІ вивчено нові практично значимі односторонні процеси, які адекватно описуються варіаційними нерівностями і вирізняються некласичними властивостями.

На ТЕФі проведено теоретичний аналіз особливостей гідродинаміки й теплообміну при конденсації пари і паротворенні в плівці рідини на поверхнях, що обертаються, в полі дії відцентрової сили.

На ФЕЛі (НДІ прикладної електроніки) розроблено наукові засади телевізійної пірометрії, що забезпечує підвищення достовірності контролю температурних полів і розширення сфери застосування телевізійних пірометрів.

– Видавнича діяльність університету залишається одним із важливих чинників сприяння забезпеченню якісного, на сучасному рівні навчального процесу та підготовці наукових кадрів. Які позитивні зміни відбулися у цій сфері діяльності?

– У 2007 р. (порівняно з минулим, 2006 р.) істотно (на 13 %) збільшилась кількість підготовлених підрозділами монографій, значно – майже в 1,5 разу – зросла кількість підготовлених підрозділами публікацій у наукових виданнях, у тому числі в зарубіжних – більше ніж удвічі. Оскільки навіть достатньо велика кількість фахових видань університету не в змозі забезпечити своєчасне опублікування статей майбутніх випускників університету, нагальною стає потреба в заснуванні навчально-науковими підрозділами університетів нових, у тому числі й електронних, видань.

– Хотілося б дізнатися про результати співпраці з установами НАН України та про виконання міжнародних проектів.

– Тісна співпраця університету з академічними інститутами є традиційною для нашого університету. В університеті сьогодні працюють 9 академіків і членів-кореспондентів НАН України. Сьогодні університет співпрацює з 35 установами НАН України. Організаційними формами співпраці є спільні лабораторії, відділи, філії кафедр університету, навчально-наукові комплекси та ін. 19 грудня 2007 р. адміністративна рада університету ухвалила рішення про започаткування діяльності “Відділення цільової підготовки НТУУ “КПІ” та НАН України” в рамках фізико-технічної моделі на засадах дослідницького університету.

Кількість та обсяги робіт на замовлення іноземних фірм і за міжнародними грантами у 2007 р. зросла – виконувалися роботи за 14 міжнародними програмами і 21 проектом з іноземними замовниками. Найкращі питомі показники мають ФТІ (ОКБ “Шторм”), ІТС (НДІ телекомунікацій), ФАКС (НДІ АЕД). Організація виконання науково-технічних робіт за міжнародними контрактами є одним із важливих завдань як Департаменту науки та інноватики, так і Департаменту міжнародного співробітництва.

– Які переваги для інноваційної діяльності університету надає науковий парк “Київська політехніка”?

– Виконання інноваційних проектів наукового парку дозволить напрацювати вітчизняний досвід науково-освітньо-інноваційної діяльності структур такого типу, механізми ефективної співпраці освіти, науки, виробництва та якнайшвидшого проходження інноваційного циклу: наукова ідея – дослідний зразок – патентування – впровадження у виробництво – ринок.

Інноваційна діяльність і комерціалізація інноваційних розробок в науковому парку в рамках недержбюджетної діяльності здійснюється незалежно від тендерних обмежень і вимог державного казначейства. Ми маємо змістовні договори про співпрацю з високотехнологічними підприємствами – ДКБ “Південне” та НВО “Арсенал”, Міністерством промислової політики. У 2007 р. НТУУ “КПІ” спільно з КП ЦКБ “Арсенал” створено науково-освітній комплекс “Корпорація “Науково-виробниче об’єднання “Арсенал”. До його складу входять ПБФ, РТФ і ФАКС. Наприкінці 2007 р. підписано договір про співпрацю між НТУУ “КПІ” і Авіаційним науково-технічним комплексом (АНТК) ім. О.К. Антонова. Останнім часом розширилася співпраця з міністерствами та відомствами, що опікуються захистом державних інтересів.

Лідерами, які мають кращі питомі показники із впровадження своїх розробок у виробництво, є ТЕФ, ФТІ (ОКБ “Шторм”), ФЕА, ПБФ, ІЕЕ.

Було підготовлено і затверджено наказом ректора пакет документів щодо визначення порядку створення, регулювання відносин, оформлення прав на результати інтелектуальної (творчої) діяльності. Зокрема, було розроблено та затверджено “Положення про об’єкти права інтелектуальної власності, створені в НТУУ “КПІ”. Розроблені та затверджені нові форми контрактів з науково-педагогічними працівниками, деканами факультетів, директорами інститутів.

Ученими університету за сприяння працівників відділу з питань інтелектуальної власності у 2007 р. було подано 234 заявки на об’єкти промислової власності (у 2006 р. – 122 заявки), з них: на винахід – 14 (у 2006 р. –

3); на корисну модель – 218 (у 2006 р. – 119); на товарні знаки – 2 (у 2006 р. – 1). За період з 2005 по 2007 рік отримано 391 патент. З цієї кількості на комерційну перспективу відібрано тільки 34 патенти, тобто 9 % від числа отриманих.

З метою рекламування інноваційних розробок учасників наукового парку департаментом науки та інноватики створено постійно діючу виставка Наукового парку “Київська політехніка”. На виставці розміщено 105 експонатів і 91 плакат.

– Що б Ви хотіли розповісти про забезпечення наукових досліджень і підготовку кадрів в університеті?

– На 1 грудня 2007 р. кількість штатних наукових працівників становить 712 осіб. З них 15 докторів наук, 125 кандидатів наук, тобто кількість науковців вищої категорії становить 5,8 % від загальної кількості працюючих. Серед них близько 8 % – пенсійного віку. Середній вік працюючих докторів і кандидатів наук став меншим ніж у 2006 р., і становить 59,2 року. За 2007 р. прийнято на роботу 28 осіб, які закінчили аспірантуру, і 25 магістрів – усі вихованці кафедр НТУУ “КПІ”. Залучення здібної молоді, яка вже має досвід дослідницької роботи, виховання наукових кадрів мають бути і є одним із стратегічних напрямків діяльності Департаменту науки та інноватики.

Протягом 2007 р. на умовах сумісництва для проведення наукових досліджень було залучено 1450 осіб. Серед них 360 студентів (з оплатою факультетами університету) і 870 викладачів. Таким чином, виконанням науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у 2007 р. займалося 2140 осіб, з них 254 доктори наук (12 %).

За останні три роки бюджет науки збільшився з 22,639 млн грн у 2005 р. до 38,259 млн грн у 2006 р. і 49,517 млн грн у 2007 р. У минулому році обсяг фінансування фундаментальних досліджень порівняно з 2006 р. зріс на 33,4 %, у тому числі заробітна плата – на 39,5 %, а прикладних розробок за напрямками науково-технічної діяльності – відповідно на 50,2 і 50,7 %. Спеціальний фонд бюджету науки в 2007 р. за рахунок договірних тем становить 28037854 грн. Із загального фонду бюджету науки частина договірної тематики в цілому становила 56,62 %.

– Будь ласка, кілька слів про інформаційно-телекомунікаційні ресурси університету, роботу політехнічного музею та розвиток науково-технічної бібліотеки.

Станом на грудень 2007 р. до кампусової інформаційної мережі підключено 29 навчальних корпусів університету: по високошвидкісних оптичних каналах – 26 корпусів, по мідних каналах – 3 корпуси (4, 23, 24-й). Також до оптичної мережі підключено усі 20 гуртожитків університету. Практично на всіх магістральних оптичних каналах використовується сучасна технологія передачі даних Gigabit Ethernet, яка забезпечує пропускну спроможність магістральних каналів 1 Гб/с.

Зараз центральний серверний парк складається з 20 серверів, які обслуговуються НТО “КПІ-Телеком”. Інші ресурси забезпечують 18 серверів підрозділів.

Однією зі складових телекомунікаційної мережі університету є мережа безпроводового доступу, яку НТО “КПІ-Телеком” розгортає на території кампусу з 2006 р. Протягом 2007 р. встановлено 10 точок безпроводового доступу технології Wi-Fi 802.11 g.

Щодо Державного політехнічного музею (ДПМ), то протягом 2007 р. його відвідало понад 15 тис. осіб, проведено більше 700 екскурсій. Усього за час діяльності музею кількість відвідувачів становить 166400 осіб.

Науково-практичний аспект вивчення історії науки і техніки розглядався на конференціях, що вже стали традиційними і були організовані та проведені за активною участю ДПМ.

Одним із ключових завдань колективу НТБ на 2008 рік є продовження роботи з формування електронної бібліотеки університету.

– Багатьох тем ми ще не торкнулися. Але наостанок – як відзначено досягнення науковців і студентів університету?

– Щорічно здобутки нашого університету високо оцінюються на державному і міжнародному рівнях.

Лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки стали завідувач кафедри ФМФ Ю.І.Горобець та проф. ФБТ Горбик П.П.

Премію Президента України для молодих учених за роботу “Електрохімічні сенсори нового покоління для моніторингу екологічної безпеки повітряного середовища” присуджено:

О.І.Букету – кандидату технічних наук, старшому викладачу;

О.В.Косогону – асистенту.

Перший проректор член-кор. НАН України Ю.І.Якименко нагороджений орденом “За заслуги” II ступеня та нагрудним знаком “За сприяння розвитку науки” НАН України.

Звання “Заслужений діяч науки і техніки” отримали директор ВПІ П.О.Киричок, зав.кафедри ФІОТ Г.М.Луцький, професор В.І.Гур.

Всього нагородами МОН України, КМДА, НТУУ “КПІ” та ін. відзначено 113 наукових та науково-педагогічних працівників. Студенти університету на олімпіадах отримали 107 нагород.

Премії НТУУ “КПІ” в “Конкурсі на кращий підручник, навчальний посібник, монографію” у 2006/2007 навчальному році отримали:

першу премію:

В.Б.Струтинський за комплект із двох підручників: “Математичне моделювання процесів та систем механіки”; “Тензорні математичні моделі процесів та систем”;

другі премії:

С.М.Константинов за комплект із трьох книг: підручник “Технічна термодинаміка”; підручник “Теплообмін”; навчальний посібник “Збірник задач з технічної термодинаміки”.

В.В.Ванін, В.В.Перевертун, Надкернична Т.М. за навчальний посібник “Комп’ютерна інженерна графіка в середовищі AutoCAD” тощо.

– Що б Ви хотіли сказати нашим читачам, підсумовуючи розмову та визначаючи пріоритети на майбутнє?

– У 2007 р. відбулися системні зміни в статусі НТУУ “КПІ” – ми маємо статус дослідницького університету. Розпочав свою діяльність Науковий парк “Київська політехніка”.

У 2007 р. майже на третину зросли кількісно показники підготовки докторів і кандидатів наук та обсяги наукової тематики.

За більшістю показників наукової діяльності, за якими порівнюється група ВНЗ “Політехнічні університети” МОН України, НТУУ “КПІ” має кращі результати. Це ствердження відноситься до таких питомих показників (з розрахунку на 100 штатних науково-педагогічних та штатних наукових працівників):

загальний фонд;

спеціальний фонд;

кількість впроваджених розробок у виробництво і навчальний процес;

кількість проведених семінарів та конференцій;

кількість експонатів на виставках;

кількість опублікованих статей за участю студентів.

Серед структурних підрозділів, які суттєво покращили показники наукової діяльності за 2007 р., порівняно з 2006 р., необхідно назвати ІТС, ІФФ, ФТІ, ЗФ, ФБТ, ФЕА.

З метою забезпечення сучасної організації робіт щодо охорони прав інтелектуальної власності розроблено та затверджено відповідний пакет документів: “Положення про об’єкти права інтелектуальної власності, що створені в НТУУ “КПІ”, нові форми контрактів з науково-педагогічними працівниками, деканами факультетів, директорами інститутів.

Вагомих результатів у забезпеченні діяльності університету досягли Науково-технічна бібліотека та НТО “КПІ-Телеком”, Центр суперкомп’ютерних обчислень, Українська філія Світового центру даних ІІСА НТУУ “КПІ”.

Водночас маємо зазначити, що за підсумками року з’ясувалися слабкі місця в організації наукової та інноваційної діяльності. Зокрема, є недостатніми для масштабів КПІ обсяги підготовки наукових кадрів. Ми маємо активізувати, особливо на рівні підрозділів, зв’язки з високотехнологічними підприємствами, насамперед з тими, з якими укладені комплексні договори про співпрацю. Ми тільки розпочинаємо ефективно працювати у сфері інтелектуальної власності. Потребує розширення інформаційно-рекламна діяльність про власні розробки і досягнення.

Основним завданням нашого колективу у 2008 р. є наповнення реальним змістом ознак і засад діяльності, визначених статусом дослідницького університету, та нових можливостей в інноваційній діяльності, які визначені Законом України “Про науковий парк “Київська політехніка”.

Підготувала Н.Вдовенко

НТУУ «КПІ» НА ШЛЯХУ ДО ДОСЛІДНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

За матеріалами звіту на Вченій раді 15 січня 2007 р. проректора з наукової роботи професора М.Ю. Ільченка

2006 рік залишив по собі зростаючу увагу держави до проблем науки. 11 липня Указом Президента України введено в дію рішення Ради національної безпеки та оборони України від 6 квітня 2006 р. “Про стан науково-технологічної сфери та заходи щодо забезпечення інноваційного розвитку України”.

НТУУ “КПІ” має підстави бути серед перших дослідницьких університетів в Україні. Адже завдяки найбільшим масштабам наш університет займає лідерські позиції з обсягів госпдогвірної наукової тематики і абсолютних показників, які стосуються кількості монографій, підручників, навчальних посібників, публікацій в наукових виданнях, проведених наукових конференцій та семінарів, спеціалізованих вчених рад.

Заслугує на увагу досвід НТУУ “КПІ” щодо створення інноваційного середовища науковий парк “Київська політехніка”.

Але конкурсний характер творчого змагання університетів держави за надання їм статусу дослідницького спонукає нас відмовитися від хибної думки, що ми все ще найбільш результативні з усіх показників наукової діяльності, і вимагає від нас повернення мотивації вчених до якісного і кількісного поліпшення діяльності та забезпечення конкурентоспроможних, порівняно принаймні з іншими політехнічними вищими навчальними закладами, приведених (питомих) показників наукової діяльності.

Завдання з підготовки наукових кадрів є одним із головних для університетів дослідницького типу. Закордонним університетам притаманна наявність масштабної системи підготовки наукових кадрів, причому кількість тих, хто навчається в магістратурі, аспірантурі та докторантурі майже така, як кількість студентів, що отримують загальну вищу освіту, тобто бакалаврського рівня.

У нашому університеті в 2006 році навчалось в магістратурі 2327 осіб, в аспірантурі – 466 осіб, докторантурі 19 осіб. Бакалаврську підготовку проходили 19506 студентів, тобто вказане вище співвідношення у нас склало 7 : 1. Таким чином, проблемним є питання збільшення кількості аспірантів і докторантів. У питомих показниках в розрахунку на 100 науково-педагогічних плюс наукових працівників (100 НПП і НП) показник докторантів у нас складає 0,7, що є середнім по політехнічних вищих навчальних закладах, і значно менше ніж у Донецькому НТУ – 1,2 і НТУ “ХПІ” – 0,9. Це за середніми цифрами. Зазначимо, що окремі наші факультети та інститути мають цей показник набагато вищим: ФТІ – 5,7; ЗФ – 5,3; ПБФ – 3,8; ІТС – 2,1. Але нульові результати ІФФ, ММІФ, ФАКС, ФБТ, ФЕА, ФІОТ, ФЛ, ФММ, ФП, ФПМ, ФФВС, ФМФ – всього 12 підрозділів – зробили свій негативний внесок у загальноуніверситетський показник. Зауважимо, наявність лише по одному докторанту на цих 12 факультетах зробила б наш загальний питомий показник по докторантах більшим майже у 3 рази.

Стосовно кількості аспірантів. Наш питомий показник дорівнює 14, в той час як середній по політехнічних університетах складає 18,6. Ми істотно відстаємо від Одеського НПУ – 26,1, НТУ “ХП” – 20,9, а також Кременчуцького ДПУ – 20,4 і Вінницького НТУ – 19,2. Аналіз цього показника стосовно наших підрозділів показує, що окремі наші інститути в змозі дати значно більший результат, а саме ІПСА – 67, комплекс ФІОТ – 40, ФТІ – 34. Незначна ж кількість аспірантів на більшості факультетів і інститутів та їх відсутність на ФП і ФФВС спричинила низький загальноуніверситетський питомий показник. Але не тільки цей показник. За загальною абсолютною кількістю аспірантів ми залишилися позаду як Національного аграрного університету, де 519 аспірантів і ефективність їх випуску у 2006 році становила 54 %, так і Київського національного університету імені Тараса Шевченка з його більш як 1700 аспірантами.

Ми маємо не кращі питомі показники із захистів дисертацій. Із кандидатських дисертацій середній результат по групі політехнічних ВНЗ складає 2,3. У нас 2,2. Ми поступаємося більш як у 2 рази Вінницькому НТУ (4,6), а також Донецькому НТУ (2,8) і Львівській політехніці (2,6). Чи реальні подібні результати для нас? Відповідь однозначна. Так. Адже вже сьогодні ми маємо цей показник, зокрема, на ІФФ – 5,8, у комплексі ФІОТ – 5,7, ВПІ, ФБТ і ТЕФ – 4,2, ФЕЛ – 3,6, ММІ – 3,4, ІПСА – 2,8.

По захистах докторських дисертацій лідером серед політехнічних ВНЗ є Одеський НПУ з його показником 0,9 при нашому і середньому по цій групі ВНЗ показнику 0,4. Прекрасні результати з цього показника наших ПБФ – 3,8, комплексу ФІОТ – 2,3 не змогли дати в цілому по університету більш як 0,4 через те, що більшість підрозділів закінчила 2006 рік з цим показником на рівні нуля.

У цілому за рік ми маємо лише 12 докторських і 68 кандидатських дисертацій, що знаходиться на майже однаковому рівні упродовж останніх п’яти років.

Принципи поєднання освіти і науки, тобто інтеграції наукової та навчальної діяльності, лежать у визначенні дослідницького університету.

У 2006 р. до виконання наукових досліджень залучалось майже 1300 науково-педагогічних працівників. Кількість кваліфікаційних робіт, виконаних з використанням результатів наукових досліджень, зросла порівняно з 2005 р. і становить: магістерських робіт – 794 (зросла на 12 %), дипломних робіт спеціаліста – 990 (практично на тому ж рівні, що й у минулому році), дипломних робіт бакалаврату – 811 (зросла на 28,7 %).

Результати наукових досліджень і розробок використовуються в нових навчальних дисциплінах, запроваджені в лабораторному практикумі, знаходять відображення в 178 основних дисциплінах, запроваджені у 87 нових курсах.

Студенти університету набувають практичних навичок і проводять науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи на базі всіх структурних підрозділів НТУУ “КП”.

У науковій роботі протягом 2006 р. брали участь 2356 студентів, із них з оплатою – 376 (порівняно з 301 у 2005 р.).

За звітний період студентами опубліковано 974 наукові праці, з них самостійно – 487, що порівняно з 2005 р. більше на 30 % та 49,5 % відповідно.

Незважаючи на це зростання, масштаби залучення студентів до наукової роботи в НТУУ “КПІ” у відносних показниках майже в 2 рази менші порівняно з середнім значенням (20%) у 8 технічних університетах МОН України. Жоден факультет чи інститут у нас не має вказаного показника 20 %. Збільшення кількості студентів, залучених до наукової роботи, – це також вимога часу в процесі входження до Болонського процесу і формування якісного складу магістрів наук.

Тісна інтеграція освітньої і наукової діяльності має забезпечуватися всіма працівниками університету. За підсумками 2005/2006 навчального року ректоратом було проведено соціологічне дослідження щодо участі професорсько-викладацького складу університету в науковій роботі. В дослідженні взяли участь 1564 штатні викладачі. До результатів опитування можна віднести наступне: у фахових виданнях ВАК публікуються 68 % викладачів, у закордонних наукових журналах тільки 24 %. Беруть участь у написанні підручників та монографій – 16 % і 13 % викладачів відповідно.

61,8% викладачів у середньому 6 разів за останні 5 років виступали на міжнародних або загальнодержавних наукових конференціях, симпозіумах, конгресах з публікацією матеріалів доповідей.

Позитивно є участь майже 2/3 викладачів у науковій діяльності. Однак третина викладачів, яка в цілому по університету налічує більше 600 осіб, не бере участі у виконанні наукової тематики.

Реалізації наукового потенціалу студентської молоді університету в підготовці та проведенні конференцій, семінарів та інших заходів на факультетах і в інститутах університету, в підготовці та проведенні Всеукраїнської студентської олімпіади з математики сприяє Наукове товариство студентів та аспірантів (НТСА). Протягом 2006 р. НТСА активно працювало в різних напрямках, реалізувало багато проектів, серед яких ряд нових – Літня школа, олімпіада з командного програмування, круглі столи в ході конференцій тощо. Члени НТСА брали активну участь у підготовці до відкриття наукового парку “Київська політехніка” та в зустрічі студентів з Президентом України В.А. Ющенком.

У 2006 р. НТСА залучало до співпраці з НТУУ “КПІ” різні наукомісткі компанії, організації, які ставали спонсорами та партнерами проектів, надавали допомогу та можливість нашим студентам безкоштовно брати участь у своїх навчальних проектах. Серед них такі всесвітньо відомі компанії, як Intel, CISCO, Microsoft, Novell, SIEMENS, Інком, Моторола та ін.

З метою підтримки студентів, молодих учених і заохочення їх до наукової діяльності департаментом науки та інноватики в університеті проведено Третій конкурс на одержання грантів для фінансової підтримки науково-дослідних робіт студентів і аспірантів на 2006/2007 навчальний рік. На конкурс були представлені 28 кваліфікаційних проектів наукових робіт із 9-ти підрозділів університету, з яких за підсумками конкурсу переможцями визнано 15 робіт.

Традиційними стали різні форми нашої співпраці з установами НАН України. В університеті сьогодні працюють 9 академіків та членів-кореспондентів НАНУ, з яких 5 очолюють кафедри. В теперішній час університет співпрацює всього з 35

установами НАНУ. Форми співпраці – спільні лабораторії, відділи, філіали кафедр університету, навчально-наукові комплекси та інші. Зокрема, до співпраці в рамках Навчально-наукової асоціації “Матеріалознавство та спецелектро-металургія” від НАНУ з інженерно-фізичним

факультетом університету успішно співпрацюють інститути електрозварювання ім. Є.О. Патона, проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича, надтвердих матеріалів ім. М.В. Бакуля, фізико-технологічний інститут металів і сплавів, фізики металів ім. Г.В. Курдюмова. За високі показники в навчанні студентам університету призначені іменні стипендії: академіка В.І. Трефілова, академіка В.Н. Гріднева, академіка І.П. Бардіна, член-кор. Г.В. Самсонова.

Ефективною є спільна діяльність учених НАНУ і НТУУ “КПІ” в рамках Інституту прикладного системного аналізу як установи подвійного підпорядкування: МОНУ та НАНУ. ІПСА здійснює підготовку фахівців за всіма освітніми та науковими рівнями в галузі міждисциплінарних системних досліджень. Студенти інституту проходять практику та направляються на роботу в інститути Національної академії наук України.

Активно співпрацюють з інститутами НАНУ науковці ІХФ, ХТФ, ІЕЕ, ТЕФ, ФТІ, НДІ телекомунікацій, ММІ. Так, наприклад, НДІ телекомунікацій співпрацює з рядом академічних закладів: Інститутом кібернетики, Інститутом проблем реєстрації інформації, Інститутом науково-технічної та економічної інформації, бібліотекою Національної академії наук України ім. В.І.Вернадського. Мета цієї співпраці – виконання завдань Державної науково-технічної програми “Телекомунікаційні системи та інформаційні ресурси”.

За домовленістю між президентом НАНУ Б.С. Патонем та ректором НТУУ “КПІ” М.З. Згуровським підготовлені засновницькі документи про створення Відділення цільової магістерської підготовки НТУУ “КПІ” та НАН України. Метою цього Відділення є підготовка фахівців з підвищеним творчим потенціалом для НАНУ та НТУУ “КПІ” із застосуванням фізико-технічної моделі організації навчального процесу та наукових досліджень. Визначено напрями діяльності Відділення, принципи організації навчання магістрів у Відділенні за участю Університету і НАН України, визначено структуру, засади керівництва та фінансового забезпечення Відділення.

Нові можливості інтеграції науки та освіти ми очікуємо у 2007 році на шляху подальшого розвитку засад дослідницького університету, тобто в наданні елітної освіти шляхом суттєвого збільшення наукової компоненти в діяльності всіх без винятку підрозділів нашого університету і використання таким чином наукових досліджень у навчанні студентів.

До виконання наукової тематики в 2006 році було залучено майже 800 штатних працівників наукових підрозділів і близько 1300 науково-педагогічних працівників. За їх участю виконувалась 161 держбюджетна НДР, 9 робіт за рахунок Державного фонду фундаментальних досліджень, 12 проектів за державним замовленням на науково-технічну продукцію, 17 проектів по 16 Державних науково-технічних програмах.

За рахунок багатоканального фінансування науки на формування і виконання тем було використано майже 16 млн грн загального фонду держбюджету і близько 22 млн грн спеціального фонду по госпдоговорах, включаючи майже 1,2 млн за рахунок міжнародної науково-технічної діяльності. Порівняно з попереднім роком фінансові обсяги наукової тематики зросли майже в 1,5 разу і в цілому досягли 38,4 млн грн. Як і в попередні роки це найкращі показники бюджету науки серед усіх університетів як в абсолютних, так і в питомих показниках. Доцільно відзначити позитивну роль в отриманні цих результатів створеної у 2006 році Комісії Вченої ради з розподілу і контролю використання бюджетних коштів на науку (керівник проф. Н.С. Равська).

Найбільший внесок у зростання цих обсягів зробили такі навчально-наукові комплекси:

ММІ – 3,97 млн грн, в т.ч. Орган сертифікації 1,95 млн грн;

РТФ – 2,78 млн грн, в т.ч. НДЦ “ТЕЗІС” 1,5 млн грн;

ТЕФ – 2,7 млн грн;

ХТФ – 2,35 млн грн;

ФІОТ – 2,31 млн грн, в т.ч. НДІ системних технологій – 1,02 млн грн;

ФЕЛ – 2,03 млн грн, в т.ч. НДІ прикладної електроніки 1,6 млн грн.

У рамках виконання держбюджетних тем отримані нові науково-технічні результати за всіма 7 пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки в Україні. Так, наприклад, науковцями факультету соціології визначено фактори, які впливають на творчий потенціал суспільства. Показано вплив мислення, людської психіки на розвиток творчості, творчого потенціалу суспільства. Доведено, що тільки розвиток і актуалізація креативного потенціалу кожного, багатьох і всіх, процесу мислення дозволить забезпечити творчий підхід при розробці нової техніки і технологій і виведе нашу країну із глухого кута, в якому вона нині знаходиться.

Отримані наукові та науково-технічні результати впродовж 2006 р. представлені в 84 монографіях, що на 15 більше ніж у попередньому році. Вибрані примірники цих монографій представлені на виставці. В розрахунку на 100 НПП і НП середній показник стосовно монографій по групі політехнічних ВНЗ складає 1,9. Кращі результати мають Вінницький НТУ (5,2) і Донецький НТУ (3,0). Наш показник 2,8. Кращі в нашому університеті комплекси ІХФ (10,1), ІПСА (7,3) та ТЕФ (5,6).

Упродовж року опубліковано 3628 статей, з них у зарубіжних виданнях – 311, що дещо менше ніж у попередньому році, і питомий загальноуніверситетський показник складає 1,2 при 1,3 – середньому по групі політехнічних ВНЗ. Ми відстаємо від Української інженерно-педагогічної академії – 2,0, Донецького НТУ – 1,7, НУ “Львівська політехніка” – 1,4, НТУ “ХПІ” – 1,3. Кращі показники в нашому університеті мають: ФБТ – 4,8, ФММ – 3,7, ПБФ – 2,7, комплекс ФТІ – 2,6.

У 2006 році проводилася робота щодо розширення участі науковців університету в міжнародних науково-технічних програмах, організації виконання робіт на замовлення закордонних фірм і організацій. Так, якщо у 2005 році за

контрактами з закордонними фірмами виконувалося 11 робіт на загальну суму 300 тис. грн, то у 2006 році було виконано 14 робіт із загальним обсягом 1 млн 219 тис. грн.

Доцільно відзначити позитивні результати у вирішенні цих завдань колективами вчених ТЕФ, ХТФ, ІТС, ФПМ, а також НДІ автоматизації експериментальних досліджень.

Серед основних подій, які відбулися в інноваційній діяльності університету в минулому році, можна назвати відкриття за участю Президента України Віктора Андрійовича Ющенка у приміщенні наукового парку “Київська політехніка” Центру суперкомп’ютерних обчислень, Українського відділення Світового центру даних, виставки конкурентоспроможних розробок науковців НТУУ “КПІ”, а також прийняття Верховною Радою України Закону України “Про науковий парк “Київська політехніка”.

Цей закон визначає правові, економічні та організаційні засади створення та функціонування першого в Україні інноваційного середовища – наукового парку “Київська політехніка”. Діяльність наукового парку дозволить зробити більш ефективною співпрацю освіти, науки та виробництва.

У складі наукового парку функціонують інноваційний бізнес-інкубатор “Політехцентр” і технопарк “Київська політехніка”. Бізнес-інкубатор “Політехцентр” створює сприятливі умови для організації власних малих підприємств і невеликих фірм, через які впроваджуються науково-технічні розробки вчених університету. Бізнес-інкубатором у 2006 р. виконувалися науково-дослідні високотехнологічні роботи загальним обсягом 425 тис. грн.

У 2006 р. на ім’я НТУУ “КПІ” було отримано 134 патенти на винаходи та корисні моделі (проти 112 у 2005 р.). Тобто зріст отриманих патентів складає 10 %. За кількістю отриманих патентів НТУУ “КПІ” займає перше місце серед вищих навчальних закладів Міністерства освіти та науки України. В розрахунку на 100 НПП і НП, наш показник складає 4,4, що більше за середній показник (3,3) по групі політехнічних університетів. При цьому лідером у цій групі є Вінницький НТУ з результатом 17,6. Показник 4,4 має також Кременчуцький ДПУ. Серед підрозділів нашого університету кращі питомі показники з винахідництва мають ІХФ – 25,2, ФБТ – 20,8, ПБФ – 13,8, але нульові результати з винахідництва 13 факультетів не дозволяють університету займати більш високе місце.

Кадрове забезпечення університету є нагальною проблемою як викладацької, так і наукової діяльності університету. Для його подальшого розвитку необхідно залучати молодь з новітніми знаннями, бажанням наукового пошуку та організаційними здібностями. На жаль, молодих спеціалістів з хорошими знаннями, які мають бажання залишитися в університеті та продовжити свою освіту в аспірантурі або на викладацькій чи науковій роботі, недостатньо. Так, у 2006 р. залишилися працювати в університеті 34 молодих спеціалісти та розподілено 36 аспірантів. До викладацької роботи залучено 23 молоді спеціалісти та 17 випускників аспірантури, до наукових досліджень – 11 молодих спеціалістів та 8 аспірантів.

Штат наукових співробітників зменшився до 729 осіб (минулого року було майже 900 осіб). Серед них 16 докторів та 128 кандидатів наук.

Співробітникам науково-дослідної частини університету протягом року підвищувалась заробітна плата. Відповідно до Закону України “Про Державний бюджет України на 2006 рік” було встановлено такий розмір мінімальної заробітної плати: з 1 січня – 350 грн, з 1 липня – 375 грн, з 1 грудня – 400 грн. У зв’язку з цим на виконання постанов Кабінету Міністрів України були підвищені посадові оклади відповідно на 5,42 %, 7,14 % та 6,67 %. Крім того, посадові оклади всім працівникам університету були збільшені на 90 відсотків на підставі національного статусу нашого навчального закладу. В цілому рівень середньої оплати праці науковців у 2006 р. становив 1282 грн.

Якісно працював у 2006 р. колектив журналу “Наукові вісті НТУУ “КПІ”. Загальна кількість оприлюднених протягом 2006 року статей становить 131 статтю, а кількість авторів – 201 особу.

Щодо інформаційного забезпечення діяльності університету зазначимо наступне.

У 2006 р. НТО “КПІ-Телеком” було проведено ряд організаційних і технічних заходів з підключення університетської АТС до ще однієї районної станції (додатково до 454-ї АТС підключились іще до 406-ї АТС) та з отримання нової номерної ємності на 1000 номерів. Зараз номерна ємність, закріплена за університетом, становить 2200 номерів. Були закуплені необхідні модулі та введена в експлуатацію друга черга цифрової АТС університету на 312 номерів.

Продовжувалися роботи зі створення нових мідних і оптичних каналів передачі даних. Так, було створено новий телефонний кабельний канал у 24 корпус, оптичний канал інформаційної мережі у 18 гуртожиток, введено в експлуатацію оптичний канал у 35 корпусі. Зараз підключено до кампусової мережі 29 навчальних корпусів університету. По оптичних каналах – 24 корпуси, по мідних каналах – 5 корпусів. Також до оптичної мережі підключено вже 14 гуртожитків університету.

Встановлено ще один новий потужний сервер. Це дало можливість надавати всім підрозділам, викладачам і студентам місце на центральних серверах для розміщення власних сайтів, інформаційних ресурсів і нових проектів. Підтримку інформаційних ресурсів університету забезпечують 11 центральних серверів, 18 серверів підрозділів і 20 серверів гуртожитків. З метою збільшення надійності роботи мережі виконано роботи із забезпечення безперебійним електроживленням з досить тривалим часом автономної роботи центральної серверної групи та центральних вузлів мережі в 7 корпусі (ядро мережі навчальних корпусів) та 31 корпусі (ядро мережі студмістечка).

Обсяг інформації із Інтернету зріс з 3000 ГБайт (у грудні 2005 р.) до 59000 ГБайт (у грудні 2006 р.). Враховуючи, що практично всі навчальні підрозділи університету мають власні локальні мережі, підключені до інформаційної мережі університету, можна сказати, що практично всі студенти університету є користувачами Інтернет-ресурсів. Тільки в студмістечку кількість таких

користувачів з власними персональними комп'ютерами, підключеними до мережі, наближається до 10000 осіб.

Важливою подією для подальшого ефективного розвитку інформаційних та обчислювальних ресурсів було введення в експлуатацію кластерної обчислювальної системи, або суперкомп'ютера. Це сприятиме, перш за все, значному підвищенню рівня і розширенню наукових досліджень в університеті, росту інноваційних розробок кафедр та інститутів і їх реалізації через можливості створеного наукового парку. По-друге, зростатиме якість підготовки фахівців з комп'ютерних наук і комп'ютерної інженерії, тому що студенти зможуть не тільки побачити суперкомп'ютер, але й попрацювати на ньому. НТО "КП-Телеком" забезпечив високошвидкісні канали передачі даних для підключення суперкомп'ютера до мережі університету та інших глобальних мереж (UA-IX, URAN, Internet). Зараз проробляються технічні питання щодо перенесення ряду загальноуніверситетських інформаційних ресурсів на суперкомп'ютер. Планується використовувати його дискове сховище для створення централізованої бази по накопиченню наукової та навчальної інформації університету з організацією доступу до неї науковців, викладачів і студентів.

Наступні дані характеризують розвиток науково-технічної бібліотеки.

Нині бібліотека обслуговує 46 507 користувачів, із них 38 559 студентів. Щоденно бібліотеку відвідує 1300–1800 користувачів, яким видається від 4 до 6,5 тис. примірників видань, не враховуючи матеріалів на мікроносіях. Послугами нашої бібліотеки по міжбібліотечному абонементу користувалося 160 бібліотек; 1750 читачів отримували необхідні видання по МБА. Співробітники бібліотеки читають для студентів курс "Основи інформаційної культури".

Книговидача за рік становить 1 690 776 примірників документів, книжковий фонд – 2 708 918 примірників, із них 1,5 млн – підручники і навчальні посібники. За звітний період бібліотека поповнилася на 40 423 примірники, що становить 6582 назви, із них українською мовою – 26 100 примірників.

Щодо матеріально-технічного забезпечення необхідно відзначити, що в 2006 р. підрозділи університету виділили значно більше коштів на оновлення матеріальної бази, ніж у попередні роки, причому це обладнання використовувалось як для наукових досліджень, так і для організації навчального процесу, що дозволило проводити лабораторні заняття та практику на сучасному рівні. Було придбано не тільки комп'ютерне, а й спеціалізоване обладнання. Усього підрозділи університету придбали обладнання, комп'ютерної техніки, матеріалів і комплектуючих на загальну суму понад 17 млн грн.

Так, наприклад, Видавничо-поліграфічний інститут придбав 4-х фарбову друкарську машину Planeta-46 на суму майже 185 тис. грн.

Для спільного проведення наукових досліджень ІФФ, ФМФ, ФТІ, ФЕЛ отримано за рахунок спеціалізованих бюджетних коштів на розвиток наукових досліджень МОН апаратуру для створення лабораторії електронної мікроскопії загальною вартістю 2 млн 300 тис. грн.

Близько 100 тис. грн вклав ФБТ у розвиток своєї матеріальної бази, причому частина з них була отримана в рамках спільної роботи з Інститутом магнетизму НАН України.

Значні кошти вклали у придбання спеціалізованого обладнання ММІ, ФТІ, ФЕА, НДІ прикладної електроніки та інші.

Важливою складовою є сертифікаційне та метрологічне забезпечення наукових досліджень, проведення сертифікаційних робіт на замовлення державних органів управління та підприємств

В університеті є декілька підрозділів, основна діяльність яких спрямована на проведення сертифікаційних робіт в інтересах органів державного управління, підприємств, банків, організацій. Причому ця діяльність дає значні кошти і визначає наш університет як провідний у цьому напрямку.

Так, Науково-випробувальний центр “Надійність” разом з Органом сертифікації виконав протягом 2006 р. 1262 роботи загальним обсягом 2 млн 858 тис. грн, пов’язані із сертифікацією продукції, яка виробляється в Україні і ввозиться з-за кордону.

Фахівцями НДЦ “Тезіс” у 2006 р. виконано 134 роботи в галузі технічного захисту інформації за прямими договорами із замовниками загальним обсягом більше 1 млн грн. Серед замовників – Кабінет Міністрів України, Міністерства юстиції, вугільної промисловості; Головні управління Державного казначейства в Дніпропетровській, Житомирській, Тернопільській, Полтавській, Донецькій, Вінницькій, Одеській, Чернігівській, Херсонській, Київській областях, УДК м. Києва та АР Крим; Енергетична регіональна митниця та ін.

Насамкінець торкнемося питань вивчення історії науки і техніки та розвитку музейної справи.

Вивчення історії техніки, її філософських та соціологічних проблем є одним з найважливіших напрямків роботи Державного політехнічного музею – одного із структурних підрозділів департаменту науки та інноватики. За звітний період складено бібліографію за темами досліджень з 300 літературних джерел. Досліджено архівні матеріали, що стосуються випускників КПІ в різних установах державної і приватної форм власності. За матеріалами досліджень опубліковано 11 окремих видань, 35 статей та зроблено 29 доповідей на конференціях і семінарах. Продовжувалося видання фахового періодичного збірника наукових праць “Дослідження з історії техніки”. Протягом 2006 року музей відвідало більше 14 тис. осіб (за весь час діяльності музею – більше 151400 осіб), кількість екскурсій становила більше 550. З метою подальшої профорієнтації проводиться щорічне планове ознайомлення з експозицією музею студентів-першокурсників НТУУ “КПІ” (230 груп), інших ВНЗ, а також учнів шкіл м. Києва та області. Налагоджена плідна співпраця з техніко-технологічною секцією Малої академії наук України “Дослідник”.

У 2006 р. в ДПМ було проведено ряд виставок, присвячених різним темам. Регулярно проводилася експертиза за поданням Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України. Зроблено 45 експертних висновків щодо предметів техніки стосовно їх культурної,

історичної та наукової цінності. Упродовж 2006 р. науковці ДПМ брали активну участь у підготовці ч.ІІ 5-го тому “Сучасної енциклопедії України” (підготовлено 15 статей).

Розпочато роботу зі створення “Асоціації випускників НТУУ “КПІ”.

Щорічно здобутки нашого університету високо оцінюються на державному і світовому рівнях.

У 2006 році міжнародними нагородами були відзначені:

ректор нашого університету академік НАН України М.З.Згуровський (Орден Естонської республіки та вища почесна нагорода Університету Сока в Японії);

професор В.С. Коваленко, якого обрано почесним членом Лазерного інституту Америки та нагороджено відзнаками Інституту надтвердих матеріалів НАН України, Вченої ради НТУ “ХП”.

Завідувача кафедри фізики металів ІФФ проф. С.І. Сидоренка обрано членом-кореспондентом НАН України.

Почесне звання “Заслужений працівник освіти України” присвоєно д.ф.-м.н., професору Н.О. Вірченко (ФМФ).

Нагородами НАН України, МОН України, Київського міського голови відзначено 11 наших науковців, нагородами інших рівнів – ще 19 науковців і 12 студентів.

На завершення зазначимо основні висновки та завдання.

Світовий досвід свідчить, що найвища якість підготовки фахівців забезпечується в моделі дослідницького університету. Наш університет має розвиватися до становлення як дослідницький і тому повинен задовольняти критеріям та вимогам, які притаманні таким закладам.

Для досягнення конкурентоспроможних питомих показників наукової діяльності нам належить створити адекватну систему організації роботи та відповідальності керівників підрозділів за досягнення високих результатів.

У нас не повинно бути нульових результатів з науки в будь-якому навчально-науковому підрозділі. Ми маємо використовувати у своїй роботі достойний запозичення досвід кращої організації науки в наших же сусідніх підрозділах, які забезпечують досягнення питомих показників, вищих ніж в інших вищих навчальних закладах.

Позитивний досвід роботи НТУУ “КПІ” має і надалі використовуватися при формуванні державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності в Україні.

Ми маємо включитися у формування та виконання Державної цільової програми інтеграції науки та освіти, а також реалізацію Рекомендацій Міжгалузевої наради з питань розвитку науки у вищих навчальних закладах України.

Реалізація положень Закону України “Про науковий парк “Київська політехніка” має привести нас до реалізації значних можливостей розширення інноваційної діяльності в університеті за участю інших учасників інноваційного циклу.

Доцільно відзначити вагомі показники роботи колективів Науково-технічної бібліотеки, НТО “КПІ-Телеком”, Державного політехнічного музею та їх суттєвий внесок у забезпечення ефективної діяльності університету.

На завершення дякую всім виконавцям наукової тематики, керівникам тем і навчально-наукових підрозділів, працівникам підрозділів департаменту науки та інноватики, членам Науково-організаційної комісії Вченої ради, колегам по ректорату.

*За матеріалами звіту на Вченій раді 15 січня 2007 р.
проректора з наукової роботи професора М. Ю. Ільченка*

НАУКА В НТУУ “КПІ”: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Наукова діяльність у 2005 році здійснювалась з метою вирішення таких основних завдань:

підготовка докторів і кандидатів наук;

інтеграція навчального процесу і наукової діяльності;

виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень та розробок;

інноваційна діяльність і впровадження у практику новітніх технологій, приладів і систем.

На 1.01.2006 р. в аспірантурі університету навчаються 346 осіб (264 – денна форма, 82 – заочна). 39 (11,3%) аспірантів проходять підготовку в аспірантурі за контрактами.

У 2005 р. до аспірантури університету зараховано 127 осіб. Серед вступників: 88% – випускники нашого університету, 69% – магістри, 41% склали кандидатські іспити, 36% – мають публікації та винаходи. Важливим резервом підвищення ефективності підготовки аспірантів є більш широке залучення студентів старших курсів до системи підготовки наукового резерву. Наш орієнтир – це стовідсотковий прийом до аспірантури осіб, що склали кандидатські іспити та мають наукові публікації.

У 2005 р. аспірантуру університету закінчили 76 осіб, у тому числі 62 з них – з відривом від виробництва. Аналіз ефективності випуску за денною та заочною формами навчання в аспірантурі показує, що у 2005 р. ефективність випуску з аспірантури зросла порівняно з 2004 р. і становить 7,9% по захисту дисертацій і 34,2 % – по захисту плюс представлення дисертації до захисту.

58% випускників денної форми 2005 р. залишились працювати в нашому університеті як викладачі чи наукові працівники.

На 1.01.2006 р. як здобувачі при аспірантурі отримують консультації за темою кандидатської дисертації 84 особи. У 2005 р. в університеті проведено 558 кандидатських іспитів у рамках весняної та осінньої сесій.

Минулого року співробітниками, здобувачами та випускниками аспірантури університету захищено 73 кандидатські дисертації, серед них 56 (74%) – випускниками аспірантури та ад'юнктури нашого університету.

У 2005 році в докторантуру прийнято 7 осіб. Динаміка прийому до докторантури змінюється несуттєво. Зазначимо, що декілька років йдеться про відкриття в університеті докторантури з економічних спеціальностей, і ми маємо на факультеті менеджменту і маркетингу достойний кадровий резерв для цього, але обґрунтовано ініціювати вирішення питання рада факультету ніяк не наважиться.

Ефективність випуску з докторантури у 2005 р. становить 25%. Кількість докторських дисертацій, захищених випускниками докторантури та здобувачами університету, становить 12 осіб і упродовж останніх років суттєвих змін немає.

За результатами роботи у 2005 р. доцільно відзначити плідну роботу з підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру і докторантуру: професорів І.В.Недіна, Д.Ф.Чернегу, С.В.Широкова, Г.К.Ялового, М.Д.Гомелю, О.М.Новікова, С.І.Сидоренка, доцента Г.Є.Федорова.

Результативно працювали в минулому році наші 19 спеціалізованих рад, з яких 14 – докторських і 4 – кандидатські спеціалізовані ради.

Упродовж 2005 р. вчені звання отримали 68 осіб, з них вчене звання професора – 18 осіб, вчене звання доцента – 41 особа, вчене звання старшого наукового співробітника – 9 осіб.

Упродовж останніх шести років жодного захисту дисертацій не відбулося на 28 кафедрах із усіх 128 кафедр. При черговому переобранні керівників неефективно працюючих кафедр необхідно принципово підійти до їхніх рекомендацій чи не рекомендацій на займані посади.

Необхідно більш принципово і конкретно підходити до розгляду звітів аспірантів (два рази на рік) і згідно із встановленим порядком своєчасно відраховувати тих аспірантів, які за результатами атестації не виконують свої індивідуальні плани роботи. Контроль цієї роботи з боку ректорату в поточному році буде суттєво підсилено.

Заслуговують на термінове вирішення вдосконалення змісту аспірантської підготовки у зв'язку з входженням до Болонського процесу, а також вирішення питань більш кількісного працевлаштування в університеті тих аспірантів, які успішно виконують плани підготовки.

І нарешті, одним із найбільш проблемних є питання збільшення кількості наукових керівників аспірантів за рахунок залучення до цієї справи молодих докторів наук і формування резерву молодих учених із числа кандидатів наук для вступу до докторантури. Всі ці питання мають бути в полі зору та персональної відповідальності завідувачів кафедрами, деканів факультетів і директорів інститутів.

У 2004 р. до виконання НДР та ДКР залучались майже 2000 працівників професорсько-викладацького складу. Більшість кваліфікаційних робіт університету виконано при використанні результатів наукових досліджень, що у 2005 р. (2004 для порівняння) становить: магістерських робіт – 709 (529) –

збільшення на 34%, дипломних робіт спеціаліста – 958 (776) – збільшення на 23,5%, дипломних робіт бакалаврату – 630 (740) – зменшення на 15%.

Загалом у 2005 (2004) р. результати науково-дослідних робіт знайшли відображення в оновленні 137 (82) дисциплін – збільшення на 67%. Знайшли використання результати наукових досліджень у циклах лекційних, лабораторних та практичних робіт більш як 87 (23) дисциплін.

У 2005 (2004) р. з використанням результатів наукових досліджень опубліковано 164 (153) навчальних посібники і 29 (34) підручників. Загальна кількість згаданих видань у 2005 (2004) р. становить 193 (187), що майже вдвічі перевищує кількість таких видань у 2003 р. (88). Має місце тенденція щорічного збільшення кількості монографій (2003 р. – 60, 2004 р. – 65, 2005 р. – 69). Аналогічна тенденція збільшення кількості стосується також опублікованих статей (2003 р. – 1072, 2004 р. – 2237, 2005 р. – 2355).

У науковій роботі протягом 2005 (2004) р. брали участь 2700 (2266) студентів. Таким чином, порівняно з 2004 р. кількість студентів зросла на 434.

За звітний період студентами опубліковано 678 наукових праць, з них самостійно – 234; кількість самостійно підготовлених публікацій студентів зросла порівняно з 2004 р. на 51. Активну участь у сприянні реалізації наукового потенціалу студентської молоді університету, в підготовці та проведенні конференцій, семінарів та інших заходів на факультетах і в інститутах НТУУ “КПІ” беруть Наукове товариство студентів та аспірантів (НТСА) і Студентська рада НТУУ “КПІ”.

На багатьох факультетах університету діє понад 100 наукових клубів, де працюють наукові гуртки за напрямками.

Класичними формами інтеграції науки і освіти стали різні форми нашої співпраці з установами Національної академії наук України.

В університеті працюють дев'ять академіків і членів-кореспондентів НАН України, п'ять із них очолюють кафедри. Університет співпрацює з 35 установами академії, форми співпраці – спільні лабораторії, відділи, філії кафедр університету, навчально-наукові комплекси тощо. Зокрема, до співпраці в рамках Навчально-наукової асоціації “Матеріалознавство та спецелектрометалургія” від НАН України з нашим університетом успішно співпрацюють Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона, Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевча, Інститут надтвердих матеріалів ім. М.В. Бакуля, Фізико-технологічний інститут металів і сплавів, Інститут фізики металів ім. Г.В. Курдюмова. До речі, Інженерно-фізичний факультет є лідером співпраці з НАНУ упродовж багатьох років. Досить сказати, як це підрахував проф. Д.Ф. Чернега, що серед академіків і членів-кореспондентів НАНУ чотири відсотки становлять випускники цього факультету.

Ефективною є спільна діяльність учених НАН України і НТУУ “КПІ” в рамках Інституту прикладного системного аналізу як установи подвійного підпорядкування – МОН України і НАН України. У складі інституту працюють два відділи від НАН України і навчально-наукові підрозділи від МОН України, які поєднані загальним штатним розкладом і мають прекрасні результати як у

виконанні наукових досліджень, так і в підготовці фахівців. Спільним наказом НАН України і НТУУ “КПІ” створено фізико-технічний факультет – сьогодні це Фізико-технічний інститут.

За дорученням Б.Є.Патона здійснюється підготовка до створення Відділення цільової магістерської підготовки НТУУ “КПІ” і НАН України. Метою створення цього відділення є підготовка фахівців з підвищеним творчим потенціалом для НАН України і НТУУ “КПІ” із застосуванням фізико-технічної моделі організації навчального процесу та наукових досліджень.

Формування наукової тематики в університеті здійснюється як за рахунок коштів державного бюджету, так і в рамках госпдоговірних робіт. У 2005 році за рахунок держбюджету відповідно до тематичного плану виконувалось 143 науково-дослідні роботи. За рахунок Державного фонду фундаментальних досліджень виконувалось 6 НДР, згідно з державним замовленням на науково-технічну продукцію – 5 проектів, в рамках Державних науково-технічних програм – 17 проектів, за рахунок бюджетних коштів галузевих міністерств і відомств – 15 робіт. У цілому за 2005 рік загальний фонд держбюджету склав майже 9,5 млн грн. Зазначимо, що упродовж останніх 7 років частка держбюджету в загальному обсязі науки в середньому складає 36 відсотків.

У 2005 році загальна кількість госпдоговірних робіт становила 279. Для підприємств міста Києва виконувалось 198 госпдоговірних робіт.

Госпдоговірні роботи, які виконуються в наукових підрозділах університету для підприємств, спрямовані на створення нових видів техніки, технологій та нових матеріалів, а також направлені на формування системи державного і галузевого управління. В цілому за 2005 рік обсяг госпдоговірних тем (спеціальний фонд) склав 14,7 млн грн. Основний внесок в обсяги позабюджетного фінансування роблять: НДЦ “Тезіс”, Орган з сертифікації в ММІ, НТО “КПІ-Телеком”, ТЕФ, НДІ ПЕ, НДІ СТ.

У 2005 році виконувалось 30 міжнародних контрактів та угод, у тому числі 11 угод з закордонними фірмами. Загальний обсяг цих угод склав 664 тис. грн.

У цілому обсяг наукових робіт з усіх джерел фінансування у 2005 році досяг 24,2 млн грн. Внесок підрозділів у цей загальний результат відрізняється істотно. Більш як 1 млн грн обсягів мають 9 підрозділів: ТЕФ, НДІ ТК, НДЦ “Тезіс”, Орган сертифікації в ММІ, НТО “КПІ-Телеком”, ХТФ, НДІ ПЕ, ІФФ. Це лідери. Протилежну позицію займають 6 підрозділів, у яких обсяги наукових робіт відсутні. Це ВІТІ, МІПО, ФЛ, ММІФ, ФП, Технічний комітет “Акустотехніка”. Відстаючими слід вважати ще 12 підрозділів, у яких річний загальний обсяг фінансування менше 100 тис. грн: НІЦ “Хімічна інженерія”, ФБТ, ФАКС, НДЦ “ПРИСЕ”, НДІ “Енергія”, НДЦ “Акустика”, НДІ ПП ГАТ, НДІ ЛТТ, ФС, ФММ, ДПМ, НІЦ “Квалітет”. Навряд чи доцільно продовжувати керівникам цих підрозділів термін доручень ректора на право самостійного господарювання, адже їхніх коштів не вистачає навіть на повноцінний бухгалтерський супровід діяльності.

Аналіз загальних обсягів фінансування за останні 7 років показує, що вже давно ми не маємо чіткої тенденції до збільшення обсягів, іншими словами –

“тупцюємо на місці” навколо суми 17 млн грн, яка майже в 10 разів менше досягнутої наприкінці 80-х років. Ми розуміємо зміни, які сталися за цей період в цілому, але період “виживання” все-таки слід вважати таким, що вже пройшов. Тож сьогодні мова має йти про відродження кращих традицій науки КПІ. Для цього, зокрема, необхідно:

керівництву на рівні університету більш активно здійснювати пошук крупних замовників, використовуючи для цього всі важелі, в тому числі й участь у різних громадських радах, комісіях, робочих групах, через діяльність яких формується державна політика у сфері науки і техніки;

керівникам усіх підрозділів необхідно суттєво збільшити позабюджетну компоненту науки, більш активно включати свої колективи у виконання запропонованих їм замовлень, поступово відтворити збільшення кількості штатних працівників науки – сьогодні їх уже близько 900, а в кінці 80-х років було майже 3500!;

здійснити перехід до формування і виконання загальноуніверситетських комплексних науково-технічних програм на замовлення як вітчизняних, так і закордонних замовників.

Упродовж 2005 р. керівництвом університету сформовано три стратегічні напрями науково-технічного співробітництва, зорієнтованих на Китай, США, Західну Європу.

На базі НТУУ “КПІ” створені й функціонують інноваційний бізнес-інкубатор “Політехцентр” та технопарк “Київська політехніка”. Бізнес-інкубатор “Політехцентр” створює сприятливі умови для організації власних малих підприємств та невеликих фірм, через які впроваджуються науково-технічні розробки вчених університету. Діяльність бізнес-інкубатора спрямована також на підтримку студентських колективів, які працюють у науково-технічному середовищі. У звітному році організовано такий колектив із числа студентів міжуніверситетського медико-інженерного факультету. В рамках бізнес-інкубатора виконуються роботи трьома науково-впроваджувальними малими підприємствами, які створені на базі теплоенергетичного факультету та факультету електроніки.

Метою технопарку “Київська політехніка” є виконання актуальних для держави інноваційних та інвестиційних проектів за пріоритетними напрямами діяльності технопарку. У 2005 р. технопарк не зміг реалізувати жодного з 4-х інноваційних проектів, затверджених спеціальною Комісією Кабінету Міністрів України, через мораторій на діяльність технопарків згідно із законом “Про Державний бюджет на 2005 рік”. Серед цих проектів – “Створення новітнього устаткування та розробка технології виробництва титану, інших спеціальних металів і сплавів на основі вакуумної електронно-променевої плавки”, що мав би виконуватися компанією “Антарес”.

У результаті мораторію на діяльність технопарків і невиконання з цих причин наших інноваційних проектів держава втратила в розрахунку на один рік 249 не створених додаткових робочих місць та запланованих майже 200 млн грн обсягу виробництва. То невже 0,2 млрд грн є зайвими для ВВП України? А в якій

ще країні так безкарно мала б місце ситуація як навколо штучних перепон на шляху постачання сировини для вітчизняного виробника титану – компанії “Антарес”?! Виробничі потужності цієї компанії створювались при науковому супроводженні технопарку НТУУ “КПІ” “Київська політехніка”. Наші технології, що були впроваджені на київському заводі, відповідають сучасному світовому рівню – вони дозволяють більш економно виробляти високоякісні зливки. Це підприємство XXI століття! Аналогічні виробництва поки є тільки в США та Японії.

Ректоратом університету на основі вивчення досвіду кращих інноваційних систем світу та аналізу роботи технопарку “Київська політехніка” внесено пропозиції щодо подальшого удосконалення інноваційної діяльності в Україні. Вони ґрунтуються на започаткуванні більш ефективних інноваційних структур – технополісів, які не передбачають податкові пільги з боку держави, орієнтовані на територіальний (регіональний) розвиток України і позбавлені головних недоліків, властивих технопаркам.

На виконання Указу Президента України від 30 серпня 2004 р. на базі Національного технічного університету України “КПІ” створено перший в Україні технополіс “Київська політехніка”. У вересні 2005 р. Вченою радою НТУУ “КПІ” затверджено основні концептуальні положення діяльності технополісу. Ректора університету М.З. Згуровського затверджено президентом технополісу. Технополіс є інноваційним середовищем, яке об’єднує науково-навчальні підрозділи НТУУ “КПІ”, технопарк “Київська політехніка”, інноваційний бізнес-інкубатор “Політехцентр”, виробничі, наукові, навчальні організації, що працюють у галузі високих технологій, а також консалтингові, юридичні, фінансові та інші суб’єкти підприємницької діяльності, які здійснюють кадрове, правове, інвестиційне забезпечення і супроводження інноваційної діяльності. Наказом по університету створено Орган управління технополісом як структурний підрозділ департаменту науки та інноватики, основним завданням якого є забезпечення діяльності технополісу відповідно до затвердженого “Положення про технополіс “Київська політехніка”. У 2005 р. Органом управління технополісом розроблено форму документів та комп’ютерну програму визначення рівня інноваційності потенційних учасників технополісу. Першими пройшли анкетування та стали учасниками технополісу компанії “Інком”, “Інфопульс” і ТОВ “Долина джерел України” – провідні вітчизняні фірми в галузі розробки, тестування та підтримки інформаційно-телекомунікаційних систем і програмного забезпечення.

У територіальному відношенні технополіс зорієнтований на розвиток м. Києва. Тому участь органів місцевої влади, зокрема Солом’янської районної у м. Києві державної адміністрації, у роботі технополісу є важливою складовою успішної діяльності всієї інноваційної інфраструктури.

Департаментом науки та інноватики підготовлено й направлено до Верховної Ради України проект Закону України “Про технополіс “Київська політехніка”, яким визначено правові та економічні засади запровадження та функціонування інноваційного середовища – технополісу “Київська політехніка”. У разі

прийняття цього закону суттєво покращаться фінансування, умови виконання наукових розробок та їх реалізації на ринках наукової продукції.

Наші напрацювання і розроблена модель технополісу пропонуються нами для інших університетів України. Ми впевнені, що існування технополісів забезпечить в Україні сприятливий клімат для інновацій і підприємництва, підвищить інноваційну культуру суспільства, збільшить випуск конкурентоспроможної продукції, покращить умови входження України до Світової організації торгівлі і підвищить рівень життя громадян України.

У 2005 р. в університеті вперше за роки незалежності України отримано позитивне рішення Державного департаменту інтелектуальної власності на внесення до Державного реєстру відомостей про видачу ліцензії на використання корисної моделі “Інгібітор корозії металів і сплавів для замкнутих рециркуляційних водних охолоджувальних систем”. Власником патенту є НТУУ “КПІ”, а авторами – науковці хіміко-технологічного факультету Ю.Я.Богатчук, С.А.Нестеренко, В.А.Кощій. Виключна ліцензія на використання патенту видана ЗАТ “Укртатнафта”.

Відділом комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності підготовлено ще 2 проекти ліцензійних угод зі Львівським заводом фрезерних верстатів (керівник розробки проф. Г.С.Тимчик, приладобудівний факультет) та з фірмою “Патар” (керівник розробки доц. Г.Є.Федоров, інженерно-фізичний факультет), які перебувають у стані узгодження із замовниками.

НТУУ “КПІ” з 2004 р. розпочав співпрацю із Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), став першим і поки що єдиним локальним координатором серед ВНЗ України, з яким ВОІВ підтримує постійний зв'язок для впровадження програми “Університетська ініціатива ВОІВ”. П'ять викладачів механіко-машинобудівного інституту отримали сертифікати Академії ВОІВ. Ведеться підготовка спеціалістів і магістрів з напрямку “Інтелектуальна власність”, за участю представників Академії ВОІВ систематично проводяться семінари та конференції з питань охорони промислової власності та авторського права.

До Укрпатенту подано 93 заявки на винаходи та корисні моделі (27 – разом із студентами), отримано 112 патентів (33 – разом із студентами), 5 заявок на реєстрацію знаків для товарів і послуг.

Департамент науки та інноватики у звітному році активно займався рекламно-маркетинговою діяльністю. Так, наприклад, працівниками департаменту зібрано експонати та розроблено дизайн планшетів для виставки “Дні науки і техніки України в КНР”.

Підрозділи університету брали активну участь у проведенні 82 науково-технічних конференцій, у тому числі міжнародних. Усього на цих конференціях у 2005 р. представлено більше 2000 доповідей.

З метою поглиблення інтеграції науки з навчальним процесом, вдосконалення системи управління та звітності, бухгалтерського обліку в 2005 році було прийнято рішення об'єднати наукові підрозділи з науково-навчальними інститутами або факультетами в навчально-наукові комплекси, виходячи із

спорідненості наукової тематики, участі в навчальному процесі, територіальної цілісності та кадрового забезпечення, зберігши адміністративну та фінансову самостійність учасників комплексів згідно з відповідними дорученнями ректора університету.

Протягом року 4 рази підвищувалась заробітна плата співробітників НДЧ у зв'язку із зміною рівня мінімальної заробітної плати. Крім того, посадові оклади всім працівникам університету були збільшені на 90 % на підставі національного статусу нашого навчального закладу та відповідно до Указу Президента України. В цілому рівень середньої оплати праці науковців у 2005 р. становив 966 грн.

У 2005 р. видавалося 16 наукових журналів і збірників. Усі вони визнані науковою громадськістю України, користуються заслуженим авторитетом і є фаховими виданнями, в яких згідно з Постановами ВАК України можуть бути опубліковані результати кандидатських і докторських дисертацій.

Одним із основних здобутків журналу “Наукові вісті НТУУ “КПІ” у 2005 р. стало реферування журналу в Реферативному журналі Всеросійського інституту наукової і технічної інформації Російської академії наук (ВІНІТІ РАН), а також розміщення інформації про нього в базах даних ВІНІТІ РАН.

У 2005 р. НТО “КПІ-Телеком” провело роботи по введенню в експлуатацію другої черги АТС, що дало можливість розширити телефонну номерну ємність ще на 1000 номерів.

Для поліпшення інформаційно-довідкових послуг по телефонній мережі університету підготовлено та надруковано 400 примірників нового телефонного довідника, який роздано в підрозділи, реалізовано базу даних телефонних номерів та пошукову систему по базі, якою можна скористатися з сайту університету.

У 2005 р. НТО “КПІ-Телеком” активно продовжувало роботи по створенню оптичної опорної мережі. Створено та введено в експлуатацію оптичний канал передачі даних в 6 корпус, прокладено оптичні кабельні канали в 8 та 35 корпуси, введення в експлуатацію яких планується в 2006 р. Для підвищення ефективності роботи мережі встановлено два нових потужних сервери. Зараз підтримку інформаційних сервісів та ресурсів мережі забезпечують 8 центральних серверів НТО “КПІ-Телеком”, 17 серверів підрозділів та 21 сервер у гуртожитках.

Що стосується другого рівня мережі, а саме мереж доступу, то їх розвиток є першочерговим завданням підрозділів університету. Допомогу в цьому їм також надає НТО “КПІ-Телеком”. У 2005 р. НТО “КПІ-Телеком” було створено локальну комп'ютерну мережу для Управління міжнародних зв'язків (на 118 робочих місць), Центру дистанційної освіти (на 70 робочих місць), технополісу на 22 робочих місця, департаменту навчально-виховної роботи на 19 робочих місць. Враховуючи зростаючі потреби підрозділів університету в доступі до глобальних інформаційних мереж НТО “КПІ-Телеком”, у 2005 р. збільшено зовнішній інформаційний канал університету до 2,5 Мб/с, а на 2006 р. пропускну спроможність зовнішнього каналу заплановано збільшити до 4 Мб/с. Крім того, університет має підключення до українського сегмента мережі по каналу 100 Мб/с. Користувачами Інтернету в університеті є більше 150 підрозділів та приблизно 4000 студентів у студмістечку. Обсяг отриманої користувачами мережі

інформації з Інтернету збільшився з 1240 ГБ у грудні 2004 р. до 3000 ГБ у грудні 2005 р.

Роботи щодо розвитку інформаційних ресурсів у 2005 р. були зосереджені на 3 напрямках:

супроводження та розвиток Web-Сайту НТУУ “КПІ”;

супроводження та розширення можливостей сайту “Інформаційна служба НТУУ “КПІ”;

початок розробки першої черги Web-Портала НТУУ “КПІ”.

Залишається також актуальним створення єдиної інформаційної платформи керування університетом та всіма інформаційними ресурсами. Вирішення цього завдання в 2005 р. було покладено на КБ інформаційних систем університету.

Бібліотека обслуговує 50539 читачів, із них 41 678 студентів, 8 619 викладачів і співробітників. До послуг читачів 15 спеціалізованих читальних залів на 1 500 місць, які працюють з 9.00 до 21.00. Щоденно бібліотеку відвідують від 1 300 до 1 800 читачів. Книговидача за рік становить 1 800 322 примірники документів, книжковий фонд – 2 715 853 примірники. Із них 1,5 млн – підручники і навчальні посібники. За звітний період бібліотека поповнилась на 41 204 примірники, що становить 10 969 назв, із них українською мовою – 26 078 примірників.

У 2005 р. з експозицією Державного політехнічного музею ознайомилось понад 19 тис. осіб, усього з часу відкриття музею (у вересні 1998 р.) його зали відвідало майже 120 тис. екскурсантів. У 2005 р. проводились планові відвідування музею студентами першого курсу університету, учнями шкіл Солом'янського району м. Києва.

До фондів музею за рік надійшло 135 нових експонатів.

Розроблено концепцію і тематико-експозиційний план експозиції “Стрілецька зброя”, яку вже відкрито для відвідувачів.

Опрацьовано концепцію оновленої експозиції з історії КПІ.

Продовжувалась науково-просвітницька робота через започаткований президентом НАН України та ректором НТУУ “КПІ” цикл наукових читань “Видатні конструктори України”. У 2005 р. проведено 4 наукові читання, присвячені академікам А.М. Люльці, І.М. Францевичу, засновнику теплотричної школи О.А. Геращенку, конструкторам реактивної зброї.

Приємно відзначити, що за останні 10 років праця науковців нашого університету щорічно відзначається Державними преміями України в галузі науки і техніки. З 1994 по 2005 рр. 43 наших учених-співавторів 19-ти робіт удостоєні премії. Ця традиція продовжена і в 2005 році. Згідно з Указом Президента України від 19 грудня № 1782/2005 Державними преміями України в галузі науки і техніки 2005 р. відзначені роботи:

цикл монографій “Розробка нових математичних моделей, методів та інформаційних технологій для розв'язування задач трансобчислювальної складності”. До складу авторського колективу від НТУУ “КПІ” входять: М.З. Згуровський, В.С. Мельник, О.М. Новіков;

підручник “Перехідні процеси в системах електропостачання”. До складу авторського колективу від НТУУ “КПІ” входять: В.В. Прокопенко, Л.І.Несен та В.М. Винославський (відзначений посмертно).

Орденами, медалями, Почесними грамотами та почесними званнями, преміями, подяками у 2005 році відзначено майже 50 науковців.

Визначено також переможців щорічного конкурсу НТУУ “КПІ” на кращий підручник, навчальний посібник та монографію. Лауреатами цієї премії стали: В.Я. Жуйков, В.І. Бойко, А.А. Зоря, В.М. Співак за підручник у 2-х томах “Схемотехніка електронних систем”; В.Ф. Шинкаренко за монографію “Основи теорії еволюції електромеханічних систем”; співавтори В.С.Коваленко, Л.Ф.Головка за “Довідник з лазерної технології”.

Ураховуючи необхідність зростання ролі науки в університетах як базису підвищення якості підготовки фахівців в умовах Болонського процесу, як підґрунтя для інтенсифікації інноваційного розвитку економіки держави, а також удосконалюючи набутий досвід діяльності, який відповідає принципам роботи дослідницьких університетів, слід вважати актуальними на 2006 рік наведені нижче завдання.

Продовження активної участі університету у формуванні державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності в Україні, зокрема, з використанням для досягнення цієї мети вагомому внеску наукових досягнень НТУУ “КПІ” в розвиток економіки України, а також, зокрема, членства представників ректорату та провідних учених університету в Громадських колегіях при МОН України, ВАК України та інших відомствах, їх роботи в складі комісій і робочих груп згідно з розпорядженнями Президента України, РНБО України, постановами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та інших загальнодержавних органів. Надання до цих органів пропозицій щодо вирішення конкретних проблем, з розв'язання яких НТУУ “КПІ” міг би бути головним в Україні.

При формуванні наукової тематики університету ключове місце має займати програмно-цільовий метод організації науки з орієнтацією на прискорене вирішення загальнодержавних проблем у сфері енерго- та ресурсозбереження, інших пріоритетних напрямів розвитку науки та інноваційної діяльності в Україні, а також виконання комплексних науково-технічних програм на замовлення галузей і провідних високотехнологічних підприємств держави.

Здійснення низки конкретних заходів, спрямованих на подальшу інтеграцію освіти і науки, в тому числі розширення співпраці і створення спільних структур з установами Національної академії наук України, надання елітної освіти через наповнення реальним змістом принципів діяльності дослідницьких університетів.

Активізувати роботу всіх кафедр з питань підготовки кандидатів і докторів наук; керівників кафедр, які упродовж терміну обрання на свої посади не мають конкретних результатів цієї роботи, як правило, не рекомендувати на повторне обрання. Суттєво розширити масштаби роботи системи підготовки наукового резерву, а також залучення до керівництва аспірантами всіх докторів і кандидатів наук, які успішно працюють у напрямку підготовки своїх докторських дисертацій.

У сфері інноваційної діяльності здійснити комплекс заходів щодо розгортання роботи технополісу “Київська політехніка”, включаючи залучення до співпраці ряду високотехнологічних компаній, формування баз даних розробок учених університету та замовлень вітчизняних підприємств і закордонних компаній, практичне впровадження системи оформлення прав і захисту інтелектуальної власності, активізацію діяльності всіх учасників технополісу.

Розширення міжнародного науково-технічного співробітництва з метою прискорення міжнародної інтеграції України у сфері науки і освіти. Здійснення спільно з УМЗ подальшої участі університету в науково-технічних програмах ООН, ЮНІДО, ЄС, НАТО, інших міжнародних програмах.

Продовження ефективної діяльності структурних підрозділів університету: науково-технічної бібліотеки, Державного політехнічного музею, НТО “КПІ-Телеком” в напрямках створення необхідних умов для підвищення якості навчального процесу і наукової діяльності в університеті.

На завершення хочу подякувати всім виконавцям наукової тематики, керівникам тем і науково-освітніх підрозділів, працівникам загальноуніверситетських підрозділів, що входять до складу департаменту науки та інноватики, членам Науково-організаційної комісії Вченої ради, колегам по ректорату.

доповідь проректора з наукової роботи члена-кореспондента НАН України М.Ю.Ільченка на засіданні Вченої ради НТУУ “КПІ” 16 січня 2006 р

НАУКОВА РОБОТА СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Важливим показником діяльності дослідницького університету є підготовка висококваліфікованих фахівців та молодих дослідників для наукомістких галузей вітчизняної економіки, пошук нових і поширення існуючих форм навчання та наукової роботи студентів і аспірантів університету.

До таких форм наукової роботи належать: участь студентів у виконанні наукових розробок за напрямами кафедр, здійснення самостійних пошукових досліджень, виготовлення дослідних зразків та моделей, розроблення програмних продуктів, написання наукових статей, виступи на наукових конференціях та олімпіадах. Це сприяє накопиченню та поширенню знань, підвищенню конкурентоспроможності наших випускників, освоєнню перспективних наукових напрямів, стимулює творчу діяльність майбутніх фахівців.

НТУУ “КПІ” веде підготовку науковців через магістратуру, аспірантуру та докторантуру. Як відомо, кращі університети світу мають більшу кількість магістрантів, ніж студентів за бакалаврською формою навчання. Потрібно відзначити, що позитивна динаміка такого процесу спостерігалася в НТУУ “КПІ”

Високоякісна підготовка магістрів здійснюється поєднанням і взаємодією навчального процесу з проведенням наукових досліджень та інноваційної діяльності. В університеті запроваджено систему підготовки магістрів на базі основних напрямів наукових досліджень кожної випускової кафедри із

забезпеченням поглибленого фундаментального складника як у навчанні, так і в наукових дослідженнях під керівництвом науково-педагогічних і наукових працівників університету, інших наукових установ і організацій. У навчальних планах підготовки магістрів усіх випускових кафедр на виконання дослідницької роботи передбачено третину від загального обсягу навчальних годин.

Як свідчить аналіз магістерських робіт 2010/2011 навчального року, до наукової роботи найактивніше залучені магістри ІПСА, ФТІ, ФМФ, ІТС, ІФФ, ХТФ. У цих структурних підрозділах студенти починають займатися науковою роботою з молодших курсів. На факультеті соціології і права (декан – проф. Б.В. Новіков), наприклад, склалася традиція залучати студентів до наукової роботи з перших років їх навчання. Науковий потенціал студента першокурсника починає виявлятися у підготовці та участі у щорічній міжвузівській конференції студентів, аспірантів та молодих вчених “Дні науки ФСП”.

Протягом шести років навчання студенти мають можливість брати участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях, що проводяться на базі ФСП (у 2011 р. було проведено 5 міжнародних конференцій). Найбільш активні студенти, що мають вищий рейтинг з науково-дослідної роботи, становлять науковий резерв і рекомендуються кафедрами до аспірантури.

Про активність студентів у науковій діяльності у 2011 р. свідчать такі дані – більше 4000 студентів брали участь у виконанні НДР, кількість публікацій студентів самостійно – 2362, у співавторстві з викладачами структурних підрозділів – 6095. Лідерами за кількістю самостійних публікацій є студенти факультетів лінгвістики, менеджменту та маркетингу, соціології і права, приладобудівного, електроніки, електроенерготехніки та автоматики, Видавничо-поліграфічного інституту, Інституту прикладного системного аналізу.

Чудовим прикладом міжфакультетської співпраці, що об’єднує студентів і молодих учених ТЕФ, ФЕА, ФЕЛ, РТФ під керівництвом с.н.с. Б.М. Рассамакіна, є розроблення наносупутника НТУУ “КПІ”.

Програмне забезпечення підсистем наносупутника розробляють студенти ТЕФ, при виконанні програми університетського наносупутника створюється не тільки сам малогабаритний космічний апарат, але й випробувальне обладнання для перевірки характеристик його елементів. Наземні термовакuumні дослідження і випробування космічного апарату при фізичній імітації впливу факторів космічного простору провадяться також на базі НТУУ “КПІ”. У створенні та модернізації наземного випробувально-дослідницького обладнання беруть участь студенти ТЕФ Катерина Єлісеєва та Тарас Цюк. Упродовж 2011 р. наукова група завершила розроблення та виготовлення всіх підсистем експериментальної моделі наносупутника, в наступному році будуть випробування і виготовлення наносупутника, а його запуск на орбіту висотою 680–700 км заплановано на 2013 р.

За цикл доповідей з розроблення університетського наносупутника на XIII Міжнародній молодіжній науково-практичній конференції “Людина і космос” Національним центром аерокосмічної освіти молоді ім. О.М. Макарова (м. Дніпропетровськ) 5 студентів нагороджено дипломом за найкращу доповідь.

Студенти університету брали активну участь у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2010/2011 навчальному році: 93 студента представили 83 роботи на конкурс. 26 студентів НТУУ “КПІ” стали переможцями конкурсу, з яких 10 зайняли перше місце, 12 – друге та 4 – третє. Студенти університету беруть активну участь і займають призові місця в різних наукових конкурсах, конференціях і олімпіадах.

Проектом змін до Закону України “Про вищу освіту” передбачається триступенева освіта: бакалавр – магістр – доктор філософії. Ця концепція передбачає взаємне проникнення програм підготовки магістра та доктора філософії і базується на науковому та інноваційному складниках навчання. З урахуванням набутого в НТУУ “КПІ” досвіду підготовки “магістрів-дослідників” і “магістрів інженерії” є важливим перехід до інтегрованої системи “магістр–кандидат наук”.

Її переваги полягають у ранньому визначенні теми наукового дослідження, ранньої наукової чи професійної орієнтації на кінцевий результат, прискоренні підготовки і захисту кандидатської дисертації завдяки наскрізному керівництву магістерською і кандидатською роботами. Така підготовка магістрів в університеті забезпечується тісними зв'язками з інститутами НАН України, передовими високотехнологічними вітчизняними та закордонними підприємствами, Науковим парком “Київська політехніка”.

Так, в ННК “Інститут прикладного системного аналізу” та на факультеті прикладної математики відкрито спільні з компанією EPAM Systems навчально-науково-дослідні лабораторії, які дають змогу нашим студентам поглибити свої знання в галузі програмної інженерії, брати участь у виконанні галузевих розробок, набути першого досвіду командної роботи.

Як приклад успішної наукової діяльності магістрантів, можна навести результати наукової роботи магістра ФАКС О.М. Кривченкової, яка в 2011 р. в Івано-Франківську на щорічному відкритому конкурсі на кращі роботи студентів з проектування та розроблення засобів вимірювальної техніки із застосуванням технологій корпорації “National Instruments” отримала перше місце за магістерську роботу, у Харкові за участь у конкурсі “Приладобудування” – диплом 1-го ступеня. Зараз О.М. Кривченкова – аспірантка. Іншим прикладом є магістр кафедри ІВТ ФАКС А.В. Шантир, який як співавтор патенту на корисну модель брав участь у конкурсі Стипендіальної програми “Завтра.UA” фонду В. Пінчука і став його стипендіатом. Зараз А.В. Шантир успішно продовжує наукову роботу в аспірантурі університету. За серію наукових праць аспірантка кафедри електромеханіки ФЕА В.В. Лисак нагороджена Грамотою Президії НАН України.

У Міжнародному конкурсі 2011 р., що проводиться Науково-методичним центром вищої освіти МОНмолодьспорту України, клубу пакувальників і редакції журналу “Упаковка” за номінацією “Технологія і обладнання виготовлення пакувальних матеріалів та упаковки”, брали участь 11 студентів ВПІ. Золотою медаллю та грамотою МОНмолодьспорту України нагороджено студентку ВПІ Катерину Рябцеву (гр. СТМ-51).

Магістранта кафедри теоретичної та промислової теплотехніки ТЕФ НТУУ “КПІ” А.Ю. Рачинського (керівник к.т.н. А.С. Гавриш) нагороджено Дипломом І-го ступеня ІХ Всеукраїнського конкурсу “Молодь – енергетиці України: Відкритий конкурс молодих енергетиків та вчених” за роботу “Вплив на теплообмін при краплинній конденсації режимних параметрів потоку та геометричних характеристик теплообмінної поверхні” в номінації “Теплова енергетика”. Ще ряд студентів ТЕФ зайняли перші місця у відповідних номінаціях цієї ж конференції: “Теплова енергетика” – І.І. Баламаджи, Т.В. Шелешей, “Енергобезпека” – Ю.В. Шовкалюк, “Паливно-енергетичні ресурси” – В.О. Ходаківський, “Теплова енергетика” – А.Ю. Рачинський, “Атомна енергетика” – В.О. Кочар’янець, “Енергобезпека” – Н.В. Корнійчук.

16 листопада 2011 р. в рамках Молодіжного інноваційного форуму в Колонній залі КМДА відбулось нагородження переможців Конкурсу соціальних інноваційних проектів обдарованої молоді столиці, ініційованого Головним управлінням у справах сім’ї, молоді та спорту КМДА. Серед переможців конкурсу відзначено студента групи ТП-71м 5-го курсу ТЕФ, голову наукового товариства студентів і аспірантів ТЕФ М.М. Куницю, який представив проект “Науково-просвітницька кампанія по популяризації альтернативної енергетики та охорони навколишнього середовища “Green survive”. Для реалізації зазначеного проекту переможцю конкурсу вручено сертифікат благодійного фонду “Богдана Гаврилишина” на суму 15 тис. грн.

Наукові дослідження молоді вчені виконують не тільки в стінах університету, але й у провідних науково-дослідних установах України. Так, молоді науковці та магістранти кафедри інтегрованих технологій машинобудування (завідувач – доц., к.т.н. В.А. Пасічник) залучаються до наукової роботи з Інститутом надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля та Інститутом проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України зі створення прогресивних інструментів, оснащених надтвердим матеріалом.

З метою залучення студентів до наукової роботи на багатьох факультетах університету діють наукові гуртки, клуби, студентські КБ. Наприклад, у Механіко-машинобудівному інституті їх діє 17, на ІФФ – 15, в ІПСА – 10, на ІХФ – 8. На кафедрі конструювання верстатів і машин (завідувач – проф. В.Б. Струтинський) створено студентське КБ (науковий керівник проф. Ю.М. Кузнецов, начальник СКБ В.Б. Фіранський). До роботи КБ залучаються до 15 студентів, розроблено комплект статутних документів СКБ. На факультеті соціології і права створено локальний осередок Ліги студентів “Асоціації правників України” (голова – студент гр. СП-19 Р. Герасименко), який опікується проблемами вдосконалення законодавчих документів.

Молоді науковці та студенти університету беруть активну участь і займають призові місця у різних наукових конкурсах, конференціях і олімпіадах. Так, студенти та аспіранти університету брали активну участь у другому конкурсі для молодих науковців на кращу наукову роботу “Зробимо Україну енергоощадною”, який проводився Президентським фондом Леоніда Кучми “Україна”. Л.Д. Кучма у своєму вітанні підкреслив: “Мені особливо приємно відзначити високу

активність в конкурсі студентів і аспірантів НТУУ “КПІ” – майже третина із загальної чисельності учасників”.

Першу премію в конкурсі отримала аспірантка ІЕЕ А. Савченко за дослідження “Варіанти модернізації систем енергоспоживання міст на базі розосередженої генерації”, яке є частиною її кандидатської дисертації (науковий керівник проф. А.В. Праховник). З позицій енергетики сталого розвитку регіонів України в роботі розглянуто конкурентний житловий район м. Луцька та надано рекомендації щодо поєднання централізованої й децентралізованої систем енергозабезпечення міста. Серед нагороджених представників НТУУ “КПІ”: О. Шевченко – аспірантка ІЕЕ (друга премія); П. Гонтарь – студент ІЕЕ (третья премія). Заохочувальні премії отримали: О. Степанець – аспірант ТЕФ; В. Лисак – аспірантка ФЕА; Р. Пудов – магістрант ТЕФ; С. Ставська – аспірантка ФММ.

Команда студентів: І. Савчук і І. Козаченко (гр. МД-51), В. Мельник (гр. МД-62) і Д. Жевняк (гр. МД-61) Механіко-машинобудівного інституту (завідувач кафедри – проф. В.А. Тітов) брала участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади з обробки металів тиском і зайняла перше місце в командному заліку, а студент І. Савчук – перше місце в особистому заліку.

За відмінну навчальну та науково-дослідну діяльність молоді науковці університету отримали у 2011 р.:

Указом Президента України від 20.05.2011 № 592/2011 призначені гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2011 р. таким молодим ученим:

Михайлу Володимировичу Бику – к.х.н., асистенту хіміко-технологічного факультету, для проведення наукового дослідження “Кінетика іонізації металів при наявності розчинних комплексоутворювачів”;

Оксані Юріївні Горобець – д.ф.-м.н., проф. фізико-математичного факультету, для проведення наукового дослідження “Дослідження впливу магнітостатичних полів на корозію феромагнітних металів”;

Тетяні Євгенівні Шубіній – к.х.н., докторанту хіміко-технологічного факультету, для проведення наукового дослідження “Синтез та властивості нових похідних трисгомокубану-прекурсорів біологічно активних препаратів”.

Розпорядженням Президента України від 2 березня 2011 р. N 81/2011-рп призначено грант Президента України для обдарованої молоді на 2012 р.

Ользі Яківні Ковалець, асистенту кафедри біотехніки та інженерії факультету біотехнології і біотехніки, для реалізації проекту “Ефективність та надійність комерційних пусків ракет-носіїв українських розробників у міжнародних проектах та похибки виведення при вирішенні задач ближнього космосу”.

Постановою Верховної Ради України від 20 грудня 2011 р. N 4180-VI призначені на 2012 р. іменні стипендії Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених:

Оксані Юріївні Горобець – д.ф.-м.н., професору фізико-математичного факультету;

Павлу Олеговичу Касьянову – д.ф.-м.н., завідувачу лабораторії Навчально-наукового комплексу “Інститут прикладного системного аналізу”.

За відмінну навчальну та науково-дослідну діяльність молоді науковці університету отримали в 2011 р. 15 стипендій Президента України, 241 іменну стипендію, премію і грант, 203 наукових роботи відзначено нагородами.

Питаннями активізації наукової роботи студентів і аспірантів університету опікується Наукове товариство студентів і аспірантів НТУУ “КПІ” (НТСА) під керівництвом аспіранта ПСА О. Пасічного. У 2011 р. НТСА було проведено три міжнародні та дві всеукраїнські конференції, V Міжнародну студентську олімпіаду з програмування ім. С.О. Лебедева та В.М. Глушкова “КРІ-OPEN”; V Міжнародну літню школу “Досягнення та застосування сучасних інформатики, математики та фізики”.

У XIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених “Екологія. Людина. Суспільство” брала участь рекордна кількість учасників: студентів, аспірантів та молодих вчених з України, Росії, Вірменії, Білорусі, в збірці тез надруковано 230 робіт.

У рамках V Відкритої міжнародної студентської олімпіади з програмування ім. С.О. Лебедева та В.М. Глушкова “КРІ-OPEN” брали участь 87 команд (з України – 58, Російської Федерації – 20, Білорусі – 4, Польщі – 2, Угорщини – 1, Грузії – 1, Латвії – 1).

З метою поширення й утвердження наукових знань через залучення молоді до наукової та наукоємної діяльності з використанням досвіду співпраці зі світовими науковими й навчальними інституціями, провідними технічними компаніями в НТУУ “КПІ” з 5 по 16 серпня проведено V Міжнародну літню школу “Досягнення та застосування сучасної інформатики, математики та фізики”. За п’ять років кількість викладачів Школи значно зросла, що зумовлено минулорічною зміною формату Школи – переходом від одно потокової програмної частини до паралельних потоків за різними тематиками. Розширилася і географія запрошених високопрофесійних науковців. Участь закордонних викладачів забезпечила поширення знань, останніх досягнень науки та розвиток партнерських стосунків між навчальними та науковими закладами. Викладачами школи стали представники України, Росії, Німеччини, Туреччини, Швеції, Нідерландів, Польщі, Бельгії, Японії, Франції, Литви. За результатами поданих реєстраційних даних та мотиваційних листів для участі в Літній школі було відібрано 72 особи з п’яти країн світу (України, Росії, Угорщини, Туреччини, Ірану).

НТСА НТУУ “КПІ” проводить активну міжнародну діяльність, направлену на підтримку та налагодження нових зв’язків зі студентськими організаціями-партнерами, також члени НТСА брали участь у різноманітних наукових та соціальних заходах за кордоном. Зокрема, у заходах Студентського союзу Московського державного університету ім. М.В. Ломоносова, Фестивалі науки країн СНД в рамках V Фестивалю науки та Школи молодого інноватора).

НТСА НТУУ “КПІ” має тісні зв’язки з Союзом молодих учених СПбДПУ, з Казанським державним університетом і Кабардино-Балкарським державним

університетом ім. Х.М. Бербєкова (РФ), Білоруським державним університетом (м. Мінськ, Білорусь), університетами Польщі (Warsaw University of Technology, м. Варшава), Янгельський університет (м. Краків).

Тісні контакти підтримує НТСА із Санкт-Петербурзьким державним політехнічним університетом (Санкт-Петербург, РФ), Казанським державним університетом (м. Казань, РФ), з Білоруським державним університетом (м. Мінськ, Республіка Білорусь), Warsaw University of Technology (м. Варшава), Вільнюським університетом (м. Вільнюс, Литовська республіка). НТСА залучала до співпраці різні організації, які ставали спонсорами та партнерами проектів, надавали допомогу та можливості студентам КПП безкоштовно брати участь у своїх навчальних і наукових проектах. Серед них компанії Крафт, OperaSoftware, NetCracker, “Ernst&Young”, Materialise, Procter&Gamble та ін.

Наукове товариство продовжує підтримувати телеконференцію, яка дає можливість оперативно обмінюватися інформацією та публікувати новини наукового світу, анонсує різноманітні наукові заходи. НТСА започаткувало інформаційну розсилку повідомлень та анонсів про свої заходи та наукові конференції, які можуть бути цікавими для студентів та молодих вчених. Адресати розсилки – це як студенти та аспіранти НТУУ “КПП”, так і учасники проектів НТСА з різних міст та університетів України. База контактів постійно оновлюється та розширюється.

Інформація про основні проекти та діяльність НТСА публікується на шпальтах тижневика “Київський політехнік”. Крім того, особливо значні події висвітлюються у сюжетах новин та статтях в молодіжних газетах і журналах. Така активність студентської молоді притаманна і факультетським науковим товариствам. Так, НТСА факультету соціології і права займається оновленням сайту факультету, видає власний інформаційний листок, створило електронну бібліотеку та постійно її поповнює.

До організації наукової діяльності студентів університету також залучається Студентська рада НТУУ “КПП” (голова О. Десятов, заступник голови – В. Солонуха, керівник наукового відділу – Д. Крепак). Науковий відділ Студентської ради НТУУ “КПП” спрямовує свою роботу на створення та організацію студентських всеукраїнських та міжнародних конференцій, організацію інтелектуально-розважальної програми для студентів, випуск наукової газети-брошури та ін. За короткий проміжок часу роботи нової команди наукового відділу Студентської ради НТУУ “КПП” було організовано інтелектуальну гру “Брейн-Ринг” за участю у конкурсі команд з 21 факультету університету, розважально-інтелектуальну гру “БрейнЕндФан” за участю 12 команд з різних факультетів університету, проведено Круглий стіл керівників наукових відділів факультетів та інститутів.

ПРО ВИМОГИ ЩОДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАВДАНЬ НОВИХ НДР

Вимоги щодо затвердження технічних завдань нових НДР, які включені до тематичного плану згідно наказу НТУУ «КПІ» від 30 грудня 2011р. №2-352 і почали фінансуватися з 2012 року. (Нарада від 05.04. 2012 р.)

З метою більш ефективного використання бюджетних коштів, які виділяються на виконання фундаментальних досліджень та прикладних досліджень і розробок (співвідношення коштів госпдоговірних робіт спеціального до загального фонду державного бюджету) для затвердження підготовлених технічних завдань внести додаткову інформацію до наступних розділів технічних завдань:

До розділу 5.2 Передбачувані способи реалізації результатів НДР, рекомендації щодо застосування та впровадження результатів НДР.

- для фундаментальних робіт інформацію про їх продовження в прикладних дослідженнях.

До розділу 5.3 Можливі користувачі. (Галузі, міністерства, підприємства, організації та інші).

- передбачити впровадження прикладних розробок в рамках інноваційних проектів наукового парку «Київська політехніка»;

- наміри підприємств, організацій, які зацікавлені у результатах робіт, що будуть отримані, із зазначенням державних цільових програм, галузевих планів, планів підприємств, проектів, в яких планується подальше впровадження результатів виконаних робіт.

До розділу 4 Етапи виконання роботи додати на заключному етапі:

Етап та його зміст	Термін виконання (по кварталах)	Результат та форма його подання
Заключний етап.	4 квартал останнього року виконання НДР	Заключний звіт. Короткий відеосюжет щодо результатів розробок.

СЕКЦІЇ ЗА ФАХОВИМИ НАПРЯМАМИ НАУКОВОЇ РАДИ МОНМС (Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 16.05.2011 № 443)

1. Математика
2. Інформатика та кібернетика
3. Загальна фізика
4. Ядерна фізика, радіофізика та астрономія
5. Електроніка, радіотехніка та телекомунікації
6. Фізико-технічні проблеми матеріалознавства
7. Енергетика та енергозбереження
8. Технології видобутку та переробки корисних копалин
9. Охорона навколишнього середовища

10. Механіка
11. Машинобудування
12. Приладобудування
13. Аерокосмічна техніка і транспорт
14. Технології будівництва, дизайн, архітектура
15. Біологія, біотехнології, харчування
16. Хімія
17. Економіка
18. Право
19. Педагогіка, психологія, соціологія, проблеми освіти і науки, молоді та спорту
20. Філософія, історія та політологія
21. Літературознавство, мовознавство, мистецтвознавство та соціальні комунікації
22. Дослідження з проблем природничих наук
23. Ракетно-космічна техніка

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОНКУРС «ВИНАХІД РОКУ»
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

(Затверджено наказом ректора НТУУ «КПІ» від 10.02. 2012 р. № 1-24)

Положення про конкурс «Винахід року» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

1. Загальні засади

Конкурс «Винахід року» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (далі – Конкурс) проводиться щорічно з метою популяризації винахідницької та інноваційної діяльності серед студентів, аспірантів, науковців, науково-педагогічного складу університету, мотивування роботодавців до впровадження у виробництво результатів інтелектуальної праці, а також для виявлення найбільш талановитих та перспективних розробок і привернення до них уваги вітчизняних та іноземних інвесторів і підприємців, участі у Всеукраїнському конкурсі «Винахід року».

До участі в Конкурсі приймаються винаходи та корисні моделі (надалі – винахід), що охороняються чинними патентами України, власником яких є НТУУ «КПІ». Перевага надається винаходам та корисним моделям, які мають вагомe значення для розвитку науки і технології, а також для підвищення якості життя та активізації діяльності людини.

До участі в Конкурсі не приймаються:

- винаходи та корисні моделі, що посіли призові місця в попередніх конкурсах «Винахід року», проведених НТУУ «КПІ»;

- незапатентовані в Україні технічні рішення або ті, які на дату оголошення Конкурсу не мають позитивного рішення про видачу патенту;
- винаходи та корисні моделі, патенти на які на дату оголошення Конкурсу втратили чинність;
- винаходи та корисні моделі, патенти на які видано раніше, ніж за три роки до дати оголошення Конкурсу в поточному році;
- промислові зразки, торговельні марки, назви місць походження товарів, топографії інтегральних мікросхем, об'єкти авторського права та суміжних прав.

2. Категорії Конкурсу

Конкурс проводиться за такими категоріями:

- «Кращий винахід року»;
- «Кращий винахід року серед молоді».

У категорії «Кращий винахід року» беруть участь всі представлені на Конкурс винаходи, в категорії «Кращий винахід року серед молоді» – винаходи, вік усіх авторів яких у поточному році не перевищує 30 років.

3. Подання матеріалів на Конкурс

Право висунення винаходу на конкурс надається Вченим радам підрозділів НТУУ «КПІ» або авторським колективам створеного винаходу.

Для участі в Конкурсі кожний учасник подає у відділ з питань інтелектуальної власності департаменту науки та інноватики НТУУ «КПІ» у період з 15 січня по 31 березня поточного року такі документи (у паперовому та електронному вигляді):

- Заяву (Додаток 1).
- Копію патенту України на винахід або копію рішення про видачу патенту.
- Повний опис винаходу .
- Копії іноземних патентів або патентів на цей винахід, отриманих за міжнародною процедурою, та повні описи до них (за наявності таких) мовою оригіналу та переклад українською мовою.
- Розрахунок строку окупності впровадження винаходу та довідки, акти й інші документи, що підтверджують впровадження ОПВ у виробництво.
- Розрахунок економічного ефекту від впровадження винаходу.
- Копії перших сторінок ліцензійних договорів.
- Документи, що підтверджують участь у міжнародних виставках, на яких експонувався цей винахід чи продукція, виготовлена завдяки впровадженню винаходу, завірені печаткою (за наявності таких).

До комплексу конкурсних матеріалів обов'язково мають входити документи за пп. 1-4. Відсутність одного або кількох документів за пп. 5-8 не є показником некомплектності конкурсної роботи, проте впливає на її оцінку. На кожний винахід конкурсант подає окремий комплект матеріалів. Якщо кілька винаходів складають комплекс або серію, на кожний з них подається окремий комплект матеріалів, і зазначається разом з якими іншими патентами слід його розглядати.

Матеріали, подані із запізненням, до участі в Конкурсі не допускаються та не розглядаються. Подані на Конкурс роботи не рецензуються і учасникам не повертаються. Експертна комісія має право робити додаткові запити на адресу учасників Конкурсу.

4. Експертна комісія

Експертна комісія створюється щорічно за окремим розпорядженням проректора з наукової роботи для організації і проведення експертної оцінки конкурсних робіт та визначення номінантів за категоріями. Експертна комісія є робочим органом і складається зі співробітників відділу з питань інтелектуальної власності департаменту науки та інноватики НТУУ «КПІ»; з представників структурних підрозділів; громадських і студентських організацій, експертно-консультативної комісії університету. До складу Комісії не входять особи, які є конкурсантами.

Експертну комісію очолює проректор з наукової роботи або за його дорученням один із заступників проректора з наукової роботи.

5. Організаційне забезпечення Конкурсу

Науково-методичне й організаційно-технічне забезпечення Конкурсу та загальна координація робіт з його проведення покладається на відділ з питань інтелектуальної власності департаменту науки та інноватики НТУУ «КПІ», який здійснює:

- інформаційне забезпечення проведення Конкурсу;
- прийом та реєстрацію матеріалів, що подаються на Конкурс;
- перевірку відповідності поданих матеріалів умовам Конкурсу;
- попередній розгляд поданих матеріалів та їх підготовку для передання

Експертній комісії;

- підготовку засідань Експертної комісії;
- систематизацію і узагальнення висновків Експертної комісії;
- підготовку проектів підсумкових документів Конкурсу;
- оформлення рішення Конкурсної комісії;
- підготовку церемонії нагородження переможців Конкурсу.

Оголошення про організацію поточного конкурсу «Винахід року» висвітлюється через університетську Інтернет-мережу та через публікацію у газеті «Київський політехнік».

6. Процедура аналізу та оцінки конкурсних робіт

Винаходи оцінюють за встановленими цим Положенням критеріями, наведеними в таблиці «Критерії оцінки винаходів».

Критерії оцінки винаходів

№п/п	Критерій	Бали	Оцінка в балах
1. Вид охоронного документа			
1.1	Патент України на корисну модель	1	
1.2	Патент України на винахід	10	

1.3	Іноземний патент або патент, отриманий за міжнародною процедурою, за наявності патенту в Україні (за кожний)	15	
2. Рівень винаходу			
2.1	Вдосконалення прототипу	1	
2.2	Комплексний захист (спосіб та продукт тощо)	2	
2.3	Винахід реалізовано у вигляді дослідного зразка	6	
3. Інноваційна привабливість винаходу			
3.1	Наявність листа про впровадження винаходу	2	
3.2	Участь винаходу чи продукції, виробленої завдяки його впровадженню, в міжнародних виставках (за кожну)	4	
3.3	Продаж ліцензії (за кожну угоду)	10	
4. Показники бізнес-плану (оцінюється експертами)			
4.1	Ступінь розроблення технічного рішення стадія НДР стадія ДКР дослідне виробництво серійне виробництво	1235	
4.2	Наявність спрощеного варіанта бізнес-плану	2	
4.3	Наявність повного варіанта бізнес-плану	5	
5. Інші показники (оцінюється експертами)			
5.1	Принципово новий винахід (за формулою винаходу)	10	
5.2	Наявний економічний ефект від впровадження винаходу	5	
5.3	Додаткові бали (на розсуд експерта за власними якісними критеріями для відзнаки найбільш перспективних патентів)	1 - 10	
Загальна кількість балів			

Експертна комісія визначає переможців за максимальною сумою набраних балів, що виставили експерти. Експерти аналізують актуальність представлених робіт, глибину й оригінальність технічного рішення, нестандартність та комплексність підходу, інші якісні аспекти. Враховуючи це, Експертна комісія має право під час підведення підсумків додати до загальної оцінки винаходу від 1 до 10 балів. У випадку, коли два або більше патентів набрали рівну кількість балів, перевага надається винаходам, а не корисним моделям з огляду на те, що відносно корисних моделей проводиться лише формальна експертиза і патент на корисну модель видається під відповідальність заявника.

Рішення Експертної комісії затверджується рішенням Вченої ради НТУУ «КПІ».

7. Нагородження переможців

Переможців Конкурсу в категоріях «Кращий винахід року» і «Кращий винахід року серед молоді» нагороджують дипломами I, II, III ступенів та

преміями за наявності коштів у фонді винаходів, що утворюється за рахунок проданих ліцензій.

Нагородження переможців Конкурсу відбуватиметься у вересні поточного року до Дня винахідника та раціоналізатора України.

Інформація про результати Конкурсу публікується на шпальтах газети «Київська політехніка» і сайті департаменту науки та інноватики.

Переможці Конкурсу мають пріоритетне право під час висунення їх кандидатур на отримання державних відзнак (премій, грантів та стипендій для молодих вчених).

Це Положення набуває чинності з дати його затвердження наказом ректора НТУУ «КПІ». До цього Положення можуть вноситися зміни та доповнення, які набувають чинності з дати їх затвердження Ректором НТУУ «КПІ». Положення обговорено та схвалено на засіданні Науково-організаційної комісії Вченої ради НТУУ «КПІ» 3 жовтня 2011 року.

Проректор з наукової роботи М.Ю. Ільченко

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ НА НОМІНАЦІЇ «ВИКЛАДАЧ-ДОСЛІДНИК», «МОЛОДИЙ ВИКЛАДАЧ-ДОСЛІДНИК»

У конкурсі на здобуття номінації «Викладач-дослідник», «Молодий викладач-дослідник» можуть брати участь викладачі, основним місцем роботи яких є НТУУ "КПІ" (не менше ніж 0,5 ст. викладача) які окрім основної викладацької роботи проводять активну науково-дослідну роботу, готують докторів та кандидатів наук, здійснюють керівництво науковою роботою студентів, публікують результати своїх робіт в провідних вітчизняних та закордонних наукових часописах, монографіях, новаторських підручниках.

Для учасників конкурсу на здобуття номінації «Молодий викладач-дослідник» **вік не повинен перевищувати 35 років** на час чергового конкурсу.

Особи, які займають адміністративні посади згідно Закону України «Про вищу освіту» (ректор, проректор, декани) не можуть брати участь у конкурсі. Викладачі, що беруть участь у конкурсі, повинні мати педагогічне навантаження згідно нормативів, в т.ч. аудиторне не менше 100 год., а також виконувати держбюджетні і госпдоговірні роботи та забезпечувати **обов'язкову** підготовку наукових кадрів.

Претендент повинен відповідати основним критеріям визначення номінації «Викладач-дослідник», «Молодий викладач-дослідник». (*Анкета на внутрішньому сайті Інформаційної служби НТУУ "КПІ"*)

У випадку, коли претендент є завідувачем кафедри, то додатково до показників анкети враховується наявність аспірантів, докторантів та офіційно затверджених здобувачів, і ефективність випуску з аспірантури – за даними

аспірантури і докторантури університету, а також педагогічне навантаження – за даними навчально-організаційного управління.

Особи, які відзначені Державними нагородами України, розглядаються на загальних умовах згідно визначених критеріїв.

Дольова участь у загальних обсягах виконуваної тематики обчислюється наступним чином: керівнику теми – 0,5; відповідальному виконавцю – 0,3; виконавцям – 0,2.

До участі у конкурсі подаються такі матеріали: заповнені анкети з роз'ясненнями у додатку по кожному показнику, які підтверджують досягнення учасника конкурсу (*Анкета на внутрішньому сайті Інформаційної служби НТУУ "КПІ"*).

Подання матеріалів на конкурс здійснюється особисто викладачами. Розгляд кандидатур на кафедрі не є обов'язковим.

Невірно оформлені, змінені форми анкети, подані без додаткових матеріалів роз'яснень за кожним пунктом анкети вважаються не дійсними і до розгляду не приймаються.

Розгляд кандидатур проводиться експертно-правовою комісією, науково-організаційною комісією та комісією з розподілу та контролю використання бюджетних коштів на науку Вченої ради університету.

Узгоджені комісіями кандидатури рекомендуються Департаментом науки та інноватики Вченій раді університету до затвердження.

Вчена рада університету відкритим голосуванням приймає рішення щодо переможців конкурсу в номінаціях «Викладач-дослідник» та «Молодий викладач-дослідник».

Розгляд кандидатур відбувається один раз на рік.

На основі рішення Вченої ради переможцям конкурсу видається Диплом встановленого зразка та встановлюється надбавка до заробітної плати в розмірі 20 % від посадового окладу терміном на 1 рік за результатами науково-педагогічної діяльності номінантів за останні 3 роки.

Після закінчення вищевказаного терміну викладач може знову претендувати на це звання за умови відповідності основним критеріям, за якими формується рейтинг викладача-дослідника.

У межах конкурсу на номінації «Викладач-дослідник», «Молодий викладач-дослідник» за окремими, попередньо визначеними найважливішими показниками можуть визначатися переможці з номінації «Лідер року».

Найважливіші показники, за якими визначаються переможці з номінації «ЛІДЕР РОКУ»:

1. **Лідер з обсягів виконуваної тематики** (враховуються обсяги на замовлення підприємств й організацій України та на замовлення компаній інших країн).

2. **Лідер з інноваційної діяльності** (враховуються проекти виконані в середовищі наукового парку оформлені через бухгалтерію наукового парку, продані ліцензії).

3. **Лідер з підготовки наукових кадрів** (враховуються захищені під керівництвом номінанта докторські та кандидатські дисертації).

4. **Лідер з наукових досягнень студентів** (враховується кількість студентів-переможців міжнародних і всеукраїнських конкурсів дипломних робіт, олімпіад у яких керівником був номінант).

5. **Лідер з міжнародного визнання публікацій** (враховується кількість публікацій та цитування в наукометричних базах SCOPUS, ISI, тощо).

Претенденти номінації «Лідер року» визначаються з викладачів, які брали участь у конкурсі, мають вагомі результати за окремими критеріями визначення номінації «Викладач-дослідник», «Молодий викладач-дослідник» але не ввійшли до числа переможців.

Переможці з номінації «Лідер року» не обов'язково визначаються кожен рік.

На основі рішення Вченої ради викладачам, переможцям в номінації «Лідер року» видається Диплом та встановлюється надбавка до заробітної плати в розмірі 10 % від посадового окладу терміном на 1 рік .

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію наукової, науково-технічної
діяльності у вищих навчальних закладах
III та IV рівнів акредитації

*(Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
від 01.06.2006 N 422)*

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує наукову, науково-технічну діяльність (далі – ННТД) вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, що є у підпорядкуванні Міністерства освіти і науки України (далі – ВНЗ).

1.2. ННТД є невід'ємною складовою діяльності ВНЗ, що забезпечує інтеграцію освіти і науки.

1.3. При організації та проведенні ННТД ВНЗ керуються Конституцією ([254к/96-ВР](#)) та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, цим Положенням, власними статутами.

2. Мета, основні завдання та принципи організації

2.1. Основною метою ННТД ВНЗ є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку; впровадження та

використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів.

2.2. Основними завданнями ВНЗ у галузі наукової, науково-технічної діяльності є:

2.2.1. Розвиток фундаментальних досліджень у галузі природничих, гуманітарних, психолого-педагогічних, соціально-економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни. Виконання прикладних досліджень і розробок з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та інших завдань галузі.

2.2.2. Дослідження і розробка теоретичних та методологічних основ формування і розвитку вищої освіти, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки.

2.2.3. Підтримка існуючих та формування нових наукових шкіл.

2.2.4. Здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та обдарованих студентів, залучення їх до наукових шкіл.

2.2.5. Забезпечення підготовки у ВНЗ кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу.

2.2.6. Ефективне використання наукового і науково-технічного потенціалу вищої школи для вирішення пріоритетних завдань оновлення виробництва та проведення соціально-економічних перетворень.

2.2.7. Розвиток нових, прогресивних форм науково-технічного співробітництва із закордонними і вітчизняними осередками академічної та галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань, створення високих технологій і розширення використання наукових розробок ВНЗ у промисловості.

2.2.8. Розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково-технічної продукції та конкурентоспроможних зразків нової техніки і матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій.

2.2.9. Сприяє захисту інтелектуальної власності та авторських прав дослідників як основи зміцнення і розвитку науки, виходу на світовий ринок високотехнологічної продукції.

2.2.10. Модернізація та оновлення експериментально-виробничої бази ВНЗ та ефективного її використання.

2.2.11. Організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація досягнень науки вищої школи через засоби масової інформації, мережу інтернет.

2.2.12. Проведення кон'юнктурних досліджень ринку наукових послуг, патентно-ліцензійної роботи, здійснення маркетингового, інформаційного забезпечення та трансферу науково-технічної продукції відповідно до міжнародних стандартів.

2.2.13. Розроблення та наповнення змісту стандартів вищої освіти з урахуванням досягнень світової науки і техніки.

3. Науково-організаційні структури та керівництво

3.1. Для організації та координації ННТД у ВНЗ згідно зі статутом можуть створюватись науково-дослідні частини, науково-дослідні сектори, науково-дослідні інститути, наукові відділи.

3.2. До складу зазначених структурних одиниць можуть входити наукові підрозділи факультетів і кафедр, навчально-науково-виробничі центри, проектні та конструкторські бюро, проблемні лабораторії, наукові та науково-технічні відділи, підрозділи з організації, координації та забезпечення ННТД та інші структурні підрозділи, спрямовані на здійснення ННТД; науково-дослідні інститути (для закладів IV рівня акредитації).

3.3. Структурні наукові підрозділи ВНЗ діють на основі статуту ВНЗ, створюються наказом ректора і знаходяться в підпорядкуванні проректора з наукової роботи.

3.4. Структурні наукові підрозділи ВНЗ здійснюють свою діяльність відповідно до затверджених ректором положень про них, які регламентують права і обов'язки керівників цих підрозділів.

3.5. Виконання програм та проектів фундаментальних і прикладних досліджень, прикладних розробок у ВНЗ здійснюються колективами (тематичними групами, творчими колективами тощо), до складу яких входять наукові та науково-педагогічні працівники, докторанти і аспіранти, студенти, допоміжний персонал та в разі потреби залучаються фахівці інших організацій.

3.6. Організацію та безпосереднє керівництво виконанням програми або проекту досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатись також відповідальні виконавці програм і проектів, наукові консультанти, інші відповідальні особи.

3.7. Організацію ННТД у ВНЗ та її безпосереднє керівництво, планування, поточне управління здійснює проректор з наукової роботи в межах делегованих ректором повноважень.

Функції управління та організації наукової діяльності проректор з наукової роботи здійснює через створені у ВНЗ наукові підрозділи та дорадчі наукові структури (науково-технічні ради, наукові секції за пріоритетними напрямками, експертні комісії тощо).

3.8. ВНЗ, діяльність яких має важливе значення для розвитку науки, економіки і виробництва, можуть бути включені до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави.

4. Фінансування

4.1. Для здійснення ННТД запроваджується принцип багатоканального фінансування, у тому числі з використанням можливостей, які надає входження України в міжнародний науковий простір.

4.2. Джерелами фінансування ННТД у ВНЗ є кошти державного бюджету та кошти, одержані на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських

робіт, надання освітніх і наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, інші джерела відповідно до чинного законодавства.

4.3. Наукові дослідження і розробки ВНЗ, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, фінансуються Міністерством освіти і науки України за відповідною бюджетною програмою.

5. Планування, організація і облік

5.1. Управління науковою і науково-технічною діяльністю здійснює Міністерство освіти і науки України в межах його повноважень. Поточне та перспективне планування наукової та науково-технічної діяльності здійснює ВНЗ.

5.2. Планування наукових досліджень і розробок у ВНЗ здійснюється відповідно до основних науково-технічних напрямів даного ВНЗ. Основою планування науково-дослідної діяльності має бути тематичний план науково-дослідних робіт.

5.3. ВНЗ самостійно здійснює поточне та перспективне планування ННТД відповідно до затвердженого ректором і узгодженого з Міністерством освіти і науки України тематичного плану.

Фундаментальні дослідження, прикладні розробки, розробки, що сприяють розвитку інноваційної діяльності ВНЗ та фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, включаються до тематичного плану на підставі проходження конкурсного відбору.

5.4. Фінансово-господарська діяльність у сфері ННТД здійснюється на підставі затверджених Міністерством освіти і науки України кошторисів ВНЗ за відповідними бюджетними програмами.

5.5. Кошторис є основним плановим документом бюджетної установи, який надає повноваження щодо отримання надходжень і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

5.6. Планування витрат на проведення науково-дослідних та науково-конструкторських робіт (далі – НДДКР) здійснюється ВНЗ самостійно на основі розрахунків, результати яких відображаються в калькуляції кошторисної вартості в цілому за темою, з виділенням вартості робіт (послуг), які підлягають виконанню у поточному бюджетному році.

5.7. Документальне оформлення операцій, пов'язаних з виконанням НДДКР або наданням платних послуг у сфері наукової, науково-технічної діяльності, забезпечення їх обліку та складання звітності здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України ([2542-14](#)), Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 N 228 ([228-2002-п](#)) (із змінами), та інших нормативно-правових актів.

5.8. Науково-дослідні, дослідно-конструкторські роботи, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету, підлягають обов'язковій реєстрації в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації відповідно до

постанови Кабінету Міністрів України від 31.03.92 N 162 ([162-92-п](#)) "Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій".

5.9. За підсумками виконаних наукових досліджень ВНЗ складають відповідні звіти, видають збірки наукових праць, доповідей і тез доповідей на наукових конференціях, анотацій завершених НДДКР.

6. Виконавці науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт

6.1. Суб'єктами наукової, науково-технічної діяльності у ВНЗ є штатні наукові та науково-педагогічні працівники, науково-технічні працівники, докторанти, аспіранти, студенти, стажисти-дослідники, керівний склад навчального закладу, працівники, що здійснюють організацію та координацію досліджень і розробок, підготовку фахівців вищої кваліфікації.

6.2. До виконання наукових, науково-технічних робіт у ВНЗ можуть залучатися фахівці наукових установ, підприємств та організацій Національної та галузевих академій наук, інші фахівці, що мають відповідну кваліфікацію.

6.3. Науково-педагогічні, наукові працівники виконують дослідження та розробки відповідно до національних, державних, галузевих та інших програм і проектів, тематичних та координаційних планів, договорів, завдань (технічних завдань), індивідуальних планів, несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність, суспільну та економічну корисність наукових і науково-практичних результатів.

6.4. Складовою науково-технічного потенціалу ВНЗ є науковий доробок студентів, який відповідно до чинного законодавства передбачає: науково-дослідну роботу, що включена в графік навчального процесу (курсіві, дипломні роботи, практичні лабораторні заняття, виробнича практика з елементами дослідницького характеру), та роботу, що індивідуально виконується поза графіком навчального процесу.

7. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво

7.1. ВНЗ здійснюють науково-технічне співробітництво з навчальними закладами, організаціями, фірмами та фондами зарубіжних країн, інші види наукового співробітництва відповідно до чинного законодавства України.

7.2. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво ВНЗ спрямовано на:

- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями на проведення досліджень і розробок;

- залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування ННТД у ВНЗ України;

- одержання конкурентоспроможних на світовому ринку науково-прикладних результатів, розробку високоефективної науково-технічної продукції;

- трансфер на світовий ринок наукової та науково-технічної продукції, здійснення маркетингу, участь у міжнародних виставках та ярмарках;

- забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового

стажування за кордоном, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;

- публікацію за кордоном у провідних наукових та науково-технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;

- організацію та участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозиумах;

- висування провідних учених ВНЗ України на здобуття міжнародних премій.

Перший заступник Міністра А.М.Гуржій

Публікації документа Офіційний вісник України від 27.11.2006 — 2006 р., № 46, стор. 144, стаття 3095, код акту 37844/2006

ВИКОНАННЯ ДЕРЖБЮДЖЕТНИХ РОБІТ

У 2011 р. університетом виконувалося 173 держбюджетних науково-дослідних робіт, у т.ч. з фундаментальних досліджень – 68; з прикладних розробок – 105. Завершено і прийнято комісіями університету 76 держбюджетних науково-дослідних робіт (33 фундаментальних і 43 прикладних). У цілому комісіями відзначено високий рівень більшості виконаних робіт. Визначено 19 конкурентоспроможних НДР, у яких завершені результати мають інноваційний складник і рекомендовано до тиражування у Науковому парку "Київська політехніка". Виконувалась НДР "Розробка індексів та індикаторів сталого розвитку регіонів Росії та України на основі комбінованого використання причинно-наслідкових та імовірнісних семантик" яку включено до Державного фонду фундаментальних досліджень. 4 роботи включених до Державних науково-технічних програм:

Державної цільової науково-технічної програми впровадження та застосування грид-технологій на 2009–2013 рр.

Цільової науково-технічної програми проведення досліджень в Антарктиці на 2011–2020 рр.

Державної цільової науково-технічної та соціальної програми "Наука в університетах"

Згідно Державних замовлень у 2011 р. виконувалося 2 проекти.

У 2011 р. виконувалось 134 госпдоговірні науково-технічні роботи та понад 990 договорів на послуги.

Для підприємств та організацій м. Києва виконувалось 94 госпдоговірних робіт, що становить 70 % від їх загальної кількості. Серед замовників науково-технічної продукції, розробок різного призначення, які виконувались науковими підрозділами університету, 114 підприємств та організацій різних форм власності.

**НТУУ «КПІ» – у першій п’ятірці українських вишів
за показниками SCOPUS**

Проект «Наука України в дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse Scopus» оприлюднив новий рейтинг ВНЗ України за показниками бібліографічної та реферативної бази даних Scopus, яка є інструментом для відстеження цитування статей, опублікованих у більш як 18 000 наукових видань. Дані Scopus використовуються при складанні деяких рейтингів провідних університетів світу, наприклад Times Higher Education Supplement та QS World University Rankings. Станом на липень поточного року база даних містить 104 українських виша.

Ранжування університетів проводилося за індексом Гірша – якісним показником, який ґрунтується на кількості наукових публікацій та кількості їх цитування.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» увійшов у цьому рейтингу до п’ятірки провідних вищих навчальних закладів країни, поступившись лише класичним університетам і обійнявши перше місце серед українських технічних ВНЗ.

Тож ТОП-10 українських університетів за показниками наукометричної бази даних Scopus станом на липень 2012 року виглядає так:

№	ВНЗ	Кількість публікацій у Scopus	Кількість цитування у Scopus	Індекс Гірша (h-індекс)
1.	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	9448	28944	55
2.	Харківський національний університет ім.В.Н.Каразіна	5611	20029	45
3.	Львівський національний університет імені Івана Франка	4019	14247	36
4.	Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова	2135	6776	34
5.	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	3639	5847	31
6.	Донецький національний медичний університет імені Максима Горького	832	2995	29
7.	Черновицький національний університет імені Юрія Федьковича	1575	3793	27
8.	Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара	2269	4888	26
9.	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	1566	3662	25
10.	Ужгородський національний університет	1300	3669	23

НАУКОВІ ВИДАННЯ НТУУ "КПІ"

1. [Науково-технічний журнал "Наукові вісті" НТУУ "КПІ"](#)
2. Журнал "Вісті Академії інженерних наук України"
3. Журнал "Металознавство та обробка металів"
4. Журнал "Промислова електроенергетика та електротехніка"
5. Журнал "Сторінки історії"
6. Журнал "Хімічна інженерія, екологія та ресурсозбереження"
7. [Збірник "Актуальні проблеми економіки і управління"](#)
8. Збірник "Вісник НТУУ "КПІ". Гірництво"
9. [Збірник "Вісник НТУУ "КПІ". Машинобудування"](#)
10. [Збірник "Вісник НТУУ "КПІ". Приладобудування"](#)
11. [Збірник "Вісник НТУУ "КПІ". Радіотехніка, радіоапаратуробудування"](#)
12. [Збірник "Вісник НТУУ "КПІ". Філософія. Психологія. Педагогіка"](#)
13. [Збірник "Вісник НТУУ «КПІ». Інформатика, управління та обчислювальна техніка"](#)
14. [Збірник "Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право"](#)
15. [Збірник "Інформаційні системи. Механіка та керування"](#)
16. [Збірник "Механіка гіроскопічних систем"](#)
17. Збірник "Сучасні проблеми економіки і підприємництво"
18. Збірник наукових праць "Дослідження з історії техніки"
19. [Збірник наукових праць "Економічний вісник НТУУ "КПІ"](#)
20. [Збірник наукових праць "Технологія і техніка друкарства"](#)
21. Збірник наукових праць ВІПІ НТУУ "КПІ"
22. [Міжвідомчий науково-технічний збірник "Адаптивні системи автоматизованого управління"](#)
23. [Міжнародний журнал "Telecommunication sciences" \(Телекомунікаційні науки\)](#)
24. [Міжнародний науково-технічний журнал "Известия высших учебных заведений. Радиоэлектроника" \(англійська версія "Radioelectronics and Communications Systems"\)](#)
25. [Міжнародний науково-технічний журнал "Системні дослідження та інформаційні технології"](#)
26. Міжфакультетський журнал "Енергетика: економіка, технології, екологія"
27. [Науково-технічний журнал "Электроника и связь"](#)
28. Науково-технічний збірник "Правове, нормативне та метрологічне забезпечення систем захисту інформації в Україні"
29. Український журнал медичної техніки і технології

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ
НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ**

(згідно Закону України № 2519-VI від 9.09.2010 р. Про внесення змін до Закону України "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки та Перелік пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2015 року (Додаток до постанови Кабінету Міністрів України № 942 від 7 вересня 2011 р.) ").

1. **ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави.**

1.1. Найважливіші проблеми фізико-математичних і технічних наук
1.2. Фундаментальні проблеми сучасного матеріалознавства
1.3. Найважливіші проблеми хімії та розвитку хімічних технологій
1.4. Фундаментальні проблеми наук про життя та розвиток біотехнологій
1.5. Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук

2. **ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ.**

2.1. Нові апаратні рішення для перспективних засобів обчислювальної техніки, інформаційних та комунікаційних технологій
2.2. Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси
2.3. Суперкомп'ютерні програмно-технічні засоби, телекомунікаційні мережі та системи. Грід- та клауд-технології
2.4. Технології та засоби розробки програмних продуктів і систем
2.5. Технології та засоби математичного моделювання, оптимізації та системного аналізу розв'язання надскладних завдань державного значення
2.5. Технології та інструментальні засоби електронного урядування. Інформаційно-аналітичні системи, системи підтримки прийняття рішень. Ситуаційні центри

2.6. Технології та засоби захисту інформації

3. **ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ.**

3.1. Технології ефективного енергозабезпечення будівель і споруд
3.2. Технології електроенергетики
3.3. Технології атомної енергетики
3.4. Технології енергетичного машинобудування
3.5. Технології використання нових видів палива, скидних енергоресурсів, відновлюваних та альтернативних джерел енергії. Теплонасосні технології
3.6. Нанотехнології створення нового покоління мастильних матеріалів для промисловості. Технології та засоби експертно-аналітичного контролю якості моторних палив (автомобільних бензинів та дизельного палива згідно з вимогами "Євро-4", "Євро-5"; скрапленого нафтового газу і біопалива)

3.7. Способи застосування сучасного енергоменеджменту. Технології забезпечення енергобезпеки

4. РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.

4.1. Технології сталого використання, збереження і збагачення біоресурсів та покращення їх якості і безпечності, збереження біорізноманіття

4.2. Технології моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища

4.3. Технології утилізації та видалення побутових і промислових відходів

4.4. Технології раціонального водокористування, підвищення ефективності очищення стічних вод та запобігання забрудненню водних об'єктів

4.5. Технології очищення та запобігання забрудненню атмосферного повітря

4.6. Технології раціонального використання ґрунтів і збереження їх родючості

4.7. Технології виявлення і оцінки корисних копалин, їх раціонального екологічно безпечного видобування

4.8. Перспективні технології агропромислового комплексу та переробної промисловості

5. НАУКИ ПРО ЖИТТЯ, НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ НАЙПОШИРЕНІШИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.

5.1. Цільові дослідження з питань гармонізації системи “людина — світ” та створення новітніх технологій покращення якості життя

5.2. Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування

5.3. Проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика

5.4. Геномні технології в біомедицині та сільському господарстві

5.5. Молекулярні біотехнології створення нових організмів та продуктів для сільського господарства, фармацевтичної та харчової промисловості

5.6. Конструювання та технології створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та використання наноматеріалів

5.7. Технології створення молекулярно-діагностичних систем та терапевтичних засобів, ферментних та бактеріальних препаратів

6. НОВІ РЕЧОВИНИ І МАТЕРІАЛИ.

6.1. Цільові дослідження щодо отримання нових матеріалів, їх з'єднання і оброблення

6.2. Створення та застосування технологій отримання, зварювання, з'єднання та оброблення конструкційних, функціональних і композиційних матеріалів

6.3. Створення та застосування нанотехнологій і технологій наноматеріалів

6.3. Створення та застосування технологій отримання нових речовин хімічного виробництва

НАУКОВІ НАПРЯМИ ПІДРОЗДІЛІВ УНІВЕРСИТЕТУ

№ з/п	Назва напрямку
1	Машини і процеси поліграфічного виробництва
2	Зварювання та споріднені процеси та технології
3	Енергетика сталого розвитку
4	Системний аналіз і теорія прийняття рішень
5	Інформаційно-телекомунікаційні системи і технології
6	Матеріалознавство, фізика твердого тіла та фізичні технології одержання металевих та композиційних матеріалів
7	Високоєфективні, екологічно чисті, енерго- і ресурсозберігаючі технології та обладнання хімічної та споріднених промисловостей і створення нових конструкційних матеріалів та об'єктно-орієнтованих систем конструкційно-технологічного моделювання
8	Перспективні наукові дослідження з метою створення високотехнологічної наукоємної продукції, передових базових технологій в машинобудуванні
9	Біомедична інженерія
10	Прилади і системи та технології вимірювання та реєстрації фізичних і хімічних характери стик динамічних об'єктів, а також методи і засоби фізичного впливу та керування об'єктами
11	Теорія та техніка новітніх антенних систем та пристроїв НВЧ подвійного призначення
12	Методи та засоби економії первинних енергоресурсів та забезпечення екологічної безпеки енергогенеруючих технологій. Нові високоєфективні типи ресурсозберігаючого теплоенергетичного обладнання
13	Розробка методів побудови і дослідження навігаційних приладів і систем на нових фізичних принципах та технологій їх застосування
	Інформаційно-вимірювальні технології та системи автоматизації експериментальних досліджень
14	Промислова та екологічна біотехнології
15	Науково-технічні засоби підвищення ефективності стійкості та надійності роботи електроенергетичних систем
	Теорія та практика складних, багатовимірних електромеханічних систем та структурний синтез електромеханічних перетворювачів
16	Електроніка
	Перетворювачі електричної енергії

- 17 Теорія мережевих інформаційних технологій, методи і засоби апаратної та програмної реалізації високопродуктивних комп'ютерних систем та мереж, орієнтованих на розподілену обробку інформації в кластерних, GRID та Cloud середовищах
- Створення математичних основ проектування інформаційно-управляючих систем і технологій, моделювання та впровадження в різних галузях народного господарства
- Створення перспективних інформаційних технологій, засобів інтелектуалізованої обробки інформації, проектування та управління в складних організаційно-технічних системах
- 18 Школа актуальних проблем філології
- 19 Актуальні проблеми економіки та управління
- 20 Системна інженерія проектів інформатизації організаційних систем
- 21 Гуманістичні засади формування творчої особистості. Соціальне управління та сталий розвиток
- 22 Фізика твердого тіла, напівпровідників та нанотехнологій, магнітні властивості твердих тіл
- Геометричне моделювання об'єктів, явищ, технологічних процесів
- Математичний аналіз та теорія ймовірностей
- Нанофізика, наноелектроніка та нанофотоніка
- 23 Методи структурно-параметричної оптимізації електродинамічних систем та створення новітніх радіотехнічних, гідроакустичних, електроакустичних та електронних пристроїв
- Криптографічний захист інформації та надійність складних систем
- Теоретичні та прикладні задачі моделювання, аналізу та синтезу складних систем.
- 24 Хімічні та хіміко-технологічні процеси при створенні на їх основі нових речовин, наноматеріалів, композицій, новітніх екологічно чистих, енергозберігаючих технологій для сталого розвитку України

ГОЛОВНИЙ ПРІОРИТЕТ 2005 – СУЧАСНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
[HTTP://KPI.UA/EDUCATION](http://kpi.ua/education)

Незважаючи на те, що за результатами діяльності у 2005 році (за інтегрованим рейтингом) НТУУ “КПІ” зайняв I місце серед політехнічних університетів країни, це не привід для самозаспокоєння, оскільки нам належить пройти ще складний шлях і вирішити багато проблем, щоб відповідати вимогам сучасного європейського університету.

Завдання колективу університету

У цій статті я хотів би зосередитися на комплексі питань, пов'язаних із ключовою проблемою, – забезпеченням якості підготовки фахівців. Головними складовими забезпечення якості освіти ми вважаємо:

кількісний і якісний склад абітурієнтів, їх підготовку в широкій мережі ліцеїв, спеціалізованих шкіл, класів, підготовчих курсів тощо; вдосконалення системи обов'язкового вхідного тестування;

якісний склад викладачів, підвищення вимог до їх конкурсного обрання з урахуванням наукової, методичної та організаційно-виховної роботи;

поліпшення умов роботи викладачів, оптимізацію їх навантаження, підвищення кваліфікації викладачів;

оптимізацію структури навчальних планів та програм за кредитно-модульною системою, графіка навчального процесу, видів занять з урахуванням необхідності на активізації самостійної роботи студентів;

поліпшення матеріально-технічного та методичного забезпечення навчального процесу;

об'єктивний моніторинг знань студентів протягом усього періоду навчання, включаючи ректорський та інші види незалежного контролю залишкових знань;

постійний моніторинг і аналіз відгуків підприємств та організацій, де працюють випускники;

розширення системи післядипломної освіти, перепідготовки кадрів та підвищення кваліфікації.

Ці заходи органічно пов'язані з послідовним і розважливим впровадженням принципів Болонського процесу, що передбачає гарантування якості освіти за умови об'єктивної незалежної оцінки за європейськими критеріями. Серед цих заходів визначальним є якісний склад викладацьких кадрів. Сьогодні в штаті університету працюють 2206 викладачів, з яких близько 60% – професори та доценти. За кількістю професорів показники кращі, ніж минулого року, хоча проблема старіння викладацького корпусу залишається актуальною.

Викладацькі кадри

“Найстарішими” в університеті є РТФ, ФЕА, ІЕЕ. Якщо середній вік викладачів по КПІ – 51,7 року, то на РТФ він сягає 57,1 року. Середній вік працівників кафедри теоретичних основ радіотехніки – 61,9, а викладачів кафедри забезпечення життєдіяльності – 66,4 року, що взагалі ставить під сумнів її існування через кілька років. Порівняно з минулим роком середній вік викладачів по університету збільшився на один рік, “постарішали” практично всі факультети, крім ФММ, на якому середній вік зменшився з 46,2 до 45,7 року.

Як бачимо, політику щодо залучення молоді до викладацької роботи факультети не проводять, хоча можливості тут непогані. Адже з 34 випускників аспірантури 26 були прийняті на посади асистентів, а з 754 магістрів, які закінчили КПІ у 2005 році, тільки 15 почали викладацьку роботу (з 51 працевлаштованого в університеті). Слабка селекційна робота “критичних” кафедр не може не хвилювати керівництво інститутів та факультетів.

Але не тільки, і навіть не стільки вікові проблеми є головними для наших викладачів. Багато з них фактично припинили наукову роботу, обмежуючись лише проведенням занять з використанням застарілих методів репродуктивного навчання, вони не оновлюють методичне забезпечення, не використовують новітні інформаційні технології, оскільки значною мірою не володіють ними й самі. Разом із цим фактично не діє система підвищення кваліфікації викладачів, а стажування їх здійснюється, як правило, суто формально.

Така ситуація вимагає невідкладних заходів для її виправлення. Насамперед, цьому повинно сприяти поліпшення матеріального забезпечення викладачів та умов їх роботи. Динаміка зростання посадових окладів показує, що в КПІ вони значно вищі, ніж в інших ВНЗ, тож результативнішим є конкурс на викладацькі посади. Впровадження відповідно до Закону України “Про вищу освіту” зменшених нормативів навантаження повинно суттєво змінити графік роботи викладачів на користь творчої й наукової роботи. Згідно із ст.49 цього закону “максимальне навантаження науково-педагогічних працівників визначається вищим навчальним закладом і не може перевищувати:

для завідуючого кафедрою – 540 год.;

для професора – 640 год.;

для доцента – 700 год.;

для старшого викладача та асистента – 820 год. на навчальний рік”.

Підвищення вимог до викладачів та завідувачів кафедр, яке передбачається новими умовами конкурсного обрання, стосується обов'язкової наукової роботи, підготовки конспектів лекцій та інших методичних матеріалів, предметної роботи з переходу на нові навчальні плани, впровадження кредитно-модульної технології тощо. Цій самій меті підпорядковується також удосконалення структури підготовки фахівців та розробка нових навчальних планів.

Напрями підготовки фахівців

За минулий рік ліцензовано 3 нові спеціальності за програмами спеціаліста та 2 спеціальності для підготовки магістрів, ліцензовано підготовку до вступу іноземних громадян.

Тож станом на 01.03.2006 р. :

загальна кількість напрямів підготовки – 39;

загальна кількість спеціальностей – 124 (на три більше, ніж у попередньому році), в тому числі: ІПСА – 3, ВІТІ – 7, Славутицька філія – 2.

Всього ліцензовано підготовку:

бакалаврів зі 118 спеціальностей (ліцензований обсяг складає 10500 осіб за денною і 6200 – за заочною формами навчання);

спеціалістів – зі 119 спеціальностей;

магістрів – зі 101 спеціальності.

Загальний ліцензований обсяг підготовки спеціалістів і магістрів складає 10641 особи за денною та 6440 осіб за заочною формами навчання.

На 10.03.2006 р. акредитовано 122 спеціальності (98,4%), з них на IV рівні 97 (78,2%), на III рівні 15 (12,1%), на II рівні – 10 (8,1%) і не акредитовані 2 (1,6%) спеціальності Славутицької філії.

Шляхом Болонських ініціатив

Як суттєвий крок до автономії, ми отримали Генеральну ліцензію, в якій зазначається загальний ліцензійний обсяг підготовки спеціалістів і магістрів з наданням права КПІ самостійно розподіляти його між освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста та магістра залежно від потреб ринку, можливостей кафедр та бажань студентів.

КПІ взяв активну участь у розробці нового переліку спеціальностей, що вводиться з 2007/2008 навчального року. Зроблені певні кроки щодо формування нового покоління навчальних планів з урахуванням кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Зокрема, чітко визначено структуру навчального плану та графік навчального процесу. Сформульовано принципи формування кредитних модулів у навчальному плані, які передбачають зменшення кількості дисциплін, що вивчаються в одному семестрі, скорочення загальної кількості дисциплін у навчальному плані шляхом інтеграції змістовно пов'язаних дисциплін та інше.

З метою посилення професійно-практичної підготовки майбутнього бакалавра (як фахівця з професійною підготовкою, що дозволяє працювати на посадах експлуатаційного та технологічного напрямку) сформовано пропозиції щодо розподілу кредитів ECTS за циклом дисциплін та структури бакалаврської підготовки. Ці пропозиції обговорено за участю факультетів та інститутів, вони стануть у пригоді під час розробки нових навчальних планів з урахуванням переходу до нового переліку спеціальностей.

Визначення якості підготовки фахівців

У минулому році здійснено певні заходи щодо створення системи гарантування якості підготовки. Зокрема, створений у 2005 році Інститут моніторингу якості освіти провів велику роботу з відпрацювання системи моніторингу знань студентів за результатами ректорського контролю, екзаменаційних сесій і атестацій та якості підготовки випускників за відгуками роботодавців. Індекс якості підготовки фахівців, який лежить у межах 155,7 – 81,3 (з 200 можливих), дозволив визначити рейтинг 112 спеціальностей університету. За результатами комплексного моніторингу в поточному семестрі наказом ректора визначено заохочувальні фонди для 20 спеціальностей з найвищим рейтингом. Це матеріальне заохочення дозволить покращити матеріальну базу, методичне забезпечення і матеріальне становище викладачів, які зробили найвагомий внесок у роботу кафедр. Для кафедр-переможців це додаткові можливості вирішення проблеми матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, яка залишається дуже гострою.

Забезпечення навчального процесу

Минулого року відбулися певні позитивні зрушення у вирішенні цього питання. Зокрема, придбано комп'ютерні класи для ФМФ, а також обладнання довгострокового використання на суму 4610 тис. грн за рахунок:

“загального фонду держбюджету – на 242,3 тис. грн;

“спеціальних коштів підрозділів - на 2459,2 тис. грн;

“централізованого фонду – на 1760,9 тис. грн для підрозділів і на 148,4 тис. грн для централізованих потреб.

Серед підрозділів – за власні кошти придбано обладнання: ФММ – на суму 444,2 тис. грн, ІПСА – на суму 253,5 тис. грн, ФЕЛ – на суму 184,4 тис. грн.

У реальних умовах, поряд з постійною роботою ректорату щодо збільшення бюджетного фінансування, розвиток навчальної бази передбачено в бюджетах усіх факультетів. Коефіцієнт розвитку становить 0,32 порівняно з 0,19 у минулому році.

Однією з важливих складових підвищення якості підготовки є методичне забезпечення навчального процесу. За минулий рік видавництво “Політехніка” видало 14 підручників і навчальних посібників, 585 найменувань методичної літератури, а всього видано 232 найменування друкованої продукції загальним накладом понад 60 тис. примірників.

Активно працює бібліотека – книжковий фонд поповнився за рік на 41 204 примірники (10 969 назв), а також кількома сотнями електронних підручників.

Стосовно нашого поповнення на перший курс варто зазначити, що минулого року середній конкурс за заявами по університету залишився приблизно на тому самому рівні, що й 6 років тому, і склав більше 2-х претендентів на одне місце, а всього на 4 776 місць державного замовлення було подано 10 747 заяв та більше тисячі заяв на контрактну форму навчання. Як і раніше, найбільший конкурс за заявами утримується на спеціальності гуманітарних, економіко-управлінських і комп'ютерних напрямів.

Сьогодні в цілому працевлаштування випускників можна вважати задовільним, бо 96% їх отримали направлення на роботу, хоча на різних факультетах кількість працевлаштованих відхиляється від середнього показника. Найбільшою популярністю користуються напрями: “Авіація і космонавтика”, “Хімічна технологія та інженерія”, “Математика”, “Прилади” та інші.

Серед претензій до наших випускників за результатами моніторингу роботодавців – слабе володіння іноземними мовами, а також для ряду факультетів – сучасними інформаційними технологіями.

Навчання протягом усього життя

Дбаючи про реалізацію принципу “навчання протягом усього життя”, приділено увагу розвитку післядипломної освіти. Сьогодні в університеті перепідготовка фахівців охоплює 10 напрямів і 15 спеціальностей.

Загальна кількість слухачів Міжгалузевого інституту післядипломної освіти порівняно з 2005 роком зросла в 1,1 разу і на сьогодні складає 951 особу. Випуск слухачів МІПО НТУУ “КПІ” у 2005 році порівняно з 2004 роком зріс в 1,5 разу (з 136 до 207 осіб). Протягом 2005 року на базі університету підвищили кваліфікацію 1070 спеціалістів Мінпаливенерго України.

Але не всі факультети активно розвивають систему другої та післядипломної освіти, що свідчить або про нерозуміння їх керівниками важливості цієї роботи, або про недостатню кваліфікацію викладачів відповідних кафедр. Розвиток післядипломної освіти – важливий критерій визнання рівня спеціальності кафедри

на ринку праці, і ця робота повинна обов'язково враховуватись при оцінці діяльності кафедр.

Методичне забезпечення навчання

У минулому році достатньо ефективно працювала Методична рада університету. На 9 її засіданнях, у тому числі розширених із залученням завідувачів кафедр та їх представників, було розглянуто понад 40 питань, які стосувалися заходів та завдань підрозділів університету щодо реалізації положень Болонського процесу, запровадження в університеті двоступеневої системи підготовки “бакалавр-магістр”, а також особливостей планування навчального процесу, розробки навчальних планів відповідно до нового переліку спеціальностей та впровадження кредитно-модульної системи, інформаційних технологій і дистанційного навчання.

Як приклад можна навести результати обговорення пілотного проекту “Дистанційне навчання для підготовки бакалаврів за напрямом “Метрологія та вимірювальна техніка”, який виконують колективи 11 кафедр 8 факультетів університету під керівництвом проф. В.Д.Циделка . Окрема увага приділялася проблемам відродження системи підвищення кваліфікації викладачів, серед яких пріоритетними визначено підвищення комп'ютерної грамотності викладачів, поглиблення знань з іноземних мов та набуття знань з технологій розробки дистанційних курсів. Реалізація цих програм розпочинається на базі Інституту інформаційних технологій в освіті з квітня цього року.

У лютому було проведено три семінари з питань кредитно-модульної системи навчання. Затверджено “Положення про організацію дипломного проектування та державну атестацію студентів НТУУ “КПІ”, “Положення про Експертну раду з навчальних питань”, розглянуто питання планування видання навчальної та навчально-методичної літератури, удосконалення системи викладання російської та української мов студентам-іноземцям, переведення військової підготовки на 3 та 4 курси, створення сайтів кафедр тощо.

Методична рада затвердила результати конкурсів дипломних проектів, магістерських робіт, 8 навчальних програм дисциплін магістерської підготовки, надала рекомендації про відкриття кафедри біоінформатики; відкриття окремих спеціалізацій; представлення до вченого звання професора та почесного звання “Заслужений викладач НТУУ “КПІ”.

Понад 100 методичним виданням було присвоєно гриф НТУУ “КПІ” та рекомендовано до присвоєння грифу МОН України.

Можна стверджувати, що Методична рада університету є дієвим органом, який координує роботу факультетів на засадах реформування вищої освіти, спрямованих на підвищення якості підготовки наших випускників.

Завдання та плани

Хочу також зупинитися на основних завданнях департаменту з навчальної роботи:

забезпечення високої якості навчального процесу та підготовки випускників КПІ відповідно до європейських критеріїв;

удосконалення системи комплексного моніторингу якості підготовки фахівців та визначення рейтингу підрозділів;

удосконалення системи постійного моніторингу діяльності випускників, їх кар'єрного зростання, врахування вимог ринку праці при формуванні програм підготовки фахівців;

забезпечення у 2006/2007 навчальному році переходу до кредитно-модульної організації навчального процесу всіх кафедр університету;

розроблення нових навчальних планів і програм освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” з поглибленою професійною та практичною підготовкою з урахуванням системи ECTS;

розширення мережі філій МПО на факультетах для забезпечення підвищення кваліфікації, надання другої освіти та перепідготовки кадрів, реалізації принципу “навчання протягом усього життя”;

продовження виконання програми “Кадри”, підвищення вимог до конкурсного обрання викладачів та залучення до педагогічної діяльності в першу чергу випускників аспірантури і магістрів;

впровадження інформаційних технологій навчання, зокрема дистанційної форми, створення інформаційних сайтів кафедр і факультетів із забезпеченням можливостей широкого доступу до них студентів;

організація роботи за пілотними проектами з підвищення комп'ютерної грамотності, вивчення іноземних мов та технології дистанційних курсів.

реалізація планів забезпечення навчальних дисциплін підручниками, навчально-методичними посібниками з урахуванням сучасного розвитку економіки, науки та освіти;

розроблення та впровадження системи конкурсного відбору на навчання за програмами підготовки спеціалістів і магістрів після отримання освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”;

передбачення в кошторисах факультетів і кафедр пріоритетного фінансування на оснащення лабораторій сучасним обладнанням та комп'ютерною технікою.

Вирішення цього комплексу завдань, що можливо тільки у співпраці всього колективу викладачів і студентів, дозволить нам зробити суттєвий крок до вирішення основного завдання – забезпечення якості освіти.

Автор: Ю.І.Якименко, перший проректор НТУУ “КПІ”

ПОЛОЖЕННЯ
про премії Національного технічного університету України
"Київський політехнічний інститут"

(Із змінами, внесеними згідно рішення Вченої Ради від 13.09.2010 р.

1. Конкурс на здобуття премій Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" проводиться на основі постанови Вченої ради від 1 червня 1992 року, протокол N 6.
2. Премії присуджуються щорічно рішенням Вченої ради університету за кращі підручники, навчальні посібники, які отримали громадське визнання і не менше року використовуються у навчальному процесі, а також монографії з актуальних напрямків розвитку науки і техніки.
3. Для заохочення авторів кращих робіт встановлюються три премії:
перша – 5 місячних окладів професора;
дві другі – 3 місячні оклади професора кожна.
4. Право висунення робіт на здобуття премії НТУУ "КПІ" надається Радам факультетів, науково-дослідних інститутів (НДІ).
5. Організацію проведення конкурсу здійснює проректор з наукової роботи.
6. Роботи, висунуті на здобуття премій НТУУ "КПІ", приймаються науково-дослідною частиною з 1 вересня до 31 грудня кожного року.
7. Оголошення про конкурс доводиться до всіх кафедр і наукових підрозділів, а також публікується у багатотиражній газеті університету.
8. На конкурс приймаються:
 - підручники, учбові посібники, видані а грифом міністерств, відомств;
 - монографії.
9. Колектив, що представив роботу на здобуття премії НТУУ "КПІ" не повинен перевищувати семи осіб, у тому числі не більше 2 співавторів, які не працюють університеті; останнє обмеження не стосується співавторів в інших держав світу.
10. Роботи, рекомендовані на здобуття премії НТУУ "КПІ" подаються у встановлені отроки і супроводжуються такими документами (в двох примірниках):
 - витяг в протоколу засідання Ради факультету (НДІ) про рекомендацію роботи на здобуття премії НТУУ "КПІ";
 - анотація, яка містить коротку характеристику новизни розробки та її значення для учбового процесу, наукових досліджень та народного господарства;
 - довідка про творчий внесок кожного, співавтора роботи (в тому числі у відсотках), підписана кожним автором і затверджена деканом факультету (керівником НДІ);
 - основні дані про кожного автора.
11. До розгляду не приймаються: – роботи, які раніше вже були удостоєні Державної премії України або Державної премії іншої країни, премій міністерства України;

- роботи, які вже тричі брали участь у конкурсі і не стали переможцями;
- перевидання робіт, які вже здобували премію НТУУ «КПІ».

12. Для розгляду робіт, поданих на конкурс, щорічно наказом ректора створюється Експертна комісія з числа провідних вчених університету – фахівців з тематики поданих на конкурс робіт.

13. Експертна комісія дає загальну наукову оцінку поданим на конкурс роботам і визначаються щодо відбору їх для участі в конкурсі. Відібраними на конкурс вважаються ті роботи, за які при голосуванні було подано більше половини голосів присутніх на засіданні членів Експертної комісії. Комісія рекомендує сторонні організації для рецензування відібраних робіт.

14. Комісія розглядає всі надіслані рецензії, рекомендації, заяви, що стосуються як змісту робіт, так і складу авторських колективів.

15. По кожній з робіт після їх вивчення та експертизи комісія таємним голосуванням визначається щодо преміювання.

16. Першою премією нагороджується робота, яка набрала найвищий рейтинг, двома другими - роботи, які за рейтингом зайняли друге і третє місця.

Якщо 2-3 роботи дістали однаковий рейтинг, то, як виняток, присуджуються відповідні премії. Якщо більше 3-х робіт набрали рівну кількість голосів, то проводиться повторне обговорення і голосування.

17. Рішення Експертної комісії щодо присудження премій затверджується на Вченій раді університету, як правило, відкритим голосуванням.

18. Рішення Вченої ради університету про присудження премій оформлюється і доводиться до виконання наказом ректора університету, а список осіб, яким присуджені премії, публікується в газеті НТУУ "КПІ".

19. Суми премій розподіляються між співавторами згідно довідки про творчий внесок кожного а авторів роботи.

20. Особам, удостоєним премії НТУУ "КПІ", видається відповідний диплом, який вручається урочисто на конференції професорсько-викладацького складу університету.

21. Підручники, монографії, навчальні посібники, за які присуджені премії, передаються на зберігання у бібліотеку університету; роботи, не прийняті на конкурс, а також ті, яким не присуджені премії, повертаються авторам.

Положення обговорене і схвалене Вченою радою НТУУ "КПІ" 1 червня 1992 р. (протокол № 6), 7 червня 1993 р. (протокол № 6), 4 червня 1996 (протокол № 5).

Проректор з наукової роботи М.Ю.Ільченко

РЕЙТИНГ ВУЗІВ «ТОП-200 УКРАЇНА» РЕЙТИНГОВУ ТАБЛИЦЮ ОЧОЛЮЄ НТУУ «КПІ»

Протягом шести останніх років міжнародна група експертів у співпраці з Європейським центром з вищої освіти (ЮНЕСКО СЕПЕС) і центром «Євроосвіта» (www.euroosvita.net) складає академічний рейтинг вузів «Топ-200 Україна».

Мета цього проекту — надання достовірної, об'єктивної, порівнянної інформації про якість освітніх послуг, пропонованих вищими навчальними закладами України на національному рівні. Система за своїми принципами близька до міжнародних аналогів (зокрема до так званого **шанхайського рейтингу**, який щорічно замовляє університет Цзяотун, або національного рейтингу американських університетів, що його публікує журнал US News & World Report), і дає можливість, з одного боку, порівнювати між собою вузи різних профілів, а з іншого — проводити порівняння з вузами інших країн. Зовнішню експертизу проекту «Топ-200 Україна» здійснюють спеціалісти наглядової ради міжнародної експертної групи з визначення рейтингів університетів (IREG Observatory) (<http://www.ireg-observatory.org>).

Методика рейтингу відповідає міжнародним принципам ранжирування університетів і передбачає проведення порівняльного аналізу досягнень вузів різних типів на основі використання групи універсальних критеріїв (див. «Дзеркало тижня», №22, 2010 р.). Результати проекту «Топ-200 Україна» щорічно презентуються на міжнародних **форумах і конференціях** IREG Observatory з академічного ранжирування та досягнень. Можна сказати, що цей проект певною мірою відображає перетворення у сфері вищої освіти і дозволяє сформуванню досить повне уявлення про конкурентоспроможність вузу, його освітній та науково-дослідний потенціали.

Академічний рейтинг «Топ-200 Україна» формується на основі агрегованого показника діяльності вузу за чотирма комплексними критеріями: експертне оцінювання представниками ринку праці діяльності навчального закладу і його академічна репутація, якість науково-педагогічного потенціалу, якість навчання, міжнародне визнання, присутність у глобальному інформаційному просторі (у т.ч. на основі врахування рейтингу **Webometrics**).

За результатами шестилітнього дослідження флагманами у сфері вищої освіти в Україні залишаються **Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»** та **Київський національний університет ім. Тараса Шевченка**, що демонструють стабільно високі показники на всіх напрямках своєї діяльності.

Рейтингову таблицю третій рік поспіль очолив НТУУ «Київський політехнічний інститут», що отримав найвищі оцінки якості підготовки кадрів представниками вітчизняного і закордонного ринку праці (за даними міжнародних експертів, тільки в корпорації Microsoft наразі працюють понад 500 випускників КПІ). КПІ має найвище міжнародне визнання (разом із Донецьким національним університетом він увійшов у 4% найкращих університетів світу за

рейтингом QS World University Ranking 2011/12 [www.topuniversities.com/university-rankings]). Він лідирує за кількістю програм подвійних дипломів. Серед вузів України КПІ має найвищу присутність у глобальному інформаційному просторі (він увійшов до 5% найкращих університетів світу за рейтингом Webometrics). Друге місце посів Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Він є незаперечним лідером за якістю професорсько-викладацького складу, за кількістю публікацій і за індексом цитування в наукометричній базі Scopus.

У п'ятірці лідерів міцно закріпили позиції [Харківський національний університет ім. В.Каразіна](#) (третє місце), [національний університет «Києво-Могилянська академія»](#) (четверте місце), [Національний медичний університет ім. О.Богомольця](#) (п'яте місце).

За напрямками лідирують: серед класичних вузів — Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, технічних — НТУУ «Київський політехнічний інститут», економічних — [Київський Національний економічний університет ім. В.Гетьмана](#), медичних — Національний медичний університет ім. О.Богомольця, педагогічних — Національний педагогічний університет ім. М.Драгоманова, юридичних — Національний університет «Юридична академія України ім. Я.Мудрого», будівельних — Київський національний університет будівництва і архітектури, транспортних — Національний авіаційний університет, приватних вузів — Університет економіки і права «Крок».

Аналіз результатів рейтингового оцінювання університетів за останні шість років показав основні напрями, за якими лідери української вищої освіти поліпшують свої позиції на ринку освітніх послуг, а відповідно — і в рейтингах. Це насамперед посилення науково-дослідного потенціалу вузу, інтернаціоналізація освіти, активна взаємодія з міжнародною науковою спільнотою. Так, у 2011 році понад 50 проектів [7-ї рамкової програми ЄС](#) із досліджень стартували в університетах України; лідерами в цьому секторі є КНУ ім. Т.Шевченка, НТУУ «КПІ», НАУ ім. М.Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Національний університет «Львівська політехніка», Національний університет біоресурсів і природокористування України, Одеський національний університет ім. І.Мечникова, Харківський національний університет ім. В.Каразіна.

За час виконання проекту «Топ-200 Україна» побільшало українських вузів, які стали учасниками [європейських та інших міжнародних асоціацій](#); тільки за минулий рік понад десять вузів підписали [Велику хартію університетів](#). У передових вузах України сформовані міцні зв'язки з провідними закордонними університетами, активно впроваджуються спільні освітні програми, розширюються програми подвійних дипломів. Понад 100 освітніх проектів [«Темпус»](#) реалізуються в провідних університетах країни. В Одеському національному університеті ім. І.Мечникова, [НМУ ім. О.Богомольця](#) всі 100% випускників отримують [додаток до диплома європейського зразка](#).

Цілеспрямована робота з позиціонування вузів у світовому освітньому просторі дозволила ряду провідних українських університетів значно поліпшити

позиції у світовому рейтингу Webometrics (НТУУ «КПІ» — 957-ме місце, НУ «Львівська політехніка» — 1248-ме місце, НПУ ім. М.Драгоманова — 1747-ме місце, КНУ ім. Т.Шевченка — 1934-те місце) [www.webometrics.info].

Слід відзначити підвищення уваги університетів України до проведення активної імідж-інформаційної політики. На веб-ресурсах багатьох вузів представлено повну, актуальну інформацію, що відображає університетське життя, презентовано статистичну звітність за основними параметрами діяльності університетів. Це важливий крок до забезпечення «прозорості» та «відкритості» вузів для спільноти.

Підсумовуючи, зазначимо, що провідні університети країни підвищили вимоги до управлінської культури, до якості людських ресурсів, почали приділяти більше уваги науково-дослідній роботі та інноваційній діяльності, стали більше орієнтуватися на високі академічні стандарти, прагнути бути в авангарді вищої освіти.

Олеся ЛЕНОВИЦЬКА, керівник проекту «Топ-200 Україна»

2012	ВНЗ	Оцінка якості науково-педагогічного потенціалу Інп	Оцінка якості навчання ІН	Оцінка міжнародного визнання ІМВ	Оцінка інтегрального показника діяльності ВНЗ, ІЗ
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	33,19863089	22,2104013	16,15113101	71,56016321
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	36,75560708	18,29230953	15,76576911	70,81368571
3	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	19,27508419	14,57852907	16,73586381	50,58947707
4	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	12,63667462	16,12450763	13,31576738	42,07694963
5	Національний медичний університет імені О.О. Богомольця	26,93661435	5,993122248	9,089761472	42,01949807
6	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	17,80239014	9,460492431	14,32374752	41,58663009
7	Національний гірничий університет	18,98573115	9,041187545	9,541332951	37,56825165
8	Національний університет біоресурсів і природокористування України	15,90959246	13,13564345	8,065893497	37,11112941
9	Дніпропетровський національний університет	12,82935272	12,02035819	11,68652749	36,5362384
10	Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	8,052922995	16,3848088	9,110312432	33,54804423
11	Національний університет «Львівська політехніка»	8,026145216	12,40985441	13,06664561	33,50264524
12	Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»	14,80715658	8,560206286	9,822008006	33,18937087

13	Національний авіаційний університет	9,453245945	11,03485884	11,21477009	31,70287487
14	Донецький національний університет	7,521387228	12,11484687	11,95376196	31,58999606
15	Харківський національний університет радіоелектроніки	12,82348273	7,835104901	9,37378946	30,0323771
16	Донецький національний технічний університет	9,597985323	9,686320778	10,55851952	29,84282563
17	Національна металургійна академія України	11,93364464	5,413121937	12,21836001	29,56512659
18	Львівський національний університет імені Івана Франка	5,574141199	13,94310574	9,396859563	28,9141065
19	Національний фармацевтичний університет	12,41424151	7,31588085	8,723115108	28,45323747
20	Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	14,87289353	5,206164993	7,957592996	28,03665152
21	Луганський національний університет імені Тараса Шевченка	6,584885466	9,196021072	12,06691718	27,84782372
22	Київський національний торговельно-економічний університет	5,088634261	15,08734526	7,665709996	27,84168951
23	Одеський національний університет імені І.І. Мечникова	6,379293894	6,863255982	14,52358812	27,766138
24	Вінницький національний технічний університет	14,45569304	5,473297757	7,785850107	27,71484091
25	Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова	14,2043026	4,762921948	8,634546009	27,60177056
26	Київський національний університет технологій та дизайну	9,573730749	6,645997721	11,24027938	27,46000785
27	Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	7,304020213	6,106455756	13,81645142	27,22692739
28	Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	7,683244716	8,29299843	11,21891095	27,1951541
29	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя	9,684099086	6,581114385	10,72789879	26,99311226
30	Національний університет харчових технологій	10,53688734	7,966562646	8,225291246	26,72874123
31	Одеський національний медичний університет	12,46425741	4,882374894	9,194451155	26,54108346
32	Національний лісотехнічний університет України	18,62784897	3,688187199	3,911218722	26,22725489
33	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	6,696219421	7,605931455	11,81548342	26,1176343
34	Тернопільський національний економічний університет	3,985786312	13,13028722	8,956984559	26,07305809
35	Одеський національний політехнічний університет	6,515348865	6,795472007	12,72482564	26,03564651
36	Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського	7,061422156	7,342323916	11,52877965	25,93252572
37	Одеський національний економічний університет	6,180683656	13,07662029	6,58678818	25,84409213

38	Одеська національна академія харчових технологій	8,490014866	4,875985143	12,36260544	25,72860545
39	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	5,372247756	8,650127555	11,34929806	25,37167338
40	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	7,796053595	7,294576807	10,02476309	25,11539349
41	Чорноморський державний університет імені Петра Могили.	3,805408541	10,10591135	11,10946706	25,02078695
42	Івано-франківський національний медичний університет	11,13970239	4,951310927	8,255289256	24,34630257
43	Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	7,616307674	6,392340466	10,24116933	24,24981747
44	Національний університет «Одеська національна юридична академія»	5,548144013	8,051840824	9,732175681	23,33216052
45	Ужгородський національний університет	9,239754848	7,3510904	6,211814299	22,80265955
46	Дніпропетровська медична академія	12,09727176	4,860740493	5,781227904	22,73924016
47	Харківський національний медичний університет	9,335169829	5,23000009	8,063038385	22,6282083
48	Київський національний університет будівництва і архітектури	7,392225287	7,031109977	8,039783155	22,46311842
49	Харківський національний економічний університет	6,263017594	5,87752339	10,29074293	22,43128391
50	Кіровоградський національний технічний університет	9,694006639	7,422821016	5,288200159	22,40502781
51	Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського	6,150127115	5,891244283	10,18081335	22,22218475
52	Українська медична стоматологічна академія	7,490721477	4,981776246	9,718452577	22,1909503
53	Київський міжнародний університет	5,238458577	11,76948813	5,118245308	22,12619201
54	Запорізький національний технічний університет	6,821514985	7,314007183	7,969857063	22,10537923
55	Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	4,931849521	4,299672181	12,80057014	22,03209184
56	Національна академія управління	5,484945575	11,76643626	4,696264312	21,94764615
57	Національний університет фізичного виховання і спорту України (НУФВСУ)	6,738642042	9,196000116	5,893570799	21,82821296
58	Луганський державний медичний університет	8,822216376	4,352951927	8,617097214	21,79226552
59	Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського	7,072164782	5,375139293	9,262706435	21,71001051
60	Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького	9,998798799	4,006009411	7,693255077	21,69806329
61	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка	10,03959412	5,930731461	5,559415507	21,52974108
62	Одеський національний морський	5,835342172	5,075830818	10,61690265	21,52807565

	університет				
63	Донецький державний університет управління	4,082734655	10,44753364	6,915562674	21,44583097
64	Буковинський державний медичний університет	7,038229981	4,575872165	9,824863249	21,4389654
65	Університет економіки та права «КРОК»	4,878113766	10,3208891	6,170754218	21,36975708
66	Львівська комерційна академія	7,037934151	6,592179212	7,691380295	21,32149366
67	Сумський державний університет	4,114741791	4,71769366	12,46962306	21,30205851
68	Харківський національний автомобільно-дорожній університет	6,846713395	5,928676367	8,331524794	21,10691456
69	Кримський державний медичний університет ім. С.І. Георгієвського	7,90154443	4,501219754	8,697840873	21,10060506
70	Таврійський державний агротехнологічний університет	8,018745514	5,710224098	7,343675499	21,07264511
71	Національний університет водного господарства та природокористування	7,849230892	6,13903993	6,975318161	20,96358898
72	Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	6,931728656	5,118549676	8,741314329	20,79159266
73	Полтавська державна аграрна академія	7,743613252	6,671871229	6,163391194	20,57887568
74	Херсонський національний технічний університет	6,861137149	6,091745426	7,063648056	20,01653063
75	Донбаська державна машинобудівна академія	8,686628535	4,456809353	6,792773611	19,9362115
76	Волинський національний університет імені Лесі Українки	4,455100468	6,846565262	8,03943025	19,34109598
77	Українська інженерно-педагогічна академія	5,988078195	6,140771664	7,123064912	19,25191477
78	Херсонський державний аграрний університет	7,383624331	5,457185438	6,295535258	19,13634503
79	Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	5,082657472	6,068345812	7,790460056	18,94146334
80	Національна музична академія України імені П.І. Чайковського	5,0384119	8,349811101	5,473602059	18,86182506
81	Запорізький національний університет	3,927915735	6,410318077	8,409563419	18,74779723
82	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського	5,80463459	5,589795174	7,251433323	18,64586309
83	Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв	6,018271574	7,180647874	5,30492862	18,50384807
84	Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна	5,808027659	4,863582522	7,79939483	18,47100501
85	Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка	4,532031354	8,367980993	5,483185379	18,38319773
86	Луганський національний аграрний університет	5,042346281	6,422150989	6,819856188	18,28435346
87	Миколаївський державний аграрний університет	5,593721234	6,29056042	6,312515057	18,19679671
88	Херсонський державний університет	4,083537691	6,944073763	7,043350116	18,07096157

89	Харківська національна академія міського господарства	5,335648273	4,832431164	7,705592925	17,87367236
90	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди	3,815556479	6,658147111	7,284018053	17,75772164
91	Харківський національний технічний університет будівництва та архітектури	7,028101535	4,401968141	6,159774394	17,58984407
92	Запорізький державний медичний університет	5,850929789	3,684948009	7,420443291	16,95632109
93	Луцький національний технічний університет	3,441843	3,654327496	9,808130691	16,90430119
94	Київський національний університет культури і мистецтв	7,27348148	5,773376594	3,794754165	16,84161224
95	Українська державна академія залізничного транспорту	5,488560503	5,315819585	5,994321767	16,79870185
96	Севастопольський національний університет ядерної енергії та промисловості	5,952632175	4,492063715	6,149796954	16,59449284
97	Кам'янець-Подільський національний університет	4,863280367	5,194840596	6,530840259	16,58896122
98	Одеська державна академія холоду	6,024091182	4,377109872	6,027861384	16,42906244
99	Севастопольський національний технічний університет	6,121006321	5,496299557	4,774391648	16,39169753
100	Маріупольський державний університет	4,120869898	4,870532503	7,278568208	16,26997061
101	Білоцерківський національний аграрний університет	4,44263972	5,261544493	6,403625093	16,10780931
102	Одеська національна музична Академія ім. А.В. Нежданової	6,171335311	6,541353906	3,264320988	15,9770102
103	Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого	4,86470086	6,243673183	4,838116488	15,94649053
104	Одеська національна морська академія	4,411220521	4,262973547	7,221178623	15,89537269
105	Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського	5,698381006	3,339856861	6,813227384	15,85146525
106	Національний університет «Острозька академія»	2,516647371	6,030763785	7,277827298	15,82523845
107	Приазовський державний технічний університет	4,573351734	3,577177884	7,635219218	15,78574884
108	Національний транспортний університет	3,089491663	5,708327627	6,93790092	15,73572021
109	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	4,909228918	4,84237043	5,94803299	15,69963234
110	Класичний приватний університет	2,312335693	8,027624712	5,330627306	15,67058771
111	Дніпропетровський державний аграрний університет	4,57725754	5,279450423	5,755066714	15,61177468
112	Київський національний лінгвістичний університет	3,571490155	6,358760476	5,59004481	15,52029544
113	Одеська державна академія будівництва та архітектури	5,383701596	4,002483487	5,97730141	15,36348649
114	Одеський державний екологічний	4,368879526	3,888995757	7,056905269	15,31478055

	університет				
115	Харківський державний університет харчування та торгівлі	5,873493093	4,075011923	5,326935271	15,27544029
116	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва	4,357199968	4,81995034	6,060669459	15,23781977
117	Київський університет ринкових відносин	4,507490906	6,486045345	4,19102824	15,18456449
118	Донбаський державний технічний університет	6,189719391	3,834229472	4,994565231	15,01851409
119	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури	3,991279831	6,160714379	4,796419103	14,94841331
120	Запорізька державна інженерна академія	4,217550373	5,062713278	5,582822211	14,86308586
121	Харківська державна зооветеринарна академія	3,549256904	6,285008493	4,968735286	14,80300068
122	Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля	2,030588084	2,934948835	9,79185615	14,75739307
123	Подільський державний аграрно-технічний університет	4,396817668	4,566723598	5,770961477	14,73450274
124	Міжнародний економіко-гуманітарний університет	5,426975253	4,167810151	5,100601805	14,69538721
125	Криворізький національний університет <i>(Криворізький технічний університет)</i>	4,167659054	5,417322962	5,035120643	14,62010266
126	Академія адвокатури України	5,005306749	4,450827558	5,113283208	14,56941751
127	Український державний хіміко-технологічний університет	5,418596685	4,025875192	5,099083095	14,54355497
128	Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	2,588570891	5,030884237	6,866694045	14,48614917
129	Харківська державна академія фізичної культури	2,199930047	5,636130072	6,609515074	14,44557519
130	Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	3,762125223	4,544464981	6,113128361	14,41971857
131	Академія праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України	4,497515633	3,441674038	6,43	14,36918967
132	Національний університет державної податкової служби України	2,659666026	6,809259819	4,842893122	14,31181897
133	Житомирський державний університет імені Івана Франка	4,279947671	5,256211935	4,722607081	14,25876669
134	Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди	3,363545728	6,46763401	4,396173514	14,22735325
135	Вінницький національний аграрний університет	4,308425502	4,53560296	5,345238915	14,18926738
136	Київський університет управління та підприємництва	3,244314076	6,314359201	4,51	14,06867328
137	Харківський державний університет мистецтв ім. І.П. Котляревського	3,770313347	4,519203829	5,693430144	13,98294732
138	Київський економічний інститут менеджменту	4,889078271	4,323312977	4,723854044	13,93624529

139	Львівська державна фінансова академія	4,064326574	4,574465698	5,235672631	13,8744649
140	Київська гуманітарна академія	3,23506453	6,018914346	4,580611582	13,83459046
141	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини	4,739280855	4,290221591	4,741771121	13,77127357
142	Львівський державний університет фізичної культури	3,373013688	5,814112697	4,532581642	13,71970803
143	Вінницький фінансово-економічний університет	1,583818025	8,848423938	3,261342022	13,69358399
144	Національна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України	2,829661005	7,096009523	3,735233645	13,66090417
145	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	4,340767371	3,212992087	6,056698525	13,61045798
146	Чернігівський державний технологічний університет	2,804836047	3,95147895	6,798405831	13,55472083
147	Черкаський державний технологічний університет	2,969332602	5,571207148	4,975722813	13,51626256
148	Університет банківської справи НБУ	1,745323996	8,425609114	9,860557588	13,45778564
149	Академія муніципального управління	3,112145959	5,215403727	5,127738328	13,45528801
150	Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка	3,190634167	4,045071661	6,199396443	13,43510227
151	Сумський національний аграрний університет	3,202201995	5,731855734	4,446844892	13,38090262
152	Хмельницький національний університет	2,16114673	3,728518002	7,449933592	13,33959832
153	Українська академія друкарства	3,501376335	4,985485788	4,837822779	13,3246849
154	Харківська державна академія культури	4,180868188	3,480695516	5,615837479	13,27740118
155	Житомирський державний технологічний університет	3,165809606	3,867365606	6,178046847	13,21122206
156	Національна академія природоохоронного та курортного будівництва	4,92649087	3,72469203	4,48	13,1311829
157	Уманський національний університет садівництва	2,638844673	4,131107804	6,261431391	13,03138387
158	Дніпропетровська державна фінансова академія	3,091302423	3,758657633	5,95715034	12,8071104
159	Міжнародний Соломонів університет	3,754493443	4,541313583	4,223741606	12,51954863
160	Київський славістичний університет	3,567443187	3,704473727	5,166345406	12,43826232
161	Кримський гуманітарний університет	2,526598604	4,516084344	5,353786551	12,3964695
162	Закарпатський державний університет	3,958467358	3,277509954	5,096198101	12,33217541
163	Київський університет права Національної академії наук України	2,950560864	3,248255275	6,113584376	12,31240051
164	Київський університет туризму, економіки і права	2,966651118	2,70025061	6,596866842	12,26376857
165	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського	3,674631914	3,856631203	4,724483688	12,2557468
166	Східноєвропейський університет економіки і менеджменту	3,687746751	4,343815553	4,163997625	12,19555993

167	Хмельницький університет управління та права	2,471197569	5,009978325	4,693208955	12,17438485
168	Національний університет цивільного захисту України	3,620818515	3,123547784	5,375727936	12,12009423
169	Львівська національна академія мистецтв	2,011528626	7,8209383	2,229991687	12,06245861
170	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	3,695320661	3,883070542	4,44	12,0183912
171	Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія	2,229928739	5,620395616	4,118935114	11,96925947
172	Слов'янський державний педагогічний університет	3,280507309	3,890203732	4,752770814	11,92348186
173	Мелітопольський державний педагогічний університет	2,335555257	3,194436928	6,366625577	11,89661776
174	Донбаська національна академія будівництва і архітектури	2,882277287	4,093981624	4,851876965	11,82813588
175	Житомирський національний агроекологічний університет	3,161190358	4,561543151	4,058111099	11,78084461
176	Бердянський університет менеджменту і бізнесу	2,685957157	3,296839187	5,717505119	11,70030146
177	Кримський інженерно-педагогічний університет	3,79496027	2,945783862	4,931681416	11,67242555
178	Чернігівський державний інститут економіки і управління	3,77172661	2,415550752	5,44280458	11,63008194
179	Державний економіко-технологічний університет транспорту	3,648130263	2,854629206	5,080288346	11,58304781
180	Міжнародний науково-технічний університет	2,45429064	4,475228527	4,582935805	11,51245497
181	Міжнародний університет фінансів	4,94009655	2,407046288	4,155722813	11,50286565
182	Полтавський університет економіки і торгівлі	2,274412588	3,159175625	6,030570947	11,46415916
183	Дніпродзержинський державний технічний університет	3,531133807	3,697130075	4,118815667	11,34707955
184	Львівський національний аграрний університет	1,624184531	1,975046418	7,714549163	11,31378011
185	Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка	2,5067964	4,688962125	3,952969097	11,14872762
186	Київський університет імені Бориса Грінченка	0,730739865	4,574240614	5,810945274	11,11592575
187	Харківська державна академія дизайну і мистецтв	3,401083259	3,030657407	4,610231254	11,04197192
188	Українська академія банківської справи Національного банку України	1,992744048	4,603801167	4,3756574	10,97220262
189	Мукачівський державний університет	3,12705749	3,025053359	4,8	10,95211085
190	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького	2,328348645	3,430964016	5,17	10,92931266
191	Бердянський державний педагогічний університет	2,597975163	3,114151515	5,186174076	10,89830075

192	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя	2,691108022	2,345518034	5,802153366	10,83877942
193	Одеський державний аграрний університет	3,543081022	3,163194493	4,086731623	10,79300714
194	Донецький інститут туристичного бізнесу	2,667039944	2,886965115	5,16010075	10,71410581
195	Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка	2,134240271	3,886327426	4,637836587	10,65840428
196	Рівненський державний гуманітарний університет	2,544845386	4,315118939	3,768582058	10,62854638
197	Буковинський державний фінансово-економічний університет	2,652574806	3,580132403	4,362446771	10,59515398
198	Хмельницький економічний університет	4,12072072	1,819448502	4,558045947	10,49821517
199	Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	3,535619055	1,7231222	5,152936538	10,41167779
200	Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка	2,327247041	3,313649265	4,668648697	10,309545

Рейтинг Webometrics 2012 - ступінь інтеграції ВНЗ України в «світову павутину»

Ranking Web by Country: Top Colleges and Best Universities of Ukraine - Webometrics 2012

В даному рейтингу представлено ВНЗ України з незалежними доменами.

WORLD RANK	UNIVERSITY	SIZE	VISIBILITY	RICH FILES	SCHOLAR
957	National Technical University of Ukraine Kiev Polytechnic Institute	929	3,154	940	561
1248	Lviv Polytechnic National University	1,861	4,263	1,236	781
1747	National Pedagogical University MP Dragomanova	79	1,519	3,443	2,375
1922	National Aviation University (Kiev International University of Civil Aviation) (1)	2,979	1,615	4,064	2,176
1934	National Taras Shevchenko University of Kyiv	725	11,925	657	874
2105	Ivan Franko National University of Lviv (1)	6,986	8,684	2,155	1,146
2188	Donetsk National Technical University	1,743	4,091	1,817	2,057
2359	Sumy State University	471	7,255	585	1,957
2402	Donetsk State Medical University (1)	5,829	2,396	3,629	2,367
2437	Odessa National I I Mechnikov University	4,198	3,510	3,365	2,153
2530	East Ukrainian National University	5,041	3,085	4,806	2,248
2829	Chernivtsi National University named after Yuriy Fedkovych (1)	3,594	12,009	3,645	1,366

2922	Cherkassy State University	7,468	1,285	7,885	4,639
3169	Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University	2,351	4,785	5,765	2,638
3320	National University of Shipbuilding Admiral Makarov	5,518	6,101	3,505	2,247
3369	Nezhinskii State University Nikolai Gogol	6,655	3,350	9,045	2,833
3521	Zaporizhzhya National University	1,145	9,705	1,028	2,200
3598	National Aerospace University Kharkov Aviation Institute	6,331	5,306	5,322	2,520
3602	Kharkov National University VN Karazin	2,287	17,891	1,673	597
3606	Odessa National Academy of Telecommunications	8,379	4,475	6,628	2,579
3702	Donetsk National University	3,147	8,202	4,139	2,148
4180	Lugansk National Univesity	3,800	10,052	4,121	2,070
4374	Kiev National University of Economics	2,917	7,794	5,153	2,816
4579	Ternopil V. Hnatiuk National Pedagogical University	3,155	10,427	4,671	2,204
4628	Zhytomyr Ivan Franko State University	6,185	11,161	2,883	2,038
4764	Melitopol State Pedagogical University	2,390	8,218	3,617	3,677
4774	Bila Tserkva State Agrarian University	12,356	5,422	12,755	2,429
4791	Berdiansk State Pedagogical University	3,554	7,999	6,287	3,060
4912	Volyn State University	11,425	1,449	11,111	9,576
5036	Mohyla Academy University of Kiev	1,273	13,045	1,542	2,261
5174	Bukovinian State Medical University	6,634	11,349	1,926	2,276
5188	National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (National Agricultural University)	4,862	13,666	1,775	1,967
5235	Dnipropetrovsk State Technical University of Railway Transport	5,491	8,282	8,527	2,805
5329	Odessa National Academy of Law	5,991	10,141	9,259	2,197
5427	Pryazovskyi State Technical University	3,655	3,313	13,136	8,237
5465	Ivano Frankivsk State Technical University of Oil & Gas (1)	3,991	5,406	7,129	6,828
5541	Lviv State University of Life Safety	1,860	5,173	7,540	8,237
5610	Open International University of Human Development Ukraine	11,873	11,617	4,276	2,010
5643	Ukrainian Medical Stomatological Academy	14,693	8,769	7,213	2,237
5725	Ternopil National Economy University	2,098	6,363	3,528	8,237
5761	Kharkov National University of Economics	8,497	6,869	7,514	4,344
5804	Kharkov National Academy of Municipal Economy	2,221	16,389	1,069	1,902
5899	Odessa State Polytechnic University	7,485	11,353	2,621	2,556
5943	Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University (Polytechnic University)	11,959	7,216	5,204	4,035

6110	International Institute of Business	8,104 5,919	10,090	5,533
6153	Vinnitsa National Technical University	2,490 12,222	4,868	2,656
6246	Kharkov Institute of Banking	10,510 6,157	10,533	4,796
6433	Slavonic University Kiev	7,397 3,283	13,501	9,576
6456	Zhytomyr State Technological University	12,596 7,524	8,992	3,589
6472	Ukrainian Catholic University	8,118 4,136	8,848	9,576
19804	Lviv National University of Internal Affairs	10,277 20,001	18,742	9,576
19830	National Technical University of Agriculture Peter Vasilenko	19,935 19,190	18,742	9,576
19830	Donetsk institute of the Marketing and Social Policy	18,665 19,959	15,344	9,576
19930	Uzhgorod State Institute of Informaton Sciences, Economics and Law	12,620 20,013	18,742	9,576
19944	Khmelnitsky Humanitarian Pedagogical Academy	13,049 20,076	17,303	9,576
19961	Kirovograd Regional Institute of Management and Economics	19,034 19,774	18,742	9,576
19990	Kremenetskogo Regional Pedagogical Institute	13,115 20,096	17,631	9,576
20009	Institute for Tourism Federation of Trade Unions Ukraine	14,174 20,125	16,430	9,576
20025	Military Institute Kiev National Taras Shevchenko University	13,129 20,200	13,311	9,576
20035	Kiev Medical Institute	17,229 20,041	17,303	9,576
20040	Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture	13,782 20,057	18,742	9,576
20102	Crimean Agrotechnological University	17,269 20,223	9,427	9,576
20123	Dnipropetrovsk State Agrarian University	19,802 20,052	15,675	9,576
20143	Kharkov Humanitarian-Pedagogical Institute	17,002 20,187	15,068	9,576
20170	Chernihiv State Institute of Law Social Technologies and Labor	18,846 20,161	15,750	9,576
20213	Donetsk Institute of Tourist Business	17,508 20,223	15,016	9,576
20214	Rih Economic Institute Kiev National Economic University	16,246 20,223	15,830	9,576
20231	Kiev Institute of Social and Cultural Ties Saint Duchess Olga	18,746 20,141	18,742	9,576
20252	Lviv Medical Institute	19,632 20,125	18,742	9,576
20262	Ivano Frankivsk State Medical University	19,935 20,071	18,742	9,576
20267	Kirovograd Institute of Human Development	17,977 20,247	15,999	9,576
20280	Kharkov University of Air Forces Ivan Kozhedub	17,477 20,247	16,700	9,576
20289	Lviv State Institute of advanced technologies and management Vyacheslav Chornovil	13,236 20,279	17,631	9,576
20367	Chernivci State University	19,935 20,279	18,742	9,576

РЕЙТИНГ ВНЗ «КОМПАС - 2011»

Фінансово-промислова група України «Систем Кепітал Менеджмент» (СКМ) випустила IV національний рейтинг ВНЗ «Компас», підготовлений Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС).

Лідерами національного рейтингу «Компас-2011» стали вищі навчальні заклади (ВНЗ) Києва, Донецька і Львова.

Рейтинг вузів «Компас-2011» складався в рамках реалізації програми «Сучасна освіта», за підтримки провідних експертів Національної академії педагогічних наук України та Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Крім загальнонаціонального рейтингу, були підготовлені п'ять галузевих (бізнес, юридичний, інженерно-технічний, ІТ і архітектурно-будівельний) і чотири регіональні (східний, західний, центральний і південний) рейтинги.

Методологія рейтингу «Компас-2011» враховувала ступінь відповідності послуг у сфері освіти вимогам ринку праці і загальну оцінку ВНЗ такими цільовими аудиторіями, як роботодавці, випускники українських вузів 2005-2010 рр. і представники підприємств, в діяльності яких беруть участь спеціалісти визначених напрямів.

За результатами рейтингу вишів цього року, до п'ятірки найсильніших увійшли 7 вищих навчальних закладів. П'ять з них розташовані в Києві, по одному – в Донецьку і Львові.

Перше місце в рейтингу зберіг Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (КПІ), друге – Київський національний університет імені Т. Шевченка (КНУ).

Третє місце рейтингу – за Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана (КНЕУ).

На четвертому місці – Національний університет «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА) та Київський національний університет будівництва і архітектури (КНУБА).

П'ятий рядок рейтингу розділили Національний університет «Львівська політехніка» (НУ ЛП) і Донецький національний технічний університет (ДонНТУ).

Усього в ході дослідження, яке проводилося в січні-березні 2011 року, було опитано 1308 роботодавців і 1182 випускника українських вишів. Учасниками рейтингу ВНЗ «Компас-2011» стали 234 українських ВНЗ III-IV рівня акредитації, що готують бакалаврів, спеціалістів і магістрів за п'ятьма напрямами, найбільш затребуваними реальним сектором економіки.

Рейтинг «Компас-2011» розраховувався за тією ж методологією, що і минулорічний рейтинг «Компас-2010». Не змінився і перелік ВНЗ, включених до рейтингу: усього в загальному рейтингу було оцінено 234 вищих навчальних заклади України.

При розрахунку рейтингу враховувалися такі критерії:

Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливістю застосування її в трудовій діяльності (КР1). Думка молодих фахівців (випускників ВНЗ 2005-2010 рр.) стосовно можливостей отримати затребувану освіту у ВНЗ, де вони проходили навчання. Включає такі аспекти, як оцінка випускниками практичної значимості навчання, задоволеність сприянням ВНЗ працевлаштуванню випускників, досвід трудової діяльності випускників, задоволеність власним ВНЗ, і визначення випускниками ВНЗ, які дають найкращу підготовку в цілому. Вага в загальному рейтингу = 0,10.

Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (КР2). Визначення роботодавцями українських ВНЗ, які дають випускникам найкращу підготовку для роботи в їхній компанії. Вага в загальному рейтингу = 0,31.

Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (КР3). Визначення компаніями-експертами українських ВНЗ, які дають найкращу підготовку для роботи в їхній компанії. Вага в загальному рейтингу = 0,29.

Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (КР4). Кількість компаній-роботодавців і експертів, які співпрацюють із ВНЗ. Вага в загальному рейтингу = 0,30.

Рейтинг вищих навчальних закладів «Топ-200 Україна» — 2010/2011 рік

Інтегральний показник діяльності ВНЗ України за результатами визначення рейтингів університетів України III, IV рівнів акредитації «Топ-200 Україна» у 2011 році

№	Вищий навчальний заклад	Оцінка інтегрального показника діяльності ВНЗ (Із)
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	70.103
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	69.97
3	Харківський національний університет ім.В.Н.Каразіна	46.39
4	Національний медичний університет імені О.О.Богомольця	41.54
5	Національний університет «Кієво-Могилянська академія»	40.69
6	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	40.34
7	Національний гірничий університет	35.13
8	Дніпропетровський національний університет	35.02
9	Національний університет біоресурсів і природокористування України	34.03
10	Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	30,87

РЕЙТИНГ МОНУ 2007: РАНЖУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ – КРОК ДО ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Міністерство освіти і науки на реалізацію розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2004 року № 208-р «Про схвалення Концепції створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання» вже другий рік проводить експериментальне ранжування вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації.

Рейтингове оцінювання запроваджується в системі вищої освіти у розрізі вищих навчальних закладів та груп з урахуванням досвіду міжнародних рейтингових агентств, результати яких широко використовуються для оцінювання якості вищої освіти. Основою методології рейтингової оцінки вищих навчальних закладів є аналіз та оцінювання якісних та кількісних показників потенціалу та результативності їх діяльності. Рейтингове оцінювання розроблене робочою групою МОН (керівник групи – Ямковий В.А., тел. 486 – 16 – 64). Сьогодні міністерство публікує для громадськості, батьків та абітурієнтів рейтинги вищих навчальних закладів у розрізі груп.

Система вищої освіти удосконалюється під впливом історичних, політичних, соціально–економічних, географічних, демографічних, міжнародних чинників, функціонування якої на загальнодержавному та регіональному рівнях регламентується законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими нормативно-правовими актами і спрямовується на підвищення інтелектуального потенціалу держави та забезпечення права доступу громадянам до здобуття якісної вищої освіти в контексті інтеграції у європейський та світовий освітній простір.

Архітектура вищої освіти досить ускладнена і потребує за умов динамічних змін зовнішнього та внутрішнього середовища радикальних, рекомбінаційних та модифікаційних інновацій, спрямованих на здобуття або утримання вищими навчальними закладами позицій лідера, досягнення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг, ефективності управління, задоволення потреб споживачів освітніх послуг. Фундаментом є вищі навчальні заклади різних рівнів акредитації та типів, які розподіляються на загальнодержавному та регіональному рівнях за формами власності. Макропоказники вищої освіти, які характеризують її масштаби та структуру за типами вищих навчальних закладів та формами власності наведено в таблицях 1 і 2, що дає можливість зробити певні висновки.

Україна – університетська держава. Університетський сектор вищої освіти динамічно розвивається. До складу на загальнодержавному рівні входить 184 університети, у тому числі 140 університетів державної, 38 – приватної та 6 – комунальної власності. Частка університетів в загальній кількості вищих навчальних закладів складає 20 відсотків, в яких навчається 63,7 відсотка студентів. Середній контингент студентів українського університету 9,7 тисяч і більш ніж утричі перевищує чисельність студентів з розрахунку на один вищий

навчальний заклад України. За цих умов найбільш потужними є університети державної власності, середній контингент студентів яких становить 11 тисяч осіб. Проте, університети приватної та комунальної власності значно уступають державним. Приватні університети мають середній контингент студентів у двічі менший, а комунальні – у п'ять разів у порівнянні з державними.

Середня чисельність студентів з розрахунку на один вищий навчальний заклад за типами досить строката. Невеликі середні контингенти студентів мають училища (396 осіб), консерваторії (415 осіб), коледжі (885 осіб). Під впливом демографічної кризи та зростання попиту на ринку освітніх послуг щодо здобуття вищої освіти в університетах, академіях та інститутах ці вищі навчальні заклади можуть втратити контингенти студентів і стати малочисельними і відповідно не ефективними.

Таблиця 1. Структура та потужність мережі за типами вищих навчальних закладів

Типи вищих навчальних закладів	Абсолютні виміри		Структура, відсотки		Чисельність студентів з розрахунку на один заклад
	Кількість	Чисельність студентів	Частка вищих навчальних закладів	Частка чисельності студентів	
Університети	184	1775810	20,0	63,7	9651
Академії	58	361611	6,3	13,0	6235
Інститути	125	191548	13,6	6,9	1532
Консерваторії	1	415	0,1	0,0	415
Коледжі	199	176178	21,6	6,3	885
Технікуми	210	224335	22,8	8,1	1068
Училища	143	56685	15,5	2,0	396
Всього	920	2786582	100,0	100,0	3029

Слід звернути увагу на незначні контингенти інститутів, середній контингент яких становить 1,5 тисячі осіб. Міграційні потоки молоді за освітнім фактором з регіонів донорів до регіонів реципієнтів за умов демографічної кризи можуть суттєво вплинути на формування власного контингенту студентів та забезпечення економічності, ефективності та результативності підготовки фахівців у малочисельному вищому навчальному закладі. Така ситуація може спонукати до радикальних інновацій, спрямованих на укрупнення вищих навчальних закладів на регіональному рівні, що буде сприяти більш ефективному використанню фінансових ресурсів, які вкладуються у вищу освіту.

Таблиця 2. Структура та потужність мережі вищих навчальних закладів за формами власності

Використовувані скорочення: Держ. Державна; Ком. Комунальна; Прив. Приватна; Унів. Університети; Акад. Академії; Інст. Інститути; Конс. Консерваторії; Кол. Коледжі; Техн. Технікуми; Учил. Училища.

Типи ВНЗ	Абсолютні виміри			Структура, відсотки			Чисельність студентів з розрахунку на один заклад		
	Держ.	Ком.	Прив.	Держ.	Ком.	Прив.	Держ.	Ком.	Прив.
Унів.	140	6	38	28,0	2,7	19,1	11141	2798	5245
Акад.	47	2	9	9,4	0,9	4,5	6024	3695	7897
Инст.	40	5	80	8,0	2,3	40,2	1817	2244	1346
Конс.	1	0	0	0,2	0,0	0,0	415	0	0
Кол.	66	78	55	13,2	35,3	27,6	1202	795	633
Техн.	192	4	14	38,4	1,8	7,0	1091	546	904
Учил.	14	126	3	2,8	57,0	1,5	533	380	460
Всього	500	221	199	100,0	100,0	100,0	4424	667	2145

Структура та потужність вищих навчальних закладів суттєво залежить від їх форми власності. Середній контингент студентів вищих навчальних закладів усіх типів державної власності становить 4,4 тисяч осіб, приватної – 2,1 тисяч осіб та комунальної – лише 0,7 тисяч студентів. Цей показник за типами вищих навчальних закладів та їх формами власності наведено в табл. 2. На підставі аналізу вимірів середнього контингенту студентів до малочисельних типів вищих навчальних закладів за формами власності слід віднести: державний сектор – училища (533 студенти), комунальний – училища та технікуми (відповідно 380 та 546 студентів), приватний – училища та коледжі (відповідно 460 та 633 студенти).

З огляду на фонову інформацію, кожний вищий навчальний заклад має власне ресурсне забезпечення (фінансове, матеріальне, кадрове, інформаційне, організаційне тощо), яке є визначальним при оцінюванні якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. За ринкових умов, коли функціонують ринок освітніх послуг та ринок праці, кожний причетний до них має певну мотивацію до якісної вищої освіти.

Абітурієнтів та студентів, які мають мотивацію до здобуття вищої освіти та здібності, в першу чергу, цікавлять якість освітньої діяльності вищого навчального закладу, його престиж в системі, сприяння працевлаштуванню після закінчення навчання, подальше просування по кар'єрі, соціальний захист на ринку праці.

Адміністрація вищого навчального закладу мотивує свою діяльність на забезпечення навчально-виховного процесу відповідними ресурсами для надання якісних освітніх послуг, соціальне партнерство з роботодавцями, сприяння працевлаштуванню випускників, підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Роботодавці теж не можуть бути осторонь проблем вищої освіти. Мотивація повинна бути спрямована на безпосередню участь у формуванні якісної робочої сили завдяки впливу на зміст вищої професійної освіти, проведення професійно-практичної підготовки студентів, сприяння працевлаштуванню випускників.

Ось чому сьогодні виникає проблема моніторингу якості вищої освіти на національному рівні як системи постійного спостереження та контролю за процесами, що відбуваються у вищій освіті на загальнодержавному, регіональному рівнях та в кожному вищому навчальному закладі. Стратегічна ціль моніторингу полягає в забезпеченні громадянського суспільства достовірною, об'єктивною та точною інформацією про якість освітньої діяльності та якість вищої освіти, що надаються вищими навчальними закладами, які, безумовно, не завжди відповідають вимогам чинного законодавства.

Причинно–наслідковий аналіз показує, що ряді регіонів вектор політичного та соціально–економічного розвитку не в повній мірі спрямований на розв'язання проблем вищої освіти, її випереджальний розвиток, що свідчить про недосконалий менеджмент вищими навчальними закладами, регіональними системами на загальнодержавному та регіональному рівнях. Нерівномірний географічний розкид мережі вищих навчальних закладів є причиною великої розбіжності потенціалу регіональних систем, що сприяє міжрегіональним потокам громадян за освітнім фактором. Одночасно, низький потенціал регіональної мережі створює умови для відкриття на її території відокремлених структурних підрозділів, які в силу обмежених ресурсів (фінансових, матеріальних, кадрових, організаційних, інформаційних) не спроможні забезпечити відповідно до сучасних вимог якість освітньої діяльності та якість вищої освіти.

Відкритість, прозорість вищої освіти сьогодні це виклик суспільства, репутація та необхідність. Кроком до вирішення цієї проблеми є впровадження зовнішнього і внутрішнього моніторингу якості вищої освіти та представлення результатів у форматі рейтингів вищих навчальних на шкалі оцінювання.

Застосування ранжування вищих навчальних закладів потрібно абітурієнтам та їх батькам для вибору вищого навчального закладу, адміністрації вищого навчального закладу для ефективного адміністрування; роботодавцям для вибору якісної робочої сили; уряду та політикам для формування стабільної нормативно–правої бази, забезпечення адекватності ринку освітніх послуг та ринку праці, Отже, рейтингова система в принципі повинна задовольняти всіх споживачів освітніх послуг та організаторів вищої освіти.

Модель ранжування системи вищої освіти є певним віддзеркаленням стану реальності, в якому на даний час вона перебуває. Аналіз показав, що варіація за цією ознакою має надзвичайно велике значення не тільки для оцінювання ситуації, яка склалася на даний час в системі, а, головне, для формування ефективної стратегії її розвитку через забезпечення виробничої сфери та сфери послуг якісною робочою силою, підготовка якої здійснюється у вищих навчальних закладах. Сфера застосування запропонованої методики дає можливість здійснити порівняння стану та розвитку вищих навчальних закладів, окремих груп за галузевою ознакою, системи в цілому та за окремими тематичними напрямками. Ранжування дало можливість визначити місце вищого навчального закладу в системі та його внесок у формування позитивного вектора розвитку системи вищої освіти України.

Реалізована технологія рейтингового оцінювання університетів, академій, інститутів усіх форм власності за виміром інтегрального рейтингового індексу вищого навчального закладу (далі – університет) передбачає:

- системний аналіз проблеми диференціації університетів за результатами освітньої та наукової діяльності, її структуризацію та представлення в ієрархічній формі;
- формування первинної бази даних за тематичними напрямками;
- кількісну оцінку рейтингових індикаторів, коефіцієнтів пріоритетності та індексів за тематичними напрямками;
- визначення інтегральних рейтингових індексів університетів та їх ранжування.

Ієрархія рейтингової системи представляє собою трикутник, основою якого є абсолютні виміри показників первинної бази даних. Другий рівень – це тематичні напрями, які об'єднують певну групу рейтингових індикаторів, третій – це рейтингові індикатори в межах тематичних напрямів, четвертий рівень – це коефіцієнти пріоритетності та індекс тематичного напрямку. Вершина трикутника – це інтегральний рейтинговий індекс (ІРІ) університету.

У моделі ранжування на підставі аналізу функціональних областей діяльності університету визначено десять узагальнюючих тематичних напрямів, кількість показників та рейтингових індикаторів (табл. 3).

Таблиця 3. Структура рейтингової системи за тематичними напрямками

Назва тематичних напрямів	Кількість	
	Показники	Рейтингові індикатори
Презентація здобутків на міжнародному рівні	12	12
Презентація здобутків на національному рівні	10	10
Доступ, організаційна структура та управління	24	14
Науково–педагогічний потенціал	14	13
Підготовка наукових та науково–педагогічних кадрів	10	8
Інтеграція вищої освіти і науки	10	10
Результативність підготовки фахівців	11	7
Фінансові ресурси	8	8
Інформаційні ресурси	6	6
Навчальна та соціальна інфраструктура	7	6
Всього	112	94

Презентація здобутків на міжнародному рівні. Характеризує ініціативу університету у напрямку інтеграції у європейський та світовий освітній простір. У якості категорій тематичного напрямку визначено: міжнародні зв'язки, міжнародна виставкова діяльність, здобутки студентів на міжнародному рівні.

Презентація здобутків на національному рівні. Визначає результати діяльності університету та його визнання на загальнодержавному рівні за категоріями; визнання державою наукової та освітньої діяльності науково–педагогічних працівників, здобутки студентів на національному рівні, виставкова діяльність на національному рівні, участь науково–педагогічних працівників в експертній діяльності.

Доступ, організаційна структура та управління. Тематичний напрям включає категорії; доступ до вищої освіти, масштаби підготовки та ефективність організаційної структури.

Науково–педагогічний потенціал. Безперечно важливий тематичний напрям визначає кількісні та якісні характеристики науково–педагогічного персоналу за категоріями осіб з науковими ступенями та вченими званнями; доктори наук та професори, кандидати наук та доценти.

Підготовка наукових та науково–педагогічних кадрів. Тематичний напрям визначає активність університету у відтворенні кадрового потенціалу за категоріями: підтримка та потенціал та результативність захисту докторських та кандидатських дисертацій.

Інтеграція вищої освіти і науки. Тематичний напрям характеризує результати діяльності університету за категоріями: фінансове забезпечення наукової діяльності через диверсифікацію джерел, результативність наукової діяльності.

Результативність підготовки фахівців. Тематичний напрям характеризує кінцевий результат діяльності університету у форматі підготовки фахівців за категоріями: якість підготовки та працевлаштування випускників.

Фінансові ресурси. Тематичний напрям спрямований на результати діяльності університету на фінансове забезпечення підготовки фахівців. Оцінювання здійснюється за категоріями: ефективність використання коштів та фінансування бібліотеки.

Інформаційні ресурси. Тематичний напрям характеризує забезпечення навчально–виховного процесу у форматі категорій: забезпечення обчислювальними ресурсами та видавнича діяльність.

Навчальна та соціальна інфраструктура. Тематичний напрям визначає можливість університету надавати якісні освітні послуги залежно від наявності загальної та навчально–лабораторної бази, соціальної інфраструктури за категоріями академічна підтримка студентів та неакадемічна підтримка студентів, які характеризують навчальну та навчально–лабораторну базу, читальні зали, криті спортивні споруди, санаторії–профілакторії та спортивно–оздоровчі табори, забезпеченість гуртожитками.

Аналіз проблеми оцінювання результатів діяльності університетів, академій, інститутів призводить до синтезу її принципової ієрархічної структури.

Рейтингові індикатори університетів та системи є відносними, стимулюючими і визначаються на підставі абсолютних вимірів показників первинної бази даних університету та системи.

Характеристика кожного тематичного напрямку визначається спектром рейтингових індикаторів, на підставі яких обчислюються коефіцієнти пріоритетності – *відношення рейтингового індикатора університету до рейтингового індикатора системи*.

Індекс університету за тематичним напрямом є – *відношення суми коефіцієнтів пріоритетності університету до суми коефіцієнтів пріоритетності системи за тематичним напрямом*. В моделі ранжування відповідно до тематичних напрямів обрано індекси, які є узагальнюючими характеристиками тематичних напрямів, вимір якого може вживатися для ранжування університетів в межах тематичного напрямку:

I₁ – індекс міжнародної презентації;

I₂ – індекс національної презентації;

I₃ – індекс доступу, організаційної структури та управління;

I₄ – індекс науково–педагогічного потенціалу;

I₅ – індекс відтворення науково–педагогічного потенціалу;

I₆ – індекс інтеграції;

I₇ – індекс результативності підготовки;

I₈ – індекс фінансових ресурсів;

I₉ – індекс інформаційних ресурсів;

I₁₀ – індекс навчальної та соціальної інфраструктури.

Проведено обчислення інтегральних рейтингових індексів університетів та системи – відношення суми індексів тематичних напрямів університету до суми індексів тематичних напрямів системи.

Ранжування вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації за інтегральним рейтинговим індексом підтвердило гіпотезу про суттєву їх диференціацію за результатами діяльності на початок 2006/07 навчального року.

Пріоритетну групу представляють університети, які мають вимір інтегрального рейтингового індексу кращий за інтегральний рейтинговий індекс системи.

Депресивну групу формують університети, інтегральний рейтинговий індекс яких за виміром нижчий за інтегральний рейтинговий індекс системи. Депресивна група університетів за виміром інтегрального рейтингового індексу потребує більшої уваги з боку центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Порівняльний аналіз за результатами ранжування може використовуватися при формуванні загальнодержавної та регіональної соціально–економічної політики, зокрема, при визначенні:

- проблемних університетів на галузевому та регіональному рівні;
- слабких та сильних сторін університетів;
- пріоритетних напрямів розвитку окремих університетів;
- обсягів та напрямів фінансових потоків з Державного та місцевих бюджетів на розвиток регіональних систем вищої освіти.

Рейтингове управління сприяє реалізації синергії «*університет – група – система*», яка забезпечує позитивний підсилюючий вплив кожного університету,

як складової системи, на її позитивний вектор. Намагання університету, який має інтегральний рейтинговий індекс нижчий системи, досягти за результатами діяльності рівня системи, сприяє підвищенню її результативності.

Аналітичні дослідження університетів слід здійснювати у такій послідовності:

- проведення аналізу первинної бази даних за абсолютними вимірами показників в контексті достовірності, об'єктивності та точності статистичної інформації;

- визначення позиціонування університетів за рейтинговими індикаторами та індексами тематичного напрямку, сильних та слабких сторін університетів у порівнянні з системою;

- визначення проблем, формування цілей, розробка базових стратегій, спрямованих на досягнення більш високих результатів функціонування;

- розробка заходів щодо подолання відставання університетів за визначеними індикаторами від індикаторів системи;

- оприлюднення результатів аналізу академічній спільноті, залучення вищих навчальних закладів до активної позиції в реалізації окреслених базових стратегій розвитку регіональної та загальнодержавної системи вищої освіти.

Рейтингове оцінювання результативності діяльності університетів здійснено на підставі звітів вищих навчальних закладів за наступними етапами.

Перший етап. Аналіз показників університетів, визначення переліку тематичних напрямів та рейтингових індикаторів в межах тематичних напрямів.

Другий етап. Формування у вигляді таблиць первинних баз даних в межах тематичних напрямів для обчислення рейтингових індикаторів університетів та системи в цілому.

Третій етап. Обчислення рейтингових індикаторів (**Р**) на підставі показників первинної бази даних, коефіцієнтів пріоритетності (**К**) та індексів тематичних напрямів (**І**).

Рейтингові індикатори університетів та системи (Україна) є відносними і приведені до певного масштабу (відсотки, на 10 тис. населення, на 100 студентів денної форми навчання, на одного студента денної форми навчання, на 100 штатних викладачів тощо) та мають позитивний вплив, тобто є індикаторами-стимуляторами. Більшому виміру рейтингового індикатора відповідає більш високий рівень досягнень університету.

Коефіцієнти пріоритетності (**К**) – *відношення рейтингового індикатора регіональної системи до рейтингового індикатора системи*. Входячи з цього визначення, коефіцієнт пріоритетності системи за кожним рейтинговим індикатором завжди дорівнює одиниці. Виміри коефіцієнтів пріоритетності університетів можуть бути:

- рівними нулю, якщо в університеті явища за рейтинговим індикатором не було,

- меншими за одиницю, якщо рейтинговий індикатор університету менше рейтингового індикатори системи (університет депресивний по відношенню до системи),

- рівними одиниці, якщо рейтинговий індикатор університету дорівнює рейтинговому індикатору системи,

- більшим одиниці, якщо рейтинговий індикатор університету більший рейтингового індикатора системи (університет пріоритетна по відношенню до системи).

Індекс тематичного напрямку (І) – *відношення суми коефіцієнтів пріоритетності університету за рейтинговими індикаторами цього напрямку до суми коефіцієнтів пріоритетності системи.*

Четвертий етап. Обчислення інтегральних рейтингових індексів університетів та їх ранжування за цим показником

П'ятий етап. Аналіз інформації щодо результатів рейтингового оцінювання діяльності регіональних систем вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації та розробка ситуаційної моделі кожного університету.

Оцінювання результативності функціонування університетів, їх позиціонування в системі (групі), дає можливість визначити сильні та слабкі сторони, провести причинно–наслідковий аналіз, виявити проблеми, сформувані цілі, розробити та реалізувати базові стратегії розвитку університету. Ранжування за інтегральним рейтинговим індексом буде сприяти використанню синергетичного системного підходу до стратегічного управління університетами та системи в цілому на загальнодержавному та регіональному рівнях, тобто досягненню посилюючого ефекту внаслідок взаємодії окремих складових системи.

У ранжуванні брали участь 266 вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації (далі – університети) державної, комунальної, приватної власності та власності Автономної Республіки Крим за типами: університети, академії, інститути.

Отже, запропонована експериментальна рейтингова система управління вищою освітою є крок до оцінювання результативності діяльності вищого навчального закладу, визначення його пріоритетів за певними індикаторами, його інтегрального рейтингового індексу в системі або галузевій групі. Рейтингова система забезпечує умови для зовнішнього оцінювання діяльності вищих навчальних закладів і дає змогу:

- інформувати суспільство про стан функціонування вищої освіти і рівень досягнень вищих навчальних закладів, зокрема, щодо якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- забезпечити органи управління освітою інформацією про стан та динаміку розвитку вищих навчальних закладів як за галузевими групами, так і в системі їх позиціонування на ринку освітніх послуг і ринку праці;

- інформувати науково–педагогічні та студентські колективи, адміністрації вищих навчальних закладів про ефективність та результативність їх роботи;

- корегувати базові стратегії розвитку вищої освіти, приймати адекватні управлінські рішення щодо удосконалення системи управління якістю вищої освіти.

Насамкінець, Міністерство освіти і науки сподівається на підтримку з боку академічної спільноти, керівництва вищих навчальних закладів, роботодавців започаткованої роботи по впровадженню рейтингових систем, розуміння проблем довіри до результатів ранжування вищих навчальних закладів і наголошує, що тільки достовірна, об'єктивна і точна первинна інформація буде в певній мірі віддзеркалювати якість вищої освіти, яку здобувають громадяни у вищих навчальних закладах України.

Таблиця 4. Індеси за тематичними напрямками та інтегральний рейтинговий індекс

Умовне позначення	Назва	Формули
I_1	Індекс міжнародного визнання	$I_{1J} = \Sigma K_{1J} / \Sigma K_{1C}$
I_2	Індекс національного визнання	$I_{2J} = \Sigma K_{2J} / \Sigma K_{2C}$
I_3	Індекс доступу до вищої освіти, організаційної структури та управління	$I_{3J} = \Sigma K_{3J} / \Sigma K_{3C}$
I_4	Індекс науково-педагогічного потенціалу	$I_{4J} = \Sigma K_{4J} / \Sigma K_{4C}$
I_5	Індекс відтворення наукового та науково-педагогічного потенціалу	$I_{5J} = \Sigma K_{5J} / \Sigma K_{5C}$
I_6	Індекс інтеграції науки та вищої освіти	$I_{6J} = \Sigma K_{6J} / \Sigma K_{6C}$
I_7	Індекс результативності підготовки фахівців	$I_{7J} = \Sigma K_{7J} / \Sigma K_{7C}$
I_8	Індекс фінансового забезпечення	$I_{8J} = \Sigma K_{8J} / \Sigma K_{8C}$
I_9	Індекс інформаційного забезпечення	$I_{9J} = \Sigma K_{9J} / \Sigma K_{9C}$
I_{10}	Індекс навчальної та соціальної інфраструктури	$I_{10J} = \Sigma K_{10J} / \Sigma K_{10C}$
Критерій ранжування. формат «університет в цілому»		
ІРІ	Інтегральний рейтинговий індекс	$ІРІ_J = \Sigma I_{1J} / \Sigma I_{1C}$

Ранжування вищих навчальних закладів в межах груп здійснено на підставі первинної бази даних, яка надана вищими навчальними закладами в контексті результатів діяльності у 2005/06 навчального року. Ранжуванню за інтегральним рейтинговим індексом передувало обчислення рейтингових індикаторів кожного J-го університету та системи в цілому, коефіцієнтів пріоритетності в межах тематичних напрямів (відношення рейтингового індикатора університету до рейтингового індикатора системи), індексів за тематичними напрямками (відношення суми коефіцієнтів пріоритетності за тематичним напрямом відповідно до суми коефіцієнтів пріоритетності системи), інтегрального рейтингового індексу (відношення суми індексів за тематичними напрямками університету відповідно до суми індексів системи). Назва індексів, їх умовні позначення та формули для обчислення наведено в таблиці 4, а результати ранжування за інтегральним і рейтинговим індексом представлено в таблицях за різними групами: класичні університети (табл. 5); технічні (табл. 6); технологічні, будівництва та транспорту (табл. 7); педагогічні, гуманітарні, фізичного

виховання і спорту (табл. 8); культури, мистецтва, живопису, скульптури та дизайну (табл. 9); охорони здоров'я (табл. 10); аграрні (табл. 11); права, економіки, управління, підприємництва і торгівлі і (табл. 12); приватні (табл. 13).

Таблиця 5. Класичні університети

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками									
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀
Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка	1,6359	1,51	2,02	1,16	1,20	2,33	1,79	1,17	1,23	2,90	1,05
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	1,3470	2,21	1,46	1,10	1,27	1,51	1,44	0,91	1,08	1,46	1,03
Національний університет «Києво-Могилянська академія»	1,3375	0,87	1,37	0,94	1,12	1,52	0,83	1,37	1,13	3,49	0,74
Львівський національний університет ім. І. Франка	1,1912	1,10	1,28	1,07	1,21	1,29	1,37	1,28	1,22	1,28	0,81
Одеський національний університет ім. І. І. Мечнікова	1,1887	1,25	0,93	1,02	1,26	0,99	0,94	2,21	1,25	1,03	1,01
Національний університет «Острозька академія»	1,0367	0,99	0,92	0,98	0,98	0,94	0,80	1,26	1,19	1,43	0,88
Донецький національний університет	0,9863	0,77	0,84	1,09	0,99	1,21	1,05	0,89	1,22	0,73	1,08
Хмельницький національний університет	0,9670	0,90	0,69	0,94	0,98	0,89	0,78	1,00	1,30	1,21	0,98
Ужгородський національний університет	0,9441	0,69	1,22	1,00	1,09	0,83	1,00	1,19	0,81	0,72	0,90
Дніпропетровський національний університет	0,9266	0,67	0,78	1,07	0,98	0,91	1,27	0,94	0,79	0,75	1,10
Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського	0,9251	0,91	0,80	0,97	0,98	0,89	0,81	1,05	0,75	1,19	0,90
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника	0,9245	0,71	0,86	1,08	0,99	0,97	0,70	1,15	1,16	0,64	0,99
Сумський державний університет	0,9242	1,05	0,68	0,85	0,99	0,78	0,87	1,17	0,94	1,02	0,88
Закарпатський державний університет	0,9217	1,06	1,07	0,85	0,80	0,88	0,75	0,50	1,03	1,11	1,18
Запорізький національний університет	0,9190	0,84	0,63	0,98	0,98	1,01	0,86	1,08	0,89	0,91	1,02
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича	0,8999	0,85	0,75	1,08	1,03	1,10	0,85	0,83	0,88	0,97	0,67
Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля	0,8643	0,86	0,61	1,04	0,96	1,05	0,83	0,86	0,81	0,72	0,90
Волинський державний університет ім. Лесі Українки	0,8539	0,71	0,68	0,95	1,01	0,80	0,77	0,83	1,04	0,76	0,98

Херсонський державний університет	0,8321	0,66	0,68	0,91	0,90	0,87	0,98	0,63	0,81	0,70	1,17
Ніжинський державний університет ім. М.В. Гоголя	0,8154	0,98	0,56	0,91	0,93	0,72	0,59	0,88	0,99	0,69	0,91
Житомирський державний університет ім. І. Франка	0,8079	0,77	0,77	0,93	0,94	0,81	0,64	0,92	0,81	0,71	0,79
Кам'янець-Подільський державний університет	0,7862	0,74	0,74	0,93	0,97	0,75	0,71	0,96	0,78	0,64	0,63
Миколаївський державний університет ім. В.О. Сухомлинського	0,7535	0,59	0,58	0,92	0,89	0,62	0,59	0,78	0,71	0,96	0,89
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького	0,7359	0,59	0,69	0,90	0,95	0,78	0,65	0,62	0,70	0,66	0,82
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Таблиця 6. Технічні

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками									
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀
Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут»	1,3256	1,60	1,49	1,02	0,99	1,23	1,77	1,17	1,17	1,80	1,01
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	1,2614	1,56	1,07	1,09	1,00	1,12	1,34	1,40	1,48	1,45	1,10
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	1,2582	1,66	1,50	1,14	1,02	1,13	1,36	1,61	0,85	0,83	1,48
Приазовський державний технічний університет	1,2487	1,08	0,70	1,06	1,07	1,15	1,78	1,08	1,08	2,04	1,44
Національний університет «Львівська політехніка»	1,1767	0,84	0,54	1,09	1,03	1,35	1,10	1,71	1,29	1,46	1,04
Харківський національний університет радіоелектроніки	1,1647	1,81	0,75	1,13	1,02	1,24	1,05	0,96	0,91	1,85	0,91
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	1,1584	1,31	0,82	1,11	1,18	0,91	1,02	1,08	1,07	1,58	1,51
Національний гірничий університет України	1,1436	0,92	1,25	1,14	1,07	1,26	1,18	1,07	0,91	1,56	1,08
Донбаська державна машинобудівна академія	1,1421	0,72	0,67	0,98	0,94	0,74	1,15	1,56	0,87	2,44	1,35
Національна металургійна академія України	1,0889	1,67	1,48	1,03	0,99	0,86	1,09	1,10	0,92	0,73	1,02
Одеський національний	1,0771	1,75	0,78	1,07	1,00	1,04	0,92	1,41	0,79	0,79	1,22

політехнічний університет												
Івано-Франковський національний університет нафти і газу	1,0498	0,93	0,90	1,09	1,02	1,03	1,16	1,02	0,85	1,45	1,05	
Севастопольський національний інститут ядерної енергії та промисловості	1,0314	0,77	0,76	1,09	0,98	0,89	0,65	1,77	1,56	1,03	0,83	
Тернопільський державний технічний університет ім. І. Пулюя	0,9980	0,62	0,61	0,96	1,07	1,02	1,03	1,66	1,14	0,99	0,90	
Криворізький державний технічний університет	0,9941	0,80	1,16	1,07	0,92	1,01	1,32	1,03	0,75	0,99	0,90	
Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка	0,9866	0,91	0,82	1,07	1,09	0,99	0,54	1,15	0,75	1,19	1,05	
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	0,9857	0,74	1,05	1,06	0,96	1,03	1,64	0,64	0,87	1,10	0,75	
Донецький державний інститут штучного інтелекту	0,9845	0,62	1,36	0,98	1,05	1,01	0,54	1,01	0,83	1,06	1,09	
Вінницький національний технічний університет	0,9735	1,14	0,67	1,18	1,03	1,13	1,26	0,50	0,85	0,80	1,17	
Запорізький національний технічний університет	0,9484	0,93	0,73	0,97	0,96	0,78	0,77	1,23	0,80	1,25	1,06	
Донецький національний технічний університет	0,9461	0,87	1,13	1,09	1,02	0,88	0,89	0,87	0,96	0,75	1,01	
Донбаський державний технічний університет	0,9357	0,78	0,63	0,96	1,00	0,63	0,94	1,54	0,94	1,00	0,93	
Луцький державний технічний університет	0,9353	0,61	0,77	0,86	0,99	0,93	1,14	1,06	0,83	1,13	1,03	
Севастопольський національний технічний університет	0,9352	1,13	0,73	1,11	1,00	0,80	0,76	0,81	0,93	0,76	1,33	
Дніпродзержинський державний технічний університет	0,9226	0,67	0,85	1,11	1,01	1,09	0,98	1,16	0,76	0,68	0,93	
Кіровоградський державний технічний університет	0,9029	0,92	0,59	1,02	0,95	0,73	1,06	1,00	0,92	0,78	1,07	
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова	0,9028	0,77	0,60	0,96	1,02	0,81	0,78	1,50	0,81	0,70	1,08	
Запорізька державна інженерна академія	0,8776	0,71	0,52	1,00	0,98	0,72	0,77	1,01	0,99	0,91	1,17	
Кременчуцький державний політехнічний університет	0,8763	0,67	0,87	0,97	0,95	0,93	0,84	0,50	0,75	1,25	1,03	
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Таблиця 7. Технологічні, будівництва та транспорту

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками									
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀
Національний авіаційний університет	1,3633	2,13	1,75	1,02	1,11	1,14	1,57	1,71	1,17	1,21	0,82
Київський національний університет будівництва та архітектури	1,3305	1,28	1,45	1,11	1,05	1,33	1,31	2,49	1,37	0,8	1,12
Донбаська національна академія будівництва та архітектури	1,2276	0,75	1,36	1,10	1,09	0,98	1,65	1,71	1,01	1,21	1,42
Одеський державний екологічний університет	1,2003	1,29	1,23	1,12	1,04	1,23	0,74	2,01	1,18	0,81	1,34
Національний транспортний університет	1,1389	0,85	1,25	1,21	0,96	1,00	0,99	1,53	1,25	1,30	1,04
Харківський національний автомобільно-дорожній технічний університет	1,1335	1,72	0,69	1,11	0,99	1,08	0,82	1,01	1,16	1,92	0,83
Одеська національна морська академія	1,1234	1,03	1,56	1,10	1,05	0,78	0,66	1,08	1,62	0,90	1,45
Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	1,0951	1,60	1,16	1,11	1,03	0,98	0,91	1,26	0,81	1,27	0,81
Національний університет харчових технологій	1,0832	1,08	1,18	1,10	1,06	1,02	1,05	1,03	1,01	1,13	1,17
Харківська національна академія міського господарства	1,0739	1,60	0,86	1,15	1,08	0,94	0,96	0,90	0,87	1,34	1,04
Українська державна академія залізничного транспорту	1,0699	1,33	1,51	0,96	0,99	1,16	1,05	0,75	1,04	0,78	1,11
Одеська національна академія харчових технологій	1,0620	1,04	0,87	1,12	1,07	0,98	0,79	1,25	0,90	1,24	1,36
Національна академія природоохоронного і курортного будівництва	1,0396	1,09	0,67	0,99	0,89	0,79	0,98	1,87	0,77	1,56	0,77
Одеська державна академія холоду	1,0354	1,50	0,66	1,01	0,99	0,89	0,87	1,55	0,97	0,86	1,06
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	1,0156	0,71	0,74	1,05	1,01	0,89	1,09	1,31	0,91	1,20	1,25
Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту	1,0150	0,67	0,78	1,07	0,98	0,91	1,27	0,94	1,18	1,25	1,10
Київський університет економіки і технологій транспорту	1,0131	0,59	1,30	1,10	0,97	1,14	1,38	0,95	1,11	0,91	0,66
Одеська державна академія	1,0117	1,20	0,73	1,05	1,07	0,77	0,89	1,78	0,94	0,66	1,02

будівництва та архітектури												
Чернігівський державний технологічний університет	0,9930	0,85	0,59	1,00	0,94	1,20	0,79	0,99	0,77	1,68	1,11	
Національний лісотехнічний університет	0,9524	0,72	0,93	0,98	1,08	0,93	0,94	1,02	0,78	0,79	1,34	
Державна льотна академія	0,9502	0,91	0,67	0,92	0,94	0,68	0,66	1,68	1,12	0,81	1,11	
Житомирський державний технологічний університет	0,9258	0,70	0,74	1,02	0,95	1,11	0,97	1,04	0,89	0,69	1,13	
український державний хіміко-технологічний університет	0,9179	0,70	0,71	0,98	1,00	1,03	1,38	0,91	0,74	0,62	1,10	
Київський національний університет технологій та дизайну	0,9003	1,21	0,7	1,08	0,97	0,92	1,00	0,57	0,85	0,74	0,98	
Національний університет водного господарства та природокористування	0,8991	0,63	0,69	1,04	0,96	0,76	0,72	1,11	0,89	1,27	0,93	
Українська академія друкарства	0,8976	0,80	0,73	0,90	0,95	0,82	0,76	1,15	0,86	0,80	1,21	
Київська державна академія водного транспорту ім. гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного	0,8639	0,59	0,68	0,85	0,99	0,70	0,68	0,95	1,68	0,74	0,78	
Українська державна інженерно-педагогічна академія	0,8578	0,93	0,65	0,91	0,95	1,12	0,63	0,85	0,81	0,77	0,96	
Одеський національний морський університет	0,8360	0,90	0,71	1,09	1,02	0,87	0,64	0,72	0,77	0,75	0,88	
Черкаський державний технологічний університет	0,8253	0,75	0,57	0,92	0,88	0,93	0,81	0,81	0,94	0,70	0,96	
Мукачівський технологічний інститут	0,8247	0,7	0,68	1,14	0,95	0,65	0,56	0,50	1,07	0,76	1,23	
Державна академія житлово-комунального господарства	0,7856	0,59	0,51	1,03	1,08	0,71	0,65	0,93	0,91	0,67	0,77	
Керченський морський технологічний інститут	0,7701	0,59	0,56	0,70	0,92	0,61	0,63	0,50	1,21	0,84	1,16	
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	

Таблиця 8. Педагогічні, гуманітарні, фізичного виховання і спорту

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками									
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова	1,2947	1,32	2,65	0,98	0,98	1,26	0,65	1,20	0,97	1,96	0,99
Національний університет фізичного виховання і спорту України	1,2807	1,35	1,23	0,97	1,11	1,12	1,14	1,06	1,61	0,98	2,25
Південноукраїнський педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського	1,0881	1,64	0,79	1,07	1,11	1,23	0,91	0,84	0,8	0,88	1,62
Луганський національний педагогічний університет ім. Т.Г. Шевченка	1,0099	1,79	0,78	1,00	0,90	0,98	0,64	1,57	0,79	0,75	0,89
Харківський гуманітарно-педагогічний інститут	0,9912	2,38	0,77	0,76	0,85	0,65	0,74	0,50	0,96	0,97	1,33
Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили	0,9817	0,82	1,22	1,10	1,02	0,97	1,46	0,93	0,81	0,69	0,80
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка	0,9778	0,60	0,63	1,03	1,02	0,96	0,69	0,77	0,87	2,3	0,92
Харківська державна академія фізичної культури	0,9758	2,8	0,57	0,98	0,94	0,78	0,59	0,72	0,87	0,62	0,90
Дніпропетровський національний інститут фізичної культури і спорту	0,9561	0,59	0,70	0,76	0,84	0,73	0,56	0,5	0,8	0,68	3,4
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди	0,9549	0,73	0,62	0,89	1,03	1,04	0,89	0,89	1,02	1,40	1,04
Київський національний лінгвістичний університет	0,9541	1,64	0,77	0,96	1,04	1,04	0,61	0,80	0,93	1,02	0,73
Кримський гуманітарний університет	0,9530	0,63	2,25	0,78	0,92	0,99	0,86	0,78	0,81	0,75	0,75
Львівський державний інститут фізичної культури	0,9074	0,68	0,70	1,03	1,05	1,00	0,69	1,05	0,97	0,65	1,25
Мелітопольський державний педагогічний університет	0,8778	0,97	0,68	0,87	0,92	0,65	0,69	1,16	0,73	0,70	1,41
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет Ім. Г. Сковороди	0,8427	0,61	0,86	0,96	0,93	1,02	0,64	0,77	0,93	0,83	0,87
Кіровоградський національний педагогічний університет ім. В.К. Винниченка	0,8127	0,63	0,74	0,96	1,04	0,87	0,60	1,00	0,71	0,62	0,95

Чернігівський державний педагогічний університет ім. Т.Г. Шевченка	0,8022	0,60	0,85	0,88	0,91	0,75	0,64	1,01	0,77	0,70	0,92
Маріупольський державний гуманітарний університет	0,7902	0,69	0,60	0,81	0,82	0,79	0,84	0,97	0,90	0,76	0,73
Полтавський державний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка	0,7841	0,68	0,75	0,89	0,97	0,86	0,67	0,75	0,79	0,63	0,85
Рівненський державний гуманітарний університет	0,7781	0,89	0,79	0,88	0,85	0,64	0,72	0,67	0,71	0,89	0,74
Кримський інженерно-педагогічний університет	0,7778	0,70	0,77	0,93	0,96	0,70	0,72	0,83	0,88	0,74	0,56
Глухівський державний педагогічний університет ім. С.М. Сергєєва-Ценського	0,7758	0,69	0,74	0,82	0,91	0,57	0,57	0,91	0,74	0,64	1,15
Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського	0,7562	0,63	0,74	1,03	0,96	0,75	0,67	0,55	0,73	0,65	0,86
Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка	0,7494	0,81	0,55	0,81	0,87	0,69	0,58	0,76	0,70	0,89	0,83
Бердянський державний педагогічний університет ім. П. Д. Осипенко	0,7487	0,60	0,54	0,88	0,87	0,75	0,64	0,67	0,77	0,76	1,02
Донецький державний інститут здоров'я, фізичного виховання і спорту	0,7406	0,63	0,78	0,90	0,86	0,59	0,54	0,50	0,92	0,71	0,98
Криворізький державний педагогічний університет	0,7398	0,72	0,56	0,84	0,99	0,70	0,72	0,58	0,57	0,66	0,86
Ізмаїльський державний гуманітарний університет	0,7348	0,75	0,51	0,75	0,86	0,94	0,56	0,50	0,68	0,71	1,10
Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов ім. Н.К. Крупської	0,7320	0,70	0,54	0,71	0,81	0,87	0,56	0,50	0,76	0,84	1,03
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка	0,7275	0,59	0,57	0,81	0,87	0,76	0,59	0,50	0,78	0,62	1,08
Кременчуцький обласний гуманітарно-педагогічний інститут	0,7032	0,61	0,56	0,70	0,77	0,68	0,54	0,50	0,76	1,03	0,89
Слов'янський державний педагогічний університет	0,7030	0,59	0,51	0,85	1,09	0,63	0,55	0,62	0,76	0,60	0,83
Уманський державний педагогічний університет ім. П.Г. Тичини	0,6872	0,71	0,56	0,78	0,83	0,85	0,63	0,60	0,69	0,58	0,64
Хмельницька гуманітарно-	0,6528	0,59	0,51	0,79	0,81	0,75	0,53	0,63	0,78	0,60	0,54

педагогічна академія												
Мукачівський гуманітарно-педагогічний інститут	0,6100	0,59	0,50	0,76	0,77	0,60	0,51	0,50	0,71	0,61	0,55	
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Таблиця 9. Культури, мистецтва, живопису, скульптури та дизайну

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками										
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀	
Одеська державна музична академія ім.А.В.Нежданової	2,3056	11,7	1,77	1,04	1,53	1,02	0,53	1,37	1,21	0,58	2,33	
Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури	1,9535	5,65	2,25	1,02	1,15	0,96	0,55	5,39	0,80	0,63	1,12	
Національна музична академія України ім.М.П.Чайковського	1,9404	3,01	3,16	0,92	1,36	1,30	0,57	4,40	3,33	0,61	0,74	
Львівська державна музична академія ім.М.В.Лисенка	1,7013	2,86	2,58	1,12	1,45	1,01	0,61	4,54	1,29	0,72	0,81	
Донецька державна музична академія ім.С.С.Прокоф'єва	1,6596	5,48	1,41	1,01	1,12	0,83	0,56	3,04	0,93	0,57	1,63	
Київський національний університет культури та мистецтв	1,3960	2,85	1,71	0,90	1,15	1,64	0,68	2,77	0,71	0,82	0,73	
Харківський державний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського	1,3598	2,64	2,66	1,00	1,25	0,82	0,64	2,15	1,11	0,58	0,75	
Львівська національна академія мистецтв	1,3368	2,83	1,03	1,11	0,96	0,86	0,65	0,74	3,90	0,63	0,67	
Харківська державна академія дизайну і мистецтв	1,3074	3,91	0,91	0,98	1,11	0,87	0,70	2,16	0,91	0,65	0,88	
Київський національний університет театру, кіно і телебачення	1,1628	2,54	1,45	0,95	1,01	1,05	0,74	1,15	1,24	0,77	0,73	
Харківська державна академія культури	1,0833	2,34	1,17	0,99	1,08	1,20	0,66	0,72	0,97	0,91	0,79	
Луганський державний інститут культури і мистецтв	0,9060	1,05	1,51	1,05	1,04	0,53	0,77	0,50	0,92	1,02	0,66	
Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім.М.Бойчука	0,8928	0,86	2,73	0,79	0,76	0,54	0,65	0,50	0,75	0,54	0,81	
Закарпатський художній інститут	0,8301	0,72	1,85	0,59	0,69	0,52	0,64	0,50	0,73	0,75	1,30	
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Таблиця 10. Охорони здоров'я

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками									
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀
Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця	1,7892	2,10	1,73	1,19	1,15	1,24	1,59	5,22	1,68	0,96	1,02
Одеський державний медичний університет	1,7337	2,70	0,94	1,12	1,23	1,09	0,99	5,31	1,50	0,78	1,67
Вінницький національний медичний університет ім.М.І.Пирогова	1,7107	3,33	1,05	1,20	1,21	1,26	2,16	3,50	1,28	0,94	1,20
Донецький державний медичний університет ім.М.Горького	1,6120	2,70	1,04	1,08	1,38	1,27	1,08	4,35	1,25	0,71	1,27
Національний фармацевтичний університет України	1,5453	3,62	0,79	1,06	1,15	0,91	0,75	3,69	1,32	0,88	1,29
Луганський державний медичний університет	1,5378	5,22	0,78	1,22	1,26	1,20	1,33	1,58	1,05	0,78	0,96
Івано-Франківський державний медичний університет	1,4424	2,15	0,97	1,21	1,18	1,16	1,24	3,40	1,24	0,79	1,08
Кримський державний медичний університет ім.С.І.Георгієвського	1,4328	3,86	0,59	0,96	1,11	1,04	0,72	2,30	1,25	0,84	1,56
Дніпропетровська державна медична академія	1,4284	2,19	1,33	1,06	1,33	1,10	1,22	2,66	1,26	0,81	1,32
Запорізький державний медичний університет	1,3250	3,15	0,84	1,18	1,24	1,18	0,81	1,10	1,54	1,13	0,98
Українська медична стоматологічна академія	1,3010	2,50	0,70	1,16	1,29	0,98	1,04	2,52	0,99	0,77	1,06
Харківський державний медичний університет	1,2416	3,61	1,03	1,22	1,16	1,19	0,92	0,50	1,02	0,78	1,00
Львівський національний медичний університет ім.Данила Галицького	1,2264	1,44	0,86	1,03	1,20	1,21	1,30	2,30	1,09	0,73	1,10
Буковинський державний медичний університет	1,1599	0,98	0,62	0,97	1,05	0,97	0,90	3,58	0,74	0,80	0,99
Тернопільський державний медичний університет ім.І.Я.Горбачевського	1,1062	2,04	0,78	1,06	1,20	1,09	0,90	0,50	1,02	1,48	1,00
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Таблиця 11. Аграрні

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками									
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀
Національний аграрний університет	1,8993	2,83	1,75	1,15	1,18	1,82	3,25	2,33	1,71	1,93	1,03

Львівський державний аграрний університет	1,8571	3,48	3,54	1,10	1,17	1,16	1,28	1,49	3,13	0,76	1,38
Дніпропетровський державний аграрний університет	1,4669	1,01	3,90	1,04	1,00	1,31	0,97	1,52	0,98	1,49	1,45
Харківська державна зооветеринарна академія	1,3755	1,11	5,56	1,04	1,07	0,93	0,88	0,66	0,94	0,78	0,79
Вінницький державний аграрний університет	1,3106	1,73	1,41	1,09	1,02	0,99	1,00	2,07	1,17	1,52	1,11
Таврійська державна агротехнічна академія	1,2131	0,90	1,33	0,99	1,00	0,95	1,47	2,13	0,90	1,36	1,10
Білоцерківський державний аграрний університет	1,1685	0,89	2,11	1,07	1,04	1,27	1,37	1,15	0,90	1,03	0,84
Харківський національний аграрний університет ім.В.В.Докучаєва	1,1428	0,90	1,41	1,13	1,06	1,21	0,84	1,77	0,97	1,23	0,91
Херсонський державний аграрний університет	1,1387	0,59	1,13	0,97	0,95	0,98	0,79	0,75	3,09	0,82	1,32
Миколаївський державний аграрний університет	1,1080	0,86	0,95	4,07	1,01	1,26	1,58	1,13	1,08	0,93	1,21
Ніжинський агротехнічний інститут НАУ	1,0950	1,45	1,10	0,82	0,96	0,78	1,68	0,50	1,33	0,87	1,46
Харківський національний технічний університет сільського господарства ім.Петра Василенка	1,0853	1,28	1,10	1,11	1,10	1,07	1,04	0,99	0,95	1,15	1,04
Луганський національний аграрний університет	1,0780	2,05	0,72	0,90	0,92	0,79	0,85	1,63	0,80	1,04	1,08
Полтавська державна аграрна академія	1,0269	1,03	1,64	1,01	0,91	0,77	1,71	0,83	0,91	1,42	1,04
Кримський агротехнологічний університет	1,0178	0,78	1,27	1,08	1,06	1,22	0,86	0,86	1,19	0,80	1,06
Державний агроєкологічний університет	1,0009	0,84	1,09	1,01	0,97	1,07	0,64	1,38	1,41	0,75	0,86
Уманський державний аграрний університет	0,9955	0,62	0,79	1,03	0,98	1,14	0,78	1,62	1,19	0,82	0,99
Одеський державний аграрний університет	0,9323	0,71	0,98	1,02	1,00	0,78	0,3	1,28	1,10	0,75	0,97
Львівська національна академія ветеринарної медицини ім.С.З.Гжицького	0,8649	0,69	0,75	0,92	1,04	1,22	0,88	0,73	0,71	0,60	1,09
Подільський державний аграрно-технічний університет	0,8310	0,58	0,82	0,87	0,92	0,90	0,88	0,82	0,67	0,94	0,81
Сумський національний аграрний університет	0,8304	0,74	0,54	1,02	0,96	0,58	0,67	1,10	0,84	0,88	0,88

Бережанський агротехнічний інститут	0,7861	0,84	0,72	0,69	0,79	0,64	0,91	0,50	0,96	1,06	0,75
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Таблиця 12. Права, економіки, управління, підприємництва і торгівлі

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками									
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀
Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого	1,2509	0,91	1,15	1,14	1,06	1,14	3,35	0,70	1,30	0,85	0,92
Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського	1,1757	1,25	1,13	1,15	1,05	1,18	1,01	0,89	1,80	0,99	1,32
Київський національний торговельно-економічний університет	1,0886	0,75	0,67	0,94	0,86	0,84	0,73	1,62	1,98	1,73	0,78
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана	1,0859	0,89	0,94	1,19	0,96	0,87	0,67	1,74	0,97	1,73	0,88
Харківський національний економічний університет	1,0718	1,37	0,62	1,01	0,96	0,79	0,67	1,90	0,99	1,59	0,82
Одеська національна юридична академія	1,0573	1,36	1,21	1,17	0,91	1,05	0,76	1,10	1,53	0,74	0,75
Одеський державний економічний університет	0,9887	1,35	0,75	1,12	1,02	0,90	0,74	0,56	0,91	1,38	1,16
Тернопільський національний економічний університет	0,9744	1,45	0,66	0,95	0,95	0,83	0,60	0,85	1,18	1,25	1,01
Полтавський університет споживчої кооперації України	0,9624	0,86	0,74	0,97	0,96	0,83	0,82	0,64	1,18	1,81	0,80
Донецький державний університет управління	0,9565	0,74	1,70	1,13	1,07	1,02	0,78	0,77	0,83	0,78	0,73
Українська академія бізнесу та підприємництва	0,9548	0,59	1,65	1,00	1,02	0,97	0,65	1,22	0,72	0,95	0,77
Національна академія державної податкової служби України	0,9335	0,59	0,81	0,91	0,93	0,69	0,93	0,58	1,24	1,93	0,73
Українська академія зовнішньої торгівлі	0,9334	0,76	1,11	1,06	1,11	0,96	0,74	0,58	1,15	1,03	0,84
Львівський банківський інститут	0,8712	0,63	0,65	1,10	1,00	1,18	0,98	0,81	0,50	1,22	0,64
Львівська комерційна академія	0,8701	0,62	0,53	1,06	0,96	0,90	0,67	0,76	0,80	1,34	1,06
Українська академія банківської справи	0,8680	0,67	0,63	0,97	0,94	0,82	0,64	0,81	0,55	1,18	1,48
Харківський державний	0,8612	0,84	0,94	0,94	1,00	0,90	0,68	1,07	0,73	0,75	0,76

університет харчування та торгівлі												
Академія митної служби України	0,8601	0,67	0,65	0,89	0,97	0,63	0,53	0,50	2,21	0,68	0,89	
Київський інститут банківської справи	0,8490	0,59	0,54	1,20	1,75	0,78	0,74	0,50	0,78	0,84	0,78	
Львівська державна фінансова академія	0,8343	0,59	0,8	1,11	0,96	0,86	0,63	0,74	0,92	0,96	0,78	
Академія муніципального управління	0,8053	0,59	0,80	0,90	0,99	0,62	0,59	0,80	1,13	0,87	0,76	
Дніпропетровська державна фінансова академія	0,7993	0,61	0,53	1,15	0,95	0,60	0,73	0,58	1,00	0,90	0,95	
Київський університет права НАН України	0,7992	0,87	0,80	0,85	0,98	0,87	0,79	0,50	0,80	0,85	0,67	
Державна академія статистики, обліку і аудиту	0,7928	0,61	0,64	0,99	0,86	1,22	0,54	0,59	0,69	0,90	0,88	
Український державний університет економіки і фінансів	0,7361	0,59	0,53	0,97	0,86	0,65	0,53	0,50	1,00	0,97	0,76	
Львівський державний інститут новітніх технологій та управління ім. В. Чорновола	0,7132	0,59	0,66	0,78	0,82	0,53	0,53	0,50	0,64	1,14	0,95	
Чернігівський державний інститут економіки і управління	0,7126	0,59	0,61	0,79	0,93	0,66	0,66	0,50	0,74	0,73	0,91	
Буковинська державна фінансова академія	0,6992	0,62	0,61	0,96	0,88	0,56	0,61	0,50	0,89	0,66	0,70	
Львівський інститут економіки і туризму	0,6882	0,62	0,53	0,70	0,77	0,68	0,63	0,50	0,69	1,07	0,68	
Міжгалузевий інститут управління	0,6877	0,59	0,64	0,91	1,12	0,58	0,59	0,50	0,66	0,73	0,56	
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	

Таблиця 13. Приватні

Назва вищого навчального закладу	ІРІ	Індекси за тематичними напрямками										
		I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	I ₁₀	
Академія праці і соціальних відносин	1,1242	0,59	0,86	0,79	0,96	0,74	1,26	0,99	2,04	1,24	1,76	
Національна академія управління	1,1179	0,81	1,35	1,19	1,37	1,18	0,69	0,50	1,09	0,88	2,13	
Європейський університет	1,0176	1,32	0,56	0,85	1,07	0,79	1,43	1,16	0,74	1,60	0,65	
Університет економіки та права «КРОК»	1,0115	0,98	0,52	1,01	0,96	0,78	1,77	0,85	0,96	1,52	0,77	
Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	1,0110	0,62	0,82	0,92	0,93	0,80	1,29	1,17	0,96	1,75	0,83	
Міжнародний науково-технічний	1,0071	0,60	0,75	1,21	1,07	0,80	1,17	1,15	1,10	1,27	0,94	

університет												
Міжнародний Соломонів університет	1,0019	0,74	0,59	1,10	1,04	1,10	1,28	1,19	0,90	1,25	0,82	
Київський економічний інститут менеджменту «ЕКОМЕН»	1,0014	1,62	0,52	1,14	0,98	0,79	0,84	0,96	1,23	1,14	0,78	
Міжнародний університет бізнесу і права	0,9955	0,96	0,63	1,05	0,90	0,82	1,15	0,50	1,07	1,47	1,42	
Інститут землевпорядкування та інформаційних технологій при НАУ	0,9951	0,73	0,57	0,66	1,06	1,65	1,19	0,50	1,25	1,32	1,03	
Краматорський економіко-гуманітарний інститут	0,9945	1,33	0,50	0,87	1,06	0,63	0,56	0,50	2,31	0,88	1,31	
Київський міжнародний університет (КиМУ)	0,9932	0,98	0,87	1,18	1,03	1,18	1,08	0,82	1,17	1,08	0,53	
Карпатський університет імені Августина Волошина	0,9902	0,59	0,56	0,55	1,42	0,88	0,65	0,50	1,64	1,25	1,86	
Мистецький інститут художнього моделювання та дизайну	0,9880	0,59	2,45	0,95	0,84	1,61	0,53	0,50	0,60	1,17	0,65	
Донецький економіко-гуманітарний інститут	0,9875	0,59	1,32	1,19	1,07	1,44	0,72	1,15	0,63	0,90	0,86	
Київський університет ринкових відносин	0,9823	0,78	0,92	1,11	1,07	0,67	1,02	0,73	1,08	1,31	1,13	
Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління	0,9811	0,59	1,10	0,88	0,90	0,92	0,71	2,41	0,67	0,85	0,79	
Академія управління та інформаційних технологій «АРИУ»	0,9755	0,85	0,87	0,99	0,94	1,10	0,63	1,22	1,26	1,09	0,80	
Інститут інтелектуальної власності і права	0,9737	0,59	2,72	0,82	1,16	0,56	0,56	0,50	1,09	1,24	0,50	
Медичний інститут Української асоціації народної медицини	0,9697	2,18	1,06	0,88	1,24	0,62	0,86	0,50	0,87	0,64	0,84	
Економіко-технологічний університет	0,9511	0,65	1,27	0,94	1,02	0,69	0,85	0,50	0,98	1,41	1,20	
Східноєвропейський університет економіки та менеджменту	0,9315	0,74	1,48	0,97	1,07	0,81	0,60	0,89	0,73	1,03	1,02	
Новокаховський політехнічний інститут	0,9074	0,59	1,87	0,74	1,11	0,71	0,60	0,50	0,87	1,24	0,84	
Бучацький інститут менеджменту і аудиту	0,9040	0,59	0,60	0,76	1,08	0,70	0,82	0,50	1,68	0,78	1,53	
Дніпропетровський університет економіки та права	0,9035	0,84	0,86	0,91	0,92	0,73	0,59	0,79	1,01	1,50	0,88	
Львівський університет бізнесу та права	0,8995	0,59	0,69	1,06	0,98	0,98	0,58	0,50	1,23	1,05	1,32	

Вінницький фінансово-економічний університет	0,8926	0,59	0,90	1,10	1,01	1,05	0,75	0,92	0,81	0,84	0,95
Український фінансово-економічний інститут	0,8922	0,59	0,66	0,94	1,10	0,50	0,65	0,73	1,03	1,99	0,74
Запорізький інститут державного та муніципального управління	0,8889	0,59	1,07	1,14	1,04	1,39	0,62	0,73	0,85	0,67	0,79
Донецький університет економіки і права	0,8830	0,64	0,53	0,94	0,99	0,85	0,65	1,09	0,78	0,90	1,47
Закарпатський угорський інститут Ференца Рокоці II	0,8803	0,59	0,57	0,75	0,87	0,67	1,51	0,50	1,01	1,55	0,80
Дніпропетровський медичний інститут народної медицини	0,8432	0,59	1,14	0,81	1,13	0,63	0,71	0,50	1,02	0,74	1,16
Макіївський економіко-гуманітарний інститут	0,8404	0,89	0,70	0,99	1,03	0,72	0,58	1,17	0,75	0,78	0,80
Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій	0,8320	0,83	0,58	0,88	1,20	0,77	0,86	0,50	0,80	1,07	0,84
Харківський соціально-економічний інститут	0,8290	0,74	0,55	0,70	1,09	0,94	0,67	0,50	0,74	1,59	0,78
Університет економіки і підприємництва	0,8225	0,59	0,50	0,99	0,94	0,88	0,59	0,50	1,28	1,19	0,77
Харківський інститут економіки ринкових відносин та менеджменту	0,8149	0,60	0,75	0,64	0,75	0,53	1,17	0,50	1,10	1,17	0,93
Київський університет туризму, економіки і права	0,8049	0,67	1,50	0,96	0,83	0,69	0,60	0,75	0,69	0,67	0,69
Західнодонбаський приватний інститут економіки і управління	0,8000	0,59	0,56	0,88	0,98	0,79	0,62	0,50	0,60	0,79	1,69
Таврійський екологічний інститут	0,7985	0,66	0,85	0,69	0,94	0,80	0,66	0,50	1,02	1,24	0,62
Ізмаїльський інститут водного транспорту	0,7985	0,85	1,21	0,78	0,89	0,66	0,53	0,50	1,10	0,65	0,82
Нікопольський економічний університет	0,7917	0,59	0,57	0,79	1,00	0,79	0,73	0,50	1,38	0,88	0,58
Донецький інститут управління	0,7859	0,59	0,50	0,78	1,17	1,18	0,72	0,50	0,92	0,70	0,80
Тернопільський комерційний інститут	0,7840	0,59	1,27	0,70	0,91	0,80	0,57	0,50	0,59	1,01	0,90
Хмельницький університет управління та права	0,7818	0,59	0,69	0,94	0,97	0,97	0,53	0,50	1,15	0,74	0,73
Західноукраїнський економіко-правничий університет	0,7675	0,59	0,5	0,86	0,93	0,69	0,58	0,50	1,54	0,64	0,84
Донецький інститут психології і підприємництва	0,7616	0,65	0,61	0,68	0,85	0,64	0,61	0,50	1,50	0,9	0,68
Хмельницький економічний	0,7528	0,59	0,55	0,98	0,85	0,74	0,52	0,50	0,97	1,00	0,82

університет												
Міжнародний Слов`янський університет	0,7520	0,91	0,77	0,80	1,00	0,75	0,59	0,50	0,63	0,78	0,79	
Український інститут лінгвістики і менеджменту	0,7499	0,59	0,5	1,11	1,18	0,56	0,71	0,50	0,87	0,77	0,71	
Одеський інститут підприємництва та права	0,7471	0,59	0,50	0,75	1,02	0,53	0,80	0,50	0,97	1,02	0,80	
Львівський медичний інститут	0,7427	0,59	0,59	0,56	1,27	0,54	0,82	0,50	1,02	0,87	0,67	
Південноукраїнський інститут бізнесу	0,7390	0,59	0,50	0,67	1,14	0,50	0,54	0,50	1,10	0,88	0,97	
Львівський інститут менеджменту	0,7297	0,59	0,50	0,85	1,00	0,53	0,53	0,50	1,04	1,25	0,50	
Донецький інститут соціальної освіти	0,7253	0,59	0,54	0,74	0,77	0,71	1,10	0,50	0,63	0,91	0,76	
Міжнародний університет фінансів	0,7196	0,59	0,84	0,94	0,95	0,60	0,73	0,50	0,85	0,69	0,50	
Міжнародний Християнський університет	0,7116	0,59	0,50	0,86	1,11	0,69	0,51	0,50	1,15	0,71	0,50	
Інститут підприємництва та перспективних технологій при Національному університеті «Львівська політехніка»	0,7111	0,59	0,51	0,66	0,77	0,59	0,50	0,50	0,84	1,22	0,93	
Інститут менеджменту та економіки «Галицька академія»	0,7094	0,59	0,53	0,70	0,86	0,54	0,52	0,50	0,67	1,32	0,87	
Бердянський університет менеджменту і бізнесу	0,6900	0,59	0,52	1,17	0,84	0,58	0,64	0,50	0,68	0,65	0,73	
Рівненський інститут слов`язознавства Київського славістичного університету	0,6811	0,59	0,55	0,82	0,90	0,84	0,54	0,50	0,74	0,67	0,68	
Миколаївський політехнічний інститут	0,6706	0,59	0,50	0,87	0,78	0,60	0,56	0,50	0,74	0,71	0,85	
Волинський інститут економіки та менеджменту	0,6662	0,62	0,53	0,70	0,77	0,68	0,63	0,50	0,69	0,85	0,68	
Харківський інститут кадрів управління	0,5814	0,59	0,50	0,54	0,77	0,50	0,62	0,50	0,63	0,60	0,57	
Система	1,0000	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

(Керівник робочої групи [МОНУ В.А. Ямковий](#))

СЛАЙДИ

Наукова та інноваційна діяльність
у дослідницькому університеті «КПІ»
(див. окремий файл)

Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут"

1898

2011

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ДОСЛІДНИЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ НТУУ "КПІ"

М.Ю. ІЛЬЧЕНКО,
член-кореспондент НАН України,
проректор з наукової роботи

ДОДАТОК
НАУКОВА ПЕРІОДИКА УКРАЇНИ
ЕЛЕКТРОННІ НАУКОВІ ФАХОВІ ВИДАННЯ
(часописи, що не мають друкованих аналогів)

Авіаційно-космічна техніка і технологія
Автоматизация судовых технических средств
Автоматика. Автоматизація. Електротехнічні комплекси та системи
Автоматическая сварка**
Автомобильный транспорт
Автомобільні дороги і дорожнє будівництво
Автохтонні та інтродуковані рослини
Автошляховик України**
Аграрна економіка
Аграрний вісник Причорномор'я (5 серій)
Агробіологія
Агроекологічний журнал
Агроінком
Агропромислове виробництво Полісся
Агросвіт
Агрохімія і ґрунтознавство
Адаптивні системи автоматичного управління
Адвокат
Адгезия расплавов и пайка матеріалов
Академічний огляд
Актуальні питання біології, екології та хімії*
Актуальні питання інноваційного розвитку
Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства "Афіна"
Актуальні питання масової комунікації
Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології
Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики
Актуальні питання філології
Актуальні проблеми автоматизації та інформаційних технологій
Актуальні проблеми акушерства і гінекології, клінічної імунології та медичної генетики
Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України
Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії
Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету
Актуальні проблеми держави і права
Актуальні проблеми державного управління
Актуальні проблеми державного управління. Збірник наукових праць Одеського регіонального інституту державного управління
Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології

Актуальні проблеми духовності
Актуальні проблеми економіки**
Актуальні проблеми іноземної філології: Лінгвістика та літературознавство
Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури
Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки (Мистецькі обрії)
Актуальні проблеми міжнародних відносин
Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами
Актуальні проблеми права: теорія і практика
Актуальні проблеми політики
Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України
Актуальні проблеми розвитку економіки регіону**
Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство [Бердянськ]
Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Збірник наукових праць
Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії
Актуальні проблеми транспортної медицини
Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика
Актуальні проблеми української літератури і фольклору
Актуальні проблеми фізичної культури і спорту
Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності
Акустичний вісник
Альгологія
Альманах Полтавського державного педагогічного університету — "Рідний край"
Альманах права
Американські літературні студії в Україні
Аналітика і влада
Англїстика та американїстика
Аннали Мечниковського інституту*
Аркадія
Артиллерийское и стрелковое вооружение**
Археологический альманах**
Археологічні дослідження Львівського університету
Археологія
Археологія і давня історія України
Архів клінічної медицини
Архів клінічної та експериментальної медицини
Архів психіатрії
Архіви України
Аспекти історичного музикознавства
Астма і алергія
АСУ та прилади автоматики

Бахмутський шлях
Бетон и железобетон в Украине
Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса
Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития
Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія**
Бібліотечна планета
Бібліотечний вісник
Біблія і культура
Бізнес Інформ**
Бізнес-навігатор
Біль, знеболювання і інтенсивна терапія
Біологічний вісник МДПУ ім. Б. Хмельницького
Біологічні студії/Studia Biologica
Біологія і хімія в школі**
Біологія тварин
Біоніка інтелекту
Біоресурси і природокористування
Біотехнологія
Біофізичний вісник
Боспорські дослідження
Борисфен
Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)
Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции
Будівельне виробництво**
Будівельні конструкції
Будівельні матеріали, вироби та санітарна техніка
Буковинський журнал
Буковинський медичний вісник
Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації
Бухгалтерський облік і аудит**
Бюлетень ДНБС
Бюлетень Інституту зернового господарства
Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму
Бюлетень Міністерства юстиції України**

Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання
Вересень**
Вестник зоологии**
Вестник физиотерапии и курортологии**
Вестник Харьковского национального автомобильно-дорожного университета

Ветеринарна біотехнологія
Ветеринарна медицина України**
Взрывозащищенное электрооборудование
Вибори та демократія
Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі.
Міжпредметні зв'язки
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах
Виноградарство і виноробство [Ялта]
Високі технології в машинобудуванні
Витоки педагогічної майстерності
Вища освіта України**
Вища школа**
Вібрації в техніці та технології
Вівчарство
Від бароко до постмодернізму
Відбір і обробка інформації
Відкриті інформаційні та комп'ютерні інтегровані технології
Відновлювана енергетика**
Відповідальна економіка
Військова медицина України
Військова освіта
Військово-науковий вісник
Військово-технічний збірник
Вісник аграрної науки**
Вісник аграрної науки Причорномор'я
Вісник Академії адвокатури України
Вісник Академії митної служби України. Серія: "Державне управління"
Вісник Академії митної служби України. Серія: "Економіка"
Вісник Академії митної служби України. Серія: "Право"
Вісник Академії митної служби України. Серія: "Технічні науки"
Вісник Академії правових наук України
Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України
Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України:
Серія: Право та державне управління
Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу
Вісник Верховного Суду України
Вісник Вищого адміністративного суду України
Вісник Вищої ради юстиції*
Вісник Вінницького національного медичного університету
Вісник Вінницького політехнічного інституту
Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту
Вісник геодезії та картографії**
Вісник гігієни та епідеміології

Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки
Вісник господарського судочинства
Вісник двигунобудування
Вісник Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій
Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв
Вісник ДІТБ
Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету
Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна
Вісник Дніпропетровського університету (15 серій)
Вісник Дніпропетровського університету економіки та права імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»
Вісник Дніпропетровського університету економіки та права імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»
Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Юридичні науки»
Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії: Економічні науки (Вісник ДДФА: Економічні науки)
Вісник Донбаської державної машинобудівної академії
Вісник Донбаської національної академії будівництва і архітектури
Вісник Донецького інституту соціальної освіти
Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (3 серії)
Вісник Донецького національного університету. Серія А: Природничі науки
Вісник Донецького національного університету. Серія Б: Гуманітарні науки
Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право
Вісник Донецького університету економіки та права
Вісник Донецької академії автомобільного транспорту
Вісник економіки транспорту і промисловості
Вісник економічної науки України
Вісник епілептології
Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки
Вісник Житомирського державного технологічного університету. Технічні науки
Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка
Вісник Житомирського національного агроекологічного університету
Вісник Запорізького національного університету (7 серій)
Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Вісник Інженерної академії України
Вісник Інституту археології
Вісник Інституту економіко-правових досліджень НАН України
Вісник Інституту розвитку дитини

Вісник інституту "Укрзахідпроектреставрація"
Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.
Історичні науки
Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.
Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
Вісник Київського інституту бізнесу та технологій
Вісник Київського національного лінгвістичного університету (3 серії)
Вісник Київського національного торговельно-економічного університету**
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка** (16 серій)
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
Військово-спеціальні науки
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
Географія**
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Геологія
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
Радіофізика та електроніка
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія:
Соціологія
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія
фізико-математичні науки
Вісник Київського національного університету технологій та дизайну
Вісник Клубу Панкреатологів
Вісник Книжкової палати
Вісник КНУКіМ. Збірник наукових праць. Серія: мистецтвознавство
Вісник КНУКіМ. Збірник наукових праць. Серія: педагогіка
Вісник Конституційного Суду України
Вісник кредитно-економічного факультету Київського національного
економічного університету імені Вадима Гетьмана
Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла
Остроградського
Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ
Вісник Криворізького технічного університету
Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О.
Дідоренка
Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (7 серій)
Вісник Львівського державного інституту новітніх технологій та управління імені
В'ячеслава Чорновола. Серія "Економічні науки"**
Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
Вісник Львівського інституту економіки і туризму
Вісник Львівського національного аграрного університету
Вісник Львівського університету (9 серій)
Вісник Львівського університету. Серія біологічна
Вісник Львівського університету. Серія геологічна

Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови
Вісник Львівського університету. Серія історична
Вісник Львівського університету. Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології
Вісник Львівського університету. Серія прикладна математика та інформатика
Вісник Львівського університету. Серія соціологічна
Вісник Львівського університету. Серія філологічна
Вісник Львівського університету. Серія хімічна
Вісник Львівського університету. Серія юридична
Вісник Львівської державної фінансової академії
Вісник Львівської комерційної академії (2 серії)
Вісник Львівської комерційної академії. Серія - гуманітарні науки
Вісник Львівської національної академії мистецтв
Вісник Маріупольського державного гуманітарного університету
Вісник Міжнародного Слов'янського університету. Харків
Вісник МНТУ. Збірник наукових праць
Вісник морської медицини
Вісник морфології
Вісник наукових досліджень
Вісник Національного авіаційного університету
Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія
Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія
Вісник Національного банку України
Вісник Національного науково-природничого музею
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут": Серія "Гірництво"
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія машинобудування
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" серія Приладобудування
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія: Радіотехніка. Радіоапаратобудування
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут", Серія "Хімічна інженерія, екологія та ресурсозбереження"
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут": Філософія. Психологія. Педагогіка
Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (25 серій)
Вісник Національного транспортного університету
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування
Вісник Національного університету "Львівська політехніка" (22 серії)

Вісник Національного університету України "Київський політехнічний інститут".
Інформатика, управління та обчислювальна техніка
Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України
Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*
Вісник Національної академії наук України
Вісник Національної академії оборони України
Вісник Національної академії прокуратури України
Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія:
Економічна теорія та право
Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія:
Філософія, філософія права, політологія, соціологія
Вісник невідкладної і відновної медицини
Вісник Одеського державного екологічного університету**
Вісник Одеського національного морського університету
Вісник Одеського національного університету. Біологія
Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки
Вісник Одеського національного університету. Економіка
Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.
Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство
Вісник Одеського національного університету. Математика. Механіка
Вісник Одеського національного університету. Правознавство
Вісник Одеського національного університету. Психологія
Вісник Одеського національного університету. Соціологія і політичні науки
Вісник Одеського національного університету. Філософія
Вісник Одеського національного університету. Хімія
Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури
Вісник ортопедії, травматології та протезування
Вісник післядипломної освіти
Вісник Полтавської державної аграрної академії
Вісник Приазовського державного технічного університету
Вісник Приазовського державного технічного університету, серія: "Технічні
науки"
Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Серія Біологія
Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Серія Хімія
Вісник Прикарпатського університету (6 серій)
Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура
Вісник проблем біології і медицини
Вісник психіатрії та психофармакотерапії
Вісник СевНТУ
Вісник соціально-економічних досліджень
Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України
Вісник стоматології

Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка
Вісник Сумського державного університету. Серія Медицина
Вісник Сумського державного університету. Серія Технічні науки
Вісник Сумського національного аграрного університету
Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Фінанси і кредит
Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту
Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(print)
Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*
Вісник Тернопільського національного економічного університету
Вісник Тернопільського національного технічного університету
Вісник Українського матеріалознавчого товариства
Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів
Вісник Української академії банківської справи
Вісник Університету банківської справи Національного банку України
Вісник Університету "Україна"
Вісник фармації
Вісник Харківського державного технічного університету сільського господарства
Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
Вісник Харківського національного аграрного університету. Серія Біологія
Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.
Серія ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія
ґрунтів
Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.
Серія економічні науки
Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.
Серія рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво
Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.
Серія фітопатологія і ентомологія
Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.
Сковороди "Психологія"
Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.
Сковороди "Філософія"
Вісник Харківського національного університету (23 серії)
Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ
Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв
Вісник Харківської державної академії культури
Вісник Херсонського державного технічного університету
Вісник Хмельницького національного університету. Серія: "Економічні науки"
Вісник Хмельницького національного університету. Серія: "Технічні науки"
Вісник Центру наукового забезпечення агропромислового виробництва
Харківської області
Вісник Черкаського державного технологічного університету
Вісник Черкаського інституту агропромислового виробництва

Вісник Черкаського університету
Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту
Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія "Економічні науки"
Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія "Технічні науки"
Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка (4 серії)
Вісті Автомобільно-дорожнього інституту
Вісті Біосферного заповідника "Асканія-Нова"
Вісті Донецького гірничого інституту
Вісті Харківського ентомологічного товариства**
Вітакультурний млин (додаток до видання "Психологія і суспільство")
Віче
Внутрішня медицина
Вода і водоочисні технології. Науково-технічні вісті
Водне господарство України
Водний транспорт
Воєнна історія
Волинські історичні записки
Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем
Волинь філологічна: текст і контекст
Вопросы русской литературы. Межвузовский научный сборник
Вопросы химии и химической технологии
Восточно-Европейский журнал передовых технологий
Врачебная практика
Всесвіт соціальної психіатрії, медичної психології та психосоматичної медицини
Всеукраїнський науково-практичний медичний журнал "Інфекційні хвороби"
Вчені записки
Вчені записки Кримського інженерно-педагогічного університету**
Вчені записки Університету "Крок"
Вчені записки Харківського гуманітарного університету "Народна українська академія"***

Гастроентерологія**
Галицький економічний вісник
Галицький лікарський вісник
Гематологія і переливання крові
Генеалогічні записки
Генетичні ресурси рослин
Геодинаміка
Геоінформатика**
Геолог України**
Геологічний журнал**

Геологія і геохімія горючих копалин**
Геологія і корисні копалини Світового океану**
Геолого-мінералогічний вісник Криворізького технічного університету
Геополітика и екогеодинамика регионів
Геополітика України: історія і сучасність
Геотехнічна механіка
Геофизический журнал
Гепатологія
Германістика в Україні
Гігієна населених місць
Гідравліка і гідротехніка
Гідроакустичний журнал (Проблеми, методи та засоби досліджень Світового океану)
Гідробіологічний журнал**
Гідроенергетика України
Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія**
Гідромеліорація та гідротехнічне будівництво
Гілея: науковий вісник
Гірнична електромеханіка та автоматика
Гірничі, будівельні, дорожні та меліоративні машини
Гірська Школа Українських Карпат
Гоголезнавчі студії
Голокост і сучасність
Горизонти освіти
Горноспасательное дело
Грані Історії
Ґрунтознавство
Гуманізація навчально-виховного процесу
Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах**
Гуманітарний вісник
Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди": Науково-теоретичний збірник.
Педагогіка. Психологія. Філософія
Гуманітарний журнал
Гуманітарний часопис
Гуманітарні науки**
Гуманітарні студії
Гуржіївські історичні читання

Двигатели внутреннего сгорания
Демографія та соціальна економіка
Демократичне врядування*
Дентальні технології
Держава і право

Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки
Держава та регіони. Серія: Державне управління
Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво
Держава та регіони. Серія: Право
Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації
Державне будівництво*
Державне будівництво та місцеве самоврядування
Державне управління та місцеве самоврядування
Державне управління: теорія та практика*
Державне управління: удосконалення та розвиток*
Державний інформаційний бюлетень про приватизацію
Дерматологія та венерологія
Дефектологія**
Джерела
Дидактика математики: проблеми і дослідження
Динамические системы
Директор школи, ліцею, гімназії**
Диференціальні рівняння та їх застосування
Діалог: Медіа-студії**
Довкілля та здоров'я
Донецький археологічний збірник
Доповіді Національної академії наук України
Дороги і мости
Досвід та перспективи розвитку міст України
Дослідження з історії техніки
Дослідження з лексикології і граматики української мови
Дослідження світової політики: Збірник наукових праць
Досягнення біології та медицини
Древности
Дриновський збірник
Дрогобицький краєзнавчий збірник
Дух і літера
Духовні студії
Духовність особистості: методологія, теорія і практика

Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки
Екологічна безпека
Екологічна безпека прибережної та шельфової зон та комплексне використання ресурсів шельфу
Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування
Екологічна безпека та природокористування
Екологія
Екологія довкілля та безпека життєдіяльності
Екологія і ноосферологія

Екологія і природокористування
Екологія та промисловість
Економіка будівництва і міського господарства
Економіка і організація управління
Економіка і прогнозування
Економіка і регіон. Науковий вісник Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка**
Економіка і управління
Економіка Криму
Економіка. Менеджмент. Бізнес
Економіка. Менеджмент. Підприємництво
Економіка природокористування і охорони довкілля
Економіка промисловості
Економіка: реалії часу*
Економіка ринкових відносин
Економіка розвитку
Економіка та держава
Економіка та підприємництво
Економіка та право
Економіка та управління АПК
Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики
Економіка України
Економіка. Управління. Інновації*
Економіка. Фінанси. Право
Економіка харчової промисловості
Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем
Економіст
Економічна кібернетика
Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг
Економічна та соціальна географія**
Економічна теорія
Економічний аналіз
Економічний вісник Донбасу
Економічний вісник Національного гірничого університету
Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»
Економічний вісник університету
Економічний простір
Економічний форум
Економічний часопис—XXI
Економічні інновації
Економічні науки. Серія: Економіка та менеджмент
Економічні науки. Серія: Економічна теорія та економічна історія

Економічні науки. Серія: Облік і фінанси
Економічні науки. Серія: Регіональна економіка
Екосистеми, їх оптимізація та охорона
Експериментальна і клінічна медицина
Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія
Електрифікація та автоматизація сільського господарства
Електромеханічні і енергозберігаючі системи
Електроніка та системи управління
Електротехніка і електромеханіка
Електротехніка та електроенергетика
Електротехнічні та комп'ютерні системи
Емінак**
Ендокринологія**
Енергетика: економіка, технології, екологія
Енергетика і автоматика*
Енергетика та електрифікація**
Естетика і етика педагогічної дії
Етнічна історія народів Європи
Ефективна економіка*
Ефективність державного управління**

Європейський вектор економічного розвитку
Європейські перспективи**
Європейські студії і право*

Жестова мова й сучасність
Журнал вушних, горлових і носових хвороб
Журнал дерматології та косметології ім. М. О. Торсуєва
Журнал європейської економіки
Журнал математической фізики, аналізу, геометрії**
Журнал нано- та електронної фізики
Журнал Національної академії медичних наук України
Журнал обчислювальної та прикладної математики (3 серії)
Журнал органічної та фармацевтичної хімії
Журнал практикуючого психолога
Журнал психіатрії та медичної психології
Журнал фізичних досліджень
Журнал Хроматографічного товариства**
Журналістика

З архівів ВУНК–ДПУ–НКВС–КДБ
Загальна патологія та патологічна фізіологія
Загальнодержавний міжвідомчий науково-технічний збірник. Конструювання, виробництво та експлуатація сільськогосподарських машин

Залізничний транспорт України
Записки з ономастики
Записки з романо-германської філології
Записки історичного факультету
Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника
Записки Українського мінералогічного товариства**
Заповідна справа в Україні
Запорожский медицинский журнал
Зарубіжна література в школах України
Захист довкілля від антропогенного навантаження
Захист і карантин рослин
Захист інформації
Захист металургійних машин від поломок
Зберігання та переробка зерна
Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету [Луцьк]
Збірник наукових праць Академії військово-морських сил імені П. С. Нахімова
Збірник наукових праць Академії внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України
Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки)
Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Збірник наукових праць Військового інституту телекомунікацій та інформатизації НТУУ "КПІ"
Збірник наукових праць "Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури"
Збірник наукових праць. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії
Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: "Економіка і управління"
Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: "Транспортні системи і технології"
Збірник наукових праць Державного науково-дослідного інституту авіації
Збірник наукових праць Державного підприємства "Науково-дослідний гірничорудний інститут"
Збірник наукових праць ДНБС
Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна "Проблеми економіки транспорту"
Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна "Транспортні системи та технології перевезень"

Збірник наукових праць Дніпродзержинського державного технічного університету (технічні науки)
Збірник наукових праць Донецького державного університету управління
Збірник наукових праць Донецького інституту залізничного транспорту
Збірник наукових праць Дослідження міжнародної економіки
Збірник наукових праць. Економічні науки
Збірник наукових праць Інституту геологічних наук НАН України
Збірник наукових праць Інституту геохімії навколишнього середовища
Збірник наукових праць Інституту олійних культур**
Збірник наукових праць Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України
Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України "Проблеми загальної та педагогічної психології"
Збірник наукових праць Інституту Тутковського
Збірник наукових праць Інституту цукрових буряків
Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна
Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна
Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету. Техніка в сільськогосподарському виробництві, галузеве машинобудування, автоматизація
Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту Державної прикордонної служби України "Актуальні питання прикордонної безпеки. Сучасний стан та перспективи розвитку. Серія: державне управління та військові науки"
Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства
Збірник наукових праць Національного гірничого університету
Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*
Збірник наукових праць Національного університету кораблебудування
Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України
Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Військові та технічні науки
Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні та психологічні науки
Збірник наукових праць ННЦ «Інститут землеробства НААН»
Збірник наукових праць ПАТ «УКРНДІ ВОГНЕТРИВІВ ІМ. А.С. БЕРЕЖНОГО»
Збірник наукових праць "Педагогічна освіта: теорія і практика"
Збірник наукових праць (педагогічні науки)
Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету
Збірник наукових праць "Пожежна безпека"
Збірник наукових праць "Політологічні студії"

Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології"
Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету
"Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство"
Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету
"Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії"
Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету
"Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти"
Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету
"Фізика конденсованих високомолекулярних систем"
Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету
"Філософія. Педагогіка. Суспільство"
Збірник наукових праць Севастопольського національного університету ядерної енергії та промисловості
Збірник наукових праць Селекційно-генетичного інституту — Національного центру насіннєзнавства та сортівивчення
Збірник наукових праць, серія: Галузеве машинобудування, будівництво
Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика
Збірник наукових праць студентів Національного університету кораблебудування
Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)
Збірник наукових праць Українського державного геологорозвідувального інституту (УкрДГРІ)
Збірник наукових праць Українського науково-дослідного та проектного інституту сталевих конструкцій імені В.М. Шимановського
Збірник наукових праць Української державної академії залізничного транспорту
Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету
Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Біологія та валеологія"
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Економіка"
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Засоби навчальної та науково-дослідної роботи"
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Історія та географія"
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Лінгвістичні дослідження"
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Педагогіка та психологія"
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Право"
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Теорія та методика навчання та виховання"
Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних сил

Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій
Університету "Україна"
Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-
економічного інституту
Збірник наукових праць центру воєнно-стратегічних досліджень Національного
університету оборони України
Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету.
Серія: Економічні науки
Збірник науково-методичних праць Рівненського державного гуманітарного
університету "Теорія та методика вивчення природничо-математичних і технічних
дисциплін"
Збірник праць Зоологічного музею
Збірник праць Інституту математики НАН України
Збірник праць Науково-дослідного центру періодики
Здобутки клінічної і експериментальної медицини
Здоров'я жінки
Здоров'я чоловіка
Здоров'я дитини
Землепорядний вісник**
Землеробство
"Зерно і хліб" журнал
Зернові продукти і комбікорми
Зовнішні справи
Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право
Зовнішня торгівля. Економічна безпека
Зрошуване землеробство

Известия вузов. Радиоэлектроника**
Известия Крымской астрофизической обсерватории
Искусственный интеллект
Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Науковий збірник: Серія історична та
філологічна
Імідж сучасного педагога**
Імунологія та алергологія: наука і практика
Інвестиції: практика та досвід
Індуктивне моделювання складних систем
Інженерія програмного забезпечення
Інженерна геодезія
Інноваційна економіка
Іноземна філологія
Іноземні мови
Інституціональний вектор економічного розвитку МІДМУ "КПУ"
Інтегративна антропологія (міжнародний медико-філософський журнал)
Інтегровані технології та енергозбереження

Інтелект. Особистість. Цивілізація
Інтелект ХХІ
Інтелігенція і влада
Інтродукція рослин
Інформатика та математичні методи в моделюванні
Інформаційна безпека
Інформаційна безпека людини, суспільства, держави
Інформаційне суспільство
Інформаційні системи, механіка та керування
Інформаційні технології в освіті
Інформаційні технології і засоби навчання*
Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія
Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті
Інформація і право
Історико-географічні дослідження в Україні
Історико-педагогічний альманах
Історико-політичні проблеми сучасного світу
Історична пам'ять
Історична панорама
Історичний архів. Наукові студії
Історичні записки: збірник наукових праць
Історичні і політологічні дослідження
Історичні студії Волинського національного університету імені Лесі Українки
Історіографічні дослідження в Україні
Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України
Історія і культура Придніпров'я: Невідомі та маловідомі сторінки: Науковий щорічник
Історія народного господарства та економічної думки України
Історія науки і біографістика*
Історія торгівлі, податків та мита
Історія України. Маловідомі імена, події, факти
Історія української географії
Історія. Філософія. Релігієзнавство

Кадровий вісник
Кам'яна доба України
Карантин і захист рослин**
Карпати: людина, етнос, цивілізація
Карпатика
Карпатські математичні публікації
Каталіз и нефтехимия
Квалілогія книги
Кераміка: наука и жизнь
Кибернетика и вычислительная техника

Кибернетика и системный анализ
Київська старовина
Київське музикознавство
Київські полоністичні студії
Кинематика и физика небесных тел
Клінічна анатомія та оперативна хірургія
Клінічна інформатика і Телемедицина**
Клінічна онкологія
Клінічна та експериментальна патологія
Клінічна фармація
Клінічна фармація, фармакотерапія та медична стандартизація
Клінічна хірургія**
Княжа доба: історія і культура
Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка
Леоніда Булаховського
Компресорне і енергетичне машинобудування
Комп'ютер у школі та сім'ї
Комп'ютерні засоби, мережі та системи
Комп'ютерні технології друкарства
Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво
Комп'ютинг**
Компьютерная математика
Комунальне господарство міст. Серія "Економічні науки"
Комунальне господарство міст. Серія "Технічні науки та архітектури"
Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України
Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні
Корми і кормовиробництво
Космическая техника. Ракетное вооружение
Космічна наука і технологія
Коштовне та декоративне каміння**
Краєзнавство
Креативна педагогіка
Криминалистика и судебная экспертиза
Криміналістичний вісник
Кримський журнал експериментальної та клінічної медицини
Кримський терапевтичний журнал
Кримський юридичний вісник
Кровообіг та гемостаз
Крымский архив. Историко-краеведческий и литературно-философский журнал
Культура і мистецтво у сучасному світі: Збірник наукових праць
Культура і сучасність
Культура народів Причорномор'я
Культура слова
Культура України

Культурологічна думка: щорічник наукових праць
Культурологічний вісник: Науково-теоретичний щорічник Нижньої
Наддніпряни
Курбасівські читання

Лабораторна діагностика
Лаврський альманах
Легка промисловість
Лексикографічний бюлетень
Леся Українка і сучасність
Лікарська справа
Ліки України
Ліки України плюс*
Лінгвістика
Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи
Лінгвістичні студії
Лісівництво і агролісомеліорація
Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість
Література в контексті культури
Література та культура Полісся
Література. Фольклор. Проблеми поетики
Літературний процес: методологія, імена, тенденції
Літературознавство. Фольклористика. Культурологія
Літературознавчий збірник
Літературознавчі студії
Літопис травматології та ортопедії
Логістика: теорія та практика
Луб'яні та технічні культури
Лучевая діагностика, лучевая терапія
Людина і політика
Людина та довкілля. Проблеми неоекології
Людинознавчі студії. Збірник наукових праць ДДПУ
Львівський медичний часопис

«Магарач». Виноградарство та виноробство
Магістеріум
Магістр медсестринства
Малий і середній бізнес (право, держава, економіка)
Мандрівець
Маркетинг в Україні
Маркетинг і менеджмент інновацій
Маркетинг: теорія і практика
Математичне моделювання
Математичне та комп'ютерне моделювання. Серія: Технічні науки

Математичне та комп'ютерне моделювання. Серія: Фізико-математичні науки
Математичний вісник НТШ
Математичні машини і системи
Математичні методи та фізико-механічні поля**
Математичні студії. Праці Львівського математичного товариства
Матеріали з археології, історії та етнографії Таврії
Матеріали та дослідження з археології Прикарпаття і Волині
Матеріали та дослідження з археології Східної України
Машинобудування
Машинознавство**
Медико-соціальні проблеми сім'ї
Медицина невідкладних станів
Медицина сьогодні і завтра
Медицина транспорту України**
Медична гідрологія та реабілітація**
Медична інформатика та інженерія
Медична освіта
Медична психологія
Медична реабілітація, курортологія і фізіотерапія**
Медична та клінічна хімія
Медична хімія
Медичні перспективи
Медієвістика. Історія Церкви, науки і культури
Международный медицинский журнал**
Международный научный журнал "Прикладная механика"***
Меліорація і водне господарство
Менеджмент
Металеві конструкції
Металл и литье Украины**
Металлофізика и новейшие технологии**
Металлургическая и горнорудная промышленность**
Металлургическая теплотехника
Металознавство та обробка металів**
Металознавство та термічна обробка металів
Металургійні процеси та обладнання**
Металургія
Методи розв'язування прикладних задач механіки деформівного твердого тіла
Методи та засоби управління розвитком транспортних систем
Методи та прилади контролю якості
Методологія досліджень та сучасні соціальні, економічні і психологічні проблеми розвитку суспільства
Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства
Методы и объекты химического анализа
Механика твердого тела

Механізація, екологізація та конвертація біосировини у тваринництві
Механізація і електрифікація сільського господарства
Механіка гіроскопічних систем
Механіка та машинобудування
Мистецтво лікування
Мистецтвознавство
Мистецтвознавство України: Збірник наукових праць
Мистецтвознавчі записки
Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент
Митна безпека (2 серії)
Митна справа
Міжвідомчий науково-технічний збірник "Вимірювальна техніка та метрологія"
Міжвідомчий науково-технічний збірник "Геодезія, картографія і аерофотознімання"
Міжнародна економічна політика
Міжнародний вісник медицини
Міжнародний ендокринологічний журнал
Міжнародний інформаційний науково-технічний журнал «Вагонний парк»
Міжнародний інформаційний науково-технічний журнал «Локомотив-інформ»
Міжнародний науковий журнал "Механізм регулювання економіки"
Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент
Міжнародний науково-виробничий журнал "Економіка АПК"***
Міжнародний науково-практичний журнал "Товари і ринки"***
Міжнародний неврологічний журнал
Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки
Мікробіологічний журнал**
Мікробіологія і біотехнологія
Мінералогічний журнал**
Мінералогічний збірник
Мінеральні ресурси України
МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: Збірник наукових праць з мистецтвознавства і культурології
Містобудування та територіальне планування
Мова**
Мова і культура
Мовні і концептуальні картини світу
Мовознавство
Мовознавчий вісник
Моделі управління в риночній економіці
Моделювання регіональної економіки
Моделювання та інформаційні системи в економіці
Моделювання та інформаційні технології
Молода спортивна наука України

Молодіжний науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки
Молодь і ринок
Морський гідрофізичний журнал
Морський екологічний журнал**
Морфологія*
Мости та тунелі: теорія, дослідження, практика
Музейний вісник
Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Музична україністика: сучасний вимір
Музичне мистецтво
Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник ОДМА імені А. В. Нежданової
Мультиверсум. Філософський альманах

Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика
Наддніпряньська Україна: історичні процеси, події, постаті
Надійність і довговічність машин і споруд**
Надійність інструменту та оптимізація технологічних систем
Наносистеми, наноматеріали, нанотехнології**
Наноструктурное матеріалознавство**
Народна освіта*
Народна творчість та етнологія**
Народознавчі зошити
Насінництво**
Наука в олімпійському спорті
Наука і освіта**
Наука і правоохорона
Наука і сучасність
Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України
Наука й економіка
Наука молода
Наука. Релігія. Суспільство
Наука та інновації**
Наука та наукознавство
Наукова скарбниця освіти Донеччини**
Наукове пізнання: методологія та технологія
Науковий вісник [Одеса]
Науковий вісник Академії муніципального управління, серія "Економіка"
Науковий вісник Академії муніципального управління, серія "Право"
Науковий вісник Академії муніципального управління, серія "Техніка"
Науковий вісник Академії муніципального управління, серія "Управління"
Науковий вісник «Асканія-Нова»

Науковий вісник будівництва
Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки
Науковий вісник ветеринарної медицини
Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки [13 серій]
Науковий вісник Дипломатичної академії України
Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету
Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм
Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка**
Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. Серія "Філологія, педагогіка, психологія"
Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого
Науковий вісник Луганського національного аграрного університету (5 серій)
Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ
Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія економічна)
Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна)
Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького
Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка
Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського (4 серії)
Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент
Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Інформаційні технології та управління проектами
Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Історія. Філософія. Політологія
Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія
Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція
Науковий вісник Національного гірничого університету**
Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Агрономія

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Біологія, біотехнологія, екологія

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Лісівництво та декоративне садівництво

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Техніка та енергетика АПК

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)

Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ

Науковий вісник Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського

Науковий вісник НЛТУ України

Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського

Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. Серія "Економічні науки"

Науковий вісник Таврійського державного агротехнологічного університету*

Науковий вісник Ужгородського університету (10 серій)

Науковий вісник Українського науково-дослідного інституту пожежної безпеки

Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції

Науковий вісник ХДМІ

Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика"

Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: германська філологія

Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Комп'ютерні системи та компоненти

Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: правознавство

Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: слов'янська філологія

Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: фізика, електроніка
Науковий вісник Чернівецького університету (6 серій)
Науковий вісник Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи)
Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління**
Науковий журнал «Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління»
Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис "Галичина"
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 1. Фізико-математичні науки
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 3. Фізика і математика у вищій і середній школі
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 4. Географія і сучасність
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6. Історичні науки
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство)
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 13. Проблеми трудової та професійної підготовки
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18. Економіка і право
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія
Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 20. Біологія

Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін
Наукові вісті Далівського університету*
Наукові вісті Інституту менеджменту і економіки
Наукові вісті Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"
Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України*
Наукові записки [Львів]
Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Географія
Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія
Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка, психологія
Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія
Наукові записки Державного природознавчого музею
Наукові записки з української історії
Наукові записки. Збірник праць молодих вчених та аспірантів
Наукові записки Інституту журналістики
Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України
Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса
Наукові записки Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України
Наукові записки кафедри педагогіки
Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права
Наукові записки «Літературознавство», Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Наукові записки Львівського університету бізнесу та права
Наукові записки НаУКМА (22 серії)
Наукові записки Національного університету "Острозька академія"
Наукові записки. Серія: Історичні науки
Наукові записки. Серія: Педагогічні науки
Наукові записки. Серія: Філологічні науки
Наукові записки (серія педагогічні та історичні науки)
Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки. (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка**
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія**
Наукові записки Українського науково-дослідного інституту зв'язку
Наукові записки. Філологічні науки

Наукові записки Харківського університету Повітряних сил. Соціальна філософія, психологія
Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка
Наукові зошити історичного факультету Львівського університету
Наукові нотатки**
Наукові праці [Миколаїв] (11 серій)
Наукові праці [Одеса]
Наукові праці Вищого навчального закладу "Донецький національний технічний університет". Серія: "Педагогіка, психологія і соціологія"
Наукові праці Вінницького національного технічного університету*
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Гірничо-геологічна
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Гірничо-електромеханічна
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Економічна
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Електротехніка і енергетика
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Інформатика, кібернетика та обчислювальна техніка
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Машинобудування і машинознавство
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Металургія
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Обчислювальна техніка та автоматизація
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Проблеми моделювання та автоматизації проектування
Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Хімія і хімічна технологія
Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету
Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки
Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки
Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство
Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки
Наукові праці Лісівничої академії наук України
Наукові праці МАУП
Наукові праці Національного авіаційного університету Серія "Юридичний вісник "Повітряне і космічне право"
Наукові праці Національного університету харчових технологій

Наукові праці Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
Наукові праці НДФІ
Наукові праці Одеської національної юридичної академії
Наукові праці ОНАЗ ім. О. С. Попова
Наукові праці південного філіалу Національного університету біоресурсів і природокористування України "Кримський агротехнологічний університет"
Наукові праці Полтавської державної аграрної академії
Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Ветеринарна медицина
Наукові праці Українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту
Наукові праці УкрНДМІ НАН України
Наукові розвідки з державного та муніципального управління
Наукові студії із соціальної та політичної психології
Науково-виробниче видання "Лісовий журнал"
Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького
Науково-практичний філософський журнал "Філософія спілкування: філософія, психологія, соціальна комунікація"
Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах "Грані"
Науково-технічна інформація**
Науково-технічний бюлетень [Харків]
Науково-технічний бюлетень Інституту біології тварин і Державного науково-дослідного контрольного інституту ветпрепаратів та кормових добавок
Наукоємні технології
Научные труды Крымского государственного аграрного университета
Научный вестник Донбасской государственной машиностроительной академии*
Нафтова і газова промисловість
Нафтогазова енергетика
Національна безпека: український вимір
Національна та історична пам'ять
Національне господарство України: теорія та практика управління*
Національне господарство України: теорія та практика управління [print]
Наше право**
Нейронауки: теоретичні та клінічні аспекти
Нейрофізіологія**
Нелинейные граничные задачи
Нелінійні коливання**
Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина
Неперервна професійна освіта: теорія і практика
Ніжинська старовина**
Нова парадигма
Нова педагогічна думка
Нова тема
Нова філологія

Новий Колегіум
Новини енергетики
Новини стоматології**
Нові матеріали і технології в металургії та машинобудуванні
Нові сторінки історії Донбасу
Нові технології в будівництві**
Нові технології навчання
Нові технології. Науковий вісник Кременчуцького університету економіки, інформаційних технологій і управління
Новітня філологія
Новое в экономической кибернетике
Ноосфера і цивілізація

Обладнання та технології харчових виробництв
Облік і фінанси АПК
Обработка материалов давлением
Образ
Обрії
Овочівництво і баштанництво
Одеський медичний журнал
Одеські астрономічні публікації
Онкологія
Ономастичні науки
Опір матеріалів і теорія споруд
Оптико-електронні інформаційно-енергетичні технології
Оптимізація виробничих процесів
Ортопедия, травматология и протезирование**
Освіта Донбасу
Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи
Освіта і управління
Освіта, менеджмент і бізнес: світовий вимір
Освіта на Луганщині
Освіта, наука і культура на Поділлі. Збірник наукових праць
Освіта регіону
Освітологічний дискурс*
Основи та фундаменти
Офтальмологический журнал
Охорона праці та навколишнього середовища на підприємствах гірничо-металургійного комплексу

Палеонтологічний збірник
Пам'ятки
Пам'ять століть. Україна

Панорама політологічних студій: науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету
Патологія
Педагогіка вищої та середньої школи
Педагогіка і психологія**
Педагогіка і психологія професійної освіти
Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту
Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах
Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка
Педагогічна теорія і практика**
Педагогічний альманах
Педагогічний дискурс
Педагогічний пошук
Педагогічний процес: теорія і практика
Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи
Педагогічні науки
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології
Педіатрія, акушерство та гінекологія
Передгірне та гірське землеробство і тваринництво
Перинатологія і педіатрія
Перспективи. Соціально-політичний журнал
Перспективи медицини та біології
Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель
Питання атомної науки і техніки**
Питання біоіндикації та екології
Питання боротьби зі злочинністю
Питання експериментальної та клінічної медицини
Питання історії науки і техніки**
Питання історії України
Питання культурології: Збірник наукових праць
Питання літературознавства
Питання німецької історії
Питання прикладної математики і математичного моделювання
Питання проектування та виробництва конструкцій літальних апаратів
Питання розвитку газової промисловості України
Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології
Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель
Південний архів (історичні науки)
Південний архів (філологічні науки)
Південноукраїнський правничий часопис
Підводні дослідження: Археологія. Історія. Дайвінг*
Під'йомно транспортна техніка
Підприємництво, господарство і право

Післядипломна освіта в Україні
Поверхня**
Пожежна безпека: теорія і практика
Поліграфія і видавнича справа
Полімерний журнал
Політичний менеджмент**
Політологічний вісник
Політологічні записки
Політологічні та соціологічні студії
Порівняльна професійна педагогіка
Порівняльно-педагогічні студії
Порівняльно-правові дослідження
Породоразрушающий и металлообрабатывающий инструмент – техника и технология его изготовления и применения
Порошковая металлургия
Посібник українського хлібороба
Постметодика
Пошукова та екологічна геохімія
Правничий вісник Університету "КРОК"
Правничий часопис Донецького університету
Право і Безпека
Право і суспільство
Право та державне управління
Право та управління*
Правова держава. Щорічник наукових праць**
Правова держава
Правова інформатика**
Правове, нормативне та метролічне забезпечення систем захисту інформації в Україні**
Правове регулювання економіки
Правовий вісник Української академії банківської справи
Практикуючий лікар**
Практична медицина
Практична філософія
Праці Інституту електродинаміки Національної академії наук України**
Праці Інституту прикладної математики і механіки НАН України
Праці міжнародного геометричного центру
Праці наукового товариства ім. Шевченка (5 серій)
Праці Одеського політехнічного університету
Праці Таврійського державного агротехнологічного університету
Праці Центру пам'яткознавства**
Приватне право і підприємництво
Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження
Прикладна гідромеханіка

Прикладна екологія
Прикладна радіоелектроніка**
Прикладна статистика. Актуарна та фінансова математика
Прикладна статистика: проблеми теорії та практики
Прикладні проблеми механіки і математики**
Природа Західного Полісся та прилеглих територій
Природничий альманах (серія біологічні науки)
Проблеми археології Подніпров'я
Проблеми безпеки атомних електростанцій і Чорнобиля
Проблеми безперервної географічної освіти і картографії
Проблеми безперервної медичної освіти та науки
Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти
Проблеми вивчення історії Української революції 1917-1921 років
Проблеми високотемпературної техніки
Проблеми водопостачання, водовідведення та гідравліки**
Проблеми гірського тиску
Проблеми гуманітарних наук. Збірник наукових праць ДДПУ
Проблеми дидактики історії: збірник наукових праць
Проблеми екології
Проблеми екології та медицини
Проблеми екології та охорони природи техногенного регіону
Проблеми екологічної та медичної генетики і клінічної імунології
Проблеми економіки**
Проблеми експлуатації обладнання шахтних стаціонарних установок**
Проблеми екстремальної та кризової психології
Проблеми ендокринної патології
Проблеми етномузикології
Проблеми загальної енергетики
Проблеми законності
Проблеми зіставної семантики
Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини
Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України
Проблеми інженерно-педагогічної освіти
Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку
Проблеми інформатизації та управління
Проблеми інформаційних технологій
Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи: збірник наукових праць
Проблеми історії України: факти, судження, пошуки
Проблеми історії України XIX — початку XX ст.
Проблеми клінічної педіатрії
Проблеми легкої і текстильної промисловості України
Проблеми машинобудування
Проблеми міжнародних відносин
Проблеми міцності**

Проблеми надзвичайних ситуацій
Проблеми нафтогазової промисловості (Праці "Науково-дослідного інституту нафтогазової промисловості" НАК "Нафтогаз України")
Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій
Проблеми освіти
Проблеми остеології
Проблеми охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки
Проблеми охорони праці в Україні
Проблеми педагогічних технологій
Проблеми підвищення ефективності інфраструктури
Проблеми підготовки сучасного вчителя
Проблеми політичної історії України
Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави
Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності
Проблеми програмування**
Проблеми радіаційної медицини та радіобіології
Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції
Проблеми розвитку міського середовища
Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики
Проблеми семантики слова, речення та тексту
Проблеми системного підходу в економіці*
Проблеми системного підходу в економіці [print]
Проблеми слов'язнавства
Проблеми створення, випробування, застосування та експлуатації складних інформаційних систем
Проблеми сучасного літературознавства**
Проблеми сучасного підручника
Проблеми сучасної педагогічної освіти: педагогіка і психологія
Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка
Проблеми телекомунікацій*
Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу
Проблеми тертя та зношування
Проблеми техніки
Проблеми транспорту
Проблеми трибології
Проблеми трудової і професійної підготовки
Проблеми філософії права
Проблеми харчування
Проблеми и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ

Проблеми криобіології
Проблеми пожежної безпеки
Проблеми розвитку внешнеекономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект
Проблеми старения и долголетия
Проблеми управління та інформатики
Прогресивні техніка та технології харчових виробництв ресторанного господарства і торгівлі
Прогресивні технології і системи машинобудування
Продовольча індустрія АПК
Продуктивні сили і регіональна економіка
Продуктивні сили України
Продуктивність агропромислового виробництва
Проектування, виробництво та експлуатація автотранспортних засобів і поїздів
Променева діагностика, променева терапія
"Прометей" - регіональний збірник наукових праць з економіки
Промислова ботаніка
Промислова електроенергетика та електротехніка
Промислове будівництво та інженерні споруди
Промышленная теплотехника**
Професійна освіта: проблеми і перспективи
Профілактична медицина (епідеміологія, мікробіологія, вірусологія, паразитологія, інфекційні хвороби)
Процеси механічної обробки в машинобудуванні
Процессы литья**
Психічне здоров'я
Психолінгвістика
Психологічні науки: проблеми і здобутки
Психологічні перспективи
Психологія і особистість
Психологія і суспільство
Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ
Психолого-педагогічні проблеми сільської школи
Птахівництво
Публічне адміністрування: теорія та практика*
Публічне право
Публічне управління: теорія та практика

Радиотехника
Радіоелектроніка, інформатика, управління
Радіоелектроніка та інформатика
Радіоелектронні і комп'ютерні системи
Радіологічний вісник

Радіофізика і радіоастрономія
Радіофізика та електроніка**
Разработка рудных месторождений
Регіональна економіка
Регіональна історія України
Регіональні проблеми архітектури та містобудування
Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України
Реєстрація, зберігання і обробка даних
Резание и инструменты в технологических системах
Реконструкція житла
Релігія та соціум
Ренесансні студії
Репродуктивное здоровье женщины
Ресурсоекономні матеріали, конструкції, будівлі та споруди
Ресурсозберігаючі технології виробництва та обробки тиском матеріалів у машинобудуванні
Рибне господарство України
Рибогосподарська наука України
Ринок праці та зайнятість населення
Ринок цінних паперів України. Вісник Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
Рідна школа**
Розведення і генетика тварин
Розвиток методів управління та господарювання на транспорті
Розвідка та розробка нафтових і газових родовищ
Російська філологія. Український вісник
Рукописна та книжкова спадщина України
Русская литература. Исследования
Русский язык, литература, культура в школе и вузе

Садівництво
Сборник научных трудов Донбасского государственного технического университета
Сверхтвердые материалы**
Свинарство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник
Світ геотехніки
Світ медицини та біології
Світ фінансів
Світлотехніка та електроенергетика
Світова література на перехресті культур і цивілізацій. Збірник наукових праць
Світогляд
Селекція і насінництво
Сенсорна електроніка і мікросистемні технології
Серце і судини**

Система і структура східнослов'янських мов
Системи контролю навколишнього середовища
Системи обробки інформації
Системи озброєння і військова техніка
Системи управління, навігації та зв'язку
Системне проектування та аналіз характеристик аерокосмічної техніки
Системні дослідження та інформаційні технології
Системні технології
Сіверщина в історії України**
Сіверянський літопис
Сільський господар
Сільськогосподарська мікробіологія
Сільськогосподарські машини
Сімейна медицина
Складні системи і процеси
Слобожанський науково-спортивний вісник
Слово і час**
Слов'янський вісник
Слов'янський збірник**
Слов'янський світ
Современная стоматология
Современная электрометаллургия**
Современные проблемы токсикологии
Современные проблемы физического материаловедения
Современные строительные конструкции из металла и древесины
Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин
Соціальна економіка
Соціальна педагогіка: теорія та практика
Соціальна перспектива і регіональний розвиток: філософія, політика, соціологія
Соціальна психологія**
Соціальна робота в Україні: теорія і практика
Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота
Соціальні виміри суспільства
Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики
Соціально-економічний розвиток регіонів у контексті міжнародної інтеграції
Соціально-економічні проблеми і держава*
Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України
Соціально-психологічні проблеми тифлопедагогіки
Соціально-трудові відносини: теорія та практика
Соціоекономіка
Соціологічні дослідження
Соціологія права
Соціологія: теорія, методи, маркетинг

Спадщина: Літературне джерелознавство, текстологія**
Спелеологія і карстологія
Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики
Спортивна медицина
Спортивна наука України*
Спортивний вісник Придніпров'я
Способи та засоби створення безпечних та здорових умов праці у вугільних шахтах
Сталий розвиток економіки
Стандартизація, сертифікація, якість
Старожитності степового Причорномор'я і Криму
Статистика України**
Степи Європи в епоху середньовіччя**
Стиль і текст
Сторінки воєнної історії України
Сторінки історії
Стратегічна панорама
Стратегічні пріоритети
Стратегія економічного розвитку України
Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку
Стратегія розвитку України
Строительные материалы и изделия
Строительство и техногенная безопасность
Строительство. Материаловедение. Машиностроение (5 серій)
Студії з архівної справи та документознавства
Судова апеляція
Судово-медична експертиза**
Судовождение
Судовые энергетические установки
Сумська старовина
Сумський історико-архівний журнал**
Суспільство. Держава. Управління. Право
Сучасна гастроентерологія**
Сучасна економіка
Сучасна педіатрія
Сучасна спеціальна техніка
Сучасна українська політика
Сучасне мистецтво
Сучасне промислове та цивільне будівництво
Сучасне птахівництво**
Сучасний захист інформації
Сучасні аспекти військової медицини
Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва
Сучасні дослідження з іноземної філології

Сучасні інфекції
Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми
Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони
Сучасні літературознавчі студії
Сучасні медичні технології
Сучасні питання економіки і права**
Сучасні проблеми архітектури та містобудування
Сучасні проблеми будівництва
Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини
Сучасні проблеми металургії
Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства
Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: Збірник наукових праць
Сучасні ресурсоенергозберігаючі технології гірничого виробництва
Сучасні технології в машинобудуванні
Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві
Схід
Схід – Захід (Історико-культурологічний збірник)
Східний світ
Східноєвропейський журнал громадського здоров'я
Східнослов'янська філологія
Східноукраїнський лінгвістичний збірник
Сходознавство

Таврический вестник информатики и математики
Таврический журнал психиатрии
Таврический медико-биологический вестник
Таврійський вісник освіти
Таврійський науковий вісник
Таврійські студії*
Таїни художнього тексту (до проблеми поетики тексту)
Тваринництво України
Тектоніка і стратиграфія**
Теле- та радіожурналістика
Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді
Теоретическая и экспериментальная химия
Теоретична електротехніка
Теоретична і дидактична філологія
Теоретична та прикладна механіка
Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності
Теоретичні і прикладні проблеми психології
Теоретичні основи будівництва
Теоретичні питання культури, освіти та виховання
Теоретичні та прикладні аспекти геоінформатики**

Теоретичні та прикладні питання державотворення*

Теоретичні та прикладні питання економіки

Теорії мікро-макроекономіки

Теорія і методика фізичного виховання і спорту

Теорія і практика будівництва

Теорія і практика викладання української мови як іноземної

Теорія і практика інтелектуальної власності

Теорія і практика металургії

Теорія і практика процесів. Подрібнення, розділення, змішування і ущільнення

Теорія і практика управління соціальними системами

Теорія і практика фізичного виховання

Теорія ймовірностей та математична статистика

Теорія оптимальних рішень

Теорія та методика управління освітою*

Теорія та методика фізичного виховання

Теорія та практика державного управління

Теорія та практика навчання фізико-математичних та технологічних дисциплін

Теорія та практика судової експертизи і криміналістики

Термоелектрика**

Техника и приборы СВЧ

Техническая диагностика и неразрушающий контроль**

Техническая механика

Технические газы

Техніка і технології АПК**

Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України

Технічна електродинаміка**

Технічна теплофізика та промислова теплоенергетика

Технічні вісті

Техногенно-екологічна безпека та цивільний захист

Технологические системы

Технология и конструирование в электронной аппаратуре

Технології розвитку інтелекту*

Технології та дизайн*

Технологічна освіта: проблеми, досвід, перспективи

Технологічний аудит та резерви виробництва

Технологічні комплекси

Технологія і техніка друкарства

Технологія приладобудування

Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах

Товарознавство та інновації

Товарознавчий вісник

Торгівля, комерція, підприємництво

Торгівля і ринок України

Травма
Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті
Труди інститута проблем матеріалознавства НАН України. Серія:
Композиционные, слоистые и градиентные материалы и покрытия. Электрические
контакты и электроды
Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція**

Углекислотный журнал**
Уголь Украины**
Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика
Україна: аспекти праці
Україна в Центрально-Східній Європі: Студії з історії XIV-XVIII ст.
Україна. Здоров'я нації
Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність
Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія,
міжнародні відносини**
Україна-Польща: історична спадщина і суспільна свідомість
Українознавство
Українознавчий альманах
Українознавчі студії
Українська академія мистецтва. Дослідницькі та наукові методичні праці
Українська біографістика
Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету
Українська література в загальноосвітній школі
Українська мова
Українська мова і література в школі
Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє
Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку
Українська полоністика
Українське журналістознавство
Українське літературознавство
Українське мовознавство
Українське музикознавство
Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії**
Українське релігієзнавство
Український антарктичний журнал
Український археографічний щорічник
Український біофармацевтичний журнал
Український біохімічний журнал
Український ботанічний журнал
Український визвольний рух
Український вісник психоневрології
Український географічний журнал**

Український гідрометеорологічний журнал**
Український журнал гематології та трансфузіології**
Український журнал дерматології, венерології, косметології**
Український журнал екстремальної медицини імені Г.О. Можасва**
Український журнал з проблем медицини праці
Український журнал клінічної та лабораторної медицини**
Український журнал малоінвазивної та ендоскопічної хірургії
Український журнал нефрології та діалізу
Український журнал телемедицини та медичної телематики
Український журнал хірургії
Український історичний журнал
Український історичний збірник
Український кардіологічний журнал
Український математичний вісник
Український математичний журнал**
Український медичний альманах
Український медичний часопис
Український метрологічний журнал
Український міжвідомчий науково-технічний збірник "Автоматизація виробничих процесів у машинобудуванні та приладобудуванні"
Український морфологічний альманах
Український науково-медичний молодіжний журнал
Український неврологічний журнал**
Український нейрохірургічний журнал
Український радіологічний журнал
Український ревматологічний журнал
Український селянин
Український соціологічний журнал
Український соціум
Український стоматологічний альманах
Український терапевтичний журнал**
Український фізичний журнал**
Український хімічний журнал
Український щорічник міжнародного права
"Університет" науковий історико-філософський журнал
Університетська клініка
Університетські наукові записки**
Університетські наукові записки. Часопис Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького
Упаковка**
Управління, економіка та забезпечення якості в фармації
Управління економікою: теорія та практика
Управління проектами, системний аналіз і логістика
Управління проектами та розвиток виробництва

Управління розвитком
Управління розвитком складних систем
Управління сучасним містом
Управляющие системы и машины
Урологія
Успехи физики металлов**
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского
(3 серії)
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И.
Вернадского, серия "Биология, химия"
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И.
Вернадского, серия "География"
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И.
Вернадского, серия "Физико-математические науки"
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И.
Вернадского, серия "Филология. Социальные коммуникации"
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И.
Вернадского, серия "Философия. Культурология. Политология. Социология"
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И.
Вернадского, серия "Экономика и управление"
Ученые записки Таврического национального университета им. В. И.
Вернадского, серия "Юридические науки"

Фармакологія та лікарська токсикологія
Фармаком
Фармацевтичний журнал
Фармацевтичний часопис
Физика аэродисперсных систем
Физика и техника высоких давлений**
Физика низких температур**
Физико-технические проблемы горного производства
Физиология и биохимия культурных растений**
Физическое воспитание студентов
Финансы, учет, банки
Фізика живого
Фізика і хімія твердих тіл
Фізико-математичне моделювання та інформаційні технології**
Фізико-хімічна механіка матеріалів**
Фізична активність, здоров'я і спорт
Фізична географія та геоморфологія**
Фізична інженерія поверхні
Фізична культура, спорт та здоров'я нації
Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві
Фізіологічний журнал**

Філологічні дослідження
Філологічні науки [Полтава]
Філологічні науки [Суми]
Філологічні семінари
Філологічні студії
Філологічні трактати
Філософія і соціологія в контексті сучасної культури
Філософія. Культура. Життя
Філософія науки: традиція та інновації
Філософія освіти
Філософська думка
Філософські дослідження
Філософські обрії
Філософські проблеми гуманітарних наук
Філософські проблеми освіти
Філософські та методологічні проблеми права
Фінанси, облік і аудит
Фінанси України
Фінансове право
Фінансовий контроль**
Фінансовий простір
Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики
Фітотерапія. Часопис**
Фольклористичні зошити
Формування ринкових відносин в Україні
Формування ринкової економіки
Формування ринкової економіки в Україні
Форум права*
Фотобіологія та фотомедицина
Фундаментальні та прикладні проблеми чорної металургії
Функціональна лінгвістика

Харківська хірургічна школа
Харківський історіографічний збірник
Харчова наука і технологія
Харчова промисловість
Хімія і технологія води**
Хімічна промисловість України**
Хімія металів і сплавів
Хімія, фізика та технологія поверхні**
Хірургія дитячого віку
Хірургія України**
Хлібопекарська і кондитерська промисловість України
Холодильна техніка і технологія

Художня культура. Актуальні проблеми

Цитологія і генетика

Цифрові технології

Цукор України

Цукрові буряки

Часопис Академії адвокатури України*

Часопис економічних реформ

Часопис картографії**

Часопис Київського університету права

Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право"*

Часопис Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського

Часопис соціально-економічної географії

Часопис української історії

Часопис цивілістики

Часопис цивільного і кримінального судочинства

Чернігівський науковий часопис Чернігівського державного інституту економіки і управління. Серія 1, Економіка і управління*

Чернігівський науковий часопис Чернігівського державного інституту економіки і управління. Серія 2, Техніка і природа*

Честь і закон

Чорноморська минувшина: Записки Відділу історії козацтва на півдні України

Науково-дослідного інституту козацтва Інституту історії України НАН України

Чорноморський ботанічний журнал

Чорноморський літопис

Шевченків світ

Шевченкознавчі студії

Школа першого ступеня: теорія і практика

Шпитальна хірургія

Щорічник наукових праць Асоціації серцево-судинних хірургів України

Экология моря

Экономика и управление

Экономика транспортного комплекса

Электроника и связь

Электронная микроскопия и прочность материалов

Электронное моделирование

Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит

Энерготехнологии и ресурсосбережение**

Юридична наука**

Юридична наука і практика
Юридична наука, практика і освіта
Юридична психологія та педагогіка
Юридична Україна
Юридичний вісник
Юридичний вісник Причорномор'я
Юридичний журнал "Право України"**
Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ
Юриспруденція: теорія і практика
Юрист України

Ядерна та радіаційна безпека
Ядерні та радіаційні технології
Ядерна фізика та енергетика

Advances in Astronomy and Space Physics (з англ.: - "Здобутки астрономії та фізики космосу")
Algebra and Discrete Mathematics
Biomedical and Biosocial Anthropology
Biopolymers and cell**
Chemistry & Chemical Technology
Condensed matter physics
Experimental Oncology
Functional materials**
Medix. Anti-aging
Methods of Functional Analysis and Topology
Photoelectronics
Physics and engineering of millimeter and sub-millimeter waves
Semiconductor Physics, Quantum Electronics and Optoelectronics
Studia Germanica et Romanica. (Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання)
Studia Linguistica
Theory of Stochastic Processes**
Totallogy-XXI. Постнекласичні дослідження
Ucrainica Polonica
Ukrainian Journal of Physical Optics
Ukrainica Bioorganica Acta
Vita Antiqua
Доξα/Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології
* електронне наукове фахове видання
** видання з терміном затримки представлення у відкритому доступі

ЗМІСТ

НТУУ «КПІ» – Лідер технічної освіти України.....	3
Департамент науки та інноватики НТУУ "КПІ"	5
Ільченко Михайло Юхимович – проректор НТУУ "КПІ".....	8
Доповідь ректора НТУУ “КПІ” академіка НАН України М. З. Згуровського на сесії професорсько-викладацького складу 30 серпня 2012 року.....	11
Терниста дорога до вершини п'єдесталу.....	23
Утворення Київської політехніки: уроки для сьогодення.....	26
Спеціалізовані вчені ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій НТУУ “КПІ”	36
Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки на період до 2020 року.....	40
Положення про дослідницький університет.....	44
Комплексні програми університету.....	49
Наукова та інноваційна діяльність у дослідницькому університеті.....	53
Концепція державної цільової програми "Наука в університетах" на 2008-2012 роки.....	61
Наука та інновації – основа модернізації економіки держави.....	66
Світові орієнтири наукової та інноваційної діяльності дослідницького університету.....	76
Розбудова наукових та інноваційних засад дослідницького університету.....	82
Наукова та інноваційна діяльність КПІ в 2007 році: підсумки та завдання.....	90
НТУУ «КПІ» на шляху до дослідницького університету.....	100
Наука в НТУУ “КПІ”: стан та перспективи.....	110
Наукова робота студентів та молодих вчених.....	120
Про вимоги щодо затвердження технічних завдань нових НДР.....	127
Секції за фаховими напрямками наукової ради МОНМС.....	127
Положення про конкурс «Винахід року» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».....	128
Положення про проведення конкурсу на номінації «Викладач-дослідник», «Молодий викладач-дослідник».....	132
ПОЛОЖЕННЯ про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації.....	134
Виконання держбюджетних робіт.....	139
НТУУ «КПІ» – у першій п'ятірці українських вишів за показниками Scopus.....	140
Наукові видання НТУУ "КПІ".....	141
Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки на період до 2020 року.....	142
Головний пріоритет – сучасний європейський університет.....	145
Положення про премії Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"	152
Рейтинг вузів «Топ-200 Україна».....	154
Слайди.....	194
Додаток: Наукова періодика України.....	195

Довідкове видання

Зеркалов Дмитро Володимирович

НТУУ «КПІ» 2012
Науково-методичні документи

*Комп'ютерна верстка
та технічне редагування — Д. В. Зеркалов*

Підписано до друку 24.09.2012 р.

Папір Amicus/ Гарнітура Times.

Ум. друк. арк. 14,7.

Наклад 100. Зам. 6/95.

Видавець і виготовлювач

ТОВ «Основа»

03150, Київ, вул. Жилянська, 87/30.

тел. (044) 584-38-97, т/ф: 584-38-95, 584-38-96

Свідотство суб'єкта видавничої справи

ДК № 1982 від 21.10.2004 р.

Довідкове видання

Зеркалов Дмитро Володимирович

Довідкове електронне видання
комбінованого використання.
Можна використовувати в локальному та мереженому режимах.

Системні вимоги:
процесор Pentium; 512 Mb RAM;
Windows 98/2000/XP; Acrobat Reader 7.0.

Один електронний оптичний диск (CD-ROM);
супровідна документація.
Обсяг даних 2,3 Мб., 14,7 а.л. Тираж 100 пр.

Видавець і виготовлювач
«ТОВ “Основа”», вул. Жилянська, 87/30,
м. Київ, 01032, тел. (044) 584-38-95, 584-38-96, 584-38-97.

Свідотство суб'єкта видавничої справи
ДК № 1982 від 21.10.2004 р.